

કાળો કાલો

જીવંત
જીવંત
*** 1998-04

ચમત્કૃતિ કીટકારલેલ

REDMI NOTE 9S

AI QUAD CAMERA

දුම්රිය මාර්ගයේ තිබූ මළසිරුර

සයිමන් අප්පුහාමි රේල් ගේට්ටුවක සේවය කළ මුරකරුවෙකි. ඔහු සේවය කළ දුම්රිය ගේට්ටුව පිහිටා තිබුණේ ඔහුගේ නිවසේ සිට සැතපුම් කාලක් පමණ දුරින් ය. දරුවන් නොමැති, සයිමන්ගේ භාර්යාව වූ සිසිලියානාත් ඔහුගේ නැන්දම්මා වූ වයස්ගත කර්ලිනා භාමිනේත් සයිමන් අප්පුහාමි සමග ඔහුගේ නිවසේ ජීවත් වූ හ.

සයිමන් වාසය කළ නිවසට යාර සියයක් පමණ දුරින් පිහිටි, දුම්රිය මාර්ගයේ ඇති වංගුවේ දී පෙර දින රාත්‍රියේ මිනිසෙකු දුම්රියට හසුව මැරී සිටින බවට පුවතක්, පසුදා උදේ ගම පුරා පැතිර ගියේ ය. මරණයට පත් වී ඇත්තේ ගමේ ජීවත් වූ සංඝදාස නමැත්තා බව, මළසිරුර බැලීමට පැමිණි අය හඳුනා ගත් හ. සංඝදාස ධීවර රැකියාවේ යෙදී සිටි අයෙකි. සිද්ධිය ආරංචි වූ සංඝදාසගේ බිරිය හඬා වැලපෙමින් මළසිරුර හමු වූ ස්ථානයට පැමිණ, එම මළසිරුර තම ස්වාමිපුරුෂයාගේ බවට හඳුනා ගත්තා ය. කැබලිවලට කැඩී තිබූ සංඝදාසගේ සිරුරෙහි ද ඔහු ඇඳ සිටි ඇඳුම්වල ද රුධිරය, ලිහිසි තෙල්, වැලි සහ පස් තැවරී තිබූ අතර ඔහු ඇඳ සිටි සරම සහ කම්සය ද තැන් තැන්වලින් ඉරි තිබුණි. දුම්රිය මාර්ගයේ තිබී සංඝදාසගේ මළසිරුර සොයා ගත් අවස්ථාව වන විට එම ස්ථානයෙන් දුම්රිය දෙකක් ධාවනය වී තිබුණත් මිනිසකු දුම්රියට හසු වූ බවක් වාර්තා වී නො තිබුණි. ලිහිසි තෙල් තැවරී අපවිත්‍ර වී කැඩී බිඳී ගිය සංඝදාසගේ සිරුර දුටු කීප දෙනෙකුම කියා සිටියේ, ඔහු බේබද්දෙක් බැවින් හෙතෙම බිමත්ව දුම්රිය මාර්ගය ඔස්සේ තම නිවසට යන විට දුම්රියට හසු වී මිය යන්නට ඇති බවයි.

මෙම ආරංචිය පළාතේ පොලිසියට දැන්වීමෙන් පසුව පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා මළසිරුර තිබූ ස්ථානයට පොලිස් සැරයන්වරයෙක් පැමිණියේ ය. අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ (Criminal Procedure Code) තුන්සිය හැත්තෑවෙනි වගන්තිය යටතේ කිසියම් අයකු මහා මාර්ගයේ දී වාහනයකට හසු වී මරණයට පත් වූ විට හෝ දුම්රිය මාර්ගයේ දී දුම්රියට හසු වී මිය ගියේ නම්, හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් (inquest) පැවැත්විය යුතු වේ. ඒ අනුව, සංඝදාසගේ

මරණය පිළිබඳව පළාතේ පොලීසිය විසින් හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්විය.

සංඝදාසගේ මළසිරුර හමු වූ දිනට පෙර දින, රාත්‍රියේ හතළිහිනට පමණ මළගෙදරක යන බව පවසා සූත්‍ර නිවසෙන් පිට වූ බව මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දුන් ඔහුගේ බිරිය පැවසුවා ය. රේල් ගේට්ටු මුරකරු වූ සයිමන්, රාත්‍රි සේවයට යන විට රේල් පාරේ දී සංඝදාස තමාට හමු වූ බව මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දෙමින් සඳහන් කළේ ය. එදින දෙයම හතරයි නිහඬ පමණ තමා මුහුදු ගොස් ගෙදර එන විට දුම්රිය මාර්ගයේ දී සංඝදාස හමු වූ බවත්, ඒ අවස්ථාවේ දී සංඝදාස බිමත්ප සිටි බවත් මළ ගෙදර දී බුරුවා ගසා මුදල් පරාද වූ බව සූත්‍ර තමන් සමග ප්‍රකාශ කළ බවත් සයිමන්ගේ ඥාති සහෝදරයකු වූ මාවන්, හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේ දී ප්‍රකාශ කළේ ය.

ගම් මළ ගෙයක් වූ විට සාමාන්‍යයෙන් බුරුවා ගැසීම කරන බැවින්, එයට සම්බන්ධ වී මුදල් පැරදීමෙන් පසුව හට ගත් හිතේ අපාරුව සංඝදාස ධාවනය වන දුම්රියකට පැන දිවි තසා ගත් බව සම්හරු පැවසූ හ සංඝදාසගේ මරණය පිළිබඳව පරීක්ෂණ පැවැත් වූ පළාතේ පොලීසිය ද එලෙසම සිතුවේ ය.

සංඝදාස දුම්රිය අනතුරට ලක් වූ බවට ඇසින් දුටු සාක්ෂි (eye witness) නො තිබූ බැවින්, නින්ද්‍රාවක් දීමට පෙර මළසිරුර වෛද්‍ය පරීක්ෂණයකට භාජනය කළ යුතු බවට තීරණය කළ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා, පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය සඳහා පළාතේ දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරියා වෙත එය යොමු කළේ ය. එම කාලය තුළ පළාතේ දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරියා පුහුණු වෑම මුළුමනින් සඳහා සහභාගි වීමට ගොස් තිබූ බැවින් රෝහලේ අධිකරණ වෛද්‍ය කටයුතු කළේ ශ්‍රේණිගත වෛද්‍ය නිලධාරියෙකි. ඔහු මීට පෙර පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් නො පවත්වා ඇති හෙයින් කළ යුත්තේ කුමක් දැයි පළාතේ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට දුරකථනයෙන් අමතා උපදෙස් පැනී ය.

ඒ අනුව, විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් පහත සඳහන් උපදෙස් දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරියාට දෙන ලදී. මහා මාර්ගයේ

රිය අනතුරකට භාජනය වී මිය ගිය අයෙකුගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පවත්වන විට ඇසින් දුටු සාක්ෂි ඉදිරිපත් වූ අවස්ථාවල එම සාක්ෂිවල විශ්වාසනීය භාවය සත්‍ය වූවත්, අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ අවධානය යොමු විය යුත්තේ සැබවින්ම මරණය සිදු වී ඇත්තේ රිය අනතුරකින් ද නැති නම් ඒ තැනැත්තා වෙත යම් ආකාරයකින් මරණයට පත් කොට රිය අනතුරකින් මිය ගිය බව පෙන්වීමට මාර්ගයේ මළසිරුර දමා ඇද්ද යැයි සොයා ගැනීම ගැන ය. යම් අයකු දුම්රියට හැටීමෙන් සිදු විය නො හැකි ඇතුම් තුවාල, කැපුම් තුවාල, කැපුම් තුවාල සහ ගෙල මිරිකීම්වලින් හා වෙඩි වැදීම් වලින් සිදුවිය හැකි තුවාල, කට බැඳ තැබීම්, අත්පා බැඳ තැබීම් සහ විස වර්ග ශරීරගතවීම් යනාදිය තිබේ දැයි සොයා බැලීම වෛද්‍යවරයා විසින් විශේෂයෙන් කළ යුතු බවට ද, උපදෙස් දෙන ලදී.

තවද, මීට පෙර අධිකරණ වෛද්‍ය මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා නොමැති නම් මෙවැනි පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සුදුසු නො වන බව ද අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වැඩ බලන දිස්ත්‍රික් වෛද්‍යවරයාට උපදෙස් දුන්නේ ය. තවද, එම වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට යොමු කළ යුතු බව හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට නිර්දේශ කිරීම සුදුසු බව තව දුරටත් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා එම වෛද්‍ය නිලධාරියාට උපදෙස් දෙමින් දන්වා සිටියේ ය. විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා සංඝදාසගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සිදු කරන අවස්ථාවේ දී එය නිරීක්ෂණය කිරීමට ශ්‍රේණිගත වෛද්‍යවරයාට ද ආරාධනා කළේ ය.

එක් අයෙකුට වඩා මිය ගිය රිය අනතුරක දී වුව ද ඉහත සඳහන් කරුණු අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ අවධානයට ලක් කළ යුතු අතර, එවන් අනතුරුවල දී ඇසින් දුටු සාක්ෂි බොහෝ ඇති බැවින් එවැනි අවස්ථාවල ප්‍රායෝගික වශයෙන් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වැඩි අවධානය යොමු කළ යුත්තේ, මියගිය අයගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම සහ ඔවුන් කවුරුන් දැයි හඳුනා ගැනීමට ය. රිය අනතුරක දී හෝ වෙනයම් අනතුරක දී විශාල මගීන් සංඛ්‍යාවක් මිය යන අවස්ථාවල දී මියගිය අයවලුන්ගේ ඥාතිනට රක්ෂණය මගින් හෝ රජය මගින් වන්දි මුදල් ගෙවන බැවින් මියගිය අය හඳුනා ගැනීම ඉතාම වැදගත් වේ. මරාගෙන මැරෙන කල්ලි විසින් බෝම්බයක් (suicide bombers) පුපුරුවා විශාල සංඛ්‍යාවක් මරණයට

පත් කරන අවස්ථාවල ද මියගිය සැම දෙනාම හඳුනා ගැනීම හැකිකාක් දුරට අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් කළ යුතු ය. සාමාන්‍ය හඳුනා ගැනීමක් නිසා මරා ගෙන මැරෙන සාකක කල්ලියේ අයට වන්දි මුදල් ගෙවීම කිසිසේත්ම සාධාරණ නො වන නිසා මියගිය අය හඳුනා ගැනීම ඉතාම වැදගත් වේ. මහා මාර්ගයේ සිදුවන වාහන අනතුරක දී සහ දුම්රිය මාර්ගයේ සිදුවන අනතුරක දී මියගිය අයගේ කුපාල මරණයට පසුව සිදු වූ ඒවා ද, නැතහොත් මරණයට පෙර සිදු වූ ඒවා ද යන්න වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක දී මළසිරුර පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව වෛද්‍යවරයා විසින් තීරණය කළ යුතු ය. ඒ අතුව, සංඝට්ඨාසයේ මළසිරුර වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සඳහා පළාතේ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත යොමු කරන ලදී. තවද, විශේෂඥ වෛද්‍යවරයාගේ උපදෙස් මත මළසිරුර හමු වූ ස්ථානයේ සිට ගෙනගරාගාරයට රැගෙන යාමට පෙර එය නයිලෝන් ලේලකට බහාලන ලදී.

මීට අමුරුදු කිපයකට පෙර අධිකරණ නියෝගයක් මත සිදු කරනු ලැබූ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ මළසිරුර සොයා ගත් ස්ථානයේ දී ම පැවැත්වීම සාමාන්‍ය සිරිත විය. එවැනි පරීක්ෂණවලට ක්ෂේත්‍රයේ දී පවත්වනු ලබන පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ (field post mortem examination) යැයි නම් කරන ලදී. මහජනයා බොහෝ සේ ගැටසෙන ස්ථානයක හෝ මහා මාර්ගයක් අසල හෝ වත්කක හෝ පුද්ගලික නිවසක් අසල මළසිරුරක් විවිච්ඡේදනය කිරීම සාර ධර්මයන්ට ද (unethical) පටහැනි වන අතර මහජනයාගේ සෞඛ්‍යයට ද හානිකර ය. තවද, ක්ෂේත්‍රයේ දී පවත්වනු ලබන එවැනි පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට අවශ්‍ය නල ජලය, ආලෝකය, වාතාශ්‍රය, විදුලිය සහ අනෙකුත් පහසුකම් නොමැතිකම නිසා මළසිරුරුවල වෛද්‍ය පරීක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ දී ම පැවැත්වීම දැනට සම්පූර්ණයෙන්ම නවතා ඇත. එනමුත්, මළසිරුර හමු වූ ස්ථානයේ දී ම වෛද්‍ය පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට ඇතැම් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් අධිකරණ වෛද්‍ය කටයුතුවල යෙදෙන දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගෙන් බලපෑම් කරනු ලැබේ.

අධිකරණ නියෝගයක් මත සිදු කරන පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයන් වගකීමෙන් යුතුව සුපරීක්ෂාකාරීව කළ යුතු බැවින් නල ජලය, ආලෝකය, උපකරණ පාවිච්චි කිරීමට විදුලිය, වාතාශ්‍රය සහ එක්ස් කිරණ (X - ray) යන්ත්‍රයක් යනාදී පහසුකම් ඇති මාන

ශරීරාගාරයකට මළසිරුරු රැගෙන යාම කළ යුතු ය. අප රටේ එක්ස් කිරණ යන්ත්‍ර ඇත්තේ මහ රෝහල්වල සහ මූලික රෝහල්වල පමණක් බැවින් වෙඩි වැදීමෙන්, බෝම්බ ප්‍රහාරවලින්, ගෙල මිරිකීමෙන් මිය ගියේ යැයි සැක කරන අයගේ මළසිරුරු සහ දැඩි ලෙස පුළුස්සා ගිය මළසිරුරු විවිච්ඡේදනය කිරීමට පෙර අනිවාර්යයෙන්ම එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කළ යුතු බැවින් එවැනි පරීක්ෂණ දිස්ත්‍රික් රෝහල්වල නො පැවැත්විය යුතු ය. දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරියෙකුට එවැනි මළසිරුරුවල පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් නියෝග කරනු ලැබූ විට, එවැනි පරීක්ෂණ සංකීර්ණ ඒවා බව ගරු මහේස්ත්‍රාත්වරයාට දන්වා එවැනි පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයන් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියෙකු ලවා කිරීම සුදුසු බව ගරු මහේස්ත්‍රාත්වරයාට නිර්දේශ කළ යුතු වේ. මළසිරුර හමු වූ ස්ථානයේ සිට මාන ශරීරාගාරයට රැගෙන යාම පරීක්ෂණ භාර පොලිසියේ වගකීම වේ. එනමුත්, බොහෝ අවස්ථාවල මළසිරුරු රෝහල් මාන ශරීරාගාරයට රැගෙන එන්නේ ඥාතීන්ගේ වියදමෙන් හෝ පරීක්ෂණය භාර පොලිස් නිලධාරියා ගේ දැඩි කැපවීම සහ උනන්දුව නිසා ය. මේ පිළිබඳව උසස් පොලිස් නිලධාරීන් මුනිවත රැකීම කණගාටුවට කරුණකි. මළසිරුරු මානශරීරාගාරයට රැගෙන ඒම සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රමය වෙනුවට සංවිධානාත්මක රාජකාරී මට්ටමේ වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීම වේ.

විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට යොමු කරන ලද සංඝට්ඨාසයේ මළසිරුරේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය මහ රෝහලක දී පවත්වන ලදී. විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා ප්‍රථමයෙන්ම කළේ සංඝට්ඨාසට වෙඩි තබා හෝ කපා කොටා හෝ ගෙල මිරිකා හෝ පිහියකින් ඇත හෝ මොට ආශ්‍රාමයකින් පහර දී මරා දමා ඇද් දැඩි හඳුනා ගැනීම සඳහා නයිලෝන් මල්ලේ දමා තිබිය දී ම මළසිරුර කොටස් වශයෙන් එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමයි. වෙඩි උණ්ඩ හෝ මුනිස්සම්වල ඡායා එක්ස් කිරණ පටලවල දක්නට නො වී ය. අස්ථිත්වල කැපුම් හෝ බණ්ඩක අස්ථිය හඟ්නයවීම් යන මේවා කිසිවක් ද එක්ස් කිරණ සේයා පටලවල දක්නට නො ලැබුණි. සංඝට්ඨාසට වෙඩි තබා හෝ මන්නා හෝ කපු වැනි දිග පිහි වලින් කපා කොටා හෝ ගෙල මිරිකා මරා දමා නොමැති බව එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවෙන් අනතුරුව විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා

කිරණය කළේ ය. ඉන් පසු, වෛද්‍යවරයා විසින් සංඝදාසයේ කිරීරුවේ බාහිර පරීක්ෂාව දැඩි ලෙස කරන ලද අතර, අදාල සටහන් තබා ගැනීමෙන් පසුව ඡායාරූප ගත කිරීම කරන ලදී. අනතුරුව, උණුවකුරෙන් සහ රසායනික සැවිලෙන් වතුරින් මළසිරුර සෝදා එහි කැවී තිබුණු වැලි, රුධිරය, ලිහිසි තෙල් සහ අනෙකුත් සෝදා එහි කැවී තිබුණු වැලි, රුධිරය, ලිහිසි තෙල් සහ අනෙකුත් අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කරන ලදී. එසේ මළසිරුර පිරිසිදු කිරීමෙන් පසුව උදරයේ ඉදිරිපස දකුණු පැත්තේ නාභියට පහතින් උදරය තුළට විනිවිද ගිය ඇනුම් තුවාලයක් ඇති බව වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබුණි. එය දික් වූ සිදුරක් හෝ නූල් ඔතන ඉද්දක (thread spindle) හැඩය ඇති තුවාලයක් විය. එම තුවාලයේ එක් කෙළවරක සිට අනික් කෙළවර දක්වා දිග අඟලක් වූ අතර, එහි මැද කොටසෙහි පළල නූල් දෙකක් විය. තුවාලයෙහි දාර දෙකම කියුණු ලෙස කැපී තිබුණු අතර එහි උඩ දාරය පහත දාරයට වඩා ඇලව කැපී තිබුණි. එම ඇනුම් තුවාලය සම්පූර්ණයෙන්ම උදර කුහරය තුළට විනිවිද ගොස් තිබුණු අතර උදර කුහරයේ ඇති ප්‍රධාන ශිරාව ද (vein) කැපී තිබුණි. උදර කුහරය තුළ ග්‍රෑම් දාහක පමණ රුධිර කැටියක් (blood clot) විය.

යම් අයෙකුගේ උදරයට පිහියෙන් ඇතීමෙන් එම තැනැත්තා අවම වශයෙන් පැය හයක පමණ ජීවත්ව සිටියේ නම් උදර කුහරය තුළට රුධිරය වහනය වූ විට රුධිරයේ කැටිවීමක් සිදු වේ. යම් අයකු දුම්බරයට හසු වූ විට හෝ දුම්බරයට පැන මරණයට පත් වූ විට සිරුරේ ලේ කැටි ගැසීමක් ඇති නොවේ. එයට හේතුව ලේ කැටි වීමට පෙර තුවාලකරු මිය යන නිසා ය. කැටි බිඳී ගිය ස්ථානවල තිබූ පටක තුළට රුධිරය උරා නො තිබුණි. මළසිරුරේ කැටිබිඳී ගිය ස්ථානවල තිබූ රුධිරය ජලයෙන් සෝදා ඉවත් කිරීමට හැකි බවත් වෛද්‍යවරයාට පෙනුණි. දුම්බරයක හැපීමේ දී ඇනුම් තුවාලයක් සිදු විය නො හැකි බව වෛද්‍යවරයාට පෙනී ගියේ ය. එවැනි තුවාලයක් ඇති විය හැක්කේ මරණයට පෙර උල් පිහියකින් උදරයට ඇතීමකින් බව විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

යම්කිසි කෙනෙකු අබිරහස් ලෙස මොනයම් ආකාරයකින් හෝ මරණයට පත්කොට මියගිය තැනැත්තාගේ සිරුර මහා මාර්ගයක හෝ දුම්බර මාර්ගයේ තැබීම හෝ උස ගොඩනැගිල්ලකින් බිමට

දැමීමක් යන අවස්ථාවන්හි දී සිරුරේ කැටුම් බිඳුම්, අවසන්ධිවීම් හෝ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල දරුණු තුවාල හට ගනී. මෙම තුවාල මරණයෙන් පසුව (post mortem wound) සිදු වන තුවාල යැයි නම් කරනු ලැබේ. මරණයට පෙර සිදු වූ තුවාලයක (ante mortem wound) පටක තුළට රුධිරය උරා යෑම නිසා (tissues are infiltrated with blood) ප්‍රබල ජල ධාරාවකින් (stream of running water) එම තුවාල පිරිසිදු කළත් උරා ගිය රුධිරය ඉවත් කළ නො හැකි ය. මරණයට පසුව සිදු කරන තුවාලයන්හි (post mortem wounds) පටකවලට රුධිරය උරා යාමක් නොමැති නිසා මරණයට පෙර සිදු වූ සහ මරණයට පසුව සිදු වූ තුවාල වෙන් කර ගැනීමට තුවාල ජල ධාරාවකින් සේදීම කරනු ලැබේ. එසේ වුවත් පළපුරුදු අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට පවා මෙම වෙනස බොහෝ අවස්ථාවල නිසැකව බාහිරව පරීක්ෂා කිරීමෙන් පමණක් වෙන් කර හඳුනා ගත නො හැකි ය. එබැවින්, සංඝදාසයේ මළසිරුරේ තිබූ තුවාල මරණයට පෙර සිදුවූ ඒවා ද නැතහොත් මරණයට පසුව සිදුවූ ඒවා ද යන්න ස්ථිරව දැන ගැනීමට පටකවේද පරීක්ෂාව (histopathological examination) කිරීමට සිදු විය.

පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයේ දී ලබා ගන්නා ලද, සෙත්ටි මීටර් එකක් දිග, එකක් පළල සහ මිලිමීටර් තුනක් ඝනකම සහිත ශරීරයේ කුඩා කැබලි ලෝමලින් ද්‍රාවනයක (solution) අවම වශයෙන් දින තුනක්වත් තැබීමෙන් පසුව යන්ත්‍රයක (histokinette) ආධාරයෙන් ක්‍රමයෙන් සාන්ද්‍රණය වැඩිවන ඊතයිල් මධ්‍යසාරය (ethyl alcohol) තුළ තැබීමෙන් පසුව, කොලොරොෆෝම්වල (chloroform) බහා ඉන් පසුව ඉටිවල තැබිය යුතු ය. එසේ ප්‍රසරය (processed) කරන ලද පටක මයික්‍රොටෝම යන්ත්‍රයක (microtome) ආධාරයෙන් මිශ්‍ර (micron) පහත හෝ හයක ඝනකමකින් යුත් තුනී කිරුවලට කපා ඊට පසුව හෙමොටොක්ස්සලින් (haemotoxyalin) සහ ඉයොසින් (eosin) රසායනිකවලින් වර්ණ ගන්වා (staining) අන්වීක්ෂයකින් පරීක්ෂා කරනු ලැබේ (microscopic examination). මෙයට පටකවේද පරීක්ෂාව යැයි (histopathological examination) කියනු ලැබේ.

කිසි යම් අයකු මරණයට පත් කොට හඳුනා ගැනීම වැලැක්වීම සඳහා ශරීරයේ කොටස් කපා ඉවත් කරනු ලැබේ. එක්දහස් නවසිය කිස් හතේ දී එංගලන්තයේ ලැංකස්ටර් හි වෛද්‍ය වෘත්තියේ නියැලී

සිටි බන්ධන රක්ෂකයන් නමැති වෛද්‍යවරයා විසින් ඔහුගේ බිරිය වන ඉසබෙලා රක්ෂකයන් මහත්මිය සහ ඇයගේ මෙනෙකාරිය වූ මේරි රොජර්ස් යන චාන්තාවන් දෙදෙනා මරණයට පත්කොට ඔවුන්ගේ සිරුරු කොටස්වලට කපා ඉවත් කොට එංගලන්තයේ නොයෙක් ස්ථානවල දමා තිබුණි. මෙවැනි සිදුවීමක් ලෝකයේ වාර්තා වූ ප්‍රථම අවස්ථාවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ද පසුගිය කාලයේ ඇති වූ භීෂණ සමයේ දී සාතන කල්ලි විසින් පුද්ගලයන් වෙඩි තබා හෝ වෙනයම් ආකාරයකින් මරණයට පත් කොට බෙල්ල කපා කඳෙන් ඉවත් කොට සහ අත් පා කපා දැමීම යනාදිය සිදු කරනු ලැබූ හ. බෙල්ලන්, බෙදුන්, මියන්, කබරගොයින් සහ මාලුන් වැනි සතුන් විසින් ඇතුළු අවස්ථාවල මළසිරුරු කා දමනු ලැබේ. මළසිරුරේ ඇති කුඩා මරණයට පෙර සිදු වූ කුඩා ද නැතහොත් මරණයට පසුව සිදු කළ කුඩා ද යන්න වෙන් කර ගැනීම අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට අයත් කාර්යයක් වේ. ඇතුළු අපරාධ නඩු විභාගවල දී පැමිණිල්ල විසින් වරද ඔප්පු කිරීමට මෙම වෙනස අධිකරණයට පහදා දීම අවශ්‍ය වේ.

යම් අයෙකු මරණයට පත් කිරීමෙන් පසුව කරනු ලබන කුඩාලයන්හි (antemortem wounds) කුඩා ධමනිකා (arterioles), අනු ශිරා (venules), කේශනාලිකා (capillaries) යනාදිය තුළ (intra vascular space) රුධිරය තිබෙන අතර එම තැනැත්තා ජීවත්ව සිටින විට එම කුඩාල සිදු කළේ නම්, කුඩා ධමනිකා, අනුශිරා සහ කේශනාලිකාවලින් බාහිරව ඇති බහිවාහිනික පරතරයෙහි (extra vascular space) රුධිරය එකතු වේ. ඒ අනුව, සංඝදාසයේ සිරුරේ නාභියේ තිබූ ඇතුළු කුඩාලයේ කොටසක් පටකවේද පරීක්ෂාවට ලක් කිරීමෙන් පසුව දක්නට ලැබුණේ එම කුඩාලය මරණයට පෙර සිදු කළ කුඩාලයක් බව ය.

සංඝදාස මිය යෑමට පෙර මාටින්ට් දුම්පිය මාර්ගයේ දී හමු වී කථා කළ බවත්, ඒ අවස්ථාවේ දී ඔහු බීමත්ව සිටි බවත් මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දෙමින් මාටින් පවසා තිබූ බැවින්, සංඝදාස මිය යෑමට පෙර මත් පැන් පානය කර සිටියේ දැයි දැන ගැනීමට ඔහුගේ මළසිරුරෙන් රුධිරය ලබා ගෙන රස පරීක්ෂක වෙත යැවීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් කටයුතු කරන ලදී. සංඝදාසගේ රුධිරයේ ඊතයිල් මධ්‍යසාරය නො තිබුණ බව රස පරීක්ෂකවරයා

වාර්තා කොට තිබුණි. ඒ අනුව මිය යෑමට පෙර සංඝදාස මත් පැන් පානය කර නොමැති බව තහවුරු විය.

මිය යෑමට පෙර යම් අයකු මත් පැන් පානය කර ඇත් දැයි යන්න දැන ගැනීම සඳහා ආමාශය (stomach) තුළ තිබෙන ද්‍රව්‍යවල පිටුණු (stale) මත් පැන් ගඳ වහනය වනවා දැයි නිරීක්ෂණය කිරීම බොහෝ වෛද්‍ය නිලධාරීන් භාවිතා කරන ක්‍රමයකි. මෙම පියවර එතරම් සාර්ථක ක්‍රමයක් නො වේ. මළසිරුරෙන් ලබා ගන්නා රුධිරයේ (blood taken during postmortem examination) ඊතයිල් මධ්‍යසාරය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා රස පරීක්ෂක වෙත යැවීම විද්‍යාත්මකව සුදුසුම ක්‍රමයයි. මරණයෙන් පසුව ආමාශයේ මධ්‍යසාර උත්පාදනය (production) වන නිසා එම මධ්‍යසාරය විසරණය (diffusion) වන නිසා උදර කුහරයේ වාහිනී තුළ තිබෙන රුධිරය ඊතයිල් මධ්‍යසාරය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා පශ්චාත් වෛද්‍ය මරණ පරීක්ෂණයේ දී ලබා ගැනීම සුදුසු නො වේ.

යම් අයකු මධ්‍යසාරය පානය කිරීමෙන් පසුව පැය දොළහක් ඇතුළත මරණයට පත් වී ඇත්නම් පමණක්, එම මළසිරුරෙන් ලබා ගත් රුධිරයේ මධ්‍යසාරය තිබේ දැයි කිව හැකි ය. මත් පැන් පානය කළ තැනැත්තා දළ වශයෙන් පැය දොළහක් ඉක්මවා ජීවත් වී මරණයට පත්වූයේ නම්, සාම්පලයේ ඇති මධ්‍යසාර ක්‍රමයෙන් ක්ෂය වී යනු ඇත. යම් අයකු මරණයට පෙර පානය කළ මධ්‍යසාරය මරණයෙන් පසුව වුව ද ආමාශයෙන් උදර කුහරයේ ඇති රුධිර වාහිනීවලට විසරණය වන බැවින් උදර කුහරයේ ඇති ශිරාවලින් මධ්‍යසාරය විශ්ලේෂණය කර ගැනීම සඳහා රුධිර සාම්පල ලබා ගත යුතු නො වේ. මේ සඳහා ඉතා ප්‍රදේශයේ ඇති උෂරු ශිරාවෙන් (femoral vein) රුධිරය ලබා ගත යුතු ය. එම රුධිරය කැටි ගැසීම වැලැක්වීමට පොටැසියම් ඔක්සලේට් හෝ ඊ ඩී ටී ඒ (EDTA) නම් රසායනික කුඩු එකතු කළ යුතු ය. මළසිරුරෙන් ලබා ගන්නා ලද සාම්පලයේ රතු රුධිරාණු මගින් ඊතයිල් මධ්‍යසාරය සුළු ප්‍රමාණයක් වුවත් උත්පාදනය වන බැවින් ලබා ගන්නා ලද රුධිර සාම්පලයට සෝඩියම් ෆ්ලෝරයිඩ් (sodium fluoride) රසායනික සංයෝගය ද එකතු කරනු ලැබේ. එම නිසා මළසිරුරුවල ඊතයිල් මධ්‍යසාරය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ඉතා ප්‍රදේශයේ පිහිටි උෂරු ශිරාවෙන් (femoral vein) අවම වශයෙන් මිලිලීටර් දහයක්වත් රුධිරය ලබා

ගත යුතු වේ. මෙම සාම්පල පරීක්ෂණය බාර පොලිසියේ නිලධාරියකු මගින් රඳ පරීක්ෂකවරයා වෙත විස්තරාත්මක ආවර්ත ලිපියක් සමග ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

සංඝදාසගේ උදරයට උල් පිහියකින් ඇතීමෙන් උදර කුහරයට ලේ වහනය වීම නිසා කම්පනය ඇති වී මිය යාමෙන් පසුව සංඝදාස දුම්රිය අනතුරකට භාජනය වී මරණයට පත් වී ඇති බව පෙන්වීමට ඔහුගේ මළසිරුර දුම්රිය මාර්ගයේ තබා ඇති බව පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයෙන් පසුව, විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කොට ඒ බව අධිකරණයට වාර්තා කළේ ය.

සංඝදාසගේ මරණය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාවක් බව වෛද්‍ය පරීක්ෂණයෙන් ඔප්පු වූ නිසා, ඔහුගේ මරණය සිදු කළ සැකකරුවන් අත් අඩංගුවට ගැනීම පොලිසියට භාර විය. රාත්‍රී හතයි කිහිට පමණ සංඝදාස මළගෙදරක යන බව පවසා නිවසින් පිට වූ බවට ඔහුගේ බිරිය මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දී තිබුණි. එදිනම රාත්‍රී අටට පමණ සයිමන් මුර සේවය සඳහා යන විට දුම්රිය මාර්ගයේ දී සංඝදාස හමු වූ බවටත් සාක්ෂියක් තිබුණි. තවද, සංඝදාසගේ මළසිරුර හමු වූ දින පෙරවරු හතරයි කිහිට පමණ දුම්රිය මාර්ගයේ දී මාවතට සංඝදාස හමු වී මුරුවා ගැසීමෙන් පසු විශාල මුදලක් පරාද වූ බව පැවසූ බවටත් සාක්ෂියක් තිබුණි. පෙරවරු හතරයි කිහිට මාවතට දුම්රිය මාර්ගයේ දී සංඝදාස හමු වූ බවට සාක්ෂියක් තිබුණ නිසා සංඝදාස මුරුවා ගැසීමෙන් පසුව ඔහු පිටත් වූ චේලාව පිළිබඳව පරීක්ෂණය බාර පොලිස් නිලධාරියා මළගෙදර අයගෙන් සාක්ෂි ලබා ගත්තේ ය. එවිට ඔවුන් පැවසුවේ සංඝදාස තවත් ජීවයෙකු සමග මුරුවා ගසා රාත්‍රී එකොළොව පමණ මළගෙදරින් පිට වී ගිය බව ය.

ඉදිරිපත්ව තිබූ සාක්ෂි පරස්පර විරෝධී බැවින් ද සංඝදාස සහ සයිමන්ගේ බිරිඳ වන සිසිලියානාත් අතර අනියම් සම්බන්ධයක් තිබූ බවට ගම්බ කට තරා පැතිරී තිබූ බැවින් ද සයිමන්, සයිමන්ගේ බිරිඳ සහ ඔහුගේ තැන්දම්මා පොලිසියට කැඳවා චෝන් චෝන් වශයෙන් ඔවුන්ගෙන් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් ප්‍රශ්න කරන ලදී. එවිට තිදෙනාම එකඟව ප්‍රකාශ කළේ සංඝදාස මරණයට පත් වූ ආකාරය ඔවුන් නො දන්නා බව ය.

ඉන් පසුව සයිමන්ගේ භාර්යාව සහ තැන්දම්මා පොලිසියේ ඇති වෙනත් කාමරයකට යවන ලදී. එහි දී ඔවුන් ගෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමට තැත් කළ පොලිස් නිලධාරීන් සයිමන්ට තර්ජනය කොට, පහරදෙන බව හා සයිමන් විලාප දෙන බව තැනවීමට පොලිස් නිලධාරියකු යොදවන ලදී. පොලිස් නිලධාරීන් සයිමන්ට තදබල ලෙස පහර දෙන බව සිතූ සයිමන්ගේ බිරිය සහ තැන්දම්මා විලාප දෙමින් " අනේ බුදු මහත්තයෝ, සයිමන්ට ගහන්න එපා, ඔහු ලෙඩා, ගුවි කන්නට බැහැ, ඔය මිනිසා මැරලා යාවි, වෙව්ව සිද්ධිය අපි කියන්නම් " යැයි හඬන්නට පටන් ගත් හ. ඒ අනුව, සංඝදාස මිය ගිය ආකාරය දෙදෙනාම මෙසේ විස්තර කළෝ ය.

රාත්‍රී මුර සේවය සඳහා සයිමන් රේල් ගේට්ටුවට ගිය පසු සංඝදාස මැදියම් රාත්‍රියේ සයිමන්ගේ නිවසට පැමිණි බවත් නො සිතූ පරිදි බිඩියක් පත්තු කර ගැනීමට නිවසට පැමිණි සයිමන්ට, තමා සමග සංඝදාස නිදා සිටින බව දැක ගන්නට ලැබුණු බවත්; සිසිලියානා හඬමින් පැවසුවා ය. මෙය දුටු සයිමන් කෝපයෙන් වියරු වී සංඝදාසට පහර දෙන්නට වූ බවත්, කිසිවක් කර කියා ගත නො හැකි වූ සංඝදාස නිවසින් පිටතට පැන දුවන්නට උත්සාහ කළ විට සයිමන්ගේ ඉනේ තිබූ උල්පිහියෙන් ඔහු එක් වරක් සංඝදාසගේ බඩට ඇත්ත බවත් ඔවුන් දෙදෙනාම පොලිසියට ප්‍රකාශ කළෝ ය. සංඝදාස සහ සිසිලියානා අතර තිබූ අනියම් සම්බන්ධය තමා කලක සිට දැන සිටි බවත්; එය නතර කරන ලෙස තම දියණියට අවවාද කළත් ඔවුන් එය අත් නොහල බවත් සයිමන්ගේ තැන්දම්මා පොලිසියට ප්‍රකාශ කළා ය. තැන්දම්මා විසින් කළ ප්‍රකාශය සත්‍ය බව සයිමන් ද පිළිගත්තේ ය.

උදරයට වැදුනු පිහි පහරින් තුවාල ලත් සංඝදාස මියුලට පැන ටික දුරක් දිවීමෙන් පසුව "මට වතුර ටිකක් දෙන්නට" කියමින් මියුලේ ඇද වැටුනු බවත් තුන්දෙනාම පොලිසියට පැවසුවෝ ය. සංඝදාසගේ උදරයේ තිබූ තුවාලයෙන් රුධිරය ගලා ආ නිසා ගෙදර තිබූ සරමක් ඉරා ලේ තැවැත්වීමට තුවාලය මත තබා තද කළ බවත් පසුව ලේ තැවරුනු එම රෙදි කැබැල්ල වහලේ තැංගු බවත් සයිමන් පැවසුවේ ය. සයිමන්ගේ පිහි පහරින් සංඝදාස මිය ගොස් ඇති බව තුන්දෙනාමම වැටහී ගිය බවත්, කළ යුතු දේ කුමක් දැයි කිහිපා කිරීමෙන් පසු දුම්රිය අනතුරකින් මිය යන්නට ඇතැයි

සිතීමට: සංඝදාසගේ ලෙසිරුර රේල් පාරේ වංගුව අසල තැබූ බවක් තිදෙනාම නිසා සිටියේ ය. ඔවුන්ගේ ප්‍රකාශයන් අනුව ලේ කැපූ තිබූ සරොම් කැබැල්ල වහලේ තිබී පොලිසිය විසින් සොයා ගන්නා ලදී. එම රෙදි කැබැල්ල අධිකරණය මගින් රස පරීක්ෂක වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව එහි තිබූ රුධිරය සංඝදාසගේ රුධිරය වර්ගයට සමාන බව රස පරීක්ෂකගේ වාර්තාව අනුව පෙනී ගියේ ය.

ඉදිරිපත් වූ පරිච්ඡේදික සාක්ෂි (circumstantial evidence) සහ වෛද්‍යමය සාක්ෂි (medical evidence) සලකා බැලූ පොලිසිය සැකකරු වන සයිමන් මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළේ ය. ප්‍රාථමික සාක්ෂි දීමේ වරදට මාවිත්තට විරුද්ධව අධිකරණයේ තඬු පවරන ලදී.

මෙහෙයුරු දී මූරුවා ගසා සංඝදාස මුදල් පැරදීමෙන් පසුව ධාවනය වන දුම්රියකට පැන සිටි හානි කර ගත්තේ යැයි, මූරුව නිගමනයකට පැමිණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සිදු කළේ නම් මෙය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් (culpabale homicide) බව සොයා ගැනීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නො හැකි වනු ඇත.

උදරයේ තිබූ ඇනුම් තුවාලය, එම ඇනුම් තුවාලයේ කොටස් පටකවේද පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීම, උදර කුහරයේ තිබූ රුධිර කැටිය, සහ වහලේ සහවා තිබූ රුධිරය තැවරනු සරොම් කැබැල්ල යන ඒවා මරණයට හේතුව සහ සැකකරුවන් සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ " නිහඬ සාක්ෂි " ලෙස හැඳින් විය හැකි ය.

මනුෂ්‍ය ජීවිත සැඟවුණු "මාරයා"

නිමල් අවුරුදු තිස්සහත් පමණ වයසැති; දරුවන් දෙදෙනෙකුගේ පියෙකි. ඔහු රැකියාව වශයෙන් කළේ කුලී වැඩ කිරීම ය. එයින් ලැබෙන මුදලින් භාර්යාව සහ පාසැල් යන ළමයින් දෙදෙනාගේ කටයුතු කිරීමටත්, ඔහුගේ මහඬු මව රැක ගැනීමටත් නිමල්ට සිදු විය.

මෙසේ කල් ගතවන අතරතුර ඉදිකරමින් පවතින වේල්ලක මනුෂ්‍ය කටයුතු කරන විදේශීය සමාගමක කම්කරුවෙකු වශයෙන් සේවය කිරීමට නිමල්ට අවස්ථාව ලැබුණි. ඔහුගේ රාජකාරිය වූයේ විකෝණමාන (theodolite) උපකරණය පාවිච්චි කරන විට මනුෂ්‍ය ඊට (surveying pole) සෘජුව ඇල්ලීමටත්, මනුෂ්‍යෝරු උපකරණ තැනින් තැනට රැගෙන යාමත් ය. එක් දිනක, මනුෂ්‍ය ඊට සෘජුව ඇල්ලා සිටින විට හිටිනැටියේම නිමල් සිහිසන් නොමැතිව ඇද වැටුණි. කලබල වූ මනුෂ්‍යෝරු කණ්ඩායමේ අනිකුත් අය හෙම තිබූ රෝහලට නිමල්ව වහාම රැගෙන ගියත් ඒ වන විටත් ඔහු මිය ගොස් සිටියේ ය. නිමල්ව රෝහලට ඇතුළු කරන විටත් ඔහු මිය ගොස් සිටි බැවින් ඔහුගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම සඳහා හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට දැන්වීමට රෝහල් පොලිසිය කටයුතු කළේ ය.

පොලිසිය විසින් පරීක්ෂණයක දී මරණ පරීක්ෂකවරයාට ඉදිරිපත් කරනු ලබන සාක්ෂි අනුව යම් අයෙකුගේ මරණය සිදු වී ඇත්තේ ස්වාභාවික (natural) හේතුවක් නිසා ද, නැතහොත් සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් (suicide) නිසා ද, නැත්නම් අහඹු සිදුවීමක් (accident) නිසා ද, යන්න පිළිබඳව අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ (criminal procedure code) තුන්සිය හැට නවවෙනි වගන්තියේ සිට තුන්සිය හැත්තෑ එක්වෙනි වගන්ති යටතේ තීරණයකට එළඹිය යුතු ය. නිමල්ගේ මරණයට තුඩු දුන් කරුණු දන්නා, ඔහු සමග එම අවස්ථාවේ දී රාජකාරී කටයුතු කළ අයගෙනුත්, නිමල්ගේ බිරිය සහ ඔහුගේ මල්ලිගෙනුත් හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා සාක්ෂි ලබා ගත්තේ ය. නිමල් අධික ලෙස දුම්පානය කළ බවත් නිතර පපුවේ කැක්කුම තිබුණ බවත් ඔහුගේ බිරිය සහ දොහිනු හදිසි මරණ

පරීක්ෂකවරයා ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළේ ය. ඒ අනුව, පරීක්ෂණය භාර පොලිස් නිලධාරියා විසින් ලබා දුන් සාක්ෂිවලින් හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා සැකිමකට පත් වූ බැවින් ද, නිමල් සිහියෙන් නොමැතිව වැටුණු ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීම අනවශ්‍ය යැයි, සිතූ බැවින් ද එම ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා නො ගියේ ය.

අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ තුන්සිය හැත්තෑවේ, උපවගන්ති එක අනුව යම් අයකු අනපේක්ෂිතව මරණයට පත් වූ විට, මරණය සිදුවූ ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීම හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් කළ යුතුම ය. දිවා හෝ රාත්‍රිය යැයි, නො තකා මරණය සිදුවූ ස්ථානය හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් පරීක්ෂා කළ යුතු ය. මෙවැනි පරීක්ෂණයක දී හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාගේ වගකීම වන්නේ මරණයට හේතුව ස්වාභාවික එකක් ද, නොමැති නම් එය අහඹු සිදුවීමක් ද නැතහොත් සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් ද යන්න තීරණය කිරීම පමණකි. සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය ඝාතන (culpable homicide) පිළිබඳ ව පරීක්ෂණ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරු නො පවත්වයි හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයකු මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා ගෙන යන ඕනෑම අවස්ථාවක එය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් යැයි, සැක කිරීමට තරම් සාක්ෂි ඉදිරිපත් වුවහොත් එකී පරීක්ෂණය වහාම අත්හිටුවා පොලිසිය මගින් පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙතට එය වහාම යොමු කළ යුතු ය. යම් කිසි අයකුගේ මරණය පිළිබඳව වගකීම තව කෙනෙකුට පැවරීම හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයෙකුගේ නීතිමය කාර්යභාරයක් නො වේ. එහි වගකීම පැවරී ඇත්තේ මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුට පමණි.

නිමල්ගේ මරණ පරීක්ෂණයේ දී ඉදිරිපත් වූ කරුණු අපැහැදිලි වූ හෙයින්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් (post mortem examination / autopsy) පවත්වා, මරණයට හේතුව දැන්වීමට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නියම කළේ ය.

නිමල්ව ඇතුළත් කරන ලද මහ රෝහලේ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයකු සේවයේ යෙදී නො සිටි බැවින්, අධිකරණ වෛද්‍ය කටයුතුවල නිරත වූයේ අධිකරණ වෛද්‍ය සේවය පිළිබඳව පශ්චාත් වෛද්‍ය උපාධියක් හෝ පුහුණු වීමක් නො ලැබූ, ශ්‍රේණිගත වෛද්‍යවරයෙකි (grade medical officer). මළසිරුර බාහිරව පරීක්ෂා කොට අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් විච්ඡේදනය (post mortem dissection)

කිරීමෙන් පසුව හෘදයාබාධයක් සෑදීම නිසා නිමල්ගේ මරණය සිදු වී ඇති බව එම වෛද්‍යවරයා හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට පාර්තා කළේ ය. ඒ අනුව, ස්වාභාවිකව හට ගන්නා හෘදයාබාධයක් සෑදීමෙන් නිමල් මරණයට පත්ව ඇති බව, හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා තීන්දු කළේ ය. තීන්දුවෙන් පසු නිමල්ගේ මළසිරුර කුණුබීම වැලැක්වීම පිණිස ෆෝමලින් එන්නත් කිරීම නොහොත් එමබාම් කිරීම (embalm) සිදු කොට, භූමදානය කරන ලදී.

සති හයකට පසුව, නිමල් සේවය කළ සමාගමේ මිනිස්දෝරු කණ්ඩායම ඉදිකරන ලද එම වෙල්ලේම වෙනත් ස්ථානයක මිනුම් කටයුතුවලට සහය වෙමින් සිටි තවත් කම්කරුවෙකු සිහියෙන් නොමැතිව ඇද වැටුණි. ඒ අවස්ථාවේ දී එම කම්කරුවා වේදනාවෙන් ඔහුගේම පසුවට අතින් ගසමින් කැ ගැසී ය. එම කම්කරුවා ද ඉහත කී රෝහලටම වහාම රැගෙන යන ලදී. එම අවස්ථාවේ දී බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයේ සේවයේ යෙදී සිටි වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබුණේ එම කම්කරුවාගේ අත පිළිස්සී ඇති බව ය. එම කම්කරුවා වැටුණු ස්ථානයට ඉහළින් වෝල්ටීයතාවය හතළිස් දාහකින් යුත් අධිබලවේග (high voltage) විදුලි රැහැන් (cables) කීපයක් විහිදී ඇති බව එම කම්කරුවා වැටුණු ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමට ගිය පොලිස් නිලධාරියාට දක්නට ලැබිණි. එම විස්තරය රෝහලට දැන් වූ විට එම කම්කරුවාට විද්‍යුත්හනනය (electrocution) වීම නිසා අත පිළිස්සී ඇති බව නිගමනය කිරීමට රෝහලේ වෛද්‍යවරුන්ට හැකි විය. සති තුනක් පමණ රෝහල්ගතව ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමෙන් පසුව එම කම්කරුවා සුවය ලබා රෝහලෙන් පිටව ගියේ ය. මෙම සිද්ධිය නිමල්ගේ වැඩිමහල් සහෝදරයාට ආරංචි විය. ඔහුගේ මල්ලිට ද විද්‍යුත්හනනයෙන් මරණය සිදුවන්නට ඇත් දැයි, ඔහුට සැකයක් පහල විය. ඒ පිළිබඳව තම ඥාතීන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව ඔහු හඳුනා නීතිඥ මහත්මයෙකු හමුවීමට ගියේ ය. නිමල්ගේ මරණයට සත්‍ය හේතුව ස්වාභාවිකව හටගත් හෘදයාබාධයක් නොව, විද්‍යුත්හනනය වීමක් බව ඔප්පු කළ හැක්කේ, එම මරණය පිළිබඳව, මූලික පරීක්ෂණය පැවැත් වූ පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කොට, එම පොලිසිය මගින් හෝ පුද්ගලික නීතිඥවරයකු මගින් අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ තුන්සිය හැත්තෑ තුනේ උපවගන්ති එක සහ දෙක යටතේ සිද්ධිය වූ පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගෙන්, නියෝගයක් ලබා ගෙන, මළසිරුර ගොඩ ගෙන (exhumation),

අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥවරයෙකු ලවා දෙවන වරටත් පරීක්ෂා කිරීම බව නිමල්ගේ අයියාට නීති උපදෙස් ලැබුණි. ඒ අනුව, නිමල්ගේ අයියා තම මල්ලිගේ මළසිරුර නැවත ගොඩ ගැනීමට අවශ්‍ය නීතිමය කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව, නිමල්ගේ මළසිරුර ගොඩ ගෙන අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥවරයෙකු වෙත යොමු කර පරීක්ෂණ පවත්වා මරණයට හේතුව කුමක් දැයි, වාර්තා කිරීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයා නියෝග කළේ ය. ඒ අනුව, මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ සහ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ අධීක්ෂණය යටතේ, මිහිදන් කොට තිබූ නිමල්ගේ මළසිරුර වළලා තිබූ ස්ථානය, ඥාතීන් විසින් හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව ගොඩ ගන්නා ලදී (exhumation). දෙවැනි වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට පෙර නිමල්ගේ පළමු වරට පැවැත් වූ හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේ දී ලබා ගත් සියලු සටහන් විමර්ශනය කොට නිමල් වැටුනු ස්ථානය හා එම අවස්ථාවේ දී නිමල් පාවිච්චි කරන ලද මිනුම් රිට ද අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පරීක්ෂාවට ලක් කළේ ය.

මිනුම් කටයුතු කිරීමේ දී නිමල් පාවිච්චි කොට තිබුණේ කොටස් කීපයකින් සමන්විත සම්පතනය කළ හැකි (collapsible) ඇලුමිනියම් මිනුම් රිටකි. එහි උඩ කෙළවරේ සිදුරු කීපයක් තිබූ බව, එම මිනුම් රිට පරීක්ෂාවට භාජනය කළ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා හඳුනා ගත්තේ ය. තවද, නිමල් මිනුම් රිට අල්ලා සිටි ස්ථානයට ඉහළින් අධිබලවේග විදුලි රැකුන් කීපයක් විහිදී ඇති බව එම ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමට ගිය විශේෂඥ වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබිණි. විදුලිබල මණ්ඩලයට දන්වා එම විදුලි රැකුන්වල විදුලිය සැපයීම තාවකාලිකව විසන්ධි කොට (disconnected) නිමල්ගේ උසට සමාන අයකු ලවා නිමල් පාවිච්චි කළ මිනුම් රිට ඔහුගේ හිසට උඩින් සෘජුව අල්ලා තැබුවත් ඉහළින් විහිදී ගිය විදුලි රැකුන් ඇලුමිනියම් රිටට ස්පර්ශ නො වන බව වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබුණි. නිමල් රාජකාරයේ යෙදී සිටින අවස්ථාවේ දී එම ඇලුමිනියම් රිට නිමල් විසින්ම ඔහුගේ හිසට උඩින් අල්ලා ගෙන සිටියත් නිමල්ගේ හිසට ඉහළින් විහිදී ගිය අධිබල විදුලි රැකුන්වල (high tension cables) විදුලිය සක්‍රීයව තිබුණත් ඇලුමිනියම් රිට විදුලි රැකුන්වල ස්පර්ශවීම සිදුවිය නො හැකි බව මෙයින් පෙනී ගියේ ය. නිමල්ගේ මරණය පිළිබඳව නිමල් සේවය කළ සමාගමෙන් වන්දියක් ඉල්ලීමට (compensation) හැකියාව තිබූ නිසා එම ස්ථානයේ දී විශේෂඥ අධිකරණ

වෛද්‍යවරයා විසින් කරන ලද විමර්ශන සියල්ලම ඡායාරූපගත කිරීමෙන් (still photography) පසුව වීඩියෝගත කරන ලදී (video recording). නිමල් වැටී සිටි ස්ථානය අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව නිමල්ගේ පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය මාතෘගර්භාගාරයේ දී පවත්වන ලදී.

ඒවන විටත් නිමල්ගේ මළසිරුර එම්බාම් කොට සති දහයක් පමණ කාලයක් මිහිදන් කොට තිබුණ බැවින්, ශරීරයෙහි අපිච්චර්මය (epidermis) ගැල වී තිබුණි. අත්වල ඇඟිලි මදක් රත් පැහැති වී (red) තද වී (hard) වියළිව (dried) හැකිලී (wrinkled) තිබුණි. එම්බාම් කළ විට ශරීරය කළු පැහැති වී තද වූවත් සමෙහි හැකිලීමක් ඇති නො වේ. සෙන්ටිමීටර් දෙකක පමණ විශ්කම්භය සහිත ගල් කැයුම් වැනි සිදුරු කීපයක් මළසිරුරේ යටිපතල් දෙකෙහිම විය. සෙරෙප්පු පාවිච්චි කළත් ඇතැම් අයට ගල් කැයුම් නට ගනී. නිමල් සෙරෙප්පු පාවිච්චි කරන අයකු වූවත් ඔහුට ද ගල් කැයුම් ඇති විය හැකි බව වෛද්‍යවරයාට වැටහුණි. නිමල්ගේ යටි පතල්වල තිබූ කුවාල ගල් කැයුම් කුවාල ද, නැතහොත් විද්‍යුත්තනනයෙන් පසුව විද්‍යුත් ධාරාව යටි පතල තුළින් පිට වී යාමේ දී සිදු වූ කුවාල ද (exit wounds) යන්න නිශ්චිතව වෛද්‍යවරයාට දැන ගැනීමට අවශ්‍ය විය. අනතුර සිදු වූ දින නිමල් සෙරෙප්පු කුට්ටමක් පාවිච්චි කළේ නම් ඒවා ද තමා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙසට වෛද්‍යවරයා පොලීසියට උපදෙස් දුන්නේ ය. නිමල් පාවිච්චි කරන ලද සෙරෙප්පු කුට්ටම ඔහුගේ නිවසේ තිබී සොයා ගන්නා ලදී. ඒවා රබර් සෙරෙප්පු බවත් එහි සමහර ස්ථානවල රබර් උණු වී තිබුණ බවත් වෛද්‍යවරයාට පෙනුණි. රබර් සෙරෙප්පු උණු වී තිබූ ආකාරය අනුව නිමල්ගේ යටි පතල්වල ඇත්තේ ගල් කැයුම් කුවාල නොව විද්‍යුත් ධාරාවක් යටි පතලෙන් පිට වී යාමෙන් ඇති වූ සිදුරු (exit wound) බව වෛද්‍යවරයා අනුමාන කළේ ය. වෛද්‍යවරයාගේ අනුමානය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා නිමල්ගේ මළසිරුරේ යටිපතල්වල තිබූ සිදුරුවලින් ලබා ගත් කොටස් පටකවේද පරීක්ෂාවට (histopathological examination) භාජනය කරන ලදී.

පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයේ දී මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන මස්තිෂ්ක, මොළ කඳ, කුඩා මොළය, හෘදය වස්තුවේ කර්ණිකා, හෘදය වස්තුවේ තුන්දිකා, හෘදය වස්තුවේ ආවාරය,

පෙනෙන්නේ, අධිවෘක්ක ග්‍රන්ථි, අක්කරාශය, අක්මාව, වකුගඩු සහ සැකිලි මාංශ පේශිවල කොටස් ලබා ගනු ලැබේ. සෙන්ටි මීටර් එකක් දිග, එකක් පළල සහ මිලිමීටර් තුනක් ඝනකම සහිත කුඩා කැබලි තෝමලින් ද්‍රාව්‍යතාව (solution) අවම වශයෙන් දින තුනක්වත් කැබලි තෝමලින් පසුව යන්ත්‍රණය (hostokinette) ආධාරයෙන් ක්‍රමයෙන් සාන්ද්‍රණය වැඩිවන ඊතයිල් මධ්‍යසාරය (ethyl alcohol) තුළ බහාලීමෙන් පසුව, කොලොරොෆෝම් (choloroform) බහා ඉන් පසුව ඉවිල කැබය යුතු ය. එසේ ප්‍රසාරය (processed) කරන ලද පටක මයික්‍රොටෝම යන්ත්‍රණය (microtome) ආධාරයෙන් මිසු (micron) පහත හෝ හයක ඝනකමකින් යුත් තුනී කිරුවලට කපා ඊට පසුව හෙමොටොක්ස්සලින් (haemotoxyalin) සහ ඉයොසින් (eosin) රසායනික ද්‍රව්‍යවලින් වර්ණ ගන්වා (staining) අන්වීක්ෂයකින් පරීක්ෂා කරනු ලැබේ (microscopic examination). මෙයට පටකවේද පරීක්ෂාව යැයි (histopathological examination) කියනු ලැබේ.

විද්‍යුත්තනනය වූ විට විදුලි ධාරාව ශරීරයට ඇතුළු වූ විට හෝ පිට වූ විට එම ස්ථානවල අපිවර්මයෙහි ඇති ශෛලවල සහ පටකවල ස්වාභාවික පිහිටීම වෙනස් වී දියපට්ටා (micro blisters) හැනි කුඩා බුබුළු අපිවර්මයෙහි (epidermis) හට ගනී. අපිවර්මයෙහි පිහිටා ඇති ශෛල පේලින් ස්වාභාවිකව පිහිටා ඇත්තේ සමට (dermis) සමාන්තරව ය. විද්‍යුත්තනනය වූ විට විදුලි සැරය ශරීරයට එක් ස්ථානයකින් ඇතුළු වූවක් ස්ථාන කීපයකින් පිටවිය හැකි ය. එලෙස ඇතුළු වූ ස්ථානයෙහි හෝ පිට වූ ස්ථානයෙහි අපිවර්මයේ ශෛලවල ස්වාභාවික පිහිටීම වෙනස් වී අපිවර්මයෙහි ශෛල පේලි සමට සෘජුකෝණාස්‍රාකාරව (pallisading) වැටක ඉති සිටුවා ඇති ආකාරයට පිහිටනු ලැබේ. මීට අමතරව අපිවර්මයේ සහ වර්මයේ දියපට්ටා හැනි කුඩා බුබුළු (micro blisters) දක්නට ලැබේ. නිමල්ගේ යටි පතුලේ පිදුරුවලින් ලබා ගන්නා ලද කොටස් පටකවේද පරීක්ෂාවට ලක් කිරීමෙන් පසුව ඒවා අන්වීක්ෂයක ආධාරයෙන් පරීක්ෂා කිරීමෙන් (when examined under the microscope) මෙම ලක්ෂණ පැහැදිලිව දක්නට ලැබුණි. විද්‍යුත් ධාරාවක් නිමල්ගේ යටි පතුලෙන් පිට වී ගොස් (exit) ඇති බව ඔප්පු කිරීමට පටකවේද පරීක්ෂාව උපයෝගී විය.

නිමල්ගේ අතෙහි ඇඟිලි රත් පැහැති වී, තද වී, සම හැකිලී,

වියළී තිබුණි. විදුලි ධාරාවක් අත්වල ස්පර්ශ වීමෙන් එවැනි ලකුණු හට ගනී. එහෙත්, නිමල්ගේ අතට විදුලි ධාරාවක් ස්පර්ශ වූ බවට සාක්ෂි නො තිබුණි. තවද, නිමල් පාවිච්චි කළ ඇලුමිනියම් මිනුම් ඊට මිනුම් කටයුතු කිරීම සඳහා ඔහුගේ හිසට උඩින් උස්සා ගෙන සිටියත් ඉහළින් විහිදී ගිය අධිබලවේග විදුලි රැහැන්වල මිනුම් ඊට නො ගැවුණේ නම් විද්‍යුත් ධාරාව නිමල්ගේ ශරීරයට ඇතුළු වූ ආකාරය ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබුණි.

නිමල්ගේ පළමු වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා එකී මරණයට හේතුව වූයේ ස්වාභාවිකව හටගත් හෘදයාබාධයක් බව නිගමනය කර තිබීම තව ගැටළුවක් වී තිබුණි. පළමු වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා නිමල්ගේ හෘදයේ කිරීටක ධමනි විච්ඡේදනය කොට නො තිබුණි. විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් එම කිරීටක ධමනි විච්ඡේදනය කිරීමෙන් පසුව ඒවායල අතරෝමා රෝගය (atherosclerosis of coronary arteries) සෑදී නොමැති බවත්, කිරීටක ධමනි අවහිර වී නොමැති බවත්, දැක ගැනීමට හැකි විය. කිරීටක ධමනි විච්ඡේදනය කර නොමැතිව හෘදයාබාධයකින් යම් අයෙකු මියගිය බව නිගමනය කිරීම අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු විසින් කරන ලද බලවත් වරදකි. දියුණු රටවල නම් මෙවැනි ක්‍රියාවන්වල යෙදෙන වෛද්‍යවරුන්ට නො සැලකිලිමත්කමට (medical negligence) එරෙහිව වන්දි තවු පැවරීමේ හැකියාව ඥාතීන්ට ඇත. විද්‍යුත් ධාරාවක් අත්වලින් ඇතුළු වී යටි පතුල වලින් පිට වූ බව පැහැදිලිව ඔප්පු කිරීමට විශේෂඥ වෛද්‍යවරයාට පහසු වූයේ නිමල්ගේ මළසිරුර එමබාම් කර තිබූ නිසා ය. නමුත් තවත් එක් කරුණක් පමණක් ඔප්පු කිරීමට තිබුණි. එනම් නිමල් පාවිච්චි කළ ඇලුමිනියම් මිනුම් ඊට ඔහුගේ හිසට උඩින් උස්සා ගෙන සිටියත් විහිදී ගිය විදුලි රැහැන්වල එම මිනුම් ඊට ස්පර්ශ නො වූයේ නම් විද්‍යුත් ධාරාව මිනුම් ඊට ඔස්සේ නිමල්ගේ සිරුරට ඇතුළු වූ ආකාරය පැහැදිලි කිරීමයි. අධිබලවේග (high tension electricity cables) විදුලි රැහැන්වල ලෝහමය වස්තුවක් ස්පර්ශ නො වූවත් එවැනි වස්තුවක් සක්‍රීය අධිබලවේග විදුලි රැහැනකට එක්කරා ප්‍රමාණයකට ආසන්න වූ විට එවැනි විදුලි රැහැන්වලින් පිටවෙන විද්‍යුත් ධාරා අවට ඇති ලෝහමය වස්තුවලට වාහනය (arcing) නොහොත් පනින බව විද්‍යාත්මකව ඔප්පු කොට ඇති කරුණකි. එය පැහැදිලි කර

ගැනීමට හෞතික විද්‍යාඥයකුගේ (physicist) මතය වෛද්‍යවරයාට ලබා ගැනීමට සිදු විය. නිමල් පාවිච්චි කළ ඇලුමිනියම් රිටේ උඩ කෙළවරේ තිබූ සිදුරු කීපය ද විදුලි ධාරා ඇලුමිනියම් රිට් ඔස්සේ වාපනය වීමෙන් ඇති වූ ඒවා බව හෞතික විද්‍යාඥයා වාර්තා කළේ ය.

ඉහත සඳහන් සියලු කරුණු සලකා බැලූ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයාගේ නිගමනය වූයේ නිමල් මිය ගියේ ස්වාභාවිකව හටගත් හෘදයාබාධාවකින් නොව අධිබලවේග විද්‍යුත් ධාරා ඇලුමිනියම් රිට් මගින් ශරීරයට වාපනය වීමෙන් හෘද ස්පන්දනය නැවතීම (cardiac arrest) නිසා බව ය. එබැවින් ස්වාභාවිකව හටගත් හෘදයාබාධයකින් නිමල්ගේ මරණය සිදු වී නොමැති බව විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා මහේස්ත්‍රාත්වරයාට වාර්තා කළේ ය. විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය වාර්තාව සහ පොලිසිය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද පරිච්ඡේදය සාක්ෂි (circumstantial evidence) අනුව නිමල් මිනුම් රිට් අල්ලා ගෙන සිටින අවස්ථාවේ දී අධිබලවේග විදුලි රැහැන්වලින් පිට වූ විද්‍යුත් ධාරා වාපනය වීමෙන් නිමල්ගේ මරණය සිදු වී ඇති බවට අධිකරණය අවසානයේ දී කීන්දු කරන ලදී.

යම් අයෙකු රබර් පාවහන් පැළඳ නොමැති අවස්ථාවක, එම තැනැත්තාගේ පාද පොළවේ තබා ගෙන සිටින විට, විදුලිය රැගෙන යන කම්බියක් නොහොත් විදුලි සන්නායකයක් (conducting material) ඇල්ලූ විට හෝ එම තැනැත්තාගේ සිරුරේ වෙනයම් ස්ථානයක විදුලි සන්නායකයක් ස්පර්ශ වූයේ නම් හෝ විදුලි ධාරාව හෘදයට සහ සුෂුම්නාවට සන්නයනය (conducted) වී අවසානයේ දී යම් පතුල්වලින් පොළවට සන්නයනය වනු ඇත. මෙයට විද්‍යුත්හනනය (electrocution) යැයි කියනු ලැබේ. යම් අයෙකුට විද්‍යුත්හනනය වීමට ගතවන්නේ මිලි තත්පරයක් (milli second) වැනි ඉතාමත්ම සුළු කාලයකි. විද්‍යුත්හනනයෙන් ඇතැම් අවස්ථාවල මරණය පවා සිදු වේ. විද්‍යුත්හනනය වූ විට හෘද ස්පන්දනය ක්ෂණිකව නැවතීමෙන් (cardiac arrest) හෝ ස්වසනය අක්‍රීය (respiratory failure) වීමෙන් මරණය සිදුවිය හැකි ය. විද්‍යුත්හනනයට ලක්වුවන්ගේ හෘද ස්පන්දනය නැවතී තිබුණත් කෘතීම හෘද පුප්පුසීය ප්‍රතිෂ්ඨාපනය (cardio pulmonary resuscitation - C P R) නොනවත්වා විනාඩි තිහක කාලයකට වත් පැවැත්වීමෙන් නැවත වරක් හෘද ස්පන්දනය ක්‍රියා

කිරීම ආරම්භ වීමේ හැකියාව ඇත. විද්‍යුත් ධාරාවක් සන්නයනය වන වස්තුවක් බොහෝ විට අතින් ස්පර්ශ කළ විට විද්‍යුත්හනනය ඇති වන නිසා විදුලිය ස්පර්ශ වූ ස්ථානයේ දිය බුබුලක් (blister) හෝ දාරික තුවාලයක් (laceration) හෝ පිළිස්සුණු තුවාලයක් (burn) හෝ සම හැකිලුණු (puckered) ස්වභාවයක් දක්නට ලැබේ. බොහෝ අවස්ථාවන්වල සක්‍රීය විදුලි සන්නායකයක් අල්ලන නිසා මෙවැනි තුවාල බොහෝ විට හටගන්නේ අල්ලෙහි හෝ පිටි අල්ලෙහි ය. එවැනි තුවාලයක් ඇතිවී දෙකක් අතර ඇති ස්ථානයේ (inter digital fold) හටගත් විට ඒවා හඳුනා ගැනීම දුෂ්කර ය. එමනිසා විද්‍යුත්හනනයෙන් මියගියේ යැයි සැක කරන අයෙකුගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පවත්වන විට ඇතිවී අතර ඇති ස්ථාන අත් කාවයකින් පරීක්ෂා කිරීම ඉතාම වැදගත් වේ. මළසිරුරේ හටගන්නා මෘත කඩිනය නිසා ඇතිවී හැකිලෙන බැවින් එම ඇතිවී දැඩි පරිශ්‍රමයකින් පසු විවෘත කොට විද්‍යුත්හනනය වීමෙන් ඇතිවන දිය බුබුලක්, රවුම් තුවාලයක් (වූණයක් / ulcer), පිළිස්සීගිය දාරික තුවාලයක් ඇත් දැයි වෛද්‍යවරයා පරීක්ෂා කළ යුතු ය. විද්‍යුත් ධාරාවක් සිරුරෙන් පිට වූ විට යටිපතුල්වල ද එවැනිම ලක්ෂණ දක්නට හැකි ය. විද්‍යුත්හනනය වලක්වා ගැනීමට තම් විදුලිය සමග කටයුතු කරන අය රබර් අත්වැසුම් (gloves) සහ රබර් සපත්තු (half boots) හෝ සෙරෙප්පු පැලඳිය යුතු ය. එසේ නොමැති නම් විදුලිය සමග වැඩ කරන විට අවම වශයෙන් තෙතමනය නොමැති වියළි ලෑල්ලක් මත සිට කටයුතු කළ යුතු ය.

නිමල්ගේ මරණ පරීක්ෂණයේ අවසාන කීන්දුවේ සහතික පිටපතක් නිමල්ගේ සොහොයුරා විසින් වන්දියක් ලබා ගැනීම සඳහා අධිකරණයෙන් ලබා ගන්නා ලදී. සේවකයෙකු රාජකාරියේ යෙදී සිටින අවස්ථාවේ දී වැඩ බිමේ, කම්හලක, කාර්යාලයක් තුළ මියගියහොත් මරණයට හේතුව මියගිය තැනැත්තා කළ රාජකාරියට සෘජුව හෝ වක්‍රව අදාළ බව වෝභාරක ව්‍යාධිවේදී ක්ෂේත්‍රය (Forensic pathology service) උපයෝගී කර ගනිමින් මියගිය අයගේ යැපෙන්නන්ට දිසා අධිකරණයක නඩුවක් ගොනු කරමින් වන්දි මුදලක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. සේවා යෝජකයා (employer) විසින් සේවකයා වෙත ලබා දී ඇති ආරක්ෂක උපකරණ (safety instruments) හෝ මෙවලම් පාවිච්චි නො කර හෝ ඒවා අපරීක්ෂාකාරීව පාවිච්චි කිරීම නිසා අනතුරකට හෝ මරණයට

පත්වූයේ නම් එම අවස්ථාවන්වල දී සේවායෝජකයාට වගකීමක් නොමැත. රබර් අත්වැසුම් (rubber gloves) සහ රබර් සපත්තු (rubber boots) පාවිච්චි නො කොට විදුලි කාර්මික කටයුතුවල යෙදීමේ දී සේවකයකු විද්‍යුත්භ්‍යන්තය වී තුවාල ලැබුවහොත් හෝ මරණයට පත්වුවහොත් ඔහු වෙනුවෙන් ඔහුගෙන් යැපෙන්නන්ට වන්දි මුදලක් අධිකරණයකින් බොහෝ දුරට නො ලැබීමට පුළුවන. නිමල් මුදලක් අධිකරණයකින් බොහෝ දුරට නො ලැබීමට පුළුවන. නිමල් සේවය කළ විදේශීය සමාගමෙන් ඔහු වෙනුවෙන් වන්දි මුදලක් ඉල්ලීමට නිමල්ගේ සොහොයුරා විසින් කටයුතු කරන ලදී. නිමල් සේවය කළ විදේශීය සමාගමේ සියලුම සේවකයින් එම සමාගම විසින් රක්ෂණය කර තිබූ බැවින් රක්ෂණ සමාගම මගින් නිමල් වෙනුවෙන් රුපියල් ලක්ෂයක වන්දි මුදලක් නිමල්ගේ භාර්යාව වෙත ලැබුණි.

ඉදිකරමින් පවතින වෙල්ලේ මිනුම් කටයුතු කරන විට තවත් කම්කරුවෙකුට දෙවැනි වරටත් විද්‍යුත්භ්‍යන්තය නො වූයේ නම්, නිමල් මිය ගියේ, විද්‍යුත් ධාරාවක් ශරීරයට වාපනය වීමෙන් බව සදාකල්ම හෙළි නො වනු ඇත. එසේ වූයේ නම් නිමල්ගේ ඥාතීන්ට වන්දි මුදලක් ද නො ලැබෙනු ඇත. පළමු වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා විසින් නිමල් මියගියේ ස්වාභාවිකව හටගත් හෘදයාබාධාවකින් බවට සාවද්‍ය නිගමනයකට පැමිණියේ ඇයි? එයට හේතුව නිමල්ගේ පළමු අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා නිසියාකාරව හෘදය වස්තුවේ කිරීටික ධමනි විවිච්ඡේදනය නො කිරීමයි. නිමල්ගේ අත්වල තිබූ පිළිස්සුනු තුවාල සහ යටි පතුල්වල තිබූ සිදුරු රෝහලේ බාහිර අංශයේ වෛද්‍යවරයා විමර්ශනය නො කළේ මන්ද? රෝහලට ඇතුල් කරන විට නිමල් මිය ගොස් තිබූ බැවින් මළසිරුර බාහිරව නිසියාකාරව පරීක්ෂා නො කොට මරණය පමණක් සහතික කිරීම මෙයට හේතුවයි. යම් හෙයකින් බාහිර අංශයේ සේවය කළ වෛද්‍යවරයා නිමල්ගේ අතෙහි තිබූ පිළිස්සීම් සහ යටිපතුල්වල තිබූ සිදුරු විමර්ශනය කොට එම තොරතුරු නිමල්ගේ හදිසි මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වූ පොලීස් නිලධාරියාට දැන්වූයේ නම් පළමුවැනි පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයාට මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට ඉමහත් පිටුවහලක් වීමට ඉඩ තිබුණි. බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයේ දී නිමල්ව පරීක්ෂා කළ වෛද්‍යවරයාත්, පළමු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත්වූ වෛද්‍යවරයාත් යන දෙදෙනාම ඉහත

සඳහන් ලකුණු විමර්ශනය නො කළේ මන්ද? ඊට පහසුවෙන් දිය හැකි පිළිතුර නම් හෘදයාබාධවලින් පිරිමින් හදිසියේ මියයාම සුලබව සිදුවන දෙයක් නිසාත්, නිමල් අධික ලෙස දුම්පානය කරන කෙනෙකු බව පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයාට දැන ගැනීමට ලැබුණු නිසාත් ය. සුක්ෂමව හා ප්‍රවේශමෙන් පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය නො පවත්වා පසුබිමෙන් (history of incident) දැනගත් අධික දුම්බීමේ පුරුද්ද ගැන පූර්ණ විශ්වාසය තබා මරණයට හේතුව හෘදයාබාධයක් බව පළමු පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කොට ඇත. වෝහාරක ව්‍යාධිවේදය (forensic pathology) පිළිබඳව ගැඹුරු දැනුමක් සහ මනා පළපුරුද්දක් නොමැති ශ්‍රේණිගත වෛද්‍යවරු ඇතැම් විට මෙවැනි වැරදි නිගමන වලට එළඹෙති. අධිකරණ වෛද්‍ය සේවයේ යෙදී සිටින ශ්‍රේණිගත වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට අධිකරණ වෛද්‍ය සේවය පිළිබඳව පශ්චාත් උපාධි පුහුණුවක් නොමැතිවීම නිසා ඇතැම් විට ඔවුන් මෙවැනි සාවද්‍ය නිගමනවලට පැමිණේ. එහෙත් වෛද්‍යවරුන් ගනු ලබන එවැනි කීරණවලට මහජනයා වන්දි ගෙවිය යුතු ද?

නිමල්ගේ යටි පතුල්වල තිබූ ගල් තැටුම් වැනි සිදුරු, එම සිදුරුවල තිබූ ශෛලවල අසාමාන්‍ය පිහිටීම (morphology), මිනුම් ඊටේ උඩ කෙළවරේ තිබූ කුඩා සිදුරු සහ නිමල් පාවිච්චි කර තිබූ රබර් සෙරෙප්පු පිළිස්සී තිබීම නිමල්ගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත් වූ " නිහඩ සාක්ෂි " වේ.

මරු කැඳ වූ ආදරය

ඇත් සහ මේරි එකිනෙකාට ඉතාම හිතවත්ව ඇසුරු කළ කළණ මිතුරියන් දෙදෙනෙකු වූ අතර ඔවුන් දෙදෙනාම පුද්ගලික ආයතනයක සේවය කළේ ය. ඇත් යතුරු ලේඛනාවක වූ අතර මේරි දුරකථන ක්‍රියාකරුවන්වත්තියක විය. ඇත්ගේ නිවස පිහිටියේ එංගලන්තයේ මැන්ඩෙස්ටර් නගරයේ ය. මේරි ලංකාවල හැදුනු වැඩුනු යුවතියකි. එක් සිතුරාදා දිනයක ස්වකීය සේවය අවසන් කොට ඔවුන් දෙදෙනාම ආයතනයෙන් පිටව ගියේ සති අන්තය විවේකයෙන් ගත කොට නැවත සඳුදා රාජකාරියට එන අවසරයෙනි.

ඇත්ගේ දෙමාපියන් බැලීම සඳහා සති අන්තයේ, ඇත් මැන්ඩෙස්ටර්වලට පිටත් වන විට මේරිට දන්වා සිටීම සාමාන්‍ය සිරිතකි. සුපුරුදු පරිදි සඳුදා ඇත් සේවයට නො පැමිණියා ය. මැන්ඩෙස්ටර්වල පිහිටා ඇති ඇත්ගේ නිවසට ඇය සති අන්තයේ ගිය විට සමහර අවස්ථාවල දින දෙකක් හෝ තුනක් ඇයගේ දෙමාපියන් සමඟ ගත කොට පැමිණෙන නිසා ඇත් සේවයට නො පැමිණීම පිළිබඳව මේරි සොයා නො බැලුවා ය. එහෙත්, මෙවර ඇත් තමාට නො දන්වා මැන්ඩෙස්ටර්වල පිහිටි නිවසට යාම ගැන මේරි කල්පනා කළා ය. අභහරුවාදා දිනක් ඇත් සේවයට නො පැමිණි බැවින් ඒ ගැන මේරි තරමක් කලබලයට පත් වූවා ය. ඇත් නවාතැන් ගත් ලන්ඩන් නුවර ඇයගේ කාමරයේ දුරකථනයට මේරි වහාම කතා කළත් දුරකථනයේ රිසිවරය පසෙකට තබා ඇති බව ඇයට වැටහුණි. ඊට පසුව, මේරි වහාම මැන්ඩෙස්ටර්වල පිහිටි ඇත්ගේ නිවසට දුරකථනයෙන් අමතා, ඇයගේ මවගෙන් තොරතුරු විමසුවා ය. සති දෙකකට පමණ පෙර ඇය තමා බැලීමට පැමිණි බවත්, පසුගිය සති අන්තයේ ඇත් තමා බැලීමට නො පැමිණෙන බව සිතුරාදා දුරකථනයෙන් දැන් වූ බවත් ඇත්ගේ මව මේරිට පැවසුවා ය. එය අසා මේරි මහත් හිනියට පත්ව, ඇත්ගේ පෙම්වතා වන රිචඩ් වහාම දුරකථනයෙන් කථා කොට ඇත් ගැන විමසුවා ය. අවසන් වරට තමාට ඇත්ව හමු වූයේ ඉකුත් සිතුරාදා බවත්, දෙදෙනාම අවන්හලකින් රාත්‍රී ආහාරය ගෙන ඇත් නවාතැන් ගෙන සිටි කාමරයට ඇරඹූ බවත් රිචඩ්ගේ පිළිතුර විය. නියත වශයෙන්ම ඇත්ට කිසියම් අනතුරක් සිදු වී ඇති බව

වටහා ගත් රිචඩ් සහ මේරි වහාම පොලීසියට ගොස් ඇත්ගේ හදිසි අතුරුදහන්වීම ගැන පැමිණිල්ලක් කළ හ. වහාම ක්‍රියාත්මක වූ පොලීසිය ප්‍රථමයෙන් ම කළේ රිචඩ් සහ මේරි සමඟ ලන්ඩන් නුවර ඇත් ජීවත් වුණු කාමරයට යෑම යි. එකී කාමරය වසා තිබිණි. දොරෙහි සිනුව නාද කළත් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නො ලැබුණු හෙයින් දොර කඩා කාමරයට ඇතුළු වීමට පොලීසියට සිදු විය. එහිදී ඔවුන්ට දැක ගත හැකි වූයේ සිත් කම්පා කරවන දර්ශනයකි. ඇත්ගේ අඩනිරුවත් නිසල සිරුර ඇඳක් මත තිබූ අතර, කාමරයේ බඩු බාහිරාදිය ද ඒ මේ අත පෙරලී තිබුණි. කුඩා මල් පෝච්චියක බිඳුනු කැබලි කීපයක් ද කාමරයේ සි සි කඩ විසිරී තිබුණි. කාමරයේ තිබූ අල්මාරිය ද විවෘතව තිබුණු අතර එහි තිබූ ඇඳුම් ද ඒ මේ අත විසිරී තිබිණ. කෑම කන මේසය මත විදුරු දෙකක විස්කි ස්වල්පයක් ඉතුරු වී තිබුණි.

ඉන් අනතුරුව, පොලීසිය විසින් වෝතාරක විද්‍යාඥයා (Forensic scientist), අධිකරණ වෛද්‍යවරයා (Judicial Medical Officer/ Forensic pathologist) සහ පොලීස් ඡායාරූප ශිල්පියා (police photographer) ඇත්ගේ කාමරය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කැඳවන ලදී. අප රටේ නම් මේ සඳහා කැඳවනු ලබන්නේ රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙකි. කාමරයේ තිබූ සියල්ල පොලීස් ඡායාරූප ශිල්පියා විසින් ඡායාරූපගත කිරීමෙන් (still photography) පසු වීඩියෝ (video recording) ගත කළේ ය. ලන්ඩන් නුවරට මෙම කාලය හිම වැටෙන සීත සෘතුව (winter) බැවින් ඇත්ගේ සිරුර තුණු වී නො තිබුණි.

මළසිරුරක් මඳක් තුණු වී තිබුණත්, බාහිරව පරීක්ෂා කොට අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් විච්ඡේදනය කර ඒවා පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව අවශ්‍ය වූ විට පටකවේද පරීක්ෂාවට (histopathological examination) ලක් කිරීමෙන් ද, විෂ වර්ග සඳහා මළසිරුරෙන් ලබා ගත් රුධිරය, මුත්‍රා, පිත්තාශයේ ඇති තරලය (bile), අක්ෂි ගෝල තුළ ඇති සික්ෂා සාර්දය (vitreous humor), ආමාශයේ සහ කුඩා බඩවැල්වල අන්තර්ගත දෑ, අත්මාවේ සහ වකුගඩුවේ කොටස් විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් (toxicological analysis) ද මරණයට හේතුව සොයා ගත හැකි ය. මළසිරුරක් දැඩිව තුණු වී තිබුණ හොත් මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම අසීරු ය. අධිකරණ වෛද්‍ය

ආර්තව සහ ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියලු සාක්ෂි සලකා බලා මරණය සිදු වී ඇත්තේ ස්වාභාවික හේතුවකින් ද, අහඹු සිදුවීමකින් ද, සිය දිවි හානි කර ගැනීමකින් ද නැතහොත් මනුෂ්‍ය සාත්තයකින් ද යන්න, මහේස්ත්‍රාත්වරයා හෝ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් තීරණය කරනු ලබන්නේ ය.

ඇත්තේ මුහුණ සහ නියපොතු දම් පැහැති වී තිබීම, ඇල්පෙනෙන්නක හිස ප්‍රමාණයේ ලේ ලප (petechial haemorrhages) ඇස්පිල්ලන්, තලල, කම්මුල් යන ස්ථාන මත සහ කන්පෙතිවල පිටුපස තිබූ අතර මුහුණ ද ඉදිමී තිබුණි. නියපොතුවලින් සිදු වූ සිරිමි (abrasions) සහ ඇහිලි තුඩුවලින් සිදු වූ ගත විසි පහේ කාසියක ප්‍රමාණයේ තැදුම් තුවාල (contusion) කීපයක් ද, බෙල්ලේ ඉදිරිපස විය. බෙල්ලේ ඉදිරිපස නිකටට යටින් පිහිටා ඇති ඉංග්‍රීසි "U" (English letter U) අකුරේ හැඩැති බන්ධක අස්ථිය (hyoid bone) කැඩී තිබීමත්, බෙල්ලේ තිබූ තැදුම් තුවාලක් නිසා ඇයගේ ගෙල මිරිකා ඇති බවට වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ චෝභාරක වහාට්ටේදී වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

යම් අයෙකුගේ බෙල්ල මිරිකීමේ දී (manual strangulation) ගෙලෙහි තිබෙන ශිරා කදවීම නිසා මුහුණ දම් පැහැති විය හැකි අතර ඇල්පෙනෙන්නක හිස ප්‍රමාණයේ ලේ ලප මුහුණේ ඇති වේ. ගෙල මිරිකීමේ දී බෙල්ලෙහි දෙපැත්තෙහි තිබෙන මනා ශිරා කද වීමෙන් ඒවා තුළ ඇති පීඩනය (pressure) වැඩි වී කේශනාලිකා (capillaries) තුළට එම පීඩනය සම්ප්‍රේෂිත වීමෙන් (transmitted) කේශනාලිකා තුළින් රුධිරය පිටතට යාමෙන් ලේ ලප හට ගනී. ඇත් පුදු ජාතික කාන්තාවක් වූ බැවින් මුහුණේ තිබූ ලප සහ දම් පැහැති වීමේ ලකුණු පැහැදිලිව පෙනෙන්නට තිබුණි.

සම දුම්රු පැහැති ආසියානුවන් සහ සම කර පැහැති නිග්‍රෝ ජාතිකයින් ගෙල මිරිකීමෙන් මරණයට පත් වූ විට මුහුණේ ලේ ලප සහ මුහුණ දම් පැහැති වීමේ ලකුණු පැහැදිලිව දක්නට නො ලැබේ. එවැනි අය ගෙල මිරිකීමෙන් මරණයට පත් වූ විට අස්ථි පටලය (conjunctiva) සහ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් වන ස්වරාලය, පෙනහැලි සහ හෘදය වස්තුව මත (epicardium) ලේ ලප දක්නට ලැබෙන නිසා එම ඉන්ද්‍රියයන් පුපරික්කාකාරීව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා

විසින් පරීක්ෂා කළ යුතු ය. බෙල්ල මත තිබූ සහ විසිපහේ කාසියක ප්‍රමාණයේ තැල්ම හට ගත්තේ ඇහිලි තුඩුවලින් (finger-tips) බෙල්ල තද කිරීම නිසා ය. තවද, සිරිමි ඇති වී ඇත්තේ ගෙල මිරිකීමේ දී නියපොතු (nails) වලින් බෙල්ල තද කිරීම නිසාය. මීට අමතරව ඇත්තේ දකුණු පියයුරෙහි සපා කෑමේ (bite mark) තුවාලයක් ද තිබුණි. වූල් කම්සයක කෙඳි කීපයක් තදින් මීට මෙල වූ ඇත්තේ අතෙහි ඇහිලි අතර හිරවී තිබෙන බව (cadaveric spasm) දුටු චෝභාරක විශේෂඥයා එහි ඡායාරූපයක් ගැනීමෙන් පසුව එම කෙඳි ඉවත් කොට ඒවා රසායනාගාර පරීක්ෂණ සඳහා ඉදිරිපත් කළේ ය. ඇත්තේ කොණ්ඩයේ කැටි ගැසී තිබූ කොණ්ඩ ගස් කීපය ද ගලවා (plucked) ගෙන ඒවායේ ශුක්‍රාණු (sperms) සහ ශුක්‍ර තරලය (seminal fluid) තිබේ දැයි, සොයා ගැනීමට සහ කොණ්ඩ ගස් මුල්වල පිහිටා ඇති සෛලවල ඩී. එන්. ඒ. ප්‍රතිරූපය (D. N. A. profile) පරීක්ෂා කිරීම සඳහා රසායනාගාරයට ඉදිරිපත් කළේ ය.

ජීවත් වී සිටි කාලයේ දී ඇත් ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදී ඇති කාන්තාවක් බව ඇත්තේ කන්‍යා පටලය (hymen) ඉරි (torn) තිබුණ ආකාරය අනුව පැහැදිලි විය. ඒ අනුව, ඇය කන්‍යාවක් නො වන බව නිගමනය කිරීමට හැකි විය. ඇත්තේ කන්‍යා පටලයේ තිබූ ඉදිමීම් සහ රත් පැහැතිවීම් අනුව ඇය මිය යාමට ස්වල්ප වේලාවකට පෙර පිරිමියකු බලහත්කාරයෙන් ඇය සමග ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදී ඇති බවට වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. කන්‍යාවක් නො වන කාන්තාවක් සමග කිසියම් පිරිමියකු ඇයගේ කැමැත්ත ඇතිව ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදුනේ නම්, එකී කාන්තාවගේ යෝනි පටලයේ ඉදිමීම් මෙන්ම රත්පැහැතිවීම් ද ඇති නො වේ. ඊට හේතුව ස්ත්‍රීයකගේ කැමැත්ත ඇතිව ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදෙන විට යෝනියේ ඇතිවන විස්තරනයවීම (dilatation) සහ ස්නේහක තරලය (lubricating fluid) හට ගැනීමයි. ඇත්තේ යෝනිය තුළ ශුක්‍රාණු (sperms) සහ ශුක්‍ර තරලය (seminal fluid) තිබූ බව රසායනාගාර පරීක්ෂණවලින් සොයා ගෙන තිබූ නිසා ඇත් මිය යාමට පෙර ඇය ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදී ඇති බව තහවුරු විය. ලෂණ කලාපීය (tropical climate) රටවල වාසය කරන කාන්තාවන් ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදීමෙන් පසුව පැය දොළහක හෝ පැය විසි හතරක කාලයක් ඇතුළත දී යෝනිය තුළින් ගන්නා

පස්වැනි මරණ පරීක්ෂණයේ දී ඇත්තේ සිරුරෙන් බොහෝ
රුධිරයෙහි, රුධිරය මිලිග්‍රෑම් සියයකට ඊතයිල් මධ්‍යසාරය මිලිග්‍රෑම්
නැවත අඩංගු වී තිබූ බව රස පරීක්ෂක වාර්තා කොට තිබුණි.
ඒ වීමට බොහෝ අයට අවම වශයෙන් රුධිරය මිලිලීටර් සියයකට
ඊතයිල් මධ්‍යසාරය මිලිග්‍රෑම් එකසිය පහහත ප්‍රමාණයක් රුධිරයෙහි
තිබිය යුතු ය. එම නිසා, ඇත් මරණයට පත් වන විට මත් පැන්
පානය කර තිබුණත් ඒ වී නො සිටී බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය
කළේ ය.

විස්තරයෙන් සඳහන් කර ඇති පරිදි, විසඳීමේදී විද්‍යාත්මකව සාධකයක් ලෙස භාවිත කර ගත හැකි බව, පරීක්ෂණානුකූලව පරීක්ෂණය කළ පසු, D.N.A. පරීක්ෂණයට අනුව ඇත්තේ කොණ්ඩයේ කැටි වී තිබුණු බව තරමක් සහ යෝනියෙන් ලබා ගත් බවට තීරණය කර ඇත.

රිවඩ්ගේ නො වන බව රසායනාගාර පරීක්ෂණවලින් තහවුරු විය. ඒ අනුව, ඇත් සාක්ෂිය කළ පුද්ගලයා රිවඩ් නො වන බව ඔප්පු වූ හෙයින් පොලීසිය ඔහුව නිදහස් කළේ ය.

ඇත්ගේ සාක්ෂියා අත් අඩංගුවට ගැනීමට පොලීසියට දැඩි උත්සාහයක් දැරීමට සිදු විය. ඇත් මරණයට පත්වීමට පෙර ඇය දත්තා හඳුනා අයකු සමග විස් කා විස්කි බි කිබු බැවින් ඇත් ඇසුරු කළ පිරිමින් ගැන පොලීසිය මේරිගෙන් විමසී ය. රිවඩ් හමුවීමට පෙර ඇත්, ඖෂධවේදියකු (pharmacist) සමග ප්‍රේම සම්බන්ධයක් ඇති කර ගෙන කිබු තමන් එම සම්බන්ධය නවතා දැනට අවුරුදු එකහමාරක් පමණ වන බවත්, එතෙක් මෑතක සිට ඔහු දුරකථනයෙන් කිප වරක් ඇත්ට කරා කළ බව ඇය තමාට පවසා ඇති බවත්, මේරි පොලීසියට ප්‍රකාශ කළා ය. ඔහුගේ තම විල්සන් විය. ඇත්ගේ කාමරයේ කිබු මේස ලාවිවුවක් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව පරණ දින පොතක තිබී විල්සන්ගේ ඡායාරූපයක් පොලීසිය විසින් සොයා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, ඇත්ගේ මරණය සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සැකකරුවෙකු වශයෙන් විල්සන් අත් අඩංගුවට ගත් අතර, ඇත් සමග ප්‍රේම සම්බන්ධයක් කිබුණත් දැනට අවුරුදු එක හමාරකට පෙර සිට එය අත්හල බවත් ඊට පසුව ඇත් හමු නො වූ බවත් විල්සන් පොලීසියට ප්‍රකාශ කළේ ය. විල්සන්ගේ උඩු ඇත්තේ ඉදිරි මධ්‍ය කෘන්තක (incisor) දත් අතර පරතරයක් ඇති බව පරීක්ෂණය පැවැත් වූ පොලිස් නිලධාරියාගේ උතුසු ඇසට පෙනුණි. ඇත්ගේ මළසිරුර කිබු කාමරයේ මේසය මත කොටසක් සපා කිබු විස් කැබැල්ලේ හැඩයත්, විල්සන්ගේ දත් පිහිටි ආකාරයත් සමාන බව එම පොලිස් නිලධාරියාට ඒත්තු ගියේ ය. එම නිසා, ඇත්ගේ සාක්ෂියා විල්සන්ම විය හැකි යැයි, පොලිස් නිලධාරියාට සැක පිහිණි. එහෙත්, එම සැකය පොලිස් නිලධාරියා විල්සන්ට තුන වූයේ නැත.

මිනිසුන් සියයට අසූවකගේ රුධිර වර්ගය, (blood group) ඔවුන්ගේ කෙළවල සහ ශුක්‍ර තරලයේ තිබෙන බව පර්යේෂණවලින් සොයා ගෙන ඇත. යම් අයකු සපා කෑ විට එයින් ඇති වන තුවාලය මත එම තැනැත්තාගේ කෙළ (sputum) තැවරේ. එබැවින් යම් අයකු සපා කෑ විට ඉන් ඇති වන තුවාලයෙන් පිස්නයක් ලබා ගෙන පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව සපා කෑ තැනැත්තාගේ රුධිර වර්ගය

සොයා ගැනීමෙන්, සපා කෑ තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමට හැකි වේ. ඒ අනුව, ඇත්ගේ දකුණු පියයුරෙහි තිබූ සපා කෑමෙන් ඇති වූ තුවාලයෙන් (bite mark) වෛද්‍යවරයා ලබා ගත් පිස්නයේ (swab) රුධිර වර්ගය කුමක් දැයි, රසායනාගාරයෙන් වාර්තා කර ගෙන තිබිණ. අනතුරුව, අධිකරණ නියෝගයක් මත විල්සන්ගේ රුධිරය සහ කෙළ ලබා ගෙන එහි වර්ගය රසායනාගාර පරීක්ෂණ වලින් හඳුනා ගන්නා ලදී. විල්සන්ගේ කොළවල සහ දත්වල සලකුණු (dental impression) ද දත්ත වෛද්‍ය විශේෂඥයකු ලවා වාර්තා කර ගන්නා ලදී. විල්සන්ගේ රුධිරයේ සුදු රුධිරානුවල (white blood corpuscle) න්‍යෂ්ටියෙහි ඇති D.N.A. ප්‍රතිරූපය (profile) නොහොත් පිහිටීම, ඇත්ගේ කොණ්ඩ ගස්හි මුල්වල තිබූ සෙලවල D.N.A. පිහිටීම සහ ඇයගේ යෝනියෙන් ලබා ගත් තරලයේ තිබූ ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූප සමාන බව රසායනාගාර පරීක්ෂණ වලදී හෙළි විය. යම් අයකු සපා කෑ විට ඉන් ඇති වන තුවාලයේ සමීප ඡායාරූපයක් (close up) ලබා ගෙන සැකකරුවාගේ දත්වල ද ඒ හා සමාන ප්‍රමාණයේ සමීප ඡායාරූපයක් ලබා ගෙන සෘණ ඡායා පටල (negatives) එක මත එක තබා අධිජ්වාපන ප්‍රතිබිම්බ රූප (superimposition photo graphs) පරීක්ෂා කිරීමෙන් සැකකරුවාගේ දත්වල පිහිටීම හඳුනා ගත හැකි ය. එලෙස පරීක්ෂා කිරීමෙන් ඇත්ගේ සාක්ෂියා විල්සන් බව තහවුරු විය. අධිකරණ නියෝගයක් මත විල්සන් ඇඳ සිටි ලොම් (woollen) කම්සයේ කෙඳි ස්වල්පයක් ලබා ගෙන එම කෙඳි ඇත්ගේ අතෙහි රැඳී තිබුණු ලොම් කෙඳි සමග අධිවිශාලන අන්වීක්ෂයකින් (high magnification) පරීක්ෂා කොට සංසන්දනය කළේ ය. ඒ අනුව, විල්සන් ඇඳ සිටි කම්සයේ ලොම් සහ ඇත්ගේ අතේ රැඳී තිබුණු ලොම් සමාන බව ද, රසායනාගාර පරීක්ෂණ වාර්තාවලින් හෙළි විය.

සියලු පරීක්ෂණවල ප්‍රතිඵල විල්සන්ට දැන්වීමෙන් පසු ඔහු සියල්ල සිදුවූ ආකාරය පිළිබඳව පොලීසියට පාපොච්චාරණයක් කළේ ය. ඇත් සමග කිබු ප්‍රේම සම්බන්ධය අවසන් වීමෙන් පසුව හුදකලා වූ තමා දැඩි මානසික අවපීඩනයට (mental depression) පත් වූ බවත්, ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දෙන ලෙස ඇත්ගෙන් කිහිප වාරයක් ඉල්ලා සිටි බවත් විල්සන් කියා සිටියේ ය. ප්‍රථමයෙන් ඇත් එම ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළත්, තමන්ගේ නිරන්තර ඇවිවිලි නිසා ලන්ඩන් නුවර පිහිටි ඇත්ගේ කාමරයට

සෙනසුරාදා පැමිණීමට ඇය ආරාධනා කළ බවත්, තමා ඇත්තේ කාමරයට පැමිණෙන විට විස්කි බෝතලයක් රැගෙන පැමිණි බවත් විල්සන් කීවේ ය. ඇත් සමග පැවැත් වූ ප්‍රේම සම්බන්ධය නිසා තමා ලැබූ තෘප්තිය ගැන සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව ඇය සමග විවාහ වීමට යෝජනා කළ බවත්, එයට ඇය අකමැති වූ විට තමා ආදරය පෙන් වූ බවත් ඇ සමග ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදීමට උත්සාහ කළ බවත් එයට ඇත් ඉඩ නො දුන් බවත් විල්සන් තවදුරටත් කියා සිටියේ ය. ලිංගික ආශාව යටපත් කර ගැනීමට අපොහොසත් වූ තමා බලහත්කාරයෙන් ඇත් සමග ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදීමට උත්සාහ කළ විට කෝපයෙන් වියරු වැටුනු ඇය කෑ ගසමින් හෙ කිසි කුඩා මල් පෝච්චියකින් ඔහුගේ හිසට දමා ගැසූ බවත්, එම පහරින් තමාට තුවාලයක් සිදු නො වූ බවත් ඔහු පැවසී ය. එ අවස්ථාවේ ඇති වූ පොර බැඳීමෙන් ස්වල්ප වේලාවකට පසුව ඇත්තේ නිසල සිරුර ඇඳ මත වැටුණු බවත්, ඇ මරණයට පත් වී ඇති බව තමාට වැටහුනු බැවින් ඇත්ගේ කාමරයට සොරෙකු ඇතුළු වූ බව පෙන්වීමට අල්මාරිය විවෘත කොට ඇඳුම් සී සී කඩ වීසි කර බඩු බාහිරාදිය පෙරළා වහාම නිවසෙහි විදුලි බල්බ නිවා දොර ද වසා දමා කාමරයෙන් පිට වී තමාගේ මෝටර් රථයෙන් මැන්ඩෙස්ටර් නගරයට පැමිණි බවත් විල්සන් පොලිසියට පැවසී ය.

ඇත් සමග ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදීමට ඔහු උත්සාහ කළ බව තවදුරටත් විභාගයේ දී විල්සන් පිළිගත්තේ ය. එනමුත්, ඇත්ගේ යෝනි පටලය ඉදිමී රත් පැහැති වී තිබීම සහ ඇයගේ යෝනිය තුළ විල්සන්ගේ ශුක්‍රාණු තිබීමෙන් විල්සන් බලහත්කාරයෙන් ඇත් සමග ලිංගික සංසර්ගයේ යෙදුනු බව ස්ථිරවම නිගමනය කළ හැකි විය. සියලු සාක්ෂි අධිකරණයේ දී ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු පැමිණිල්ලේ නීතිඥවරයා විසින් පූර්ව අමතන අවස්ථාවේ දී මෙම කරුණු පූර්ව දැඩි අවධානයට ලක් කරන ලදී.

සියලු වෛද්‍ය සාක්ෂි (medical evidence) සහ පරිවේෂණික සාක්ෂි (circumstantial evidence) සැලකිල්ලට භාජනය කළ පූර්ව විල්සන්ට ඇත්ව මරා දැමීමට චේතනාවක් (intention) නො තිබුණ බැවින්, මිනීමැරීමක් නොවන සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් (manslaughter / culpable homicide not amounting to murder) සිදු කොට ඇත්ගේ මරණය සිදු කිරීමේ වරදට විල්සන් වැරදිකරු බව තීරණය

කළේ ය. විනිසුරු විසින් අවුරුදු දහයක බරපතල වැඩ සහිතව සිර දඬුවමක් විල්සන්ට නියම කරන ලදී.

යම් අයකු සිතා මතා පූර්ව චේතනාවකින් (intention) යුතුව (with prior knowledge) යම් ක්‍රියාවක් සිදු කොට තව කෙනෙකුගේ මරණය සිදු කරන්නේ නම් හෝ එම ක්‍රියාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම තැනැත්තා මිය ගිය විට හෝ අප රටේ පවත්නා දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ (penal code) දෙසිය අනූ හතර වන වගන්තිය අනුව එය මිනීමැරීමේ වරදක් (murder) වන්නේ ය. යම් අයෙකුගේ පූර්ව චේතනාව තිබෙන්නේ මනසේ බැවින් පූර්ව චේතනාව දෘශ්‍යමාන වන්නේ එම තැනැත්තා කරන ක්‍රියාවන් අනුව ය. එම නිසා, යම් අයකු තවත් අයෙකුගේ මරණය සිදු කිරීමට පාවිච්චි කරන ආයුධය, සිරුරේ තුවාලය හෝ තුවාල සිදු කරන ස්ථානය සහ පහරවල් ගණන යනාදිය සහ වෙනත් ඇසු දුටු සාක්ෂි (testimonial evidence) සලකා බලා අධිකරණයක් මගින් පූර්ව චේතනාව පිළිබඳව තීරණයකට එළඹෙනු ලැබේ. මිනීමැරීමේ වරදට දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ දෙසිය අනූ හය වැනි වගන්තිය අනුව වරදකරුට මරණීය දණ්ඩනය (capital punishment) නියම කළ යුතු ය. අප රටේ පවත්නා සාපරාධී නීතිය (criminal law) අනුව කෙනෙකු මනුෂ්‍ය ඝාතනයකට ලක් වූ විට පවත්වනු ලබන පොලිස් පරීක්ෂණ අනුව පොලිසිය විසින් එම මනුෂ්‍ය ඝාතනය පිළිබඳව නීතිපතිවරයාට (attorney general) දැන්වීමෙන් පසුව, සැකකරුට එරෙහිව මිනීමැරීමේ චෝදනාවක් හෝ මිනීමැරීමක් නොවන සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් හෝ කිරීමේ චෝදනාවක් ඕනෑම කාලයක් තුළ දී නීතිපතිවරයාට මනුෂ්‍ය ඝාතනය සිදු වූ ප්‍රදේශයේ මහාධිකරණයට ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

එනමුදු, එංගලන්තයේ පවත්නා සාපරාධී නීතිය අනුව මිනීමැරීමේ චෝදනාවක් ඉදිරිපත් කළ හැක්කේ මරණය සිදු වී අවුරුද්දකුත් එක් දිනක් ඇතුළත දී පමණකි. පූර්ව චේතනාවක් නොමැතිව (without prior knowledge) යම් අයෙකු යම්කිසි ක්‍රියාවක් කිරීමෙන් තව කෙනෙකුගේ මරණය සිදු කරන්නේ නම් හෝ එම ක්‍රියාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එම තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වූ විට දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ දෙසිය අනූපස්ථ වගන්තිය යටතේ එම වරද මිනීමැරීමක් නො වන සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් (culpable homicide not amounting

to murder) වන්නේ ය. මිනීමැරීමක් නො වන සාධකය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාත් කිරීමේ වරදට, වැරදිකරුවා දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ දෙසිය තුනෙන් එක වන්නිය අනුව අවුරුදු විස්සක උපරිම සිර දඬුවමක් අධිකරණයක් මගින් නියම කළ හැකි ය.

දුම්රි ආරවුලක් පිළිබඳව සුචිල් සහ නිමල් අමනාපයෙන් පසු දුම්රි ආරවුලක් දිනක නිමල් ගෙදර එන විට ඔහු ගෙදර එන කෙස් බලා සිටි සුචිල්, කෙසේ වෙතත් ඔහු වි නිමල්ට වෙඩි තබන ලදී. ඒ අයුරින් නිමල්ගේ මරණය සිදු කිරීම, මිනීමැරීමේ වරදට උදාහරණයක් වශයෙන් දැක්විය හැකි ය. සුචිල් විසින් සිතා මතා නිමල්ගේ මරණය සිදු කළ නිසා එම ක්‍රියාව මිනීමැරීමක් වේ. නිමල් පාහේ ගෙන් කරන විට සුචිල් හමු වී ඔවුන් අතර තිබූ පැරණි විරුද්ධවාදීකමක් පිළිබඳව වචන හුවමාරුවක් ඇති වීමෙන් පසුව සුචිල් විසින් නිමල්ට, ගලකින් හිසට ගසා නිමල් මරා දැමීම මිනීමැරීමක් නො වන සාධකය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාත් උදාහරණයක් වේ. සුචිල් විසින් නිමල්ට මරණයට පත් කළත් නිමල්ගේ මරණය සිදු කිරීමට පූර්ව චේතනාවක් සුචිල්ට නො තිබීම නිසා මෙම ක්‍රියාව මිනීමැරීමක් නො වන සාධකය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාත් වේ.

එකම පුද්ගල සහෝදරයන් දෙදෙනෙකු වන කමල් සහ ප්‍රියන්ත කම පියාගේ බුදුලය බෙදා දීම ගැන තීන් අමනාපයෙන් සිටියත් දෙදෙනාම පුද්ගලයින්ගේ නිවෙස්වලට යාමී ඊමී නතර කළේ නැත. මේ අතර ප්‍රියන්තට සංගම්මාලය සෑදී රෝහලකට ඇතුළත් කරන ලදී. සංගම්මාලය සෑදීමට හේතුව ආසාදිත යකාත් ප්‍රදාහය (infective hepatitis) නමැති රෝගය බව රෝහලේ දී සොයා ගන්නා ලදී. ප්‍රියන්ත රෝහල්ගත වී සිටින දිනවල දවල් ආහාරය රැගෙන එමට කමල් එකඟවූ අතර එම ආහාරයට පාසානම් (arsenic) ස්පර්ශ වශයෙන් ඔහු මියු කළේ ය. ප්‍රියන්තගේ රෝගී තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් උත්සන්න වී සති දෙකක කාලයකින් පසු ප්‍රියන්තගේ අක්මාව අකර්මණ්‍ය වීමෙන් (liver failure) ඔහුගේ මරණය සිදු විය. අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමෙන් අනතුරුව ආහාරය, අක්මාවේ කොටසක්, වකුගඩුවේ කොටසක්, නියපොතු ස්පර්ශයක්, මොළයේ කොටසක්, කොණ්ඩ ගස් ස්පර්ශයක් සහ මොණ පේශීන් ස්පර්ශයක් රස පරීක්ෂක වෙත යැවීමෙන් පසුව එම ඉන්ද්‍රියයන්හි සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයන්ට වඩා පාසානම් විශාල ප්‍රමාණයක්

තිබූ බව සොයා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, ප්‍රියන්ත මිය ගියේ යකාත් ප්‍රදාහය සෑදී නොව, පාසානම් ගර්භගත වීම නිසා අක්මාව අකර්මණ්‍ය වීමෙන් බව හෙළි විය.

යම් අයකුගේ රුධිරයේ මිලි ලීටර් සියයකට පාසානම් මිලි ග්‍රෑම් හතක් ද, අක්මාවේ කිලෝ ග්‍රෑමයකට මිලි ග්‍රෑම් අනූ දෙකක් ද, වකුගඩුවේ කිලෝ ග්‍රෑමයකට මිලි ග්‍රෑම් හැට අටක් ද, නියපොතු ග්‍රෑමයකට මිලි ග්‍රෑම් එකසිය හත්කැවක් ද, කෙස් ග්‍රෑමයකට මිලි ග්‍රෑම් එක සිය අනූ දෙකක් සහ මොළයේ කිලෝ ග්‍රෑමයකට මිලි ග්‍රෑම් විසි පහක් උපරිමව පාසානම් තිබෙන බව පරීක්ෂණවලින් සොයා ගෙන ඇත.

කමල් සහ ප්‍රියන්ත අතර තිබූ අමනාපකම නිසා ප්‍රියන්තව ජීවිතක්ෂයට පත් කිරීමේ පූර්ව චේතනාවෙන් ප්‍රියන්තගේ ආහාර වේලට කමල් විසින් පාසානම් මිශ්‍ර කිරීමෙන් ප්‍රියන්තගේ මරණය සිදු කිරීම, මිනීමැරීමක් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය සියලුම කරුණු වන චේතනාව, මරණය සිදු කිරීමට කළ ක්‍රියාව සහ එම ක්‍රියාවෙන් ප්‍රියන්ත මරණයට පත්වීම යන කරුණු මෙම නිදසුනෙන් පැහැදිලි වේ.

ප්‍රියන්තගේ මරණය සිදු වූයේ යකාත් ප්‍රදාහය සෑදී අක්මාව අකර්මණ්‍ය වීමෙන් යැයි සිතා ප්‍රියන්තට ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍යවරයා විසින් මරණ සහතිකය නිකුත් කළේ නම්, මිනීමැරීමක් නො වන බවට මෙම සිද්ධිය සදාකාලිකව පවතිනු ඇත. මරණය ගෙන දිය හැකි තුවාල සිදු වී රෝහලකට ඇතුළත් කරන අයගේ හැර (මෙම සිද්ධීන්වල දී තුවාල වූ අන්දම පිළිබඳව පසුබිම ලබා ගනු ලබන්නේ, සිද්ධිය සිදු වූ ප්‍රදේශයේ පොලිස් නිලධාරියකු විසින්ය). අසනීප වීමෙන් පසුව රෝහලකට ඇතුළත් කරන අයගේ අසනීප තත්ත්වය පිළිබඳව (history of present illness), රෝගියාට මීට පෙර වැළඳී තිබූ රෝග, (history of past illness), පවුලේ අයගේ රෝග තත්ත්වයන් (history of illness in the family members), සහ රෝගියාගේ පවුලේ ආර්ථික හා සමාජීය තත්ත්වය (social and economic status of family) යනා දී විස්තර රෝග විනිශ්චය කිරීමට පෙර වෛද්‍යවරයා විසින් ලබා ගැනීම බහිර වෛද්‍ය විද්‍යාවේ අවශ්‍ය මූලික පදනම් වේ. කළ යුතු ආකාරය මෙසේ වුවත් අප

රෝහල්වල ඇතුළත් කරන රෝගී සංඛ්‍යාව ඉහළින් නිසා ඉහත
නි අන්දමට ක්‍රියා කිරීමට ප්‍රායෝගිකව නො හැකි වුවත් රෝගී
තත්ත්වයකින් පසුව ඇතුළත් කළ අයකු මිය ගිය විට, මරණ සහතිකයක්
(death certificate) නිකුත් කිරීමට පෙර රෝගය ස්ථිර වශයෙන්
විනිශ්චය කර නොමැති නම් මරණ සහතිකයක් නිකුත් නො කොට
හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා වෙත මරණය පිළිබඳව දැන්විය යුතු ය.

රෝහලකට ඇතුළත් කරන විට මිය ගොස් තිබූ අයකු පිළිබඳව
හෝ රෝග විනිශ්චයක් නො කොට දින කීපයක් රෝහල් ගත වී
සිටි අයකුගේ හෝ මරණයට හේතුව (cause of death) වෛද්‍යවරයා
නො දන්නා විට හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට එරෙහිව
ඥාතීන් විසින් දැඩි පරිශ්‍රමයක් දරනු ලබන අවස්ථා බොහෝ ය.
ඇතැම් විට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන්ට බලපෑම් කොට මළසිරුරු
රෝහලෙන් ගෙන යාමට උත්සාහ කර ඇති අවස්ථා ද බොහෝ ය.
යම් අයෙකුට විෂ පර්ශ්මයක් ශරීරගත කිරීමෙන් හෝ කොට්ටියක්
මුහුණට තබා තද කිරීමෙන් මරණයට පත් කොට හෝ අංශාගතය
වැළඳී සිටින රෝගියෙකුට හෝ දුබල තත්ත්වයකින් සිටින වයස්ගත
ස්ත්‍රීන්ගෙකුගේ හුස්ම හිර කිරීමෙන් යනාදී ක්‍රමවලින් මරණය සිදු
කොට මළසිරුරු රෝහලට ගෙන ඒමේ හැකියාව ඇත.

මුස්ලිම් ජාතික තරුණයෙකු ඔහුගේ මිතුරෙකු වූ තවත් මුස්ලිම්
ජාතික තරුණයෙකුට පොල්ලකින් හිසට පහර දී මරණයට පත්
කොට මළසිරුරු දුම්රිය මාර්ගයේ තබා එම මළසිරුරු හඳුනා ගැනීමට
සහ පිද්ධිය පිළිබඳව සාක්ෂි දීමට එම තරුණයාම ඉදිරිපත් විය.
මළසිරුරු හඳුනා ගත් තැනැත්තා විසින්ම මෙම මනුෂ්‍ය සාකච්ඡා සිදු
කළ බව හෙළි වූයේ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් පැවැත් වූ
පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයෙන් පසුව ය. මෙම මළසිරුරු වෛද්‍ය
පරීක්ෂණයකට භාජනය නො කොට ඉදිරිපත් වූ සාක්ෂි අනුව හදිසි
මරණ පරීක්ෂණයක් පමණක් පැවැත්වීමෙන් පසුව මළසිරුරු ඥාතීන්ට
භාර දුන්නේ නම්, මෙම මනුෂ්‍ය සාකච්ඡා සදාකල් රහස්‍යත්ව පවතිනු
ඇත. මියගිය තරුණයා මුස්ලිම් ජාතිකයකු වූ බැවින්, වෛද්‍ය
පරීක්ෂණයක් නො පවත්වා හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පමණක්
පැවැත්වීමෙන් පසුව මළසිරුරු ඉතා කඩිනමින් භාර ගැනීමට ඥාතීන්
විසින් දැඩි පරිශ්‍රමයක් දරන ලදී. පරීක්ෂණය භාර පොලිස්
නිලධාරියාගේ ආනාත්වික පියවර නිසා එය වැලැක්විණි. වාණිජමය.

සංකීර්ණ සහ තරහකාරී සමාජයක ජීවත් වන විට දුබලයන්
(infirmed) රහසිගතව මරා දමා ඔවුන් ස්වාභාවික ලෙස මිය ගිය
බව පෙන්වීමට උත්සාහ දරා ඇති අවස්ථා ද වාර්තා වී ඇත.

බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාවේ (western allopathic medicine) මූලික
වස්තු බීජය නොහොත් හරය වන්නේ ව්‍යාධිවේදී විද්‍යාවයි (pathol-
ogy). රෝගයක් විනිශ්චය කිරීමට (diagnosis) පෙර එම රෝගය
සෑදෙන මූලික කරුණු පිළිබඳව දැනුමක් නොහොත් ව්‍යාධිජනනය
(pathogenesis) පිළිබඳව ගැඹුරු දැනුමක් වෛද්‍යවරයෙකුට තිබිය
යුතු ය. එසේ නොමැති වෛද්‍යවරයෙකුට නිසියාකාරව රෝගියෙකුට
ප්‍රතිකාර කිරීමට නො හැකි වන අතර, එවැනි වෛද්‍යවරයෙකුට
වෛහාරක ව්‍යාධිවේද ක්ෂේත්‍රයේ සාර්ථකව කටයුතු කිරීමට නො
හැකි ය. ලෝක ප්‍රසිද්ධ වෛහාරක ව්‍යාධිවේදයෙක් වූ ලංඩන්
විශ්වවිද්‍යාලයේ හිටපු අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා මහාචාර්යවරයෙකු වූ
ශ්‍රීමත් කීත් සිම්ප්සන් (Professor Keith Sismpson) මහතා එක්දහස්
නවසිය පනස් හයේ දී ලංකාවට පැමිණි අවස්ථාවේ දී පැවැත් වූ
දේශනයක දී මේ බව දැඩි ලෙස අවධාරනය කළේ ය. එහෙත් අප
රටේ සේවය කරන ඇතැම් වෛද්‍ය විශේෂඥයන් සහ වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ
නියැලී සිටින මහාචාර්යවරුන් පවා වෛහාරක ව්‍යාධිවේදී ක්ෂේත්‍රය
අවතක්සේරුවටත් උපහාසයටත් ලක් කළ අවස්ථා දක්නට ලැබේ.

මතබේදයට ලක් වී ඇති කරුණු හෝ සිද්ධිය (point in issue)
නිරූපනය කිරීම (demonstrate) සඳහා හෝ පැහැදිලි කිරීමට
(make it clear) ගන්නා පියවර සාක්ෂි (evidence) වශයෙන්
බැල්ක්ස්ටෝන් (Blackstone) නමැති නීති විශාරදයා පැහැදිලි කොට
ඇත. එකෙළි සාක්ෂි (direct evidence) සහ පරිච්ඡේදීය (circum-
stantial evidence) සාක්ෂි යනුවෙන් කොටස් දෙකකට ප්‍රභේද කළ
හැකි ය. යම්කිසි අයකු දුටු දෙයක්, හෝ ඇසූ දෙයක් හෝ ඇල්ලූ
දෙයක් හෝ එම තැනැත්තාට දැනුන දෙයක් යන ඒවා ඒකෙළි
සාක්ෂි සත්‍යයට අයත් වේ. මහා මාර්ගයේ වැරදි පැත්තේ වාහනයක්
ධාවනය වීම යම් අයෙකු දැකීම හෝ ලේ තැවරුනු ලේන්සුවක් තවු
විභාගයක දී ඉදිරිපත් කිරීම එකෙළි සාක්ෂි සත්‍යයට අයත් වේ.
මතභේදයට ලක් වූ සිද්ධිය හෝ කරුණු සෘජුව ඔප්පු නො කොට
වක්‍රව වෙනත් සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීම පරිච්ඡේදීය සාක්ෂිවල
ලක්ෂණයකි. වාහන වයරයක ලකුණු පාරේ වැරදි පැත්තේ සටහන්ව

සිසිල්, රියදුරු විසින් වැරදි පැත්තේ වාහනය ධාවනය කළ බව ඔප්පු කිරීමට උපයෝගී කර ගත හැකි පරිච්ඡේදීය සාක්ෂියකි.

චක්‍රණ සාකච්ඡාවක් සිදු කළ අවස්ථාවක දී එම මෙසිරුර සොයා ගැනීමට නො හැකි වුවත්, පරිච්ඡේදීය සාක්ෂි ඇත්තම් මිනීමැරීමක් සිදු වූ බව පැමිණිලි පක්ෂය ඔප්පු කළහොත් මිනීමැරීමක් සිදු වූ බව ස්ථි සභාව හෝ විනිසුරු මඩුල්ලට පිළිගත හැකි ය. එකෙළ සාක්ෂිවල දී අධිකරණය සැහිමකට පත්විය යුත්තේ සාක්ෂිකරු විසින් ඉදිරිපත් කරන සාක්ෂිවල ඇති විශ්වාසනීය භාවය ගැන පරීක්ෂා ය. තමන් පරිච්ඡේදීය සාක්ෂිවල දී සිද්ධිය පිළිබඳව ප්‍රකාශ පෙන්වන ලද අනුමේය (inference) භාවයේ සත්‍යතාව හෝ අසත්‍යතාව පිළිබඳව ද අධිකරණය අමතර සැලකිල්ලට භාජනය කළ යුතු ය. වාචික (oral), ලේඛණගත (documentary) සහ තරා (real) යනුවෙන් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් වන සාක්ෂි වර්ග තුනක් ඇත. සාක්ෂිකරුවකු විසින් බයිබලය මත හෝ කෝරානය මත දිවුරුම් දීම හෝ සත්‍ය ප්‍රකාශ කරන බවට ප්‍රතිඥාවක් දීමෙන් පසුව විත්ති කුඩුවට තැග අධිකරණයක දී වාචික සාක්ෂි දෙනු ලැබේ. ඇසුරු (testimonial) සහ ප්‍රවාදක (hearsay) යනුවෙන්, වාචික සාක්ෂි වර්ග දෙකක් ඇත. සාක්ෂිකරුවකු විසින්ම ඇසුරු හෝ දැනුන දෙයක් පිළිබඳව විස්තරයක් කිරීම ඇසුරු සාක්ෂි ගතයට ඇතුළත් වේ. වෙනයම් කෙනෙකුට ප්‍රකාශ කළ දෙයක් හෝ පෙන්වා දුන් දෙයක් තව කෙනෙකු විසින් ප්‍රකාශ කිරීම ප්‍රවාදක සාක්ෂි වශයෙන් සලකනු ලැබේ. වෛද්‍ය වාර්තාවන්, පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවන් හෝ ලියකියවිල්ලක් හෝ එක්ස් කිරණ පටලයක් හෝ ඡායාරූපයක් යනාදිය ලේඛණගත සාක්ෂි සත්‍යයට අයත් වේ. නඩු විභාගයක දී ඉදිරිපත් කරන පිහියක්, තුවක්කුවක්, කඩුවක්, ලේ තැවරු පැදුරක්, ලියුමක්, විය බෝතලයක් යනාදිය තරා සාක්ෂි සත්‍යයට ඇතුළත් වේ. මේවාට නඩු භාණ්ඩ (productions) යැයි, හඳුන්වනු ලැබේ.

නඩු විභාගයේ දී පැමිණිල්ලේ නීතිඥයාට හෝ විත්තියේ නීතිඥයාට ඇසුරු සාක්ෂිකරුවෙකුගෙන් හරස් ප්‍රශ්න (cross examination) ඇසීමේ අවස්ථාව ඇත. ප්‍රවාදක සාක්ෂිවලට එරෙහිව හරස් ප්‍රශ්න ඇසීමේ අවස්ථාවක් නොමැත. එම නිසා නඩු විභාගයක දී ප්‍රවාදක සාක්ෂිවල පිළිගැනීමක් නොමැත. තුළාලකරුවෙකු හෝ

රෝගියෙකු විසින් කරන ලද මරණසාක්ෂන ප්‍රකාශනයක් (dying declaration), සාක්ෂිකරුවකු විසින් පහළ උසාවියක දී (මහේස්ත්‍රාත් උසාවිය - magistrate court) දෙන ලද සාක්ෂියක්, සාක්ෂිකරුවෙකුගේ අවසියක් (උදාහරණ:- සාක්ෂිකරුවකු විසින් වරද පිළිගැනීමක් - admission of guilt) සහ දෝෂාවාචරනයක් (confession) යනාදී සාක්ෂි, ප්‍රවාදක සාක්ෂි ගතයට ඇතුළත් වුවත් එවා අධිකරණයක දී පිළිගනු ලැබේ. යම් අයකු අත් අඩංගුවේ සිටින අවස්ථාවේ දී එම තැනැත්තා රඳවා ගෙන ඇති බලධාරියා විසින් කිසිදු පොරොන්දුවක් (promise), බලපෑමක් (influence), තර්ජනයක් (threat), දඬුවමක් (punishment), කායික හෝ මානසික බිය වැද්දීමක් හෝ පහර දීමක් නො කොට දෝෂාවාචරනයක් ලබා ගත්තේ නම් පමණක්, එය නීතියට අනුකූල වේ.

සෑම මූලිකයෙකුම වරදක් කළ බව සාධාරණ සැකයෙන් තොරව පැමිණිලි පක්ෂය විසින් (රජයේ නීතිඥ / state counsel හෝ පොලිසිය) අධිකරණයක දී ඔප්පු කරන තුරු මූලිකයා නිර්දෝෂී බව සෑම අධිකරණයක් මගින්ම පූර්ව නිගමනයකට පත් විය යුතුම ය. මෙම සිද්ධාන්තය අප රටේ පවත්නා සාපරාධී නීති සංග්‍රහයේ රත්වත් රේඛාවක් ලෙස නීති විශාරදයන් විසින් හඳුන්වා දී ඇත.

මූලිකයෙකු මානසික රෝගයකින් පෙළෙන බව අධිකරණයේ දී ඔප්පු කිරීම මෙම සිද්ධාන්තයට ඇති එකම ව්‍යතිරේකය (exception) වේ. යම් කිසි කරුණක් සියලු සැකයෙන් තොරව ඔප්පු කිරීම සාධාරණ සැකයෙන් තොරව (beyond reasonable doubt) ඔප්පු කිරීමක් නො වේ. මූලිකයෙකු පිළිබඳව පැමිණිල්ල විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සාක්ෂි ඉතා ප්‍රබල නම්, එම තැනැත්තා එම වරද නො කළ බවට ඇත්තේ සුළු ප්‍රවණතාවක් නම් (least probability) පැමිණිල්ල විසින් මූලිකයාට එරෙහිව ඇති වරද සාධාරණ සැකයෙන් තොරව ඔප්පු කර ඇති බව අධිකරණයක් මගින් පිළිගන්නවා ඇත.

මහාධිකරණයක දී පවත්වනු ලබන සාපරාධී නඩු විභාගයක දී විත්තිකරුවකු වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම සඳහා පෞද්ගලික නීතිඥයෙකුට හෝ නීති ආධාර (legal aid) යටතේ රජය මගින් ලබා දෙන නීතිඥයෙකුට පෙනී සිටිය හැකි ය.

යම් මත්‍රණයකදී විසින් තවත් මත්‍රණයකගේ මරණය සිදු කිරීම මත්‍රණ සාකතයක් (homicide) වේ. ඇතැම් අවස්ථාවල දී මත්‍රණ සාකතයක් කළ තැනැත්තා නීත්‍යානුකූලව වැරදිකරුවකු වන අතර (culpable homicide) අනෙකුත් අවස්ථාවල දී නීත්‍යානුකූලව ද වැරදිකරුවකු නොවේ (non culpable homicide). නීතියට අනුකූලව මෙරිමර්ට් (murder) සහ මෙරිමර්ට් නොවන සාවද්‍ය මත්‍රණ සාකතයක් (culpable homicide not amounting to murder) යනුවෙන් සාවද්‍ය මත්‍රණ සාකත කොටස් දෙකක් ඇත. කැරැල්ලක් මැඩලීම සඳහා භෞලිකය හෝ ක්‍රීඩා හමුදාව මගින් මත්‍රණ සාකතයක් කිරීම, ආත්මාරක්ෂාව සඳහා මත්‍රණ සාකතයක් කිරීම, තඩු විභාගයෙන් පසුව විනිසුරුවකු විසින් වරදකරුට මරණ දණ්ඩනය නියම කිරීම සහ යුද්ධයක් ප්‍රකාශ කර තිබිය දී මත්‍රණ සාකත සිදුවිය යන ඒවා සාවද්‍ය නොවන මත්‍රණ සාකතාවලට අයත් වන නමුත්, එවැනි සාවද්‍ය නොවන මත්‍රණ සාකත බව තීරණය කිරීමේ අයිතිය තිබෙන්නේ අධිකරණයට පමණි.

අප රටේ පවත්නා දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය අනුව, විත්තිකරුවකු මෙරිමර්ට් කළ බවට හෝ මෙරිමර්ට් නොවන සාවද්‍ය මත්‍රණ සාකතයක් කළ බවට තීරණය කරනු ලබන්නේ පූර් සභාවක් හෝ මහාධිකරණ විනිසුරුවරයෙකු හෝ විනිසුරු මඩුල්ලක් (trial at bar) විසින් ය. පූර් සභාවක්, පූර් සභිකයින් හත් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. සිද්ධිමය කරුණු පිළිබඳව පූර් සභිකයින් පරම විනිසුරුවන් (judges of facts) වන අතර, නීතිය පිළිබඳව (judges on law) අවසාන තීරණය දෙනු ලබන්නේ විනිසුරුවන් වන අතර, විනිසුරුවන් විසින් නීතිය පිළිබඳ දෙන ලද තීරණ පිළිගැනීමට පූර් සභිකයන් නීතියෙන් බැඳී ඇත. සාමාන්‍ය පූර් සභාවකට (ordinary jury) තෝරා ගනු ලබන්නේ සිද්ධිය වූ ප්‍රදේශයේ මනා කල්ක්‍රියාවකින් භාසය කරන රජයේ හෝ සංස්ථාවල සේවකයන් ය (public servants). ඇතැම් නඩු විභාගවල දී විශේෂ දැනුමකින් යුතු පුද්ගලයින් පූර් සභාවකට කැඳවනු ලැබේ. මෙයට විශේෂ පූර් සභාවක් (special jury) යැයි කියනු ලැබේ. සංකීර්ණ කරුණු පිළිබඳව නඩු විභාගයක දී සිද්ධිමය කරුණු පිළිබඳව තීරණ ගැනීමට තිබෙන අවස්ථාවන්වල දී අදාළ ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව විශේෂ දැනුමකින් යුත් පුද්ගලයන් එවැනි විශේෂ පූර් සභාවකට කැඳවනු ලැබේ. මෙවැනි විශේෂ පූර් සභාවක්,

විනිසුරුවරයාගෙන් ඉල්ලා සිටීමට පැමිණිල්ල වෙතෙය වන නීතිඥයාට හෝ විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින නීතිඥයාට අවකාශ ඇත. විනිසුරුවරයා විසින් හෝ පූර් සභාව මගින් මරණය දණ්ඩනය නියම කිරීම සඳහා පූර් සභාව ඒකමතිකව හෝ හයයි එකක හෝ පහයි දෙකක බහුතරයකින් විත්තිකරු වරදකරුවෙක් වන බව ඔප්පු කළ යුතු ය.

පූර් සභාවක් විසින් හතරයි තුනක බහුතරයකින් විත්තිකරුවකු වරදකරුවකු වූ විට, පූර් සභාවේ තීරණය නැවත සලකා බැලීමට විනිසුරුවරයා විසින් නියම කරනු ලැබේ. පූර් සභාව දෙවන වරටත් එම තීන්දුවම දෙනු ලබන්නේ නම් නඩු විභාගය නැවත වරක් පවත්වනු ඇත. මහාධිකරණයකින් නියම කරන ලද තීන්දුවට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ අභියාචන අධිකරණය (court of appeal) වෙත වරදකරුට අභියාචනයක් (appeal) ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මහාධිකරණයක දී නඩුව විභාග කිරීමේ දී ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරයට එරෙහිව වරදකරුට අභියාචන අධිකරණයට අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මහාධිකරණයක් විසින් දෙන ලද තීන්දුව පිළිබඳව අභියාචන අධිකරණය සලකා බලා වරදකරු නිදහස් කිරීමටත්, නැවත නඩු විභාගයට ගැනීමටත්, කළ හැකි අතර ඇතැම් අවස්ථාවල දඬුවම ලිහිල් කිරීම ද කරනු ලැබේ. අභියාචන අධිකරණයේ තීන්දුවට එරෙහිව නීතිමය කරුණු පිළිබඳව වරදකරුට උපරිමාධිකරණයට අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. උපරිමාධිකරණයේ තීන්දුව අවසාන තීරණය වන්නේ ය.

ඇත්තේ අතෙහි ඇඟිලි අතර දැඩි ලෙස හිර වී තිබුණු ලොම් කෙඳි, ඇයගේ පයෝදරයෙහි තිබූ සපා කෑමේ තුවාලයෙහි හැඩය හා එම තුවාලයේ තැවරී තිබූ කෙළවල තිබූ රුධිර වර්ගය ද, ඉතිරිව තිබූ විස් කැබැල්ලෙහි සපා කෑමේ දී සටහන්ව තිබූ හැඩය, විස්ති ඉතිරිව තිබූ වීදුරුවල තිබූ සොයා ගත් ඇඟිලි සලකුණු සහ කොල් මුද්‍රිත සහ ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපය යනාදී විද්‍යාත්මක සාධක "නිහඩ සාක්ෂි" වශයෙන් සැලකිය හැකි අතර සාපරාධී ක්‍රියාව සිදු කළ තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමට ඒවා බෙහෙවින් උපකාරී විය.

භරමන තලයේ සැඟවී තිබූ රහස්

සෝමලතා අවුරුදු තිහක් පමණ වයසැති පියකරු පෙනුමෙන් යුත් විවාහක කාන්තාවකි. දිගු වරලසකින් සහ ආකර්ශනීය තෙත් යුවලකින් යුත් ඇයගේ දිගැති කලඑළවල් වර්ණයෙන් යුත් මුහුණ කාගෙන් සිත් ගත්තේ ය. ඇයගේ අත ගැනීම සඳහා ගමේ තරුණයින් කිප දෙනෙක් උත්සාහ කළත් දෙවියට ඉඩ දෙමින් ඇය පියදාස සමග විවාහ වුවා ය. ඇයගේ සැමියා වූ පියදාස රැකියාව වශයෙන් කළේ කුලී වැඩ කිරීම ය. එකම ගමෙහි පදිංචිකරුවන් වූ මේ දෙදෙනා විවාහ වූයේ වසර ගණනක් පවත්වා ගෙනගිය පෙම් සබඳතාවයකින් පසුව ය. පියදාසගේ සහ සෝමලතාගේ විවාහයට ඇයගේ දෙමාපියන් පළමුව විරුද්ධ වුවත්, ඔවුන් දෙදෙනාගේ දැඩි අධිෂ්ඨානය නිසා අවසානයේ දී දෙමාපියන්ගේ ආශීර්වාදයත් සමග විවාහ වීමට ඔවුනට අවකාශ ලැබිණ. විවාහයට පෙර ඉඳහිට කසිපු කීමට සහ සුදුවට පියදාස පුරුදු වී සිටියේ ය. විවාහ දිවියට පත්වීමෙන් පසුව පියදාසගේ බිමත්කම සහ සුදුව දිනෙන් දිනම වැඩි විය. එම නිසා ගෙදර ආර්ථික අගතිහකම් ද වැඩි වන්නට පටන් ගත්තේ ය. මේ නිසා ඔවුන් අතර අඩ දබර ද වරින් වර ඇති විය. මේ අතරතුර සෝමලතාට පුතෙක් ලැබුණි. පියෙක් වීමෙන් පසුව වුවත් තම බේබදුකම සහ සුදුව ඔහු අත්හැරියේ නැත. පියදාස උපයන මුදල් ගෙදර වියදමටවත් ප්‍රමාණවත් නො වී ය. එබැවින් පියදාසගේ පවුලේ එදිනෙදා වියදමට සෝමලතාගේ දුප්පත් දෙමාපියෝ උදව් කළෝ ය.

පෙම් සටන ජය ගත්තත්, පියදාසත් සමග දිවි සටන නම් ජය ගැනීම පහසු නො වන බව කල් යාමේ දී සෝමලතාට වැටහිණ. ඒ නිසා දරුවා මවට හදා ගැනීමට දී ගෘහ සේවිකාවක ලෙස විදේශගත වීමට සෝමලතා තීරණය කළා ය. සෝමලතාගේ විදේශ ගමනට පියදාස මුල දී විරුද්ධ වුවත් ගෙදර අඩුපාඩුකම් දිනෙන් දින වැඩි වීමත්, ඔවුන් දෙදෙනා වාසය කළ කැඩී බිඳී අබලන් වූ පොල් අතු සෙවිළි කළ කටු මැටි නිවස වෙනුවට, උච්ඡ සෙවිළි කළ නිවසක් තනා ගැනීමට ඇති ආශාවත් නිසා සෝමලතාගේ ගමනට ඔහු පසුව කැමති විය. සෝමලතා මුදල් ණයට ගෙන විදේශගත වීමට අවශ්‍ය සියලු කටයුතු සූදානම් කළා ය.

සෝමලතා විදේශ ගතවීමට සකියකට පෙර, එක් රැයක, පියදාස සෝමලතාගේ මහ ගෙදරට කලබලයෙන් පැමිණ, සෝමලතා විසින් දරුවා මරා දමා, ඇය ද බාල්කයේ එල්ලී ඇති බව, ඇයගේ දෙමාපියන්ට හඬමින් පැවසී ය. එය ඇසූ සෝමලතාගේ දෙමාපියෝ භීතියටත් කලබලයටත් පත්වූ හ. පසුව පියදාස, සෝමලතාගේ දෙමාපියන් ද සමග පොලීසියට ගොස්, සිද්ධිය පිළිබඳව පැමිණිල්ලක් කළේ ය.

පොලීස් නිලධාරීන් වහාම පියදාසගේ නිවසට පැමිණ, නිවසෙහි ඉදිරිපස සහ පිටුපස දොරවල් සහ සියලුම ජනේල් වසා දමා නියමිත පරිදි නිවස ආරක්‍ෂා කොට සිද්ධිය පිළිබඳව මහේස්ත්‍රාත්වරයාට සහ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට දැන්වී ය. ඔවුහු පෙරවරු දහයට සෝමලතාගේ නිවසට පැමිණියෝ ය. මහේස්ත්‍රාත්වරයා, අධිකරණ වෛද්‍යවරයා සහ ඔහුගේ සහායකයින් හා පොලීස් නිලධාරීන් යන සියලු දෙනාම සෝමලතාගේ නිවසට පැමිණි වහාම, අත්වලට අත් වැසුම් (surgical gloves) සහ සපත්තු මත ආවරණ (over shoes) පැළඳ ගත් හ. පරීක්ෂණ කණ්ඩායමේ ඇඟිලි සලකුණු (finger prints) සහ පාද සලකුණු (foot prints) එම ස්ථානයේ රැඳවීම වැලැක්වීමට මෙම පියවර ගන්නා ලදී. ඉන් පසුව, සෝමලතා එල්ලී සිටි ආකාරය සහ ඇයගේ දරුවා මැරී සිටි ආකාරය ඉතා සුපරීක්‍ෂාකාරීව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පරීක්‍ෂා කළේ ය.

සෝමලතා සහ දරුවා මිය ගිය වේලාව දැන ගැනීම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් සෝමලතාගේ සහ දරුවාගේ ගුද මාර්ග තුළින් උෂ්ණමාපක දෙකක් ඇතුළු කොට විනාඩි පහක කාලයක් එහි තබා එම මළසිරුරුවල ගුද මාර්ගයන්හි උෂ්ණත්වය සටහන් කර ගන්නා ලදී. සෝමලතා එල්ලී තිබුණු පරාලයේ සිට බිමටත්, මළසිරුර අසල වැටී තිබුණු පුටුව මත සිට පරාලයටත් ඇති උස මැන්නේ ය. සෝමලතාගේ මළසිරුර මත කිසිම බාහිර වස්තුවක් නො වී ය. රුධිරය ස්වල්පයක් මළසිරුර අවට බිම වැටී තිබුණි. ඒවා ජලාස්ථික් බෝතලයකට ලබා ගෙන රස පරීක්‍ෂක ථෙත යැවීම සඳහා පරීක්‍ෂණ භාර පොලීසියට භාර දෙන ලදී. සෝමලතා බිම සිට ගෙන හෝ පුටුවක්, බංකුවක් හෝ මේසයක්, එල්ලී ඇති ස්ථානයට පහළින් තබා, ඒ මත නැග, දැන් ෧෦ කොට

ඉහළට එසවීමෙන් ප්‍රච්ඡාදනය වීමට හේතු වන බැවින් නො හැකි බව, මෙයින් එල්ලී තිබුණු ස්ථානය පරීක්ෂා කළ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. සෝමලන්තයේ උරගියෙ සිට මැණික් කටුව දක්වා දිග ප්‍රමාණය සහ ඇයගේ උරගියෙ සිට පාදය දක්වා දිග ප්‍රමාණය එකතු කළ විට, බිම සිට ලණුව බැඳ තිබූ වහලේ පරාලය දක්වා ඇති උසට වඩා එම උස අඩු නිසා වෛද්‍යවරයා එම තීරණයට පැමිණියේ ය. යම් කෙනෙකු ගෙවුලදා ගෙන සිය දිවි හානි කර ගන්නා විට, ලණුවකින් හෝ රෙද්දකින් හෝ වැලකින් හෝ වෙනත් ඵලදායී දෙයකින් තොණ්ඩුවක් (ligature) නොහොත් මලපුඩුවක් නොහොත් බන්ධනයක් සාදා ගෙන, එම තොණ්ඩුව බෙල්ලට දමා, ලණුවේ හෝ රෙද්දෙහි අතින් කෙළවර ගසන අත්තන හෝ වෙනත් සුදුසු ආධාරකයක ගැට ගසා ඊට පසුව, පුටුවක්, බංකුවක්, මේසයක් මතට හෝ ගසක අත්තනට හැක, බිමට පැතිරු ලැබේ. ඒ ආකාරයට සිය දිවි හානි කර ගත් විට බෙල්ලේ සටහන් විය හැක්කේ එක් දාරයක් පමණි. මෙවැනි දාරයක විශේෂ ලක්ෂණයක් ඇත. එනම්, තොණ්ඩුවේ ගැටය ඇති පැත්තට විරුද්ධ පැත්තේ ගෙල සිරවීම නිසා, එම පැත්තෙහි දාරය ගැඹුරු වීමයි. තොණ්ඩුවක් ගෙලට දමා එල්ලී මියයන විට ගෙල පිටුපස හෝ ගෙලෙහි දකුණු පැත්තෙහි හෝ වම් පැත්තෙහි කන් පෙත්තට ඉදිරියෙහි හෝ පිටුපසින් පමණක් ගැටය පිහිටනු ඇත.

බෙල්ලෙහි හැඩය (anatomical shape) අනුව යම් අයකු එල්ලීමෙන් සිය දිවි හානි කර ගැනීමේ දී තොණ්ඩුවේ ගැටය නිකර්ට් යටින් හෝ බෙල්ලෙහි දකුණු පැත්තේ හෝ බෙල්ලෙහි වම් පැත්තේ කන් පෙත්තට ඉදිරියෙන් හෝ කන් පෙත්තට පිටුපසින් පිහිටනු ලැබේ. මේ ආකාරයට එල්ලන විට දාරයේ ගැඹුරු ස්ථරයක පිහිටන්නේ ගැටයට ප්‍රතිවිරුද්ධ පැත්තේ ය. දාරයේ ගැඹුරු කුඩා කොටස නිසා දික්වීම අඩු වේ. මෙම ලකුණු බෙල්ලෙහි පෙත්තෙහි ඉංග්‍රීසි "V" අකුර උඩුබැලි අතර පිහිටි ආකාරයට (inverted English letter V) බෙල්ලට තොණ්ඩුව දමා පතිත වී ගැටයේ බර නිසා ගැටය පහළට වැටීමත් තොණ්ඩුව නිසා දික්වීම යටත් නිසා බෙල්ල සිරවීමත් දාරය ඇති වේ. එල්ලී මැණි අවස්ථාවල දී තොණ්ඩුවේ ගැටය නිකර්ට් යටින් පිහිටීම විශ් දිගින් වැඩි අවස්ථාවන් වාර්තාගත වී ඇත. මොළයට වැටීම පසායන ගෙලෙහි පැත්තෙහි පිහිටා ඇති කැණර්ටික ධමනි වැනි

එල්ලී සිය දිවි හානි කර ගන්නා ඇතැම් අයගේ ඉහත සඳහන් කර ඇති ලකුණු කිසිවක් දක්නට නො ලැබෙන අවස්ථා ද ඇත. ඉහත කී ලකුණු වැඩිපුර ඇති වන්නේ ස්ථුල ශරීරයක් ඇති අයකු, පාද බිම නො ගැවෙන ආකාරයට එල්ලී මිය යන අවස්ථාවල දී ය. මෙයට හේතුව ගෙල සිර කිරීමට ශරීරයේ සම්පූර්ණ බර උපයෝගී වීමයි. මෙයට සම්පූර්ණ අවලම්භනය (complete suspension) යැයි කියනු ලැබේ. එල්ලෙන තැනැත්තාගේ පාද බිම ගැවෙන විට ශරීරයේ මුළු බරම බෙල්ල සිරවීමට උපයෝගී නො වේ. එල්ලෙන තැනැත්තාගේ එක් පාදයක් හෝ පාද දෙකම හෝ දතහිස් බිම ගැවෙන්නේ නම් ගෙල සිරවීම සඳහා ශරීරයේ මුළු බරම උපයෝගී නො වන නිසා මෙයට අසම්පූර්ණ අවලම්භනය (incomplete suspension) යැයි කියනු ලැබේ. බෙල්ලෙහි පිහිටා ඇති කැණර්ටික ධමනිය (carotid artery) බෙදෙන ස්ථානය මත පිහිටා ඇති කැණර්ටික දේහය (carotid body) බන්ධනයෙන් (ligature) තද

වීම නිසා හෘද ස්පන්දනය නැවතී ක්ෂණිකව මරණය හට ගනී (sudden death). සම්පූර්ණ හෝ අසම්පූර්ණ අවලම්භනයෙන් හෘද ස්පන්දනයේ නැවතීම සිදු විය හැකි ය. කැරෝටික දේහය තදවීම නිසා මරණය ඉතාම ක්ෂණිකව සිදු වූ විට ගෙල සිරවීමක දී හටගන්නා ඉහත සඳහන් කර ඇති කිසිදු බාහිර සලකුණක් ඇති නො වේ. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීන් පවා එසේ එල්ලී මැරී සිටින අයගේ මළසිරුරු පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව සිය දිවි හානි කර ගෙන නොමැති බවට සාවද්‍ය නිගමන වලට පත්විය හැකි ය. අසම්පූර්ණ අවලම්භනයෙන් ගෙල වැලදා ගනිමින් සිය දිවි හානි කර ගැනීම බොහෝ විට සිදු වුවත්, කෙනෙකු මරණයට පත් කොට පසුව එල්ලා තැබීමෙන් එම අවස්ථාව සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් සේ පෙන්වීමට උත්සාහ දරා ඇතැයි බොහෝ අය සිතීමට පුළුවන. පහරදීමකින් හෝ බන්ධනයකින් ගෙල සිර කොට (strangulation of the neck by the ligature) මරණයට පත් කිරීමෙන් පසුව මිය ගිය තැනැත්තා ගෙල වැලදා ගෙන එල්ලීමෙන් සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇති බව පෙන්වීම සඳහා ඇතැම් අවස්ථාවල මළසිරුරු එල්ලා තබනු ලැබේ. සිය දිවි හානි කර ගැනීමට එල්ලීමේ දී ගෙලෙහි පිහිටා ඇති කැරෝටික ධමනිය තදවීම නිසා මොළයට රුධිරය සැපයීම තහරවීම මරණයට පත් වීමේ ප්‍රධානම හේතුවයි. මෙය සිදු වූ විට මුහුණ සුදුමැලි වේ.

මීට අමතරව ගෙල වැලදා ගැනීමේ දී මරණය සිදු වන ආකාර (mechanisms) තුනක් ඇත. බන්ධනයෙන් ගෙල සිරවීම නිසා දිවි හිස දිසාවටත් බෙල්ලෙහි පිටු පසටත් තල්ලු වීම නිසා ස්වරාලය වැළී ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කිරීමට නො හැකි වීමයි (respiratory failure). දෙවන ක්‍රමය නම් ගෙල දෙපැත්තෙහි පිහිටා ඇති අභ්‍යන්තර මනා ශිරාව (jugular vein) තදවීම නිසා එල්ලී මැරෙන ඇතැම් අයගේ මුහුණ ඉදිමීමත් දම් පැහැති වීමත් සිදු වේ. තුන් වැනි ක්‍රමය නම් ගෙලෙහි පිහිටා ඇති පළවන හා දෙවන කශේරුකා (fracture dislocation of atlas and axis vertebrae) සුළුමිනාව තුවාල වීමයි. මරණය දණ්ඩනයට ලක් වූ අයකු එල්ලා මරා දමන විට (judicial execution) හෝ ගෙල වැලදා ගෙන ඉතා උසකින් පැනීමේ දී සුළුමිනාව තුවාල වීම සිදුවිය හැකි ය. බෙල්ල තද වීමට අවශ්‍ය වන්නේ වර්ග අභලකට රාත්තල් පහක් වැනි බලයක් ය. අසම්පූර්ණ අවලම්භනයෙන්

ගෙල වැලදා මියගිය අයෙකුගේ මළසිරුර දැඩි ලෙස කුණුවීමෙන් පසුව වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට භාජනය කළහොත් එම තැනැත්තා ගෙල වැලදා සිය දිවි හානි කර ගත්තා ද නැතහොත්, එම තැනැත්තා මරණයෙන් පසුව එල්ලුවා ද, යන්න සොයා ගැනීම (differentiate) ඉතාම දුෂ්කර ය. එවැනි අවස්ථාවන් හඳුනා ගත හැක්කේ මළසිරුර තිබූ ස්ථානය නො වෙනස්ව තිබියදීම පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමෙනි. යම් අයකු එල්ලී මිය ගොස් සිටින විට ලණුව හෝ කම්ය හෝ එවැනි ආධාරකයක් කපා, මළසිරුර බිමට බෑම ඥාතීන් විසින් බොහෝ අවස්ථාවල කරනු ලැබේ.

යම් අයකු එල්ලී මිය ගොස් සිටින ස්ථානයකට වෛද්‍යවරයා සහ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා පැමිණෙන තෙක් ඥාතීන් හෝ පොලිස් නිලධාරීන් විසින් මළසිරුරේ බන්ධනය කපා බිමට බෑම සුදුසු නො වේ. ඇතැම් හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන් එල්ලී මැරී සිටින තැනැත්තන්ගේ බන්ධනය ගෙලෙන් ඉවත් කොට පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා ඇත. එසේ කළ යුතු නො වේ. වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් සඳහා යොමු කරනු ලබන මළසිරුරු නො වෙනස්ව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සඳහා එවිය යුතු ය. වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර මළසිරුරේ ඇඳුම් ඉවත් කොට මළසිරුර සෝදා වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා පිළිබඳව ද වාර්තා වී ඇත. ඇතැම් අවස්ථාවල මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ උපදෙස් මත මළසිරුරේ ඇඳුම් ඉවත් කොට වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට මළසිරුර ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා ද වාර්තා වී ඇත. හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන් සහ මහේස්ත්‍රාත්වරුන් විසින් ඉහත කී පියවර ගැනීමට පොලිසියට උපදෙස් නො දිය යුතු ය. මළසිරුරේ ගෙලෙහි ඇති බන්ධනය ඉවත් කිරීම සහ මළසිරුරෙහි ඇති ඇඳුම් ඉවත් කිරීමට උපදෙස් දීමේ වගකීම පැවරී ඇත්තේ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට පමණක් බව අවධාරනයෙන් කිව යුතු ය.

සාපරාධී ක්‍රියාවකින් මරණයට පත් වූ අයෙකුගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම සහ එම තැනැත්තා ස්වාභාවික හේතුවකින් මියගියේ ද, නැතහොත් අහඹු සිදුවීමකින් මියගියේ ද නැතහොත් සිය දිවි හානි කර ගත්තේ ද එසේ නැත්නම් එම තැනැත්තා මනුෂ්‍ය ඝාතනයකට ලක්වූවේ ද යන්න තීරණය කිරීමට මළසිරුරේ බාහිර පරීක්ෂාව ඉතාම වැදගත් පියවරක් වන්නේ ය. මළසිරුරේ ඉදිරිපස

හා පිටුපස ද සැම අවස්ථාවක දී ම අනිවාර්යයෙන්ම සුපරීක්ෂාකාරීව පරීක්ෂා කළ යුතුම ය. මරණය සිදු කළ ආයුධයේ ස්වභාවය, (nature of weapon), පහර දුන් දිසාව (direction of assault) සහ අනෙකුත් වැදගත් කරුණු මෙයිරුරේ බාහිර පරීක්ෂණය සුපරීක්ෂාකාරීව සිදු කිරීමෙන් සොයා ගත හැකි ය. මෙයිරුර විවිච්ඡේදනය කොට අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් පරීක්ෂා කිරීම ඉක්මණින් නො කර මෙයිරුරේ බාහිර පරීක්ෂණය ක්‍රමානුකූලව සහ දැඩි සුපරීක්ෂාකාරීත්වයෙන් කළ යුතු බව විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු ය.

ප්‍රථමයෙන් ශරීරයේ ඇඳුම් ඇඳ තිබෙන ආකාරය පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. සිරුරේ සම මත පිහිටා ඇති උපන් ලප, කැලැල්, අස්වාභාවික පැල්ලම්, පිළිස්සීම්, නියපොතු වල වර්ණය, යනාදිය ඇත් නම් ඒවා ද පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. අවශ්‍ය වුවහොත් අත් කාවයකින් (hand lens) ද එවැනි සලකුණු පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. හිසේ සිට පාදය දක්වා දිග සහ ශරීරයේ බර මැනිය යුතු ය. සමේ වර්ණය, අධෝස්ථිය පිහිටා ඇති ආකාරය මුහුණ සහ කොළවල දම් පැහැතිවීම, ශරීරයේ වර්ණයේ වෙනස්වීම, ශරීරයේ සන්ධිවල හැඩය, වළලුකර ඉදිමීම, ශරීරයේ පෝෂණීය තත්ත්වය යනා දී සියල්ල පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. වෙඩි තැබීමකින් පසුව සිදු වූ සිදුරු හෝ දාරිත තුවාල හෝ ආයුධවලින් සිදු වූ කැපුම් තුවාල හෝ ඇනුම් තුවාල හෝ කැල්ම හෝ හග්න අත්වල හා ශරීරයේ කිබේ දැයි, විශේෂයෙන්ම පරීක්ෂා කොට ඒවා ද සටහන් කර ගත යුතු ය. විද්‍යුත් හතනයෙන් මියගිය විට පියවි ඇසට නො පෙනෙන ඉතා කුඩා කින් වැනි පිළිස්සීම් තුවාල අල්ලෙහි හෝ පිටිඅල්ලෙහි කිබීමට පුළුවන. මුඛය තුළ බෙහෙත් පෙති, තුඩු හෝ තරලය වැනි ද්‍රව්‍ය කිබේ දැයි පරීක්ෂා කොට බැලිය යුතු ය. මුඛයෙහි හෝ නාස් පුඩුවල විස වර්ගවල ගඳ හෝ සුවඳ සහ මුඛයේ වමනය කිබේ දැයි පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. ඒවා කිබේ නම් එයින් සාම්පල ලබා ගෙන ඒවායේ විස වර්ග හඳුනා ගැනීම සඳහා රජයේ රස පරීක්ෂක වෙත පොලිසිය මගින් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. යෝනියෙන්, ගුද මාර්ගයෙන් සහ කන්වලින් රුධිරය හෝ සැරව හෝ දියර පිටවෙතවා දැයි ද පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. ශිෂ්ණයේ කෙළවර ශුචි තරලය කිබේ දැයි ද පරීක්ෂා කළ යුතු ය. වෘෂණ කෝෂවල කැල්ම කිබේ දැයි, පරීක්ෂා කර බලා සටහන් කළ යුතු ය. අත්වල,

කැබලිවල සහ සන්ධිවල තදවීම (fixation) සහ මුහුණෙහි බෙල්ලෙහි සහ ගාත්‍රාවල පේශිවල තදවීම නොහොත් මෘතකඨිතය (rigor mortis) කෙතරම් ප්‍රමාණයකට සිදු වී ඇද් දැයි, පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. මෙයිරුර මත තිබෙන අයුත් හා පැරණි තුවාල සියල්ල පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමේ දී පාවිච්චි කරනු ලබන ශරීරයේ රූප සටහන්වල (anatomical diagrams) සටහන් කර ගත යුතු ය. විශේෂයෙන්ම ඇස් පරීක්ෂා කළ යුතු ය. අක්ෂි ගෝල (eye balls), ස්වච්ඡ මණ්ඩලය (cornea), අක්ෂි පටලය (conjunctiva) සහ ඇස් පිහාටු (eye lids) යන කොටස් මත ලේ ලප කිබේ දැයි, අත් කාවයකින් පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. අපස්මාරයෙන් මියයන අයගේ දිවේ තැලුම් හෝ දාරිත තුවාල කිබීමට පුළුවන. නාස් පුඩුවල හෝ මුඛයේ සියුම් පෙන කිබේ දැයි, පරීක්ෂා කළ යුතු ය. කැලැල් හෝ අයුත් තුවාල ගුද මාර්ගයේ කිබේ ද යන්න සහ ගුද මාර්ගය සාමාන්‍ය තුවාල ගුද මාර්ගයේ කිබේ ද යන්න පරීක්ෂා කොට ප්‍රමාණයට වඩා විස්තරනය වී ඇද් දැයි, විශේෂයෙන් පරීක්ෂා කොට සටහන් කළ යුතු ය. සමෙහි නියපොතු අග ලේ පැල්ලම් හෝ වෙනයම් බාහිර වස්තුවක් කිබේ දැයි, අත් කාවයකින් පරීක්ෂා කොට ඒවා ඇත්නම් පාවිච්චි නො කරන ලද දත් කටුවකින් (tooth pick) ඉවත් කොට ඒවා හඳුනා ගැනීම සඳහා පොලිසිය මගින් රජයේ රස පරීක්ෂක වෙත යැවිය යුතු ය.

මනා පළපුරුද්දක් ඇති විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරුන් අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් කිරීමට වැය කරන කාලයෙන් සියයට හැත්තෑ පහටත් අඩුවටත් අතර ප්‍රමාණයක් බාහිර පරීක්ෂාව සඳහා ගත කරන බව විශේෂයෙන්ම සඳහන් කළ යුතුම ය. පළපුරුද්දක් නොමැති වෛද්‍යවරුන් මෙයිරුරේ බාහිර පරීක්ෂාව සඳහා වැය කරන කාලය ප්‍රමාණවත් නො වන බව සඳහන් කළ යුතු ය. මෙයිරුර විවිච්ඡේදනය කොට සියලු අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව, මරණයට හේතුව පිළිබඳව නිගමනයකට පැමිණීමට පෙර නැවත වරක් මෙයිරුරේ බාහිර පරීක්ෂණය පැවැත්වීම පළපුරුද් අධිකරණ වෛද්‍යවරුන් විසින් අනුගමනය කරනු ලබන පිළිවෙතකි. අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමෙන් පසුව මරණයට හේතුව ඒ අවස්ථාවේ දී ම සොයා ගැනීමට නො හැකි වන අවස්ථා ද ඇත. එවැනි අවස්ථාවල දී මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට අවශ්‍ය කොටස් වන රුධිරය, මුත්‍රා, පිත, ආමාශය, ආමාශයේ

අන්තර්ගත දැ. කුඩා බඩවැල් සහ එහි අන්තර්ගත දැ. අක්මාව සහ වකුගඩු යනාදිය පොලිසිය මගින් රස පරීක්ෂක වෙත යැවීමට සිදු වේ. එවැනි අවස්ථාවල මරණයට හේතුව තීරණය කිරීමට මාස තුනක් පමණ ගත වේ. ඇතැම් විට ශරීරයේ කොටස් පටකවේද පරීක්ෂාවට භාජනය කර මරණයට හේතුව දන්වන අවස්ථා ද ඇත. සාමාන්‍යයෙන් පටකවේද පරීක්ෂාව කිරීමට දින පහක පමණ කාලයක් ගත වේ.

මළසිරුරු තිබූ ස්ථානයක් සෝමලතාගේ සහ ඇයගේ දරුවාගේ බාහිර පරීක්ෂණයක් (external examination) පැවැත්වීමෙන් අනතුරුව මෘත ශරීරාගාරයේ දී වෛද්‍ය පරීක්ෂණය ආරම්භ කරන ලදී. පළමුවෙන්ම සෝමලතාගේ සහ ඇයගේ දරුවාගේ බර කිලෝ ග්‍රෑම්වලින් මනින ලදී. මළසිරුරු තිබූ ස්ථානයේ දී සෝමලතාගේ හා ඇයගේ දරුවාගේ ගුද මාර්ගවල උෂ්ණත්වය සහ මළසිරුරු තිබූ කාමරයේ උෂ්ණත්වය සටහන් කර තිබූ බැවින් එම උෂ්ණත්වයන් සහ මළසිරුරුවල කිලෝ ග්‍රෑම් බර උපයෝගී කර ගෙන, හෙන්සන්ගේ අභිලම්භ ආදර්ශය (Henssge's nomogram) පාවිච්චි කොට සෝමලතා සහ ඇයගේ දරුවා මිය ගිය වේලාවන් (time of death) උපකල්පනය කර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, සෝමලතා සහ ඇයගේ දරුවා මිය ගොස් ඇත්තේ එකම වේලාවේ දී බව වෛද්‍යවරයා විසින් නිගමනය කරන ලදී. එනම් සෝමලතා සහ ඇයගේ දරුවා මිය ගොස් ඇත්තේ පෙරදින රාත්‍රී තවයක් එකොළහත් අතර බවට වෛද්‍යවරයා විසින් තීරණය කරන ලදී. හෙන්සන්ගේ අභිලම්භ ආදර්ශය තුළ පාවිච්චි කිරීමෙන් යම් අයෙකුගේ මරණය සිදු වූ වේලාව උපකල්පනය කිරීමේ හැකියාව මරණය සිදු වූ සත්‍ය වේලාවට පැය දෙකයි දශම අටකට අඩු හෝ වැඩි වීමට හැකි ය.

එකිනෙකට හරස් වී ගිය දාර දෙකක් සෝමලතාගේ බෙල්ලේ තිබූ අතර ඊට අමතරව මුහුණ දම් පැහැති වීම, ඉදිමීම, නාසයෙන් ලේ ගැලීම සහ මුහුණේ ලේ උප ද දක්නට තිබිණි. බෙල්ලෙහි ඉදිරිපස නිකටට යටින් පිහිටා ඇති කණයක අස්ථිය (hyoid bone) හඟ්නය වී තිබිණි. ගෙල මිරිකීමේ දී හෝ ගෙල පැහීමේ දී යන අවස්ථාවල පමණක් කණයක අස්ථිය හඟ්නය වන අතර නොණවූවක් දමා ගෙන ගෙල වැලදා ගැනීමේ දී කණයක අස්ථිය හඟ්නය නො වේ. ජාත්‍යන්තර කීර්තියට පත් වූ දිව්‍යානා පෝභාරක ව්‍යාධිවේදියෙක්

වූ මහාචාර්ය ශ්‍රීමත් සිඩ්නි ස්මිත් මහතා විසින් ලියන ලද අධිකරණ වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයේ මෙම කරුණ විශේෂයෙන් සඳහන් කර ඇත. මෙවැනි සිද්ධීන්වල දී මරණයට හේතුව (cause of death) පිළිබඳව අවසාන තීරණය ඉදිරිපත් කිරීමට වගකීම පැවරී ඇත්තේ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ය. රථ ස්වභාවයෙන් යුතු එකිනෙකට හරස්ව වෛද්‍යවරයා වෙත ය. රථ ස්වභාවයෙන් යුතු එකිනෙකට හරස්ව පිහිටා තිබූ සිරවීමේ බන්ධන ලකුණු දෙකක් සෝමලතාගේ බෙල්ලෙහි දක්නට තිබීම නිසා, කොහු ලණුවකින් ගෙල සිර කර මරණයට පත් කිරීමෙන් පසුව, ඇයගේ සිරුර බාල්කයේ එල්ලා ඇති බව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සුපරීක්ෂාකාරීව කිරීමෙන් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ඒ අනුව, සෝමලතා සිය දිවි නානි කර ගෙන නොමැති බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් පොලිසියට වාර්තා කරන ලදී. ඉන්පසුව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා දරුවාගේ සිරුර ද පරීක්ෂණයට භාජනය කළේ ය. දරුවාගේ මුහුණ දම් පැහැති වී තිබීමත්, හාස්තය කළේ ය. දරුවාගේ මුහුණ දම් පැහැති වී තිබීමත්, මුහුණේ ලේ උප තිබීමත් සහ බෙල්ල සිර කොට රෙදි පටියකින් බැඳ තිබීමත් නිසා, මහුගේ බෙල්ල රෙදි පටියකින් හිර කර මරා දමා ඇති බවට වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ඒ අනුව, මෙය දවිත්ව මිනීමැරීමක් බැවින් මෙය සිදු කළ අපරාධකරු හෝ අපරාධකරුවන් අත් අඩංගුවට ගැනීමට කටයුතු කිරීමට පොලිසියට සිදු විය.

සෝමලතාගේ සැමියා වන පියදාසව සැක කිරීමට තරම් පොලිසියට සාක්ෂි නො තිබුණත් මහුගේ හැසිරීම සම්බන්ධව අවධානයට ලක්වූ කරුණු දෙකක් තිබිණි. ඉන් එක කරුණක් නම්; ප්‍රථමයෙන් සිද්ධිය පිළිබඳව පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කිරීමට පියදාසගේ නිවසේ සිට සැකැස්ම කාලක් දුර පිහිටා තිබූ පොලිසියට නො ගිය පියදාස මහුගේ නිවසේ සිට සැකැස්ම දෙකක් ඇතිත් තිබූ තැන්දම්මාගේ නිවසට යෑම ය. අනෙක් කරුණ නම්; පියදාසගේ දකුණු අතේ තිබූ ලේ ගලන කැපුම් තුවාලයයි. තැන්දම්මාගේ නිවසට යන විට කම්බි වැටකින් රිංගා යෑමේ දී අත තුවාල වී ඇති බව පියදාස කීවත්, පොලිසිය ඒ ගැන සැක සිතීම නිසා, ප්‍රශ්න කිරීමට මහු පොලිස් අත් අඩංගුවට ගෙන, වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සඳහා අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළේ ය.

පියදාසගේ දකුණු අතේ තිබූ ලේ ගලන තුවාලය අත් කාචයකින් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව එය කම්බි කටුවකට ඉරි (tear/laceration)

ඇති වන කුපාලයක් නොව, කිසිදු කැපෙන කලයකින් කැපීමෙන් ඇති වූ දිත්ත පරණ කැපුම් (incised) කුපාලයක් බව වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. කම්බි කටුවක කෙළවර උල් වී කිටුණක් එයින් කුපාල වූ විට සමෙහි ඉරිමක් (laceration) පමණක් ඇති වන තෙර වුවහත් කිසිදු කැපෙන කලයකට කැපුන විට කැපුම් කුපාලයක් (incised wound) ඇති වේ. ඒ බව වෛද්‍යවරයා පොලිසියට දැන්වී ය. එම මෙහෙයුරු පියදාසගේ වම් අතේ මැද ඇඟිල්ලෙහි සහ තේලෙහි දවසක් පමණ පරණ වූ දියපට්ටා තුනක් ඇති බව වෛද්‍යවරයා දවුළුවේ ය. යම්කිසි රළු වස්තුවක් කඳු කොට ඇඟිල්ලෙන් අල්ලෙහි දිය පට්ටා හට ගත්. සෝමලකා මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාවකට ලක් වී ඇති බව මේ වන විට වෛද්‍යවරයා විසින් තීරණය කර කිටු බැටින් සහ ඒ පිළිබඳව පියදාස ප්‍රබල සැකසාර්වක වූ නිසා පියදාසගේ අතේ කිටු කැපුම් කුපාලය සහ ඔහුගේ වම් අතේ කිටු දිය පට්ටා යනාදිය නඩු විභාගයේ දී ලේඛනමය සාක්ෂි (documentary evidence) වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා උපකරණ වෛද්‍යවරයාගේ උපදෙස් මත පරීක්ෂණ භාර පොලිසිය විසින් පරීක්ෂණ භාරයට ගත කරන ලදී.

පියදාසගේ අතේ නියොසාකුවල අත, ඇතුළේ පොල් කුඩු වැනි දෙයක් රැඳී තිබෙන බව ද කවුරුවත් පරීක්ෂා කරන විට දක්නට ලැබුණි. අත් කාවයක් ආධාරයෙන් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව ඒවා පොල් කුඩු බව තහවුරු විය. මේ සියලු විස්තර වෛද්‍යවරයා විසින් පොලිසියට පාර්තා කරන ලදී. ඒ අනුව, පියදාසගේ නිවස වැඩිදුරටත් පරීක්ෂා කිරීමේ දී කුස්සියේ කිටු හිරමන කලයේ ලේ කැවරී ඇති බව දක්නට ලැබුණි. හිරමන කලයෙන් ලබා ගත් රුධිර සාම්පලය රස පරීක්ෂකවරයාට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව, පියදාසගේ රුධිරයේ පරිගණක හිරමන කලයේ කැවරී කිටු රුධිරයේ පරිගණක එක හා සමාන ඒවා බව රස පරීක්ෂක පාර්තාවෙන් දැන ගැනීමට හැකි විය. පියදාසගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමේ දී බොහෝ කාලයකින් පොල් ගා නොමැති බව ඔහු පොලිසියට පැවසී ය. පොල් ගාමින් සිටි සෝමලකා සමග පොර බැඳීමේ දී පොල් කුඩු පියදාසගේ නියොසාකු තුළ කැවරී ඇති බවත්, සෝමලකාගේ ගෙල කොහු ලණුවෙන් සිර කොට, ඇය මිය ගිය පසුව ඇය ගෙල වැලදා ගෙන සිය දිවි නානි කර ගෙන ඇති බව පෙන්වීම සඳහා එම ලණුවෙන්ම ඇගේ සිරුර උඩට ඇදීමේ දී ඔහුගේ අතේ දියපට්ටා හට ගෙන

ඇති බවත් වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී හෙළි වූ සියලු කරුණු වෛද්‍යවරයා විසින් පොලිසියට පාර්තා කරන ලදී. මෙම කරුණු පොලිසිය විසින් පියදාසට දැන්වූ විට ඔහු පොලිසියට සිද්ධිය මෙසේ විස්තර කළේ ය.

තමා රාත්‍රී දහයට පමණ තම නිවසට පැමිණ දොර විවෘත කරන ලෙස සෝමලකාට කීවත් ඇය දොර විවෘත නො කොට අසූබ් වචනයෙන් තමාට බැන වැදුනු බවත්, ඒ අවස්ථාවේ ඉවසාගත නො හැකි කෝපයක් තමාට ඇති වූ බවත්, ඉන් පසුව තමාගේ එකම දරුවා සෝමලකා විසින්ම මැරූ බව ඇය පැවසීමත් සමග තමාගේ කෝපය ඉහළ නැංග ගිය බැවින් තමා බිරියට පහර දී ඇයගේ ගෙල කොහු ලණුවකින් සිර කොට මරා එම ලණුවෙන්ම ඇයව බාල්කයේ එල්ලා බවත්, පියදාස කියා සිටියේ ය.

මක් පැත්ත වලට සහ සුදුවට ඇබ්බැහි වීම නිසා තමන්ට මෙම ඉරණම අත්වූ බවත්, ස්වාමිපුරුෂයාගේ කොතරම් වැරදි කිටුණක් ආත්ම ගෞරවය කෙලෙසන අන්දමට භාර්යාවන් තම ස්වාමි පුරුෂයාට කවා කිරීම සුදුසු නොවන බවත්, ඒ නිසා ඇයට එම අවාසනාවන්ත ඉරණම අත් වූ බවත්, සමාජයේ ජීවත්වන අය මෙයින් පාඩමක් ඉගෙන ගත යුතු බවත්, කෂණික කෝපය (grave and sudden provocation) දරුණු ක්‍රියාවන් වලට හේතුවන බවත්, පියදාස අවසාන වශයෙන් තඹමින් පොලිසියට පැවසුවේ ය. තමාගේ බිරිය අවසාන වශයෙන් තඹමින් පොලිසියට පැවසුවේ ය. තමාගේ බිරිය ජීවිතක්ෂයට පත් කළේ ඒ මොහොතේ තමාගේ මනසට ඇතුළු වූ ජීවිතක්ෂයට පත් කළේ ඒ මොහොතේ තමාගේ මනසට ඇතුළු වූ යක්ෂයා මිස තමා නො වන බවත් තමාගේ එකම පුතා ඔහු නොමැරූ බවත් පියදාස කඳුළු සලමින් පැවසී ය. ඒත්, එම කඳුළු වලින් ඔහු කළ පාපයට වන්දි ගෙවිය හැකි ද?

අවුරුදු හතරක් වයසැති දරුවා, සෝමලකා විසින් මරා දමන ලද්දේ ද? නැතහොත් පියදාස විසින්ම මැරුවේ ද යන්න දන්නේ පියදාස පමණි. මනුෂ්‍යයකු මරණයට පත් කිරීමට හේතුවක් සහ භෞතික භාවයක් (intention) තිබිය යුතු ය. එසේ නැත්තේ දරුණු මානසික රෝගයකින් පෙළෙන මනෝවිකාරී පුද්ගලයෙකුට (psychopathic personality) පමණි. පියා විසින් තම මව මරා දමනු ලැබූ දරුවා, පියාට අනාගතයේ දී තර්ජනයක් විය හැකි බැවින් දරුවා මරා දැමීමේ අවශ්‍යතාව කිටුණේ පියදාසට ය. ගෘහ සේවිකාවක

වශයෙන් විදේශගත වී රැකියාවක් කිරීමට අවශ්‍ය සියලු කටයුතු නිම කොට තිබූ සෝමලන්තාට දරුවා මරා දැමීමට අවශ්‍යතාවක් නොමැති බව සාධාරණ සැකයෙන් තොරව යම් අයකුට සිතිය හැකිය.

සෝමලන්තා එල්ලී සිටි ස්ථානය වෙනස් වීමට පෙර පරීක්ෂා කිරීම නිසාත්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණය නිසියාකාරව පැවැත්වීම නිසාත් සෝමලන්තා සිය දිවි හානි කර ගෙන නොමැති බවත් ඇයගේ ගෛ ලේඛනවලින් සිර කොට මරා දමා ඊට පසුව ඇය එල්ලා ඇති බවත් සොයා ගැනීමට හැකි විය. පියදාසගේ අතේ තිබූ කැපුම් තුවාලය ගැන පොලීසිය සැලකිලිමත් වීමෙන් පසුව පියදාසව අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට ඉදිරිපත් කිරීම නිසා පියදාස, සෝමලන්තා මරණයට පත් කළ බව හෙළි කිරීමට හැකි විය. පියදාසගේ අතේ තිබූ තුවාලය ගැන සැලකිල්ලක් නො දක්වා, සෝමලන්තා දරුවා මරා පසුව ඇය ගෛ වැලලා එල්ලී සිය දිවි හානි කර ගත් බවට පූර්ව නිගමනයකට පත්ව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූයේ නම් මෙම අපරාධය සදාකාලිකව ම පියදාස පමණක් දන්තා රහස්‍යක් වනු ඇත. එම නිසා, ඕනෑ ම සිද්ධියක දී සියලු පරීක්ෂණ අවසාන වනතුරු අධිකරණ වෛද්‍යවරුන් පූර්ව නිගමනවලට පත් නො විය යුතු බව මෙම සිද්ධියෙන් මනාව පැහැදිලි වේ. සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් සිදු වූ විට පොලීස් නිලධාරීන්, රස පරීක්ෂක ජායාරූප ශිල්පියා සහ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා යන අය කණ්ඩායමක් වශයෙන් ක්‍රියා කිරීමෙන් අබිරහස් සුලුමුල සොයා ගැනීමට හැකි වන බව මෙම කථාවෙන් පැහැදිලි වේ.

පියදාසගේ අතේ තිබූ කැපුම් තුවාලය, ඔහුගේ නියමොත් අත රැඳී තිබූ පොල් කූඩු, අතෙහි හට ගෙන තිබූ දිය පට්ටා, හිරමන තලයේ කැටරී තිබූ රුධිරය සහ සෝමලන්තාගේ බෙල්ලෙහි එකිනෙකට හරස්ව තිබූ දාර දෙක, මරණයට හේතුව සහ මිනීමරුවා සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ " නිහඩ සාක්ෂි " වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

අසම්මත, ජේමයෙන් හටගත් දරුවා

වේලාව සවස පහට පමණ විය. උත්සවයකට සහභාගි වූ තරුණියක් ආහාර වීම වීම නිසා ප්‍රාදේශීය රෝහලක බාහිර රෝගීන්ගේ අංශය වෙත, පිරිමියකු සහ කාන්තාවක විසින් රැගෙන එන ලදී. එකී තරුණිය පරීක්ෂා කළ වෛද්‍යවරයා ඇය මරණයට පත්වී ඇති බව, ඔවුනට දැන්වී ය. තරුණිය රැගෙන ආ තැනැත්තිය සහ ඇය සමග සිටි පිරිමියා ඒ පුවත අසා තැනු විලාපයෙන් මුළු බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයම කම්පාවට පත් විය.

මරණයට පත්වී ඇත්තේ තමාගේ ඥාති සහෝදරියක වන රෝගිණි අබේකෝන් නමැත්තිය බවත්, උත්සවයක දී දිවා ආහාර ගැනීමෙන් පසුව ඇය අසනීප වූ බවත්, එම ආහාර අනුභව කළ තවත් කීප දෙනෙකුම රෝගාතුර වී ඉන් සමහරකු පළාතේ ග්‍රාමීය තවත් කීප දෙනෙකුම රෝහලට ඇතුළු කළ බවත්, තරුණිය රැගෙන ආ තැනැත්තිය විසින් රෝහලට ඇතුළු කළ බවත්, තරුණිය රැගෙන ආ තැනැත්තිය විසින් බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයේ වෛද්‍යවරයාට වැඩිදුරටත් ප්‍රකාශ කර සිටියා ය. මියගිය රෝගිණිගේ කරාබු කුට්ටම, මාලය සහ අත් ඔරලෝසුව බාර ගැනීමට කැමති දැයි, වෛද්‍යවරයා තරුණිය රැගෙන ආ තැනැත්තියගෙන් විමසී ය. ඊට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළ හෙයින් එම ආහරණ ඇයට භාරදී බාහිර රෝගීන් ඇතුළු කරන නාම ලේඛණයේ (O.P.D. register) ඇයගේ අත්සන සහ ලිපිනය සඳහන් කර ගන්නා ලෙස සභායට සිටි උපස්ථායිකාවට වෛද්‍යවරයා උපදෙස් දුන්නේ ය. එම ආහරණ බාර ගත් ඇය මරණය පිළිබඳව ඥාතීන්ට දැන්වීමට යන බව පවසා, තමන් සමග පැමිණි පිරිමියා ද කැටුව රෝහලෙන් නික්ම ගියා ය.

දෙදිනක් ගත වුවත් මියගිය තැනැත්තියගේ මළසිරුර බාර ගැනීමට කිසිවෙක් රෝහලට නො පැමිණිය හ. මියගිය තරුණිය රෝහලට ඇතුළු කළ අය, ඇයගේ මරණය ඥාතීන්ට දන්වා යන බව පැවසුවත් නැවත නො පැමිණීම රෝහල් පොලීසියට කුතුහලයක් විය. රෝහලට ඇතුළු කරන අවස්ථාවේ දී මරණයට පත්වී ඇති අය පිළිබඳව ද හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම අවශ්‍ය විය. බැවින්, රෝගිණිගේ මරණය පිළිබඳව පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා, බාහිර රෝගී අංශය විසින් ඒ බව රෝහල් පොලීසිය වෙත දැනුම්

එම සාක්ෂි අනුව සමත්තියේ මරණය කැන කරුණක් එකක් බව

තන පටන් හෝ යට පායක් හෝ යට කළුපමක් හෝ එකි මළපිරුරේ නො තිබේ. ඇය ඇඳ සිටි හැටිය පහ පාය ද පමන්තිගේ නො වන බව මළපිරුර හඳුනා ගත් ඇයගේ මිතුරියෝ පැවසූ හ. එම සේකුත් නිසා ද පමන්තිගේ මරණය ජ්‍යාතාවිතව සිදුවූ මරණයක් නො වන බවට තිබූ සැකය, තවදුරටත් තහවුරු විය. පමන්තිගේ දකුණු අතේ වැලමිට හන්දියේ ඇතුළු පැත්තේ සම මතුපිට එන්නත් කිරීමෙන් හටගත් දුඹුරු පැහැති පැල්ලමක් (intra venous injection mark) විය. රුධිරය ගලායන ශිරාවකට (vein) එන්නතක් (injection) කිරීමේ දී මෙවැනි පැල්ලම් ඇති වන බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. පැල්ලමේ වර්ණය අනුව එන්නත වෛද්‍යවරයාට උපකල්පනය කිරීමට හැකි විය. බාහුවේ පේශියකට වෛද්‍යවරයාට උපකල්පනය කිරීමට හැකි විය. එන්නතක් (intra muscular injection) කළ විට මෙවැනි ලේ ලප ඇති නො වේ. පේශියකට එන්නතක් කළ විට මළපිරුරේ ඒ බවට ඇති නො වේ. පේශියකට එන්නතක් කළ විට මළපිරුරේ ඒ බවට

සලකුණු හඳුනා ගැනීම ඉතාම අභිරුද්ධ ය.

මාස පහක හෝ හයකට ආසන්න කාලයකට ගර්භාෂය වර්ධනය වීම නිසා එය විශාල වී තිබුණි. ඊට අමතරව ගර්භාෂය රුහුණු වී තිබුණි. විශාල වූ ගර්භාෂය තුළ මාස පහක හෝ හයක ප්‍රමාණයකට වර්ධනය වූ ප්‍රාණයක් (foetus) හිස පමණක් තිබුණි. අක්ෂි ගෝල (eye balls), ඇස් පිළිලම් (eyelids), නාසය (nose), සහ මුඛය (mouth) යන ඒවා ප්‍රාණයෙහි පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. ගර්භාෂයේ ගැබ් ගෙල (cervix) මාදු වී තිබුණි. තුවාල වී තිබූ ගැබ් ගෙල නොහොත් ශ්‍රීවයේ, සිදුර (internal os) විශාල වී තිබුණි. ගැබ් ගෙලෙහි ඇතුළු පැත්තෙහි දිත් අක්ෂි ඉරිහිස (දාරිත - laceration) තුවාල කීපයක් තිබිණි. එම තුවාලවල ස්වභාවය, වර්ණය සහ සන්තත්වය (consistency) අනුව ඒවා සිදු ඇත්තේ මරණයට පැය විසි හතරකට පෙර බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

එය සනාථ කිරීම සඳහා එම තුවාල සිදු වී ඇති ස්ථානවලින් ලබා ගත් කොටස් පටකවේද පරීක්ෂාවට (histopathological studies) භාජනය කළ විට, එහි තිබූ ප්‍රදාහක ප්‍රතික්‍රියා (inflammatory reaction) අනුව එම තුවාල සිදු වී ඇත්තේ, මරණය සිදු වීමට පැය විසි හතරක් ඇතුළත දී හෝ ඊට ආසන්න කාලයක දී බව තවදුරටත් ස්ථිර කිරීමට හැකි විය. විස්තරණය වී (dilated) තිබූ යෝනි (vagina) තුළට රුධිරය වහනය වී (extravasated) රත් පැහැති තිබිණි. යුනික ප්‍රදේශය (pubic area) මත පිහිටා ඇති රෝග ඉවත් කර නො තිබිණි. වෛද්‍යමය හේතුවකට රෝහලක දී ගබ්සාවක් කරන විට යුනික ප්‍රදේශයේ රෝම ඉවත් කරනු ලැබේ. යුනික ප්‍රදේශය මත ඩෙටෝල් හෝ වෙනත් විෂබීජ නාශක සුවඳක් නො තිබිණි. යෝනි මුඛය මත රුධිරය වහනය වී තිබුණි. යෝනි මාර්ගය තුළ ලේ කැටි ස්පර්ශයක් විය. ඉන්ද්‍රියයන් සියල්ලෙහිම රෝග ලක්ෂණ (pathological diseases) නො තිබූ නමුත්, ඒවා සුදුසු ලෙස තිබූ අතර එහි රුධිරය නො තිබුණි. මෙයට හේතුව අධික ලෙස රුධිරය වහනය වී කම්පනය හට ගැනීම ය. කම්පනය (shock) ඇති වූ විට අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් සුදුසු ලෙස වන අතර ඒවා රුධිරය නො මැක. පෙනහැලි ද හැකිලී තිබුණි. පෙනහැලි රුධිරය නො තිබුණු අතර, අක්මාව සහ ආන්ත්‍රයන් සුදුසු ලෙස

තිබුණි. මෙම ඉන්ද්‍රියයන්වල ද රුධිරය නො තිබුණි.

මේ අනුව, මාස පහකට හෝ හයකට ආසන්නව වර්ධනය වූ ගර්භාෂයේ හටගත් හුණයක් යෝනි මාර්ගය තුළින් ඉවත් කිරීමේ දී ගැබ් ගෙල තුවාල වීම නිසා ඒ තුළින් අධික ලෙස රුධිරය ගැලීමෙන් ඇති වූ කම්පනයෙන්, සමන්තිගේ මරණය සිදු වී ඇති බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

අධිකරණ වෛද්‍ය වාර්තාව (medico legal report) සැලකිල්ලට භාජනය කිරීමෙන් පසුව, නීති විරෝධී ගබ්සාවක් කිරීමෙන් මෙම තරුණියගේ මරණය සිදු වී ඇති බව මහේස්ත්‍රාත්වරයා තීන්දු කළ අතර එම ක්‍රියාවන් සිදු කළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලෙස පොලීසියට නියෝග කළේ ය. ඒ අනුව, මෙම තරුණියගේ ගබ්සාව සිදු කළ පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයන් අත් අඩංගුවට ගැනීම පොලීසියට භාර විය.

අසනීප වූ තරුණිය රෝහලට රැගෙන ආ භාරකරුවන් රෝහලට ලබා දී තිබූ ව්‍යාජ නම සහිත ලිපිනයෙහි සඳහන් ප්‍රදේශයේ වෑන් රථ රියදුරන්ගෙන් මෙම මරණය පිළිබඳව පොලීසිය විසින් ප්‍රශ්න කරන ලදී. අසනීප වූ තරුණියක් තමන්ගේ වෑන් රථයෙන් පිරිමින් දෙදෙනෙකු සහ කාන්තාවක විසින් මීට සති දෙකකට පමණ පෙර සවස් වරුවේ රෝහලට රැගෙන ආ බව එම ප්‍රදේශයේ වෑන් රථ රියදුරෙක් පොලීසියට පැවසුවේ ය. අසනීප වූ තරුණිය සිටි නිවස ද එම රියදුරා විසින්ම පොලීසියට පෙන්වන ලදී. වෑන් රථයේ පැමිණි පිරිමින් දෙදෙනාගෙන් එක් අයකු සහ කාන්තාව ද එම නිවසේ දී ම වෑන් රථයේ රියදුරා විසින් හඳුනා ගනු ලැබී ය. ඒ අනුව, මෙම සිද්ධිය පිළිබඳව ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා එම යුවල පොලීස් අත් අඩංගුවට ගන්නා ලදී. තරුණිය රෝහලට ඇතුළත් කරන අවස්ථාවේ වෑන් රථයේ නතරවී සිටි අනෙක් තැනැත්තා එම නිවසේ නො සිටි බව රියදුරා පොලීසියට පැවසී ය.

තවද, නිවස හා අවට පරීක්ෂා කිරීමේ දී, මෑතක දී පුළුස්සා දමන ලද ගවුමක කොටස් එම නිවස අසල තිබූ මඩුවක දී පොලීසියට සොයා ගැනීමට ද හැකි විය. පෙට්ටියක බහා පිදුරු ගොඩක සහවා තිබූ, අත්හරලෝසුවක්, කරාබු කුට්ටමක් සහ මාලයක් ද එම

මවුටේ කිසි පොලිසිය විසින් සොයා ගන්නා ලදී. එම අතරතුර සහ ඇඳුම් ද සමන්තිගේ බව ඇයගේ මව විසින් පසුව හඳුනා ගැනුණා ය. වෛද්‍යවරයෙකු විසින් කාන්තාවකගේ යෝනිය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා භාවිතයට ගනු ලබන උපකරණ (vaginal speculum) භාවිතයෙන් එම නිවසේ කාමරයක කිසි හමු විය. එම උපකරණ පරීක්ෂා කොට වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට පොලිසිය විසින් ආ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම උපකරණ මත රුධිරය ස්වල්පයක් තැවී තිබෙන බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා දැක ගත හැකි විය. එම උපකරණවල තැවී ඇති රුධිරය මනුෂ්‍ය රුධිරය ද යන්නත්, එම රුධිරයේ වර්ගයත් (blood grouping) සොයා ගැනීමට, ඒවා රජයේ රස පරීක්ෂක වෙත අධිකරණය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. සමන්තිගේ රුධිර වර්ගය ද දැන ගැනීම ඇයගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී ලබා ගත් රුධිර සාම්පලයක් මගින් පරීක්ෂක වෙත අධිකරණය මගින් ඉදිරිපත් කෙරිණ. උපකරණ මත තැවී තිබූ රුධිර වර්ගය සහ සමන්තිගේ රුධිර වර්ගය එක සමාන (similar) බව රස පරීක්ෂකගේ වාර්තාවේ සඳහන් විය.

මෙසේ පරීක්ෂණවලින් සොයා ගෙන තිබූ තොරතුරු පොලිසිය විසින් අත් අඩංගුවට ගත් යුවලට දන්වන ලදී. නිභාල් නමැත්තා සමන්ති නම් තම බිරියගේ ගබ්සාව කරන ලෙසට ඔවුන්ගේ ඉල්ලීමක් කළ බවත් ඒ අනුව, සමන්තිගේ ගබ්සාව ඔවුන් විසින් තම බවත් ඔවුහු පොලිසියට පැවසූ හ.

මියගිය සමන්ති අවිවාහක කාන්තාවක බවත්, ඇයට නිභාල් නම් ප්‍රේමවන්තයෙකු සිටි බවත්, ඇයගේ දෙමාපියන් පොලිසියට පවසා තිබුණි. ඒ අනුව, නිභාල්ව පොලිස් අත් අඩංගුවට ගෙන ප්‍රශ්න කරන විට හෙතෙම කඳුරු සලකුණක් මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය.

"මා පෞද්ගලික ආයතනයක ආරක්ෂක නිලධාරියෙක් ලෙස සේවය කරනවා. මීට අවුරුදු දෙකකට පෙර ඇඟලුම් කම්පා සේවය කළ සමන්ති මට හමු වුණා. අප දෙදෙනාම එකම ප්‍රදේශයේ බව දැන ගත් විට ඉතාම කුළුපහ වු අතර, අපගේ මුහුණ ද සෙනෙසකටත් දැඩි ආදරයකටත් පෙරළුණා. කල්යාණේ දී විවාහ වීමට තීරණය කළ අතර, නිවාඩු දිනවල දී විනෝද ගත ද ගියා. එසේ ගිය විට අපි අසුසැමියන් වශයෙන් ද හැසිරුණා.

අතරතුර සමන්තිගේ ඔසප්වීම සිදු වුයේ නැහැ. මුත්‍රා පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව ඇය ගැබ් ගෙන ඇති බව අප දැන ගත්තා. සමන්තිට ඇඟලුම් කම්පලෙන් පුහුණුවක් සඳහා විදේශගත වීමට තිබුණ නිසාත්, විවාහ වීමෙන් පසුව ඉක්මණින් දරුවන් හැදීමට බලාපොරොත්තු නො වීමත් නිසා, ගැබ් භාවය ඉවත් කිරීම ගැන අප සාකච්ඡා කළා. ගැබ් භාවය ඉවත් කිරීමට අන්තාසි ගැට කෑම සහ දැඩි ශාරීරික ව්‍යායාම් කිරීම සමන්ති කළත් එය සාර්ථක වුණේ නැහැ. ගැබ් කාලයේ දී බොහෝ කාන්තාවන්ට ඇති වන වමනය, ක්ලාන්තය, හෝ කරකැවිල්ල වැනි ලක්ෂණ සමන්තිට තිබුණේ නැහැ. එම නිසා, ඇයගේ ගැබ් භාවය රහස්‍යත්වයෙන් තබා ගෙන දැඩි මානසික පීඩනයෙන් පෙළෙමින් ඇය රැකියා කටයුතු කර ගෙන ගියා. ක්‍රමයෙන් ඇයගේ ගැබ් භාවයට තුන් මසක් ගත වුණා. ගැබ් භාවය ඉවත් කර ගැනීමට ඇය ඉස්ට්‍රජන් පෙති (oestrogen tablets) ද බිව්වා. ඒවා ගිලින විට කදබල ලෙස වමනය කළත් ගබ්සාව සිදු වුණේ නැහැ. දරු ගැබට මාස පහක් ගත වු නිසා, සමන්තිගේ උදරයේ පහත කොටස මදක් ඉදිරියට නෙරා ඇවිත් ඇති බව මට පෙනුණා. මේ පිළිබඳව අප දෙදෙනා සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව, එය වසන් කිරීමට ඇය යට සාය කදට අදින්නට වුණා. එන්න එන්නම ප්‍රශ්නය උග්‍ර වී ගෙන එන බව දැන ගත් ඇය, කළ යුත්තේ කුමක් ද යන්න පිළිබඳව මා සමඟ සාකච්ඡා කළා. අවසානයේ දී ගබ්සාවක් කිරීමට අප තීරණය කළා. ගබ්සා කරන ස්ථාන පිළිබඳව සෙවීමට අප පවත් ගත්තා. එවැනි ස්ථානයක් තිබෙන බවත් ඒ සඳහා රුපියල් තුන් දාස් පන්සියයක් වැය වන බවත් මට දැන ගන්නට ලැබුණා. මේ බව මා සමන්තිට පැවසුවා. ගබ්සාව කර ගැනීම සඳහා සමන්තිගේ මිතුරියන්ට බොරුවක් කියා අප දෙදෙනා ඇයගේ බෝඩිමෙන් පිටත් වුණා. ඇයගේ මිතුරියන්ට ඇය කීවේ විවාහ මංගල්‍ය උත්සවයකට යන්නට තිබෙන බවයි. ගබ්සාව කරන නිවස පිහිටියේ පිටිසර පළාතක. එම නිවසේ පිටියේ රැකියාවෙන් තොරවූ උපස්ථායකයෙක්. සමන්තිව කාමරයකට රැගෙන උඩුබැලි අතට ඇඳ මත භාන්සි වීමට ඔහු කීවා. සිදුවූ සියල්ල මා බලා සිටියා. සමන්තිගේ කලවා පළේ කොට ඇයගේ යෝනිය තුළට සිදු පැහැති යකඩ බටයක් වැනි උපකරණයක් ඇතුළු කළා. ඊට පසුව එම බටය තුළින් කුරක් ඇතුළු කොට කැරකෙව්වා. සමන්තිට දැඩි වේදනාවක් දැනෙන බව ඇය මට කිව්වා. කරකියා ගත නො හැකිව ඒ සියල්ල සමන්ති ඉවසා සිටි අතර මම ද සිදු වන්නේ

කුමක් දැයි හිතියෙන් බලන් සිටියා. සමන්තිගේ යෝනියෙන් රුධිරය ගැලීම ආරම්භ වී පැය භාගයකට පසු ඇයට සිහිය නැතුව ගියා. දැඩි ලෙස කලබල වූ උපස්ථායකයා උණු අළු පොට්ටනියකින් සමන්තිගේ බඩ තැව්වා. ඊට පසු සමන්තිට සිහිය ආවා. සිහිය ආ විගසම ගබ්සාව අවසන් කර ඇත්දැ යි සමන්ති උපස්ථායකයාගෙන් ඇසුවා. ගබ්සාව ආරම්භ කොට ඇතත් මූත්රය ඉවත් කිරීමට නොහැකි වූ බව උපස්ථායකයා පැවසුවා. පැය කීපයකින් පසු මූත්රය ගර්භාෂයෙන් ඉවත් වී පිටතට එන බව උපස්ථායකයා සමන්තිට පැවසුවා. යෝනිය තුළින් උපස්ථායකයාගේ අත සමඟ අඩුවක් ගර්භාෂයට ඇතුළු කළා. යෝනිය තුළින් මූත්රයේ කැබලි ඉවතට ගෙන එය සමන්තිට පෙන්වුවා. එම අවස්ථාව වන විට සමන්තිට දැඩි ලෙස ඩහදිය දමා සුදුමැලි වී තිබුණා. එවිට උපස්ථායකයා සමන්තිගේ අතට එන්නතක් විද්දා. සමන්තිට ස්ලයිස් බෝතලයක් එන්නත් කිරීමෙන් පසුව ඇයගේ දකුණු අතට බෙහෙකක් විද්දා. මේ වන විට සමන්තිට දැඩි ලෙස ඩහදිය දමා තිබුණා. ඇය වෙළුලමින් දොඩවන්නට පටන් ගත්තා. ඇයගේ ශරීරය සීතල වී ඇති බව මට දැනුනා. ඇයගේ මුහුණ දම් පැහැති වී තිබුණා. සමන්තිගේ තත්ත්වය බරපතල බවත් වහාම රෝහලට ඇතුළු කළ යුතු බවත් උපස්ථායකයා මට කීවා. සමන්තිව රෝහලට ඇතුළු කිරීමට මා බිය වුණා. එම නිසා මට පමණක් සමන්තිව රෝහලට ඇතුළු කිරීමට නො හැකි බව මම උපස්ථායකයාට කීවා. උත්සවයකට සහභාගි වී ආහාර ගැනීමෙන් පසුව හදිසියේ අසනීප වූ බව දන්වා රෝහලට ඇතුළු කළ යුතු බව අප තීරණය කර ගත්තා. එම තීරණයට පැමිණීමෙන් පසුව කුලියට වෑන් රථයක් ලබා ගෙන උපස්ථායකයා, ඔහුගේ බිරිඳ සහ මමත් සමන්ති රැගෙන පළාතේ රෝහලට ආවා. අතරමග දී වෑන් රථය නවත්වා උපස්ථායකයා, ඔහුහලකට ගොස් එන්නතක් ලබා ගෙන වෑන් රථය තුළදීම සමන්තිගේ අතට විද්දා. සවස පහට පමණ සමන්ති පළාතේ රෝහලේ බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයට ඇතුළු කළා. බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයේ රෝගීන් ඇතුළු කිරීමේ වෛද්‍යවරයා, සමන්ති පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව, ඇය මිය ගොස් ඇති බව ප්‍රකාශ කළා. සමන්ති මරණයට පත්වී ඇති බව දැන ගත් මා දැඩි කම්පනයටත් කලබලයටත්, වේදනාවටත් සහ හිතියටත් පත්ව කරකියා ගත හැකි දෙයක් නොමැතිව රෝහලෙන් පිටවී ගියා. සමන්තිගේ මරණය වාචා ගැනීමට මට නො හැකි වූ නිසා ඇය අසනීප වී රෝහලට

ඇතුළු කළ බව දන්වා, සමන්තිගේ දෙමාපියන්ට විදුලි පණිවුඩයක් වහාම නමකින් යැව්වා".

මේ අවස්ථාවේ පොලීසියට ප්‍රකාශයක් කළ උපස්ථායකයා කීවේ රැකියාව නොමැතිව ජීවිතාව ගෙන යාමට අපහසු බැවින් තමා ඉතා දුකසේ කල් ගෙවන බවත්, ආදායමක් නොමැති නිසා ගබ්සා කිරීම් මුදලට කරන බවත් ය. තවද, එසේ කිරීම නීතිවිරෝධී වුවත් අනවශ්‍ය ලෙස ගැබ් ගන්නා කාන්තාවන්ට තමා කරන්නේ සේවාවක් නො වේ දැයි? ඔහු පොලීසියෙන් ප්‍රශ්න කළේ ය. සිය කැමැත්තෙන්ම ගැබ්භාවය ඉවත් කර ගන්නා කාන්තාවන්ට තමා පිටුවහලක් වුවත් ඒවා ලංකාවේ නීතියට පටහැනි බව පොලීසිය ඔහුට පහදා දුන්නේ ය.

ලංකාවේ පවතින දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ තුන්සිය එකොළහ ඡේදය (penal code) අනුව ගබ්සාවක් කළ හැක්කේ ගැබ් භාවය ඇති කාන්තාවකගේ ජීවිතයට අන්තරාදායක තත්ත්වයක් (endangering life) ඇත්නම් පමණි.

ගැබ්ගත් කාන්තාවගේ ජීවිතයට අන්තරාදායක තත්ත්වයක් (endangering life) කිබේද යැයි යන්න වෛද්‍යවරයා විසින්ම තීරණය කළ යුතු ය. වෛද්‍යමය හේතුවක් මත ගබ්සාවක් කිරීමට නම් ගැබ්ගත් කාන්තාවගේ ජීවිතයට කිබෙන අන්තරාදායක තත්ත්වය ඉතාම ආසන්නව තිබිය යුතු යැයි ඇතැම් රටවල සලකන අතර, සමහරක් රටවල ගැබ්නියගේ ජීවිතයට අන්තරාදායක තත්ත්වය ආසන්නව තිබීම කොන්දේසියක් නො වේ. ගැබ්නියගේ ජීවිතයට ඇති විය හැකි අන්තරාදායක තත්ත්වයේ සම්භාව්‍යතාවය (probability) පසුව ඇති වීමේ හැකියාව තිබියදීත් වෛද්‍යවරයෙකුට ගබ්සාවක් කළ හැකි ය. ගැබ්භාවය ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යෑමෙන් ගැබ්නියගේ ජීවිතයට අන්තරාවක් ගෙන දිය හැකි වෛද්‍යමය හේතූන් සීඝ්‍රයෙන් අඩු වී ඇත. පෙනහැළිවල කෂය රෝගය (pulmonary tuberculosis), ගැබ්භාවයේ දී හට ගන්නා පාලනය කළ නො හැකි අධික වමනය (hyperemesis gravidarum) යන හේතූන්, එක්දහස් තවසිය විස්සේ සිට එක්දහස් තවසිය තිහ දක්වා කාලය තුළ ගැබ්නියකගේ ජීවිතයට අන්තරාදායක තත්ත්වයන් ලෙස සැලකුවත්, පසුගිය දශක පහ තුළ ධාත්‍රිවේදී සේවයේ (obstetric services) සීඝ්‍ර

වර්ධනය වීම නිසා වර්තමානයේ දී ඉහත සඳහන් රෝග ගැබ්නීමකගේ ජීවිතයට අන්තරාදායක තත්ත්වයන් ගෙන දිය හැකි රෝග බවට සලකනු නො ලැබේ. පාලනය කළ නො හැකි අධික රුධිර පීඩනය (uncontrollable high blood pressure), හෘදයේ කැටවල හටගන්නා රුමටික රෝග (Rheumatic valvular diseases), හෘද වහිරුපාඨය (cardiomyopathy), වහිරුකන්තු ප්‍රදාහය (myocarditis), වකුගඩු (වෘක්ක) රෝග (renal diseases), පියයුරු පිළිකා (breast cancer) යනාදී රෝග, ගැබ්නීමකට වැළඳී ඇත්නම් වෛද්‍යමය හේතූන් මත ගබ්සාව කිරීමට හැකි රෝග ලෙස ද වර්තමානයේ දී පවා බොහෝ රටවල සලකනු ලැබේ. මනා කායික (physical), මානසික (mental) සහ සමාජීය (social) තත්ත්වයෙන් ජීවත්වීම නිරෝගී සෞඛ්‍යය යනුවෙන් ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය (World Health Organisation - WHO) අර්ථ නිරූපනය කොට ඇත. එම නිසා ගැබ්නීමකගේ කායික සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ගැන පමණක් නො සලකා ඇයගේ මනා සෞඛ්‍ය වර්ධනයට මානසික තත්ත්වයන් අවශ්‍ය බව වර්තමානයේ දී වෛද්‍යවරුන් සලකනු ලැබේ. එබැවින් ගැබ්බාවය තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යාම නිසා දොම්නස් මානසික තත්ත්වයන් (mental depression) ගැබ්නීමකට ඇති වූ විට සිය දිවි භානි කර ගැනීමේ ප්‍රවණතාවය (suicidal tendency) වැඩි වන නිසා වෛද්‍යමය හේතූන් මත ගබ්සා කිරීම් සීඝ්‍රයෙන් වැඩි වන බව පෙනේ.

සාපරාධී ගබ්සාවක් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ ගැබ්ගත් කාන්තාවකගේ ජීවිතයට අන්තරාවක් නොමැතිව කිසිය දී එම කාන්තාව සෛව්‍යවෙන් (voluntarily) ඇය විසින්ම හෝ වෙනයම් අයෙකු සෛව්‍යවෙන් කුමන ක්‍රමයකින් හෝ ගැබ්භාවයේ කුමන අවස්ථාවක දී හෝ කාන්තාවගේ සිරුරෙන් ගැබ් භාවය ඉවත් කිරීමයි. ගබ්සාවක් කර ගැනීමට ආරක්ෂකම කාලසීමාව ගැබ්ට සති දොළහක් වීමට පෙරයි. අවිවාහක තරුණියකට දරුවෙක් ලැබීම කිසිසේත්ම ලාංකික සමාජය අනුමත නො කරන නමුත්, නීති විරෝධී ගබ්සාවක් කොට දරු ගැබ් ඉවත් කිරීම ලංකාවේ ප්‍රභලව සිදුවන දෙයකි. බිමත්කමට ඇබ්බැහි වූ ස්වාමීපුරුෂයන් සිටින පවුල්වල ද දිළිඳුකමින් පෙළෙන නුගත් පවුල්වල ද දරා ගැනීමට නො හැකි දරුවන් ප්‍රමාණයක් උපදින විට මවගේ සෞඛ්‍යයට බලපත් හානි සිදුවන අතර උපදින දරුවන්ට සෞඛ්‍ය වර්ධනයක් නො ලැබීම නිසා

මන්දපෝෂණය ද හට ගනී. සිරුරු අධ්‍යාපනයක් ද එම දරුවන්ට නො ලැබේ. එවැනි පවුල්වල කාන්තාවන් ද නීතිවිරෝධී ගබ්සාවන් කර ගැනීමට නිරතුරුව පෙළඹේ.

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන කීපයක අනුග්‍රහය යටතේ ඇතැම් පෞද්ගලික රෝහල් තුළත් ලියාපදිංචි වූ වෛද්‍යවරුන් පවා නීතිවිරෝධී ගබ්සා කිරීම රහස්‍ය නො වේ. ඊට අමතරව සමහර නිවෙස්වල ද රහසිගතව ලියාපදිංචි නොවූ වෛද්‍යවරුන් මහා පරිමාණයෙන් ගබ්සාවන් සිදු කරන බව රහස්‍ය නො වේ. නීතිය කෙසේ වුවත් ආර්ථික හා සමාජීය බලපෑම් නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ වර්ෂයකට නීතිවිරෝධී ගබ්සාවන් දෙ ලක්ෂයක් පමණ සිදු කරන බව නිල නො වන වාර්තාවලින් හෙළි වී ඇත.

ගබ්සාව කිරීමට පෙර, කාන්තාවක් ගැබ්ගෙන ඇත්දැ යි දැන ගැනීම සඳහා ග්‍රැවින්ඩෙක්ස් (Gravindex test) නැමැති වීදුරු කදා පරීක්ෂණය (glass slide test) පවත්වනු ලැබේ. ගැබ්ගෙන ඇතැයි සැක කරනු ලබන කාන්තාව රාත්‍රී නින්දට ගොස් අවදිවීමෙන් පසුව (පළමුවෙන්ම) ලබා ගන්නා මුත්‍රාවලින් කොටසක් (first morning sample of urine) මෙම පරීක්ෂණය සඳහා භාවිතා කරනු ලැබේ. ගැබ්ගත් දින සිට සති තුනකින් පසුව මෙම පරීක්ෂණය පැවැත්වුවහොත් එම කාන්තාව ගැබ් ගෙන ඇති බව නිගමනය කළ හැකි ය. ගැබ්ගත් දිනය කාන්තාව නොදන්නා බැවින් ඇයගේ අවසාන ඔසප්වීම සිදු වී සති හයකින් පසුව ග්‍රැවින්ඩෙක්ස් පරීක්ෂණය කර ගැනීමෙන් පසුව එම කාන්තාව ස්ථිර වශයෙන්ම ගැබ් ගෙන ඇත්දැ යි දැන ගැනීමට හැකි ය. ගැබ්ගත් කාන්තාවගේ ඔසප්වීම අවසාන වූ දින සිට අට දවසකින් පසුව වුවත් ඇයගේ මුත්‍රා පරීක්ෂා කිරීමෙන් ඇය ගැබ් ගෙන ඇති බව අනුමාන වශයෙන් (presumptive evidence) කිව හැකි නමුත් ස්ථිරවම ඇය ගැබ් ගෙන ඇති බව දැන ගැනීමට නම් සතිකයකින් පසුව නැවත වරක් ග්‍රැවින්ඩෙක්ස් පරීක්ෂාව කළ යුතු ය.

එංගලන්තයේ අවුරුදු අඩු හතරක් පමණ පැවතුනු දැඩි ගබ්සා නීතිය (abortion law) වර්ෂ එක් දහස් නවසිය හැට හතේ දී ලිහිල් කරන ලදී. එක්දහස් නවසිය හැට හතේ දී පුද්ගලික පනතක් (private members bill) වශයෙන් සම්මත කර ගන්නා ලද නව

ඉංග්‍රීසි ගබ්සා නීතිය (medical termination act of pregnancy) ලිහිල් කිරීමට මහජනතාවගෙන් කොටසක් ප්‍රබල ලෙස ඉල්ලීම් කර තිබුණත්, බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුවට එම පනත ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ එවකට බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය කළ ආණ්ඩු පක්ෂය නොව ලිබරල් පක්ෂ නායක ගරු ඩේවිඩ් ස්ටීල් නැමති පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයා විසිනි. ගබ්සාව නීතිගත කිරීම පිළිබඳව දැඩි විරුද්ධ මතවාදීන් බ්‍රිතාන්‍යයේ පවා සිටි බැවින්, ආණ්ඩු පක්ෂයෙන් නව පනත ඉදිරිපත් නො කොට ලිබරල් පක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරයෙකු එය ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව පාර්ලිමේන්තුවේ සම්මත වීම වාර්තාගත සිද්ධියක් විය.

ගැබ්ගත් කාන්තාවකගේ ශාරීරික සහ මානසික සෞඛ්‍යයට (physical & mental health) හානියක් ඇති වීමේ හැකියාවක් ඇත්නම් හෝ තවත් දරුවෙක් ඉපදීම නිසා ඇයට සිටින්නා වූ අනෙක් දරුවන්ට ශාරීරික හෝ මානසික සෞඛ්‍යයට හානියක් (eugenic) ඇති වේ නම් හෝ බිහිවීමට සිටින දරුවාට ශාරීරික හෝ මානසික ආබාධයක් (physical & mentally handicapped) ඇති වීමේ හැකියාව ඇත්නම් හෝ ලියාපදිංචි වෛද්‍යවරයෙකුට නීත්‍යානුකූල ගබ්සාවක් කළ හැකි ආකාරයට බ්‍රිතාන්‍යය ගබ්සා නීතිය ලිහිල් කළේ ය.

චර්තමානයේ පවතින්නා වූ අධිතාක්ෂණික ක්‍රම (high technology) මගින් මවගේ ගර්භාෂය තුළ මුණය කිබෙන කාලයේ දී ම දරුණු සහජ රෝග (severe congenital diseases) තිබේදැ යි හඳුනාගත හැකි ය. දරුණු මන්දබුද්ධික තත්ත්වයන් ඇති කරවන ටේසැක්ස් රෝගය (Tay Sach's disease) සහ හන්ටින්ටන් කොරියා රෝගය (Huntington chorea), සහ උරහිසේ, උකුල් සහ ගාත්‍රාවල ඇති ජෙෂින් (muscular) කල්යාමේ දී දුර්හරනය (dystrophy) වීමෙන් පක්ෂාගාතය ඇති කරවන රෝග, සුව කිරීමට නො හැකි ගතයේ සමහරක් රෝග වන්නේ ය. මෙම රෝගවලින් පෙළෙන මවකට දරුවන් ඉපදීමෙන් පසුව ඔවුන් හදා වඩා ගැනීම දෙමාපියන්ට ඉමහත් හිරිහැරයක් වන අතර, එවැනි දරුවන් බිහිවීමෙන් සමාජයට අවැඩක් ද සිදුවේ. එමනිසා එවැනි දරු ගැබ් ගබ්සා කිරීම, ඇතැම් රටවල නීත්‍යානුකූල කර ඇත.

ගැබ්ගත් කාන්තාවකට එවැනි මුණයක් තිබේදැ යි සොයා

ගැනීම සඳහා භාවිතා කරන එක් ක්‍රමයක් නම්, අධිසංඛ්‍යාත අතිධ්වනික තරංග භාවිතා කර උදරය ස්කෑන් කිරීමයි (high frequency ultra sound scanning). මෙම ක්‍රමය එතරම් සතුටුදායක ප්‍රතිඵල ලබා දෙන්නක් නො වේ. මීට වඩා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා දෙන අනෙක් ක්‍රම දෙක නම්, කලලාචාරික ශතට ක්‍රමය (amniocentesis) සහ කෝරියම් අංගුලිකා (chorionic villi sampling) නියැදි ක්‍රමයයි. කලලාචාරික ශතට ක්‍රමයෙන් කරනුයේ, දිග ඉදිකටුවක් ගර්භණී කාන්තාවගේ උදරය තුළින් ඇම්නියණය (amnion) තුළට ඇතුළු කර ඇම්නියන තුනරයේ තිබෙන තරලයේ (amniotic fluid) සාම්පලයක් ගනු ලැබීම ය. මුණයෙන් ගැලවී ආ එම තරලයේ ඇති ශෛල සති දෙකක් හෝ හතරක් පමණ කාලයක් තුළ රෝපණය (culture) කොට ඒවා පසුව වර්ණදේහ අසාමාන්‍යතා (chromosomal abnormality) සඳහා පරීක්ෂා කරනු ලැබේ. මෙය හැඳින්වෙන්නේ න්‍යෂ්ටික වර්ණ කිරීම (karyotyping) ලෙස ය.

කලලාචාරික ශතක ක්‍රමය පාවිච්චි කිරීමෙන් සියයට එකක ගබ්සා වීමේ අවදානමක් ඇත. කෝරියම් අංගුලිකා සාම්පල ක්‍රමය (chorionic villi sampling) මීට වඩා නවීන ක්‍රමයකි. මෙහිදී ද ගර්භණී කාන්තාව නිර්වින්දනය කොට ඇයගේ ගර්භාෂයේ ගැබ් ගෙල තුළින් තලයක් ඇතුළු කොට අංගුලිකා සාම්පලයක් ලබා ගෙන න්‍යෂ්ටික වර්ණ කිරීම කරනු ලැබේ. මෙම ක්‍රමයේ දී පැය විසි හතරකින් ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි වුවත්, සියයට පහත් විස්සක් අතර ප්‍රමාණයේ ගබ්සා වීමේ අවදානමක් ඇත.

අනාරක්ෂිත ක්‍රම (aseptic) භාවිතා කරමින් ආලෝකය (lighting) සහ වාතාශ්‍රය (ventilation) නොමැති, අපිරිසිදු කාමර තුළ වර්ෂයකට නීතිවිරෝධී ගබ්සා මිලියන තිහක් පමණ ඉන්දියාවේ ද වර්ෂයකට නීතිවිරෝධී ගබ්සා මිලියන තිහක් පමණ ඉන්දියාවේ ද සිදු කරන බවට නිල නො වන වර්තමාන සඳහන් වී තිබේ. සිදු කරන බවට නිල නො වන වර්තමාන සඳහන් වී ඇත. බ්‍රිතාන්‍ය දහයක් පමණ ඉන්දියාවේ දී මිය යන බව වාර්තා වී ඇත. බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුවේ දී වර්ෂ එක් දහස් නවසිය හැටහක් දී සම්මත කර ගන්නා ලද නව ගබ්සා නීතිය වර්ෂ එක්දහස් නවසිය හැටහක් එකේ දී ඉන්දියානු පාර්ලිමේන්තුව මගින් ද සම්මත කර ගන්නා ලදී.

එක්දහස් නවසිය අනූපයේ දී අධිකරණ සහ ව්‍යවස්ථා කටයුතු අමාත්‍යවරයා විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවතින ගබ්සා නීතිය ලිහිල් කිරීමට වර්ෂ එක්දහස් නවසිය අනූපයේ සැප්තැම්බර් දහ නවවෙනි දින ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවට යෝජිත පනතක් (bill) ඉදිරිපත් කරන ලදී. විවිධ ආගම් අදහන අය සහ ගබ්සා කිරීමට විරෝධී කණ්ඩායම් (anti abortionist) මගින් දැඩි විරෝධතාවන් එල්ල වූ නිසා ඇමැතිවරයා විසින් ගබ්සා නීතිය ලිහිල් කිරීමට ඉදිරිපත් කරන ලද යෝජිත පනත පාර්ලිමේන්තුවෙන් ඉල්ලා අස් කර ගන්නා ලදී.

සති දොළහක කාලසීමාවකට වැඩි භූණයන් ගබ්සාවක් කිරීමෙන් ඉවත් කරන විට එම භූණයේ දැඩි දැහලීමක්, හෘද ස්පන්දනය මිනිත්තුවකට දෙසියයක් (සාමාන්‍යයෙන් කළලයේ හෘද ස්පන්දනය මිනිත්තුවකට එකසිය විස්සයි) දක්වා ඉහළ යන බවත් භූණයේ මුඛය නො නවත්වා විවෘතවන බවත් ගබ්සාව කරනු ලබන අවස්ථාවේ දී ගනු ලැබූ ස්කෑන් පරීක්ෂාවේ දී (ultra sound scan) සොයා ගෙන තිබේ. ගබ්සා කිරීමට විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා භූණය විසින් කරනු ලබන නිශ්ශබ්ද විරෝධතාවයන් (silent protest) ලෙස ඉහත සඳහන් ලක්ෂණ (features) ගබ්සාව ලිහිල් කිරීමට විරුද්ධ කණ්ඩායම් විසින් පෙන්වා දී ඇත.

ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජයක පවත්නා සිරිත් අනුව සහ විවිධ ආගම්වල මූලධර්ම අනුව ජීවිතයක් විනාශ කිරීම පිළිනොගන්නාවූ පිළිකුල් සහගත ක්‍රියාවකි. එනමුත්, දූෂණයකින් (rape) හෝ නීතිවිරෝධී ඥාති ලිංගික සම්බන්ධතාවයකින් (incest) ඇතිවන ගැබ්භාවයක් හෝ ඉපදීමට ඇති දරුවා ශාරීරික හෝ මානසික ආබාධයකින් පෙළෙන්නෙකු යැයි ගැබ් කාලය තුළ දී සොයා ගත් විට හෝ පමණක් ගබ්සා කිරීම සුදුසු බව ගබ්සා නීතිය ලිහිල් කිරීමට උද්ඝෝෂනය කරන අය පෙන්වා දී ඇත. එබැවින්, ගබ්සාවලින් සිදුවන මරණ සංඛ්‍යාව සහ කාන්තාවන්ට එයින් සිදුවන අතුරු ආබාධ අවම කර ගැනීමට නම් ශ්‍රී ලංකාවේ ද සුදුසුකම් ලැබූ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙකු ලවා විවාහක කාන්තාවන්ට ගබ්සාවක් සිදු කර ගැනීමට නීත්‍යානුකූල අවසරය සහ පහසුකම් ලබා දිය යුතු බව ද එසේ කිරීමෙන් අප රටේ ඉපදෙන සැම දරුවෙකුම සුභාක (wanted child) දරුවෙකු වන අතර ඔවුන් රටට අවශ්‍ය සම්පතක්

වන බව ද ගබ්සා නීතිය ලිහිල් කිරීමට උද්ඝෝෂනය කරන කණ්ඩායම්වල මතය වී තිබේ.

නීත්‍යානුකූල ගබ්සාවක් කළ හැක්කේ ලියාපදිංචි කළ වෛද්‍යවරයෙකුට පමණකි. පහසුකම් ඇති රජයේ රෝහලක හෝ පෞද්ගලික රෝහලක පුහුණු වෛද්‍යවරයෙකු විසින් කාන්තාව නිර්වින්දනය (under general anaesthesia) කිරීමෙන් පසුව ශල්‍යගාරයේ දී ගැබ් ගෙල විස්තරණය කොට ගැබ්භාවය ඉවත් කරනු ලැබේ. එයට "ඩි ඇන්ඩ් සී" (dilatation & curettage) හෝ "ඩි ඇන්ඩ් ඊ" (dilatation & evacuation) යැයි භාවිතා කරනු ලැබේ. මේ සඳහා ගැබ් කාලය අනුව රුපියල් පහළොස් දාහේ සිට විසිපන්දාහ අතර මුදලක් පෞද්ගලික රෝහල් විසින් අය කරනු ලැබේ. මෙවැනි විශාල මුදලක් වියදම් කළ හැක්කේ ධනවත් අයට පමණි.

දිළිඳු භාවයෙන් පෙළෙන කාන්තාවන් ගබ්සාවක් කර ගැනීමට යන්නේ ලියාපදිංචි නොවූ සුදුසුකම් නොමැති අයවලුන් වෙත ය. නීතිවිරෝධී ගබ්සා කර ගැනීමට පැමිණෙන කාන්තාවන්ට නිර්වින්දනය (general anaesthesia) නො කර ඔවුන් විසින් ගබ්සා කරනු ලැබේ. තවද, ජීවානුහරණය (sterilization) නො කළ උපකරණ පවා භාවිතා කරමින් ඩි ඇන්ඩ් සී හෝ ඩි ඇන්ඩ් ඊ හෝ උපකරණ පවා භාවිතා කරමින් ඩි ඇන්ඩ් සී හෝ ඩි ඇන්ඩ් ඊ හෝ රක්ත පොම්ප ක්‍රමය (vacuum aspiration) පාවිච්චි කොට ගබ්සා කරනු ලැබේ. බොහෝවිට ගබ්සාවට ලක්වන කාන්තාවන්ට එහි අතුරුඵලයක් වශයෙන් ලේ විෂ වීමෙන් (septicaemia) හෝ ගර්භාෂයෙන් රුධිරය වහනය වීමෙන් මිය යෑම සිදු වේ. මෙම ක්‍රම පාවිච්චි කළ හැක්කේ කළලයට සති දොළහට අඩු නම් පමණි. මෙවැනි ගබ්සාවන් කිරීමට රුපියල් හත්සිය පනහේ සිට රුපියල් දාහ දක්වා අතර මුදලක් ඔවුන් විසින් අය කරනු ලැබේ.

සමන්ති වැනි තරුණියකගේ ජීවිතය අකාලයේ විනාශ වූයේ මෙවැනි නීති විරෝධී ගබ්සාවක් කිරීමෙනි. නීති විරෝධී ගබ්සාවක් කිරීමේ දී සමන්තිගේ මරණය සිදුවූ බව වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී තීරණය වූ බැවින්, ඒ පිළිබඳව සැකකරුවන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි විය.

විශාලව විස්තරනය වී තිබූ ගැබ් ගෙල සහ ගැබ් ගෙලෙහි තිබූ කුටාල, ගර්භාෂා කුල තිබූ ග්‍රැණියක හිස සහ සමන්තිගේ රුධිරය තැටරී තිබූ යෝනිය පරීක්ෂා කිරීමට පාවිච්චි කළ උපකරණය මරණයට හේතුව සහ එය නීති විරෝධී ගබ්සාවක් කිරීමෙන් සිදුවූ බව සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ "නිහඩ සාක්ෂි" වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

අවි ගත්තෝ අවියෙන්ම තසිති

බල්ටි සෝමේ, ඔහුගේ අත්වර්ථ තාමයි. ලියනපටබැඳිගේ සෝමපාල යනු ඔහුගේ නියම තමයි. ඉහළට පැන ප්‍රතිවාදියාව පයින් පහර දීමේ ආත්මාරක්ෂක සටන් ක්‍රමය ප්‍රගුණ කළ අයෙකු නිසා සෝමපාලට බල්ටි සෝමපාල යන නාමය පටබැඳී තිබුණි. ඔහු අවුරුදු තිස් දෙකක් පමණ වයස වූ අවිවාහකයෙකි. ඔහු ජීවත් වූයේ, කොළඹ පිහිටි ඉතා ජනාකීර්ණ, දුෂිත ක්‍රියාවලට නම් දරා තිබූ පෙදෙසක් වන බෝල මේසවත්තේ අතවසර බිම් කොටසක ලැලිවලින් සාදා ගත් කාමරයක ය. එම පැල්පත්වල සිටි බොහෝ දෙනා කවුක ජීවිතයක් ගත කළ හ. එහි ජීවත් වූ බොහෝ තරුණයින් මුදල් උපයා ගැනීමට කළේ පික්පොකට් ගැසීම, තොර අරක්කු විකිණීම, මත්ද්‍රව්‍ය විකිණීම යනාදියයි.

බල්ටි සෝමේට ගෝල බාල තරුණයින් නිපදෙනෙත්ම සිටිය හ. ආත්ම ආරක්ෂක ක්‍රීඩාවක් වූ බල්ටි ක්‍රීඩාවෙහි නිපුණත්වයක් ලැබූ අයකු බවට බල්ටිසෝමේ එම ප්‍රදේශයේ ප්‍රසිද්ධව සිටි බැවින් කවුරුත් ඔහු ගැන එක්තරා බියක් ඇති කර ගෙන තිබුණි. පික්පොකට් ගැසීමට තරුණයන් යෙදවීමෙන් ද තොර අරක්කු ජාවාරමෙන් සහ මත් කුඩු ජාවාරමෙන් ද ලැබූ මුදලෙන් ඔහු එදිනෙදා දිවි පෙවෙත ගෙන ගියේ ය. පාතාල ලෝකයේ සිදුවන විශාල පරිමාණයේ මංකොල්ල කෑම්වලට ඇතුළු වීම ඔහු සහභාගි විය. තහරයේ ධනවත් මුදලාලිලා ද, කොන්ත්‍රාත්කරුවෝ මෙන්ම ඇතුළු දේශපාලඥයෝ ද බල්ටිසෝමේව ළඟින්ම ඇසුරු කළෝ ය. බොහෝ විට එවැනි අය බල්ටි සෝමේගේ ආධාරය පැතුවේ ඔහුට මුදල් දී තම හතුරන් සාකනය කර දැමීම සඳහා ය.

හිරිහැටියේ බල්ටි සෝමේ අතුරුදහන් විය. බල්ටි සෝමේගේ අතුරුදහන්වීම ගැන බෝලමේස වත්තේ කවුරුත් ප්‍රසිද්ධියේ නවා කිරීමට බියක් දැක්වූ හ. ඔහු පාතාල ලෝකයේ ප්‍රබල සාමාජිකයකු වූ බැවින් ඔහුට යම්කිසි අනතුරක් සිදු වී ඇති බව ඔවුන් සිතන්නට ඇත. බල්ටි සෝමේ බෝලමේස වත්තේ කෙතරම් බලවත්ව තම අතසක පතුරුවා ගෙන සිටියත් ඔහුගේ අතුරුදහන්වීම ගැන අතසක පතුරුවා ගෙන සිටියත් ඔහුගේ අතුරුදහන්වීම හෝ ඉදිරිපත් පොලිසියට පැමිණිල්ලක්වත් ඉදිරිපත් කිරීමට කිසිවෙකු හෝ ඉදිරිපත්

නො වී ය. බල්ටි සෝමේගේ අතුරුදහන්වීම ගැන නම් ඔහුට කප්පම් දෙන කුඩා කඩ හිමියෝ යටි හිනිත් සතුටු වූ හ.

බල්ටි සෝමේ අතුරුදහන්වී සති දෙකකට පසුව කොළඹ ප්‍රසිද්ධ ඇළක මළසිරුරක් පාවෙමින් තිබී සොයා ගන්නා ලදී. මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමට නො හැකි කරමට මළසිරුර දැඩි ලෙස කුණු වී, ඉදිමි, විරූප වී තිබිණ. කම්සයේ, යට කලිසමේ සහ සරමේ ඔපස් සහ කුණු ලේ තැවරී තිබුණි. මළසිරුර බල්ටි සෝමේගේ බව කීපදෙනෙක්ම පොලිසියට දැන්වූ හ. "වැදු අම්මා බුදු වේවා" යැයි කොටා තිබූ පව්වය පසුවේ ඉදිරියෙහි අපැහැදිලි ලෙස දක්නට තිබුණි. මළසිරුර බල්ටි සෝමේගේ බව හඳුනා ගැනීමට මෙය ද උපකාරී විය. බල්ටි සෝමේගේ වර්තය සහ ජීවනෝපාය මාර්ගය ගැන දන්නා අය ඔහුගේ මරණය ගැන දුක් වූයේ නැත.

බල්ටි සෝමේගේ මරණය පිළිබඳව මහේස්ත්‍රාත්වරයා හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත් විය. වේගයෙන් මාර්ගයේ ධාවනය වූ වාහනයක හැපීම නිසා හිස්කබල කුඩුපට්ටම් වී මොළය දැඩි ලෙස කුඩාල වීම නිසා බල්ටි සෝමේගේ මරණය සිදු වී ඇති බවට පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වැඩබලන අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා වාර්තා කළේ ය. කොළඹ පිහිටි එම ඇළට ආසන්නව වාසය කළ පැල්පත් වාසියකු මරණ පරීක්ෂණයේ දී කියා සිටියේ, බල්ටි සෝමේගේ කුණු වූ මළසිරුර හමුවීමට දින හතකට පෙර රාත්‍රී තමා නිවසට එන විට මාර්ගයේ වේගයෙන් ධාවනය වූ වාහනයක යමෙකු හැපෙනු ශබ්දයක් ඇසුනු බවය. හැපීමත් සමග වාහනයේ ලයිට් නිවා වික වේලාවක් තතර කර තිබීමෙන් පසුව නැවත වරක් ගමන ආරම්භ කොට වේගයෙන් ධාවනය වන්නට වූ බවත්, එම සිද්ධිය වන විට තමා සිටියේ ඊට යාර දෙසිය පනහක් පමණ ඇතිත් බැවින් ද, එම අවස්ථාව මැදියම් රැය බැවින් ද, නිශ්චය වශයෙන් තමාට ඊට වැඩිය යමක් කිව නො හැකි බව ද මරණ පරීක්ෂණයේ දී හෙතෙම තවදුරටත් කියා සිටියේ ය. එම තැනැත්තාගේ සාක්ෂියත්, වැඩබලන අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් මරණයට හේතුව වශයෙන් ඉදිරිපත් කොට තිබූ වාර්තාවත් සලකා බැලූ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ තීන්දුව වූයේ මාර්ගයේ වේගයෙන් ධාවනය වූ රථයක බල්ටිසෝමේ හැපීමෙන් පසුව ඔහුගේ සිරුර එම ඇළට දමා ගොස් ඇති බව ය. මරණ පරීක්ෂණය අවසාන වීමෙන් පසුව මළසිරුර භාර ගැනීමට

කිසිවකු නො සිටි බැවින්, " රජකම් කලත් කළකම් පල දෙනවාය " යන කියමන සනාථ කරමින් රජයේ වියදමින් බොරැල්ලේ පොදු සුසාන භූමියේ දී බල්ටි සෝමේගේ මළසිරුර මිහිදන් කෙරිණි.

මළසිරුර භූමදානය කර සතියකට පසු පරීක්ෂණය භාර පොලිසියට නිර්නාමික පෙත්සමක් ලැබුණි. බල්ටි සෝමේ මරණයට පත්වූයේ වාහනයක හැපීමෙන් නොව ඔහු මරා දමා වෑන් රථයකින් ගෙනවිත් කොළඹ පිහිටි එම ඇළට දමා ඇති බව එම පෙත්සමෙහි සඳහන් වී තිබුණි. පරීක්ෂණය භාර පොලිසියේ ස්ථානාධිපතිවරයා එම පෙත්සම ඔහුගේ අධීක්ෂණ නිලධාරියා වූ සහකාර පොලිස් අධිකාරී වෙත ඉදිරිපත් කළේ ය. පෙත්සම නිර්නාමික එකක් වුවත් බල්ටි සෝමේ නම් දරා ඇති පුද්ගලයකු බැවින් මිහිදන් කොට තිබූ මළසිරුර ගොඩ ගෙන විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියකු ලවා දෙවන වරටත් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් කළ යුතු බවත්, ඒ සඳහා මෝසමක් මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලෙසටත් සහකාර පොලිස් අධිකාරීවරයා විසින් පොලිස් ස්ථානාධිපතිවරයාට උපදෙස් දෙන ලදී. ඒ අනුව, බල්ටි සෝමේගේ මළසිරුර ගොඩ ගෙන නැවත වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් කිරීම සඳහා විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියෙකු වෙත යොමු කළේ ය.

හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් (inquest) පැවැත්වීමෙන් පසුව, මරණය සිදුවූ ආකාරය පිළිබඳව තීන්දුවක් ලබාදීමට නොහැකි වන අවස්ථා ඇත. මරණය සිදුවූ ආකාරය පිළිබඳව තවදුරටත් පරීක්ෂණ මෙහෙයවා වාර්තා කිරීමට එවැනි අවස්ථාවන්හි දී හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් පොලිසියට නියෝග කරනු ලැබේ. මෙයට විවෘත තීන්දුවක් (open verdict) යැයි කියනු ලැබේ. එවැනි තීන්දුවක් දුන් අවස්ථාවක ඥාතීන්ට මළසිරුර භූමදානය කිරීමට අවකාශ තිබෙන නමුත් ආදාහනය කළ නො හැකි ය. අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය (criminal procedure code) යටතේ අධිකරණයේ අවශ්‍යතාවක් මත දෙවනවරටත්, මළසිරුරක වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට බලය ඇත්තේ, පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට පමණි. එවන් අවස්ථාවන්වල දී වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පවත්වනු ලබන්නේ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු විසින්ම ය. හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් ලබා දී ඇති තීන්දුව ගැන සැඟිමකට පත් නො වන අවස්ථාවල දී ඥාතීන්, මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයට දිවුරුම්

පෙන්සමක් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව නැවත වරක් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට ඉල්ලා සිටින අවස්ථා මෑත කාලයේ සිට සීඝ්‍රයෙන් වැඩිවී ගෙන එන බව දක්නට ලැබේ. ඥාතීන්ගේ එවැනි ඉල්ලීම්වලට මහේස්ත්‍රාත්වරුන් බොහෝ විට ඉඩ දෙනු ලැබේ.

හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන් (inquirers into sudden deaths) පත් කරනු ලබන්නේ අධිකරණ අමාත්‍යවරයා විසින් ය. ජනගහනය අනුව එක් මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණ බ්ලොක් ප්‍රදේශයකට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන් කීපදෙනෙකු පත් කරනු ලැබේ. එසේ පත්කරනු ලබන හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන්ට හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්විය යුතු ආකාරය ගැන සංවිධානාත්මක උපදෙස් මාලාවක් (guidance) අධිකරණ අමාත්‍යාංශය මගින් ලබා නො දීම කණගාටුවකට කරුණකි. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක දී ඉදිරිපත් වන සාක්ෂිවල විශ්වාසනීයභාවය ගැන තත්සේරුවක් කිරීමේ දී පළපුරුද්දක් නොමැති හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරුන් අසීරු තත්ත්වයන්ට මුහුණ දෙන අවස්ථා ඇත. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි මෙහෙයවීමට අදාල, පොලීසිය විසින් බොහෝවිට පත් කර එවනු ලබන්නේ ද පළපුරුද්ද නොමැති කණිෂ්ඨ උප පොලිස් කොස්තාපල්වරයෙකු (reserve police constable) ය. මෙවැනි දුර්වලතා නිසා එක් අවස්ථාවකින් නිම කළ හැකිව තිබූ පරීක්ෂණය නැවත කිරීමට සිදු වූ චාර බොහෝ ය. එවැනි ක්‍රියාවලීන් මහජනයා අසීරු තත්ත්වයකට පත්වන අතර එය මහජන මුදල් අපතේ යැවීමක් ද වනු ඇත.

ගෙල වැලදා ගෙන එල්ලීමෙන් සිය දිවි හානිකර ගත් එක්තරා ගැහැණියක විසින් මිය යෑමට පෙර ලියන ලද යැයි සැලකූ ලිපියක්, හදිසි මරණ පරීක්ෂණය සිදු කළ අවස්ථාවේ දී ඇයගේ සැමියාට පෙන්වා නො තිබූ නිසාත්, තම භාර්යාවගේ මරණය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාත් බව ඇයගේ සැමියා අධිකරණයට වාර්තා කිරීමෙන් පසුව, මෙම ස්ත්‍රියගේ මරණය සිදුවූ ආකාරය සොයා ගැනීමට, දෙවැනි වරටත් හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට සිදු විය. එහිදී හෙළි වූ කරුණු අනුව කලින් සඳහන් ලිපිය ඇය විසින් ලියන ලද්දක් නො වන බව පසුව හෙළි විය. තවද, මෙම ස්ත්‍රිය සිය දිවි හානි කර ගෙන නො තිබූ බවත්, කවුරුත් විසින් හෝ ඇයගේ ගෙල මර්කා මරණයට පත් කොට පසුව මළසිරුර එල්ලා ඇති බවත්, දෙවැනි වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමෙන් පසුව තහවුරු විය.

හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වන අවස්ථාවේ දී හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුට ඇති ඇතුළු බලතල ඇත. විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙකු ඇතුළු ඕනෑම කෙනෙකු හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දීම සඳහා කැඳවීමට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට අවකාශ ඇත. එවැනි නියමයක් පැහැර අරින තැනැත්තෙකු පිළිබඳව පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට වාර්තා කිරීමෙන් පසුව, හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා වෙත එම තැනැත්තා ඉදිරිපත් විය යුතු බවට වරෙන්තු නිකුත් කිරීමටද මහේස්ත්‍රාත්වරයාට බලය ඇත. එවැනි නියෝගයකට අවනත නො වන ඕනෑම කෙනෙකු වරදක් කර ඇතැයි සලකා රුපියල් සියයකට නො වැඩි දඩයකට හෝ තුන් මාසයක් බන්ධනාගාර ගත කරවීමට අධිකරණයට බලය ඇත. හදිසි මරණ පරීක්ෂක තනතුරුවලට, පත් කළ යුත්තේ සමාජයේ පිළිගත් සහ අධ්‍යාපන සුදුසුකම් ඇති පුද්ගලයන් විය යුතු ය. කොරනර්වරයකු (coroner) ලෙස එංගලන්තයේ පත් කරනු ලබන්නේ දුභුරුම් දීමෙන්, අවම වශයෙන් අවුරුදු පහක් නීතිඥයෙකු වශයෙන් සේවය කිරීමෙන් පසුව ය. එසේ නැතහොත් අවම වශයෙන් එංගලන්තයේ වෛද්‍ය කවුන්සලයේ පූර්ණ ලියාපදිංචිවීම ලබා, අවුරුදු පහක්වත් සේවයේ යෙදී සිටී වෛද්‍යවරයෙකු විය යුතු ය. හදිසි මරණ පරීක්ෂක තනතුරු හුදෙක් රැකියාවක් හෝ තම්බුවක් ලෙස නො සලකා සමාජයේ අත්දැකීම් ඇති ප්‍රභවරුන් සේ සලකනු ලබන උගත් අය පත්කිරීම බලධාරීන්ගේ වගකීම සහ යුතුකම වන්නේ ය.

කැඩී බිඳී ගිය බල්ටි සෝමේගේ හිස් කැබලි සියල්ලක්ම වතුරෙන් තම්බා වේලා හිස් කබල ස්වාභාවිකව පිහිටා ඇති ආකාරයටම සකස් කොට, මැලියම්වලින් අලවා අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පරීක්ෂා කළ ය. හිස් කබලේ ඉදිරිපස උඩ පිහිටි ලොට අස්ථියේ (frontal bone) මිලිමීටර් නවයක විෂකම්භයක් සහිත ආසන්නව පිහිටි සිදුරු දෙකක් දක්නට ලැබිණි. එම සිදුරු දෙකෙහිම දාරයෙහි (margin) මිලිමීටරයක් පළල මැකීමට නො හැකි කර පැහැති දාරයක් විය. එම සිදුරුවල දාර හිස් කබලේ ඇතුළට පට්ටම් වී (bevelled) තිබිණි. තවද, හිස් කබලේ පත්ලේ දකුණු පැත්තේ සහ වම් පැත්තේ විශාල අක්‍රමික හැඩය ඇති සිදුරු දෙකක් විය. හිස් කබලේ උඩ ලොට ප්‍රදේශයෙහි තිබුණේ වෙඩි උණ්ඩ දෙකක් හිස් කබලට ඇතුල් වීමේ දී (entrance) සිදුවූ සිදුරු බවත්, හිස් කබලේ පත්ලේ දෙපැත්තේ තිබූ විශාල සිදුරු දෙක වෙඩි උණ්ඩ පිටවීමේ දී (exit) ඇති වුණු

ඒවා බවත් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. හිස්කබල තුළ වෙඩි උණ්ඩ නො වී ය. හිස් කබලේ පතුලේ වෙඩි පහරවල් පිටවීමේ තුවාල කිහිපයක් නිසා පිට වූ උණ්ඩ කොටු ඇට පෙළෙහි කණේරුකාවක් තුළ හිරවී (impacted) ඇත්දැයි දැන ගැනීමට මළසිරුරේ කඳ කොටස එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. පසුවේ දෙවැනි කණේරුකාව තුළ හිරවී තිබූ උණ්ඩයේ ඡායාව එක්ස් කිරණ පටලයේ දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, කොටු ඇටයෙහි හිරවී තිබූ වෙඩි උණ්ඩය වෛද්‍යවරයා විසින් ඉවත් කොට පොලිසියට භාර දෙන ලදී. බල්ටි සෝමේ මරණයට පත්වී ඇත්තේ වාහනයකට හැරීමෙන් නොව පිස්තෝලයක් ඔහුගේ හිසට උඩින් ඉතා ආසන්නව තබා දෙවරක් වෙඩි තැබීමෙන් බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. තවද, හිස්කබලේ පතුලේ දෙපැත්තෙහිම වෙඩි පහර දෙකෙහිම පිටවීමේ තුවාල දක්නට තිබුණු නිසා බල්ටි සෝමේ බිම හිඳ ගෙන සිටින විට සාහසිකයා ඔහුගේ හිසට උඩින් පිස්තෝලයක් තබා වෙඩි දෙකක් තැබීමෙන් ඔහුගේ මරණය සිදු කර ඇති බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තවදුරටත් වාර්තා කළේ ය. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාගේ වාර්තාව සලකා බැලූ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ නින්දාව වූයේ බල්ටි සෝමේගේ හිසට දෙවරක් වෙඩි තැබීමෙන් පසුව බල්ටි සෝමේගේ සිරුර, මළසිරුර හමු වූ ඇළට දමා ගොස් ඇති බව ය. ඒ අනුව, මෙය මනුෂ්‍ය සාකකයක් බවත් සාකකයා ඇල්ලීමට පියවර ගන්නා ලෙසත් මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් පොලිසියට නියෝග කරන ලදී.

බල්ටි සෝමේ පාතාල ලෝකයේ සාමාජිකයකු වුවත් ඔහුගේ සාකකයා සෙවීමට පොලිසිය යුහුසුර් විය. ඒ සඳහා බල්ටි සෝමේගේ කුර්පතු මිත්‍රයින්ගෙන් ද පොලිසිය විසින් සාක්ෂි සටහන් කර ගන්නා ලදී. බල්ටි සෝමේ කොන්ත්‍රාත්කුවට මිනීමරණ අයකු බවත් පළාතේ මැර බලය පාවිච්චි කරන මුදලාලි කෙනෙකු වූ සියදෝර්ස් මුදලාලි වෙනුවෙන්, කීපවතාවක්ම කොන්ත්‍රාත්කුවට බල්ටි සෝමේ මිනීමරා ඇති බවත් එම සාක්ෂිවලින් එළිදරව් විය. හැඩ්දැඩි සියදෝර්ස් මුදලාලි පළාතේ වණ්ඩකම් කරමින් කසිපපු පෙරීමේ ජාවාරම් යෙදී සිටි කෙනෙකු වුවත් පළාතේ පොලිසිය සහ දේශපාලකයන් සමඟ මිත්‍රත්වයකින් වාසය කළේ ය. සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ කසිපපු ජාවාරාම කරදරයක් නොමැතිව නීතියේ රැහැනින් මිදී කර ගෙන යාම සඳහා මසකට වරක් පළාතේ පොලිසියට රුපියල් විසිපන්දහසක

කස්පමක් ගෙවන බවට ද කට කටා පැතිර තිබුණි. තමාගේ වර්තමාන සාකකයා කිරීමට, ඔහුට ඊර්ෂ්‍යා කරන පළාතේ අතිකුත් මුදලාලිලා විසින් බල්ටි සෝමේගේ මරණය තමා වෙත පැවරීමට දරන ලද බොළඳ ප්‍රයත්නයක් බව හෙතෙම කට ලත්තරය ගැනීමට හිස පොලිස් නිලධාරීන්ට දැන්වී ය. ඔහුගේ සාක්ෂි සටහන් කිරීමෙන් පසුව පරීක්ෂණය තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙන යාමට පොලිසිය එතරම් උද්යෝගයක් දැක්වූයේ නැත. මේ වන විට බල්ටි සෝමේගේ මරණය සිදුවී සති හයක් පමණ ගතවුවත් සාකකයා සෙවීමට පළාතේ පොලිසිය උනන්දු නො වන්නේ මෙය සියදෝර්ස් මුදලාලිගේම ක්‍රියාවක් නිසා බවත්, ඔවුන් සියදෝර්ස් මුදලාලි සමඟ දැඩි මිත්‍රකම් පවත්වන නිසා බවත් පැවසෙන විවිධ නිර්නාමික පෙත්සම් උසස් පොලිස් නිලධාරීන් වෙත ගලා එන්නට විය. ඉන් පසුව, බල්ටි සෝමේගේ සාකකයා සෙවීම රහස් පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට භාර කරන ලදී.

පළමුවෙන්ම රහස් පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ පොලිස් පරීක්ෂක නිලධාරීන් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා හමුවී, බල්ටි සෝමේ මරා දමා තිබූ ආකාරය පිළිබඳව සාකච්ඡා පැවැත්වී ය. බල්ටි සෝමේ නිතර මත් පැන් බොන අයකු බැවින් අධික ලෙස මත් පැන් බී මුත්‍රා කිරීමට වාඩිවී සිටින විට ඔහුගේ හිසට උඩින් ආසන්නව පිස්තෝලයක් තබා දෙවරක් වෙඩි තැබීමෙන් ඔහු මරා, පසුව වාහනයක් තුළ දමා ගෙනවිත් මළසිරුර හමුවූ ඇළට දමන්නට ඇති බවත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කොට රහස් පරීක්ෂක නිලධාරීන්ට පැවසුවේ ය. ආත්ම ආරක්ෂක සටන් ක්‍රම ප්‍රගුණ කළ බල්ටි සෝමේට එක එල්ලෙහි මුහුණට මුහුණලා වෙඩි තැබීම දුෂ්කර ක්‍රියාවක් බැවින් ද ඔහු මත් පැන්වලට ගිණු වූ අයකු බැවින් ද වෛද්‍යවරයා එම නිගමනයට පැමිණියේ ය. මළසිරුර කොළම පිහිටි එම ඇළෙහි තිබුණත් කොළම වැනි ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශයක භාර රහස් වෙඩි තැබීමක් සිදු කිරීම දුෂ්කර දෙයක් බව වෛද්‍යවරයාගේ මෙන්ම රහස් පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ ද මතය විය. වෙඩි තබා ඇති තුවක්කුව සොයා ගතහොත් එම තුවක්කුවට වෙඩි උණ්ඩයක් දමා වෙඩි තැබීමෙන් පසුව එම වෙඩි උණ්ඩයේ තිබිය හැකි රැළි, මළසිරුරේ හිරවී තිබුණ රුධිරයේ තිබිය හැකි රැළි සමඟ, සංසන්දන අන්වීක්ෂයකින් (com-
parison microscope) ගිනි අවි විශේෂඥයා (ballistic expert) විසින්

එම වාර්තාවෙන් පසුව බෝලමේය වත්තේ පිහිටි බල්ට් සෝමේ තැවනි සිටි කාමරය රහස් පරීක්ෂක නිලධාරීහු පරීක්ෂා කළෝ ය. එම කාමරයේ තිබී රෝග විනිශ්චය පතක් සොයා ගන්නා ලදී. මීට අවුරුද්දකට පමණ පෙර බල්ට් සෝමෙට පිහියකින් ඇනීමේ සිද්ධියක දී ඔහුට කොළඹ මහ රෝහලට ඇතුළු කර ශල්‍යකර්මයකට භාජනය කිරීමෙන් පසුව AB වර්ගයේ රුධිරය ලබා දුන් බව එම රෝග විනිශ්චය පතේ (diagnosis card) සටහන් කොට තිබුණි. බල්ට් සෝමේගේ කාමරයේ කණනාඩි මේසයේ කොණ්ඩ වයි වර්ගයක් ද ඒ සඳහා පාවිච්චි කරන ලද පිරිසියක් සහ දත් බුරුසුවක් ද විය. කාමරයේ තිබූ එම පිරිසිය සහ පනාච ද පරීක්ෂාව සඳහා රස පරීක්ෂක වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. පනාවේ රැඳී තිබූ හිස කෙස් සහ ගෝනියේ තිබූ කෙස් ගස් මනුෂ්‍ය කෙස් බවත් ඒවා බොහෝ දුරට එකම අයෙකුගේ බවත් වාර්තා කොට තිබුණි. ගෝනියේ තිබූ කොණ්ඩ ගස්වල තැවරී තිබූ වයි සහ බල්ට් සෝමේගේ කාමරයේ තිබී සොයා ගන්නා ලද වයි එක හා සමාන රසායනික වර්ගයේ ඒවා බව ද තවදුරටත් වාර්තා කොට තිබුණි. තවද, බල්ට් සෝමේගේ මළපිරුරු ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලද්දේ සියදෝරිය මුදලාලි ටින්කර් වැඩ සඳහා ගොස්ට් දමා තිබූ වෑන් රථය බවට

සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ ඉල්ලීම් අනුව මීට පෙර මෙය බල්ටි
සෝමේ කීප දෙනෙකුම මරා දමා ඇති බව රියදුරා පැවසී ය. බල්ටි
සෝමේ මෑතක සිට සියදෝර්ස් මුදලාලිගෙන් නිතරම මුදල් ඉල්ලීමට
පටන් ගත් බවත් මුදල් නො දුන්නොත් සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ
ඉල්ලීම් පරිදි තමා කළ මිනීමැරීම් සහ මංකොල්ලකෑම් පොලිසියට
හෙළිදරව් කරන බවත් බල්ටි සෝමේ සියදෝර්ස් මුදලාලිට කීප
වාරයක් තර්ජනය කරනු තමාට ඇසී ඇති බවත් රියදුරා පැවසුවේය.
සියදෝර්ස් මුදලාලිට මෙය හිසරදයක් වූ බැවින් කුලියට
මිනීමරණ අයකු ලවා බල්ටි සෝමේ මරා දැමීමට සියදෝර්ස් මුදලාලි
කටයුතු කළ බව තමා දන්නා බව රියදුරා පොලිසිය ඉදිරියේ
ප්‍රකාශ කර සිටියේ ය. රියදුරා හෙළි කළ පරිදි මරණය සිදු කර
ඇත්තේ මෙසේ ය.

සියදෝර්ස් මුදලාලියේ හතරේකු වන ටේස් බ්‍රික්කරුවකු වූ ප්‍රවානිස් මුදලාලි මරා දැමිය යුතු බවත් ඒ සඳහා බල්ට් සෝමේගේ ආධාරයට කොන්ත්‍රාත්කුවට මිනීමරණ අයකු එවන බවත් ඔහු සමග එකතු වී මෙය ඉක්මණට කළ යුතු බවත් සියදෝර්ස් මුදලාලි දිනක් බල්ට් සෝමේට දැන්වී ය. එම කොන්ත්‍රාත්කුවට අත්තිකාරම් වශයෙන් සියදෝර්ස් මුදලාලි රුපියල් දහදාහක් බල්ට් සෝමේට ලබා දී ඇත. ප්‍රවානිස් මුදලාලි වෙතින් තබා මරා දැමීමෙන් පසුව ඉකරු රුපියල් පහළොස් දාහ දීමට සියදෝර්ස් මුදලාලි බල්ට් සෝමේට පොරොන්දු විය. මුදලට ගිවිසුම බල්ට් සෝමේ රුපියල් දහදාහ දැක එම යෝජනාවට එකඟ විය. කුලියට මිනීමරණ කොන්ත්‍රාත්කරුවාත් බල්ට් සෝමේත් ප්‍රවානිස් මුදලාලිට වෙතින් තබා මරා දැමීම සඳහා සවස හයට පමණ සියදෝර්ස් මුදලාලියේ වෑන් රියට නැග පිටත් වූ හ. අතර මග දී අරක්කු බෝතලයක් ගැනීමට කොන්ත්‍රාත් මිනීමරන්නා බල්ට් සෝමේට යෝජනා කළේ ය. අරක්කු වලට දැඩි ලෙස ගිවිසුම බල්ට් සෝමේ එයට එකඟ වී දෙදෙනාම පාර අයිනේ

කිසිවෙකු අවස්ථාවකදී මිනිසාට හානි වීම හේතු වන බවට තීරණය කළ යුතුය. එහිදී රිසිට් හොට් වී පැවතීමට හේතු වන ආරම්භක කොට මද දුරක් ගිය විට මුත්‍රා කිරීමට අවශ්‍ය බව බල්ට් සෝමේ වෙර්මිනන් පැවසූ බැවින් වෑන් රථය පාර අයිතේ පාලු ගෙවල නොමැති පෙදෙසක පැවැත්විය. වෑන් රිය පිටුපසට ගිය බල්ට් සෝමේ ඉදහෙත මුත්‍රා කරන විට කෙසෙල්වන්නේ කොන්ත්‍රාස මිනීමරුවා බල්ට් සෝමේගේ හිස මතට වෙඩි පහරවල් දෙකක් කැබූ බවත්, සුර් වේලාවකින් බල්ට් සෝමේ මැරී ඇද වැටුනු විට ඔහුගේ මළසිරුර වෑන් රියට දමා පසුව කොළඹට රැගෙන විත් නිවාස නොමැති පෙදෙසක දී ඇළට දැමූ බවත් රියදුරු පැවසී ය. පොලීසිය විසින් පසුව කරන ලද පරීක්ෂණ අනුව සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ රියදුරා විසින් පෙන්වන ලද බිම්හල හඳුනා ගන්නා ලදී. දෙදෙනෙකු වෑන් රථයකින් පැමිණ අරක්කු බෝතලයක් මිළට ගත් බවත් දෙදෙනාම එය පානය කළ බවත් බිම්හලේ සේවකයා විසින් සනාථ කරන ලදී.

ඒ අනුව, බල්ට් සෝමේට වෙඩි තැබීමට පාවිච්චි කළ තුවක්කුව සොයා ගැනීමට පොලීසියට අවශ්‍ය විය. තැවක වරක් පොලීසිය සියදෝර්ස් මුදලාලිගේත් ප්‍රශ්න කළ අතර අනතුරුව ඔහුගේ නිවස පරීක්ෂා කරන ලදී. එහි දී පිස්තෝලයක් පොලීසියට අයුරු විය. එම පිස්තෝලය සහ තබා ගැනීමට බලපත්‍රයක් නොමැති වුවත් එය තමාගේ ආරක්ෂාව සඳහා තබා ගන්නා බව සියදෝර්ස් මුදලාලි පොලීසියට පැවසී ය. මිලිමීටර් නවයේ උණ්ඩ එම පිස්තෝලයට දමා වෙඩි තැබීමෙන් පසුව එම වෙඩි උණ්ඩ බල්ට් සෝමේගේ මළසිරුරේ කිබි සොයා ගන්නා ලද උණ්ඩය සමඟ සන්සන්දන අන්වීක්ෂයක් මගින් ගිනි අවි විශේෂඥයා විසින් පරීක්ෂා කරන ලදී. සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ නිවසේ සහවා කිබු පිස්තෝලයට මිලිමීටර් නවයේ උණ්ඩ දමා වෙඩි තැබීමෙන් පසුව ලබා ගන්නා ලද වෙඩි උණ්ඩ මතුපිට කිබු ඇළවල සහ බල්ට් සෝමේගේ කොඳු ඇට පෙළෙන් සොයා ගත් උණ්ඩයේ මතුපිට කිබු ඇළවල (rifling marks) සමානකම් (similarities in rifling marks) ඇති බව ගිනි අවි විශේෂඥයා වාර්තා කොට තිබුණි. ඒ අනුව, බල්ට් සෝමේගේ කොඳු ඇට පෙළෙහි කිබි සොයා ගත් උණ්ඩය පත්තු කොට ඇත්තේ සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ නිවසේ කිබු පිස්තෝලයෙන් බව රසායනාගාර පරීක්ෂණවලින් ඔප්පු විය. සියලු විද්‍යාත්මක සාක්ෂි සලකා බැලීමෙන් පසුව සහ සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ වෑන් රථය පැදවූ රියදුරා

පැමිණිල්ලේ සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් සාක්ෂි දීමෙන් පසුව සියදෝර්ස් මුදලාලිට මරණීය දඬුවම නියම විය. අවි ගත්තේ අවිකොටු නයිති යන කියමන බල්ට් සෝමේගේ කථාවෙන් සනාථ විය.

වෙඩි වැදීමෙන් මියගොස් ඇති බව සැක කළ විට කෙතරම් කුණුටි ඇති මළසිරුරක් වුවත් විච්ඡේදනය (dissection) කිරීමට පෙර නයිලෝන් බෑග් (body bag) එකක දමා එක්ස් රේ කිරණ පරීක්ෂාව සිදු කොට ක්‍රමානුකූලව හා නිසියාකාරව මුළු ශරීරයම දැඩි ලෙස පරීක්ෂාවට ලක් කරන්නේ නම් බොහෝ අවස්ථාවල මරණය සිදු වූ සත්‍ය ආකාරය අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට සොයාගත හැකි බව සෑදිපියෙන් මොනවට පිළිබිඹු නොවන්නේ ද?

බල්ට් සෝමේගේ පොඩි පට්ටම් වී ගිය හිස් කබලේ කිබු සිදුරු, එහි වටා කිබු කළු පැහැති දාරය, සිදුරුවල ඇතුළු පැති පට්ටම් වීම, ක්ෂේරුකාවල හිර වී තිබූ උණ්ඩයේ මතුපිට කිබු කුඩා ඇළ (small grooves on the bullet) සහ සියදෝර්ස් මුදලාලිගේ වෑන් රථයේ කිබු ගෝනියේ තැවරී තිබූ රුධිර පැල්ලම්, රෝග විනිශ්චය පත සහ කෙස් ගස් යන ඒවා බල්ට් සෝමේගේ මිනීමරුවා සහ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ "නිහඩ සාක්ෂි" ලෙස සැලකිය හැකි ය.

ගුරු ගෙදර යුවතිය

අවුරුදු හතළිස් නවයක් වයසැති විජේසේන ඉස්කෝලේ මහතාත්, ඔහුගේ බිරිය වන අවුරුදු හතළිස් පහක් වයසැති කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේත්, වාමි දිවියක් ගත කළ යුවලකි. දෙදෙනාම දක්ෂ ගුරුවරු වූ අතර පාසල් වේලාවෙන් පසු සවස් වරුවේ හා නිවාඩු දිනවල සිසුන්ට නොමිලේ උපකාරක පංති ද පැවැත්වූ හ. නැතිබැරි අයට උදව් කරමින් ආගමානුකූල ව යහපත් දිවි පෙවෙක් ගත කළ මෙම ගුරු යුවල, ගමේ කාගේත් ආදරයට හා ගෞරවයට පාත්‍රව සිටිය හ. කාලය මෙසේ ගෙවී යන අතර කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේගේ දුප්පත්, සහෝදරියකගේ අවුරුදු දහඅටක් පමණ වයසැති ස්වර්ණලතා නම් වූ දියණියක් රැකියාවක් සොයා ගැනීමේ අරමුණින් යුතුව, විජේ සේන යුවලගේ නිවසේ තතර වීමට පැමිණියා ය. ස්වර්ණලතා දිගැති මුහුණක් ඇති ආකර්ශණීය කෙස් කළඹකින් හා හැඩකාර පෙනුමකින් යුතු තරුණියක විය. දරුවන් නොමැති ඉස්කෝලේ මහතා ස්වර්ණලතාට දැඩි ආදර කරුණාවක් දැක්වූයේ ය.

ඇය, විජේසේන නිවසට පැමිණ අවුරුදු එකහමාරක් පමණ ගත වීමෙන් පසුව, වරින් වර එම නිවසේ අඩදබර ඇති වත්තට විය. ඊට හේතු වූයේ ස්වර්ණලතාට ඉස්කෝලේ මහතා දැක් වූ විශේෂ ලෙන්ගතුකම ඔහුගේ බිරිඳගේ නො රිස්සුමට ලක්වීම ය. මේ පිළිබඳව සමහර දිනවල දී, ස්වර්ණලතා ඉදිරිපිට දී පවා ඉස්කෝලේ මහතාත් ඉස්කෝලේ භාමිනේත් අතර උණුසුම් වචන හුවමාරුවීම් ඇති විය. ස්වර්ණලතා කෙරෙහි තමා තුළ ඇත්තේ, දියණියකට ඇති සෙනෙහසක් මිස වෙනත් හැඟීමක් නො වන බව ඉස්කෝලේ මහතා ඔහුගේ බිරිඳට නොයෙක් විට පහදා දුන්නත්, ඇය ඉන් සැඟිමකට පත් නො වූවා ය. තම ස්වාමිපුරුෂයා තවත් ගැහැණියකට සෙනෙහසක් දැක්වීම තමාට දරා ගත නො හැකි බව කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේ තරයේම ප්‍රකාශ කළා ය. ස්වර්ණලතාගේ පැමිණීමෙන් පසු ඔවුන් දෙදෙනා අතර තිබූ සමගිය බිඳ වැටීම පිළිබඳව විජේසේන යුවල සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව පවුලේ සාමයක්, ගෞරවයක් ආරක්ෂා කිරීමට ඇය රැකියාවක් සඳහා තම නිවසින් පිටත් කර යැවීමට ගුරු යුවල තීරණය කළ හ. ඒ අනුව, සංගීත ගුරුවරියන් පුහුණු කරන ලිඟ කලා ආයතනයක් කොළඹ

තිබුණු බැවින්, ස්වර්ණලතා එහි යැවීමට ගුරු යුවල කතිකා කර ගත් හ. එහෙත්, එම අදහසට ස්වර්ණලතා දැඩි ලෙස අකමැති වූවා ය. එම යෝජනාවට එකඟ වන ලෙස විජේසේන යුවල ස්වර්ණලතාට බල කරන්නට වූ අතර, ඒ පිළිබඳව ස්වර්ණලතා සතියක පමණ කාලයක් කළ යුත්තේ කුමක් දැයි, කල්පනා කරමින් හුදකලාව ගත කළා ය.

කොළඹ යාමට තිබෙන දිනට පෙර දින රාත්‍රී කෑම මේසයේ දී ස්වර්ණලතාගේ අනාගතය ගැන තැවතත් විජේසේන යුවල සාකච්ඡා කළ හ. ස්වර්ණලතාගේ පියා ඇගේ මව අත්හැර ගොස් තිබුණි. දරුවන් දෙදෙනෙකු සමග ස්වර්ණලතාගේ මව කටුක ජීවිතයක් ගත කරන නිසා සංගීත ගුරුවරියක් ලෙස පුහුණු වීමට ස්වර්ණලතා කොළඹ යෑම සියලුම දෙනාගේ යහපතට හේතු වන බවත් විජේසේන යුවල ඇයට තැවත වරක් පහදා දුන් හ. ඇය යුවතියක් නිසා අනාගතයේ දී පවුල් ජීවිතයක් ගත කිරීම සමාජ වාරිත්‍රයක් බව ද, ඔවුන් තැනි වූ දවසක ස්වර්ණලතාට යන එනම නැති විය හැකි බව ද, එබැවින් සංගීත ගුරුවරියක් වීම ඇයගේ අනාගතයේ සුභ බව ද, එබැවින් සංගීත ගුරුවරියක් වීම ඇයගේ අනාගතයේ සුභ බව ද විජේසේන යුවල තවදුරටත් ස්වර්ණලතාට පෙර නිමිත්තක් බව ද විජේසේන යුවල තවදුරටත් ස්වර්ණලතාට පැහැදිලි කර දුන් හ. අසරණ වූ තමාට කාගේ හෝ පිහිටක් නොමැති බැව් ස්වර්ණලතාට ඒත්තු ගියා ය. විජේසේන නිවසට තමාගේ පැමිණීමෙන් ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමය බිඳී ඇති බව තේරුම් ගත් ස්වර්ණලතා, අවසානයේ දී සංගීත ගුරුවරියක වශයෙන් පුහුණුවීම සඳහා කොළඹ යෑමට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළා ය.

ඊට පසු දින ස්වර්ණලතා සමග කොළඹ යාම සඳහා දුර ගමන්වල ධාවනය වන බස් රථයක ආසනයක් වෙන් කර ගැනීමට තරයේ පිහිටි පොද්ගලික බස් රථ ගාලට ගිය ඉස්කෝලේ මහතා ගෙදර පැමිණි විට ඔහුගේ නිවස වසා ඇති බව පෙනුණි. දොරට තවදුරු කළ තමුත් නිවසේ කිසිවකු නොවූ බව ඉස්කෝලේ මහතාට වැටහුණි. එවිටම අසල්වැසියෙක් පැමිණ ස්වර්ණලතා රෝහලට ගෙන ගිය බව ඉස්කෝලේ මහතාට පැවසුවේ ය. ස්වර්ණලතාගේ කොළඹ ගමනට අවශ්‍ය දෑ සකස් කරමින්, ඉස්කෝලේ භාමිනේ ඇගේ කාමරයේ සිටි බවත්, ස්වර්ණලතා කල්පනා කරමින් නිවස ඉදිරිපිට තණකොළ බිස්සේ ඇවිදමින් සිටි බවත් ඔහුට සිහිපත් විය. ඒ වන ඉස්කෝලේ මහතා කලබල වී වහාම රෝහලට ගියේ ය.

විට රෝහලේ බාහිර අංශයේ රෝගීන් ඇතුළත් කරන වෛද්‍යවරයාට කුසුමා ඉස්කෝලේ නාමිනේ සිද්ධිය විස්තර කරමින් සිටියා ය. වාට්ටුවට ඇතුළත් කර විනාඩි පහළොවකින් පමණ, වාට්ටුව භාර වෛද්‍යවරයා පරීක්ෂා කිරීමටත් පෙර ස්වර්ණලතා මිය ගොස් තිබුණි.

අපරාධ නඩු විධිවිධාන සංග්‍රහය (criminal procedure code) යටතේ, යම් තැනැත්තෙකු සිය දිවි නිසා ගෙන ඇති බවට, හෝ යම් සහකූ විසින් මරණයට පත් කරනු ලැබ ඇති බවට හෝ යම් යන්ත්‍රෝපකරණයක් නිසා නැතහොත් යම් අහඹුවක් නිසා මරණයට පත්වී ඇති බවට, හෝ හදිසියේ හෝ නො දන්නා හේතුවකින් හෝ මිය ගොස් ඇති බවට කොරතුරක් ලැබුණු විට, සෑම මරණ පරීක්ෂක වරයෙකුම, එසේ මියගිය තැනැත්තාගේ සිරුර තිබෙන ස්ථානයට නො පමාව යා යුතු ය. හෙතෙම එහි දී පරීක්ෂණයක් පැවැත්විය යුතු අතර, සිරුරේ දක්නට ඇති තුවාල, කැඩුම් බිඳුම්, සිරිම් සහ වෙනත් තුවාල ලකුණු ද ස්වකීය මතය අනුව, මරණයට හේතුව හා සම්බන්ධ විය හැකි ලකුණු, ද්‍රව්‍ය සහ අවස්ථාගත කරුණු ද විස්තර කරමින් සහ පෙනී යන අන්දමට ඒ ලකුණු ඇති වී තිබෙන්නේ කවර ආකාරයකින් ද යන වග සඳහන් කරමින්, මරණය පිළිබඳ දෘශ්‍යමාන හේතුව දැක්වෙන වාර්තාවක් සකස් කළ යුතු ය. මරණ පරීක්ෂණය නිමා කිරීමෙන් පසුව හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් එහි සම්පූර්ණ වාර්තාවක් පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

ස්වර්ණලතා රෝහලට ඇතුළත් කරන විට, සිහිමද ගතියෙන් පසු වූවා ය. වස පානය කළ තැනැත්තකු රෝහලට ඇතුළත් කිරීමෙන් පසුව මිය ගියේ නම්, එම තැනැත්තා මිය යාමට පෙර කටයුත්තකට යන දී තිබුණි නම් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්විය යුතු ද නැද්ද යන්න තීරණය කරන්නේ හදිසි මරණ පරීක්ෂණයේ දී (inquest) ඉදිරිපත් කරනු ලබන සාක්ෂි අනුව ය. එම සාක්ෂිවල විශ්වාසනීයභාවය පිළිගැනීමට නො හැකි වූ විට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් කළ යුතු බවට නියම කරනු ලැබේ. අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයකු හෝ මහේස්ත්‍රාත්වරයකු, රජයේ දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරියකුට හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල වෛද්‍ය පීඨයන්හි අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ වෛද්‍යවරයකු ලවා පශ්චාත්

මරණ පරීක්ෂණයක් (post mortem examination) පවත්වා මරණයට හේතුව (cause of death) ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කරනු ලැබේ. මියගිය තැනැත්තා නිසැකව හඳුනා ගැනීම සහ මරණය සිදු වූයේ ස්වාභාවිකව ද, නැතිනම් අහඹුවකින් ද, නැතිනම් සිය දිවි හානි කර ගැනීමකින් ද නැතහොත් වෙනයම් අයකු විසින් ස්වේච්ඡාවෙන් කරනු ලැබූ ක්‍රියාවකින් ද (act caused voluntarily), මළසිරුරේ මරණයට පෙර සහ මරණයට පසුව සිදුව ඇති සියලුම බාහිරව සහ අභ්‍යන්තරයේ ඇති තුවාල සටහන් කිරීම සහ ඒවා සිදු වූ ආකාරය ගැන උපකල්පනයන් කිරීම, රුධිරය, මුත්‍රා, පිත්, ආමාශයේ සහ කුඩා බඩවැලේ අන්තර්ගත දෑ රජයේ රස පරීක්ෂක වෙත යැවීමට ලබා ගැනීම, සහ පරීක්ෂණය පිළිබඳව වාර්තාවක් පොලිසියට සහ අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීම යන මේවා අධිකරණය පවත්වන පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයේ පරමාර්ථයන් වේ.

මරණයෙන් පසුව වෛද්‍යවරයා විසින් මළසිරුර විච්ඡේදනය (dissection of dead body - මළසිරුර "කැපීම") කිරීම ගැන මහජනයා තුළ ඇත්තේ දැඩි අකමැත්තකි. පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම වැලැක්වීම සඳහා ඥාතීන් දැඩි ලෙස වෙනස මතකි දැරීම බොහෝ අවස්ථාවල දක්නට ලැබේ. අහිරන්ස ලෙස යමෙකු මරා දමා, ගෙල වැලදා ගෙන සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇති බව හැඟවීමට හෝ, මියගිය තැනැත්තා රේල් පාරේ ගමන් කරමින් සිටින විට දුම්රියක හැපී මිය ගොස් ඇති බව හැඟවීමට උත්සාහ කර ඇති අවස්ථා අපගේ පරීක්ෂණවල දී හෙළි වී ඇත. තවද, යමකු කර්මාන්ත ශාලාවක හෝ වැඩ බිමක, රාජකාරියේ යෙදී සිටින අවස්ථාවක මියගිය විට, සේවාදායකයාගෙන් වන්දියක් ලබා ගැනීමට නම් මරණය සිදු වී ඇති හේතුව සහ එය සිදු වී ලබා ගැනීමට නම් මරණය සිදු වී ඇති හේතුව සහ එය සිදු වී ඇති ආකාරය අධිකරණයක දී මප'පු කිරීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු ලවා මළසිරුරක් විච්ඡේදනය කොට මරණයට සහා හේතුව සොයා ගැනීම හැර වෙන විකල්පයක් නැත.

තම අනියම් පෙම්වකියාගේ පුරුෂයා වූ රසල් ඉන්ග්‍රම් නැමති අයකු මරණයට පත් කිරීමේ චේතනාවෙන් (guilty intention / mens rea) දේවගැති මැතිව පිරිස් විසින් දියවැඩියා රෝගය (diabetes mellitus) සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ඉයුග්ලයින් (euglycon) නැමති ඖෂධ පෙති රහසිගතව ඉන්ග්‍රම්ට ලබා දීමෙන්, ඉන්ග්‍රම්ගේ

මරණය සිදු කොට, ඉන්ග්‍රම් මිය යාමට හේතුව අධික ලෙස ඉන්සුලින් (insulin) හෝමෝනය නිපදවන ගෙඩියක් (tumour) ඉන්ග්‍රම්ගේ අන්ත්‍රාශයේ (pancreas) හටගැනීම බව පෙන්වීමට දේවගැති පීරිස් උත්සාහ කළ ආකාරය, අප රටේ මහත් ආන්දෝලනයට පත් වූ තවු විභාගයක් විය.

ස්වර්ණලතා වස පානය කිරීමෙන් මියගිය බවට සාක්ෂි තිබුණ බැවින් හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වී ය. හිටිතැටියේදී ස්වර්ණලතා අඬමින් තමාගේ කාමරයට දුටුගෙන ආ බවත්, ස්වර්ණලතාගේ මුට්ටින් දැඩි ලෙස කෘමි නාශක ගඳ වහනය වූ බවත්, ඇය වස පානය කළ බව පැවසූ බවත්, මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දුන් ඉස්කෝලේ භාමිනේ පැවසුවා ය. ඉස්කෝලේ මහතා ඒ වෙලාවෙහි නගරයට ගොස් තිබුණ බවත්, තමන් විසින් ස්වර්ණලතා වත්කම් කර ගෙන වහාම රෝහලට රැගෙන ගිය බවත්, කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේ මරණ පරීක්ෂණයේ දී තවදුරටත් පැවසුවා ය. ස්වර්ණලතාගේ මුඛයෙන් කෘමිනාශක ගඳ වහනය වූයේ දැයි, තමාට නිසැකවම කිව හැකි දැයි හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා ඉස්කෝලේ භාමිනේගෙන් සෘජුව ප්‍රශ්න කළේ ය. ඊට පිළිතුරු දුන් කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේ ප්‍රකාශ කළේ, කෘමිනාශක ගඳ දැඩි ලෙස ස්වර්ණලතාගේ මුඛයෙන් වහනය වූ බව ය. ස්වර්ණලතා වස පානය කළ බවට කුසුමා ඉස්කෝලේ භාමිනේ සාක්ෂි දුන් නමුත්, එය සනාථ කිරීමට වෙනත් සාක්ෂියක් නො තිබුණ නිසාත්, මෙම සිද්ධිය පිළිබඳව කට කරා පැතිර ගොස් තිබුණ නිසාත්, ස්වර්ණලතා රෝහලට ඇතුළු කරන විට සිහිමද ගතියෙන් සිටි නිසාත්, ස්වර්ණලතා විසින්ම වස පානය කළ බවට ඇය විසින් කටඋත්තරයක් ලබා දී නො තිබූ නිසාත්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පවත්වා මරණයට හේතුව වාර්තා කිරීමට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නියම කරන ලදී. ඒ අනුව, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් ස්වර්ණලතාගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වී ය.

ස්වර්ණලතාගේ ආමාශයේ භූමි කෙල් ගඳ වහනය වන සුදු පැහැති සණ ද්‍රව්‍යයක් තිබූ බවත්, ආමාශය රත් පැහැති වී එහි ඇතුළු පැත්තේ කුඩා ලේ ලප දක්නට තිබූ බවත්, එම හේතු නිසා කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් ස්වර්ණලතා මිය ගොස් ඇතැයි පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයා වාර්තා කොට

තිබුණි. පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව සහ පොලිසිය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද සියලු සාක්ෂි සටහන් කිරීමෙන් අනතුරුව, කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් ස්වර්ණලතා සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇති බවට හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා තීන්දු කිරීමෙන් පසු භූමිදාන කටයුතු සඳහා පවුලේ ඥාතීන් ඉදිරිපත් නොවූ බැවින් ඇයගේ මළසිරුර ඉස්කෝලේ මහතා වෙත භාර දෙන ලදී.

ස්වර්ණලතාගේ වියෝව ආරංචි වූ පවුලෙන් වෙන්ව සිටි ඇයගේ පියා, ස්වර්ණලතාගේ භූමිදාන කටයුතු සිදු කොට දින දෙකක් ගත වූ පසු අධිකරණය වෙත මෝසමක් ඉදිරිපත් කළේ ය. හදිසි මරණ වූ පසු අධිකරණයට සාක්ෂි දීම සඳහා ස්වර්ණලතාගේ දෙමාපියන්ට පරීක්ෂණයට සාක්ෂි දීම යුචල විසින් හෝ පරීක්ෂණය භාර පොලිසිය දැන්වීමක් විජේසේන යුවල විසින් හෝ පරීක්ෂණය භාර පොලිසිය විසින් කර නො තිබුණ බවත්, තම දියණියට සිය දිවි හානි කර ගැනීමට තරම් හේතුවක් නො තිබුණ බවත්, විජේසේන ඉස්කෝලේ මහතා ස්වර්ණලතාට තිබූ සෙනෙහස නො රිස්සු ඉස්කෝලේ භාමිනේ මහතා ස්වර්ණලතා මරා දමා ඇති බවට තමා සැක කරන බවත්, විසින් තම දියණිය මරා දමා ඇති බවට තමා සැක කරන බවත්, අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලද මෝසමෙහි සඳහන් විය.

ස්වර්ණලතාගේ මරණය පිළිබඳව හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා, ඊට අමතරව වෛද්‍යවරයා විසින් පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයක් ද පවත්වා තිබුණි. එහෙත්, ස්වර්ණලතාගේ දෙමාපියන් සාක්ෂි දීමට හදිසි මරණ පරීක්ෂණයට කැඳවා නො තිබුණි. එම හේතුවෙන් අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ ඇති බලතල අනුව ස්වර්ණලතාගේ මළසිරුර ගොඩ ගෙන නැවත වරක් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයකු වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙසට අධිකරණය විසින් නියෝග කරන ලදී. ඒ අනුව, විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ස්වර්ණලතාගේ මළසිරුර ඉදිරිපත් කරන ලදී. එමඛාම් කරන ලද ස්වර්ණලතාගේ මළසිරුරේ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් ඉවත් කොට තිබුණි. මරණයට හේතුව වස ශරීරගතවීමක් නිසා ස්වර්ණලතාගේ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් හේතුව වස කිබේ දැයි, සොයා ගැනීම සඳහා, ඒවා වළලා තිබූ ස්ථානයෙන් ගොඩ ගෙන, ඔහු වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් අධිකරණය වෙත ඉල්ලීමක් කරන ලදී. එම ඉල්ලීමට අධිකරණයෙන් අවසර ලැබුණි. ඒ අනුව පළමු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයට සහභාගි වූ කම්කරුවන් ලබාම ස්වර්ණලතාගේ

මළසිරුරෙන් ඉවත් කරන ලද ඉන්ද්‍රියයන් වලට නිබ්බාන. මානශරීරාගාරය ආසන්නයේම වූ රෝහල් භූමියේ අදාල ස්ථානය කැණීම් කොට, වලට නිබ්බාන ඉන්ද්‍රියයන් ගොඩ ගෙන, විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට සිදු විය.

එම්බාම් නො කිරීම නිසා ස්වර්ණලතාගේ මළසිරුරෙන් ඉවත් කරන ලද ඉන්ද්‍රියයන් දැඩි ලෙස කුණුවී තිබුණි. පපුවේ ඇති පෙනහැලි සහ හෘදය සහ උදරයේ ඇති, ආමාශය, බඩවැල්, අක්මාව සහ ප්‍රතිහාව යනාදී සියලුම අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් ඉවත් කොට රෝමලින් කැවරූ පරණ රෙදි කැබලි උදරයට සහ පපුවට ඇතුළු කොට සිටිනා කිරීම එම්බාම් කිරීමේ දී සිදු කරනු ලැබේ. ඉවත් කරනු ලබන ඉන්ද්‍රියයන් වලට දමනු ලැබේ. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා තීන්දුවක් දුන් අවස්ථාවල පවා අවමංගල්‍ය මල්ශාලාකරුවන් මළසිරුරක් එම්බාම් කරන විට අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් ඉවත් නො කළ යුතු බවට රෙගුලාසියක් නොමැත. එවැනි රෙගුලාසියක් නොමැතිකම අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ ඇති එක්තරා අඩුපාඩුවක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වුවත් මරණය සිදු වූයේ මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාකරු, නැතහොත් අහඹු සිදුවීමකින් ද, නැතහොත් සිය දිවි හානි කර ගැනීමකින් ද, එසේත් නැත්නම්, ස්වාභාවික හේතුවක් නිසා ද යන්න ඉදිරිපත් වන සාක්ෂිවලින් සෑම අවස්ථාවක දී ම දැන ගැනීමට නො හැකි වන නිසා, එවැනි පරීක්ෂණ පැවැත් වූ අවස්ථාවල ද මළසිරුරු ආදාහනය නො කොට භූමිදානය කිරීම කළ යුතු බව දන්වන්නේ මේ හේතුව නිසා ය.

අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු මරණයට පෙර සිදු වූ කැල්මක් හෘදයේ තිබුණ බවත්, ආමාශයේ සිදුරක් තිබුණ බවත්, පළමු වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී එම ආමාශය විවෘත කොට නො තිබුණ බවත්, ආමාශය (stomach) හෝ ග්‍රහණිය (duodenum) හෝ ශුන්‍යාන්ත්‍රකය (jejunum) හෝ ශේෂාන්ත්‍රකය (ileum) යන ඉන්ද්‍රියයන්වල කෘමිනාශක ගඳ නොමැති බවත් ඒ අනුව ස්වර්ණලතා මිය ගියේ කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් නොව, උදරයට පහරදීමක් නිසා බවත් විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා විසින් තීරණය කරන ලදී. කෘමිනාශක ශරීරගත වීමෙන් ස්වර්ණලතාගේ මරණය සිදු වී නොමැති බව සනාථ කිරීමට එම්බාම්කර නොමැති ආමාශය, අක්මාව සහ

ග්‍රහණිය, ශුන්‍යාන්ත්‍රකය, සහ ශේෂාන්ත්‍රකය යන කොටස් රස පරීක්ෂක වෙත යවා ඇති බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් අධිකරණයට වාර්තා කරන ලදී. විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ වාර්තාව සලකා බැලූ අධිකරණය, රස පරීක්ෂකවරයාගේ වාර්තාව ලැබෙන තුරු මරණයට හේතුව තීරණය කිරීම කල් තැබිය යුතු බවට තීන්දු කළේ ය. තුන් මසකට පසුව රස පරීක්ෂකවරයාගේ වාර්තාව ලැබුණි. ආමාශයේ, අක්මාවේ, ග්‍රහණියේ, ශුන්‍යාන්ත්‍රකයේ සහ ශේෂාන්ත්‍රකයේ යන කොටස් වල කෘමිනාශක නොමැති බව එහි වාර්තා කොට තිබුණි. එබැවින්, ස්වර්ණලතා කෘමිනාශක පානය කොට මිය ගොස් නොමැති බවත් උදරයට පහර දීමෙන් ඇයගේ මරණය සිදු වී ඇති බවත් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. ඒ අනුව, ස්වර්ණලතාගේ මරණය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාකරු බව තීරණය කරන ලදී.

මරණයට හේතුව වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ පහරදීමක් බැවින් ඉස්කෝලෙ හාමිනේගේ නිර්දෝෂිභාවය ඔප්පු කිරීම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥයකුගේ සහාය අවශ්‍ය බව විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි තිබියදීත් මතය විය. ඒ අනුව, රොෂ්ට් අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥයකුගේ සහාය ලබා ගන්නා ලදී.

විත්තිය වෙනුවෙන් උපදෙස් ලබා දෙන විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා (defence expert) ස්වර්ණලතාගේ පළමු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වූ ශ්‍රේණිගත වෛද්‍යවරයාගේ වාර්තාවේ සහතික පිටපත ද, ස්වර්ණලතා රෝහලට ඇතුළු කරන විට නිකුත් කරන ලද ඇඳ ඉහපතේ සහතික පිටපත ද, දෙවන වරට විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා විසින් පවත්වන ලද පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවේ සහතික පිටපත ද, යන වාර්තා අධිකරණය මගින් ලබා ගෙන අධ්‍යයනය කළේ ය.

පළමු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයේ වාර්තාවට අනුව ස්වර්ණලතාගේ ආමාශය විච්ඡේදනය (dissected) කළ බව සඳහන් වී තිබුණි. ආමාශයේ ඇතුළු පැත්තේ ලේ ලප තිබූ බවත්, එහි ඇතුළු පැත්ත රත් පැහැති වී එහි කෘමිනාශක ගඳ වහනය වූ බවත්, සඳහන් වී තිබුණි. ග්‍රහණියේ, ශුන්‍යාන්ත්‍රකයේ සහ ශේෂාන්ත්‍රකයේ භූමිකෙල් සුළඳ හමන සහ සුදු පැහැති දියරයක් තිබුණ බවත්

මරණයට හේතුව කෘමිනාශක ශරීරගතවීම බව ද වාර්තා කොට තිබුණි. මුහුණේ තුවාල හෝ හෘදය වස්තුවේ තැලීම් තිබුණ බවට වාර්තාවේ සඳහන් වී නො තිබුණි. ජීවත්ව සිටින අයකු කෘමිනාශක පානය කළ විට ආමාශයේ ඇතුල් පැත්ත රත් පැහැති වී ලේ ලෙ (vital reaction) ඇති වීම හට ගනී. මරණයෙන් පසුව යම්කුඩු වස පෙව්වේ නම් ආමාශය තුළ වස තිබීමට හැකි වුවත් ග්‍රහණය, ශුන්‍යාත්මකය සහ ශේෂාත්මකය දක්වා යන ව්‍යාප්ත වන්නේ නැත. තවද, ආමාශය ඇතුල් පැත්තේ ලේ ලෙ ඇති නො වේ. එම නිසා, ස්වර්ණලතා විසින්ම වස පානය කිරීමෙන්ම මරණය සිදු වී ඇති බව විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් විත්තියේ නීතිඥවරයාට පෙන්වා දුන්නේ ය.

ස්වර්ණලතාට නිකුත් කරන ලද ඇද ඉහත අනුව වෛද්‍යවරයා විසින් වාට්ටුවේ හෙදියන්ට උපදෙස් දී ඇත්තේ ආමාශය සේදීමටත් (stomach wash) ඇට්‍රොපින් (atropine), ප්‍රැලිඩොක්ස්මික් (pralidoxime) සහ ලැසික්ස් (lasix) යන ඖෂධ එන්නත් කිරීමටත් ය. ඒ අනුව, මද සිහියෙන් සිටි ස්වර්ණලතාගේ මුවින් බටයක් ආමාශයට ඇතුල් කොට ආමාශය පිරිසිදු ජලයෙන් කීප වරක් සෝදන ලද බවත්, බටයෙන් පිට වූ ආමාශයේ තිබූ ද්‍රාවනයේ භූමිකෝලී සුවද ඇති බවත් ඇදඉහත සේ සඳහන් විය. මේ අනුව, රෝගියා ඇතුල් කළ බාහිර රෝගී අංශයේ වෛද්‍යවරයාගේ රෝග විනිශ්චය වී ඇත්තේ කෘමිනාශක පානය කළ බව ය. තවද, ඇද ඉහත සටහනෙහි රෝගියාගේ පෙනහැල්ලේ වතුර (crepts) ඇති බව සඳහන් කර තිබුණි. කෘමිනාශක ශරීරගත වීමෙන් උදරය මොළොක් (soft) වී, වලිස්සුව හටගෙන පෙනහැලිවල වතුර එකතු වේ. ඒ අනුව, බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයේ වෛද්‍යවරයාගේ නිගමනය වී ඇත්තේ ස්වර්ණලතාට කෘමිනාශක පානය කර ඇති බව ය. රෝගියා වාට්ටුවට ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු වාට්ටුවේ හෙදියන් විසින් රෝගියාගේ ආමාශය සෝදා ඇති බවට ඇදඉහත සටහනක් ද කර තිබුණි. ස්වර්ණලතා විසින් කෘමිනාශක පානය කළා ද, නැතහොත් වෙනයම් කෙනකු විසින් ස්වර්ණලතාට බලෙන් කෘමිනාශක පෙව්වා ද යන්න දැන ගැනීමට බාහිර ලකුණු මෙසිරුරේ තිබූ බව හෝ නො තිබූ බව පළමු පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවේ සඳහන් වී නො තිබුණි.

සියලු කරුණු සලකා බැලීමෙන් පසුව විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ උපදෙස් වූයේ ස්වර්ණලතාගේ ආමාශය සිදුරු වීමට හේතුව පහර දීමක් නොව අධිකාන්ද්‍රණ (concentrated) කෘමිනාශකයක් පානය කිරීමෙන් ආමාශය තැම්බී පරීක්ෂණය කරන අවස්ථාවේ දී ආමාශය ඉවතට ගැනීමේ දී හෝ ආමාශය සේදීමට බටයක් ඇතුල් කිරීමේ දී ආමාශය සිදුරු වී ඇති බව ය. කෘමිනාශක ද්‍රාවනය බොහෝ විට ආමාශය සිදුරු වී ඇති බවත් විශේෂයෙන්ම ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් පානය කළේ නම් මෙය බෙහෙවින් සිදු වන බවත් රෝගියා ඇතුල් කිරීමෙන් විනාඩි පහළොවක පමණ කාලයකින් පසුව මිය යාමෙන් පෙනී යන්නේ ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් කෘමිනාශක පානය කොට තිබුණ බවත් යැයි, විත්තියේ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා වැඩිදුරටත් පැහැදිලි කර දුන්නේ ය. හෘදයේ තැල්ම ඇති වීමට හේතු වූයේ ස්වර්ණලතාට මරණාසන්න මොහොතේ දී කෘතිම බාහිර හෘද සම්භාහනය (external cardiac massage) ලබාදීම නිසා බවත් එවැනි අවස්ථාවල හෘදය වස්තුවේ තැල්ම පමණක් නොව අක්මාව ද පිපිරී ඇති අවස්ථා ද ඉල ඇට කිදීම, උරෝස්ථිය (sternum) හත්තය වීම වැනි අවස්ථා විශාල සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වී ඇති බව ද තවදුරටත් විත්තියේ විශේෂඥවරයා උපදෙස් දුන්නේ ය. එසේ වූ අවස්ථා අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥයන්ගේ පිළිගත් ග්‍රන්ථවල ද වාර්තා කොට ඇති බව විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විත්තියේ නීතිඥවරයාට පැහැදිලි කර දුන්නේ ය. උදරයට සහ පසුව පහර දීමෙන් හෘදයේ තැල්මවලින් හා ආමාශයේ පිපිරීමෙන් මරණය සිදුවූ බව පැමිණිල්ලේ විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කොට ඇත. ඇදඉහත අනුව ස්වර්ණලතා නිදිබර ගතියෙන් පසු වූ බව සඳහන්ව තිබුණි. ආමාශය පිපිරූ අයෙකුට නිදිබර ගතියක් ඇති නො වේ. එවැනි අයට තදබල කම්පනයක් ඇති වේ. ආමාශයේ සහ අක්මාවේ වස වර්ග නො තිබුණ බව රස පරීක්ෂකවරයා විසින් සොයා නො ගැනීමට හේතුව වූයේ, රස පරීක්ෂකවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණේ ස්වර්ණලතාගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී ඉවත් කරන ලද අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් නොව වෙනත් අයෙකුගේ ඉන්ද්‍රියයන් වීම ය. එම ඇති හොඳම සාධකය නම් පළමු වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයාගේ වාර්තාවේ සටහන් වී තිබුණේ ආමාශය විවිච්ඡේදනය කළ බවත්, ආමාශයේ ඇතුල් පැත්ත රත් පැහැති වී තිබූ බව සහ

ලේ ලප දක්නට තිබූ බවත් ය. දෙවන වෛද්‍ය වාර්තාවේ සටහන් වී තිබුණේ ආමායා විවිච්ඡේදනය කර නො තිබූ බවත්, එයට හේතු වූයේ ඉදිරිපත් කර තිබුණේ වෙන ආකූණේ ආමායාක් බවත් විස්තර වෛද්‍ය විශේෂඥවරයාගේ උපදෙස් විය. ස්ථර්ණලතාගේ නායක සහ කොල මත සිරිමි කුටාල සිදු වී ඇත්තේ ස්ථර්ණලතාගේ ආමායාට තලයක් ඇතුළු කිරීමට තැත් කිරීමේ දී ඇති විය හැකි සිරිමි බවත් මරණයට පසු එමබැව් කිරීමේ දී එම සිරිමි වැඩිමහත්ත දෙත්තම් කිරීම සාමාන්‍ය සිදුවීමක් බවත් විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා තවදුරටත් උපදෙස් දුන්නේ ය.

ස්ථර්ණලතාගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පළමු වැනි වරට පැවැත් වූ භෞතික වෛද්‍යවරයාගේ ද, පැමිණිල්ල වෙනුවෙන් දෙවැනි වරට ස්ථර්ණලතාගේ චෛසිරුරේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගෙන් ද, විවිධ අධිකරණයේ දී සාක්ෂි ලබා ඇතිමෙන් පසුව ස්ථර්ණලතා කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් පිය දිව හානි කර ගෙන මරණයට පත් වී ඇති බව තීන්දු කිරීමට උපකාරී වනු ඇත. අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරී පළපුරුද්ද හොඳින්ම හා හොඳ කැලකිලිමත්වම නිසා වෛද්‍යවරුන් සාධාරණ නිගමනවලට එළඹීමෙන් නිර්දෝෂී අය පවා නීතියෙන් දඬුවම් ලැබීමට අවස්ථා උදා විය හැකි බවට මේ සිද්ධිය දැක්විය හැකි ය.

ස්ථර්ණලතා රෝහලට ඇතුළු කරන අවස්ථාවේ දී රෝග විනිශ්චය පිළිබඳව ඇදහෙනමක් කර තිබූ සටහන් සහ වාර්තාවේ දී ස්ථර්ණලතාගේ ආමායා සෞඛ්‍ය ඉවත් කරන ලද ජලයේ කෘමිනාශක ගෙවනනය වීම, ස්ථර්ණලතා කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් පිය දිව හානි කර ගෙන ඇති බව සිරිමිය කිරීමට උපකාරී වූ " නිහඬ සාක්ෂි " වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

පොල් ලෙලි වලෙන් මතු වූ ගිස් කබල

සෞම්‍ය බාස් කිදුරු පියෙකි. ඔහු ජීවිතාව වශයෙන් කළේ සාන්ත්‍රාත් ගෙන ගෙවල් සැදීමයි. දිනක් නිවසක් තැනීම සඳහා වෙතිවසින් පිට වී ගිය කරෝලිස් බාස් සතියකින් ගෙදර පැමිණියේ දැන. පෝය දිනවත් කරෝලිස් බාස් ගෙදර නො පැමිණීම නිසා ඉන්ද්‍රාණ් භාර්යාව කරමක් තැනි ගත්තා ය. කෙතරම් වැඩ සිතුවද ඉන් කරෝලිස් බාස් පෝය දවසට ගෙදර පැමිණීමට ඊට හේතුව යි. සෞම්‍ය බාස්ගේ වැඩ බිමට ගොස් ඔහු ගැන සොයා බැඳු ඔහුගේ භාර්යාවට එහි සිටි අය කියා සිටියේ, පෝයදාට පෙර දින කළු දවසට යන බව පවසා කරෝලිස් බාස් වැඩ බිමෙන් පිටත් වූ බවයි. ඉවම් ආරවුලක් නිසා ගමේ එක් පවුලක් ඔවුන් සමඟ සෙරයෙන් සිටින බව මේ අවස්ථාවේ දී ඇයට සිහිපත් විය. කළු යුගත් කුමක් දැයි, කියා ඇය දස අතේ කල්පනා කළා ය. කරෝලිස් බාස් යන එන සෑම ගෙදරකටමත් ඔහු ඇසුරු කරන සෑම කෙනෙකු වෙතත් ගිය ඇය අනතුරුව ඔහුගේ නො පැමිණීම ගැන උනන් දියවන පොලිසියට ගොස් පැමිණිල්ලක් කළා ය. එහෙත් ඉන් එක් වූයේ නැත. ඔහු ගැන තොරතුරක් තැනි නිසා ඇය සාක්ෂරයක් හෙත්තව ද ගියා ය. තව වික දිනකින් කරෝලිස් බාස් ගෙදර එන බව සාක්ෂරකාරයා පැවසී ය. සාක්ෂරකාරයා පැවසූ දේ ගැන විශ්වාසය කැබු ඇය ඔහු ගෙදර එනකෙක් බලා සිටියා ය.

මේ අතර පොල් ලෙලි වලක වැඩ කරන කාන්තාවකට එම වලෙහි තිබී මිනී මරවත් හමු වී තිබුණු අතර, ඒ බව ඇය පොලිසියට පැමිණිලි කර තිබුණි. පොලිස් නිලධාරීන් පැමිණ පොල් ලෙලි වල තිබූ, කුණු වී ගිය මළසිරුරක් සොයා ගනු ලැබී ය. පොලිසිය විසින් පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට සිද්ධිය වාර්තා කිරීමෙන් පසුව පොල් ලෙලි වල අසලදීම මූලික පරීක්ෂණයක් පවත්වා, සාක්ෂි සටහන් කර ගන්නා ලදී. ඉන් පසුව, කුණු වී තිබූ මළසිරුරට පිළිබඳව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පවත්වා මරණයට හේතුව වාර්තා කිරීම සඳහා විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා වෙත එය යොමු කිරීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයා පොලිසියට නියෝග කළේ ය. ඒ අනුව පොලිසිය විසින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සඳහා අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත මළසිරුර ඉදිරිපත් කරන ලදී.

සායම් අපිවර්ණයට සහ ඊට යටින් ඇති වර්ණය තුළ දෙදේ එම නිසා කුණු වී ගිය මළසිරුරක අපිවර්ණය ගැල වී ගියත් ඊට යටින් ඇති සුදු පැහැති සම මතුපිට පව්වය මනා ලෙස දක්නට ලැබේ. පව්වයක් ඉවත් කිරීමට තම් ශලා කර්මයකින් පව්වය තිබෙන සම ප්‍රදේශය ඉවත් කොට ශරීරයේ වෙනත් ස්ථානයකින් සම් කැබැල්ලක් බද්ධ කළ යුතු ය. බටහිර රටවල තරුණ තරුණයින් අතරේ තම සිරුරේ නොයකුත් අලංකාර පව්ව කොටා ගැනීමේ ප්‍රවණතාව ක්‍රමයෙන් වැඩි වී ගෙන එන බව පෙනේ. සම ලිංගික සම්බන්ධකම් පවත්වන අයවලුන් ඔවුන්ගේ අත්වල පිටි අල්ලේ කුරුල්ලෙකුගේ පිංතූරයක් කොටන අතර අත්තරාදයක ඖෂධවලට ඇබ්බැහිවූවන් දහ තුනේ ඉල්ලකම නොලෙහි යටි පැත්තේ පව්ව කෙටීම කරනු ලැබේ. කුණු වී ගිය, නිරුවත් නාදුන්න මළසිරුරක් හඳුනා ගැනීම සඳහා මෙම පව්ව ඉතා වැදගත් වේ.

මිනිස් ඇටසැකිල්ලේ ඇට දෙසිය හයක් ඇත. මෙම සිරුරේ තිබුණේ උකුල් ඇටය (pelvis), කොඳු ඇට පෙළේ කශෙරුකා (vertebrae), හිස් කබල, උඩු බාහුවට සහ යටි බාහුවට අයත් ඇට සහ ඉල ඇට කීපයක් පමණකි. යටි හනුව තිබුණේ නැත. සොයා ගත් ඇට සියල්ල ජලයෙන් තම්බා (boiled), මස් කැබලි ඉවත් කොට සෝඩියම් හයිපොක්ලෝරයිට් රසායනික සංයෝගයෙන් (sodium hypochlorite) සෝදා, අවිච්ඡේදී වේලා අස්ථිත් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් සෑම අස්ථියක්ම එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. අස්ථි රෝග (bone diseases), මෑතක දී සිදුවූ හග්න (recent fractures), සුවූ පැරණි හග්න (healed past fractures), සහජ විකලාංගතාවයන් (congenital deformities) හෝ අසමමිතිකතාවයන් (asymmetry) වැනි තත්ත්වයන් මෙම අස්ථිත්වල නො වී ය. හිස් කබලේ ලලාට අස්ථිය සහ නාසයේ අස්ථිය සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය, තලලේ හැඩය සහ පිහිටා ඇති අධ්‍යක්ෂිකුප ශිඛාවල (supra-orbital crests) හැඩය, ඇස් කුහර සහ උකුල් ඇටවල පිහිටීම හා හැඩය අනුවත් හිස් කබලේ සිවනවල (sutures) ස්වභාවය හා සිවන සන්ධි වී (fusion) කිබෙන ආකාරයත්, උඩු ඇත්තේ දත් මෝදු වී ඇති අන්දමත්, එම දත් ගෙඳි ගිය ප්‍රමාණය (attrition) අනුවත් සොයා ගන්නා ලද මෛදිගුරු අවුරුදු හතළිහත්, හතළිස් පහත් අතර වයසැති පිරිමි අයෙකුගේ බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. මේ

අනුව, පොල් ලෙලි වලේ තිබූ මළසිරුර අතුරුදහන් වූ කරෝලිය බාස්ගේ බව පොලිසිය සැක කළේ ය. හිස් කබලේ පාර්ශ්වික අස්ථිය සහ අවමුර්ධ අස්ථිය මත අඟල් හතරක් දිගැති කැපුමක් විය. කැපුමේ ඉදිරි කෙළවරෙන් ආරම්භ වූ ථේබිය හැඩය ඇති සර්පාභන්තයක් (fissure fracture) හිස් කබලේ දකුණු ඇස් කුහරය දෙසට විහිදී තිබුණි. කැත්තක් හෝ කඩුවක් වැනි ආයුධයකින් මියගිය තැනැත්තාගේ පිටුපස සිට පහර දී ඇති බව මෙයින් නිගමනය කළ හැකි විය. හිස් කබලේ තිබූ කැපුමේ ස්වභාවය සහ පිහිටීම අනුව මේ තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වී ඇත්තේ, පිටුපසින් සිටි අයෙකු කඩුවක් වැනි ආයුධයකින් කදබල පහරක් හිසට ගැසීමෙන්, මොළය තුවාල වීමෙන් බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ මතය වූයේ ය. මරණයෙන් පසුව එම සිරුර පොල් ලෙලි වලේ දමා ඇති බව ද තවදුරටත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

අධිකරණ වෛද්‍ය චාරිතාව සහ පොලිසිය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ අනිකුත් සාක්ෂි සලකා බැලූ මහේස්ත්‍රාත්වරයා මෙය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බව තීන්දු කොට වැඩිදුර පරීක්ෂණ පවත්වා සැකකරුවන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලෙස පොලිසියට නියෝග කළේ ය. මියගිය තැනැත්තා ස්ථිර වශයෙන් හඳුනා ගැනීමක් මෙම අපරාධය කළ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් හඳුනා ගැනීමක් පොලිසියේ වගකීම විය. මහේස්ත්‍රාත් තීන්දුව මත තවදුරටත් පොලිස් පරීක්ෂණ ආරම්භ විය. අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් විඛණ්ඩන අන්වීක්ෂයකින් (dissecting microscope) හිස් කබලේ තිබූ කැපුම් තුවාලය පරීක්ෂා කරන ලදී. එම කැපුම් තුවාලයේ කෙස් ගස් දෙකක් රැඳී තිබෙන බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට දන්නට ලැබුණි. විශාල කරන කාචයක් (macro lens) කැමරාවට සවි කොට කෙස් ගස් දෙක රැඳී තිබෙන ආකාරය ඡායාරූප ගත කිරීමෙන් පසුව වෛද්‍යවරයා ඒවා ප්‍රවේශමෙන් ඉවත් කර ගත්තේ ය. හිස් කබලේ තිබූ කැපුම් තුවාලයේ රැඳී තිබූ කෙස් ගස් දෙක මේ අන්දමට ඡායාරූප ගත කිරීමෙන් එය ලේඛණගත සාක්ෂියක් (documentary evidence) වශයෙන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. මේ අන්දමේ ලේඛණගත සාක්ෂි ශ්‍රී ලංකාවේ මහාධිකරණවල පවත්වන නඩු විභාගවල දී පිළිගනු ලැබේ. මනුෂ්‍ය ඝාතනවල අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ පවත්වන ප්‍රාදේශීය සහ දිස්ත්‍රික්ක රෝහල්වලවල වෛද්‍යවරුන් විසින් ඔවුන් විසින් නිරීක්ෂණ කරන ලද තුවාල ඡායාරූප ගත කිරීමක්

දැනට සිදු කරනු නො ලැබේ. එම වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කැමරා ලබා නො දීම මෙයට හේතුවයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක රෝහල්වල පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ කිරීමට ඇති මාන ශරීරාගාරවල තත්ත්වය ඉතාම අසතුටුදායක ය. බොහෝ මාන ශරීරාගාරවල ගිනකරණ නොමැත. තවද, ඇතැම් මාන ශරීරාගාරවල වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට අවශ්‍ය ආලෝකය (light), වාතාශ්‍රය (ventilation), උපකරණ සහ නල ජලය (running water) ද නොමැත.

තුවාලය සිදු කළ ආයුධය මත මියගිය තැනැත්තාගේ රුධිරය සහ කෙස් ගස් රැඳී තිබූ බව මෙම මළසිරුරේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය සිදු කළ වෛද්‍යවරයා පොලිසියට වාර්තා කළේ ය. මළසිරුරේ යටි හනුව පොල් ලෙලි වලේ තිබිය හැකි බැවින් එය ද සොයා ගන්නා ලෙස වෛද්‍යවරයා පොලිසියට උපදෙස් දුන්නේ ය. පොල් ලෙලි වලේ තිබෙන වතුර ඉවත් කිරීමෙන් පසුව යටි හනුව පමණක් නොව තවත් ඇට කීපයක් ද සොයා ගත් පොලිසිය ඒවා ද අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළේ ය. යටි හනුවේ තිබූ දත්වල බුලත් කනට සහ දත්ත ශල්‍ය වෛද්‍යවරයකු විසින් ඇමල්ගම්වලින් (amalgum) පුරවන ලද දත්තිය කුහර (dental cavities) කීපයක් ද තිබුණි. කරෝලිය බාස් නිකර බුලත් විට හපන අයකු බවත් මිය යාමට හය මසකට පමණ පෙර පළාතේ මහ රෝහලේ දත්ත ශල්‍ය ඒකකයෙන් ප්‍රතිකාර ගත් බවත්, කරෝලිය බාස්ගේ භාර්යාවගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමේ දී පොලිසියට දැන ගැනීමට ලැබිණි. දත්ත ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා කරෝලිය බාස් වෙත නිකුත් කර තිබූ ප්‍රතිකාර සටහන් පත ද (diagnosis card) ඇය විසින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට ඉදිරිපත් කරන ලදී. පොල් ලෙලි වලෙන් සොයා ගත් යටි හනුවේ දත්තිය කුහර පුරවා තිබූ ආකාරය අනුව ඉදිරිපත් කරන ලද දත්ත වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සටහන පරීක්ෂා කර බැලූ විට ප්‍රතිකාර ලබා ගෙන ඇත්තේ මියගිය කරෝලිය බාස් බව නිගමනය කළ වෛද්‍යවරයා ඒ බව පොලිසියට සහ අධිකරණයට වාර්තා කළේ ය. එම තීරණය තවදුරටත් තහවුරු කිරීමට පොල් ලෙලි වලෙන් සොයා ගත් යටි හනුවේ එක්ස් කිරණ (x-ray) රූපයක් ලබා ගෙන, එය දත්ත ශල්‍ය ඒකකයේ දී ලබා ගෙන තිබූ යටි හනුවේ එක්ස් කිරණ රූපයක් සමග එකක් මත අනික කැබීමෙන් (superimposition) එක්ස් කිරණ දෙකම එකම අයෙකුගේ යටි හනුවක් බව තහවුරු විය.

දත්තීය දත්ත (dental data) අනුව මෙසිරුර කරෝලිස් බාස්ගේ බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පොලිසියට පාර්තා කළේ ය. අධික ලෙස කුණු වී ගිය නිරුවත් මෙසිරුරක් හඳුනා ගැනීම සඳහා දත්තීය දත්ත (forensic dentistry) උපකාරී වන බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.

සාධාරණ සැකයෙන් තොරව මිනීමැරීම් නඩු විභාගයක දී මෙහිදී කැනුණා හඳුනා ගත් බව අධිකරණයේ දී ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය නිසා කරෝලිස් බාස්ගේ මංගල ඡායාරූපය ලබා ගෙන එම පිංතූරය ස්ථානාත්මක ප්‍රමාණයට විශාල කොට එම ඡායාරූපය මත කරෝලිස් බාස්ගේ හිස් කබලේ එක්ස් කිරණ පටලය තබා (super-imposition) චෝභාරක ඡායාරූප ශිල්පයා (forensic photographer) විසින් පරීක්ෂා කරන ලදී. පොල් ලෙලි වලේ තිබී සොයා ගත් හිස් කබල කරෝලිස් බාස්ගේ බව ඔප්පු කිරීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට එමගින් හැකි විය. කරෝලිස් බාස්ගේ දකුණු උරහිසේ කොටියකුගේ මුහුණක් පව්ව කොටා තිබුණ බව ඔහුගේ භාර්යාව පිළිගත්තා ය. දත්තීය දත්ත, අධිෂ්ඨාපන රූප සහ පව්වය යන සියලු සාධක අනුව, පොල් ලෙලි වලේ තිබූ මෙසිරුර කරෝලිස් බාස්ගේ බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය.

තවදුරටත් පොලිසියේ වගකීම වූයේ කරෝලිස් බාස්ගේ සාහසනයන් කපුරුන් ද යනු සොයා ගැනීමයි. ඒ වන විට කරෝලිස් බාස්ගේ මරණය පිළිබඳව ගම්මි නොයෙකුත් කටකතා පැතිරී තිබුණි. කරෝලිස් බාස් මැරුවේ එම ගමෙහි පදිංචි දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් තිදෙනා බවට පොලිසියට නිර්නාමික පෙන්සමක් ලැබුණි. ඒ අනුව, පොලිසිය දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් දෙදෙනාගෙන් ප්‍රශ්න කළත් නියම හෝස්ටාලවත් ලබා ගැනීමට නො හැකි විය. දියෝනිස්ගේ ගෙදර පොලිසිය විසින් දැඩි ලෙස පරීක්ෂා කළේ කපුරුන් වැනි ආයුධයක් සොයා ගැනීමට නො හැකි විය. පරීක්ෂණය භාරව ක්‍රියා කළ පොලිස් නිලධාරියා දියෝනිස් වාසය කළ ගම්මි සහ අවට ගම්වල සිටින කම්මල්කරුවන් හමු වී කපුරුන් හෝ අයෙකු කපුරුන් හෝ මත්තයක් වැනි ආයුධයක් සාදවා ගත්තේ ද යන්න ඔවුන්ගෙන් විමසී ය. මාස දහයකට පමණ පෙර නො හඳුනන අයෙකු තමා ලවා කපුරුන් සාදවා ගත් බව එක් කම්මල්කරුවෙක් පොලිසියට කියා සිටියේ ය. අධිකරණයේ අවසරය ඇතිව දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් දෙදෙනාම උසාවියේ දී හඳුනා

ගැනීමේ පෙරෙව්වූවකට ඉදිරිපත් කළේ ය. මාස දහයකට පෙර තමාට කියා කපුරුන් සාදා ගත් පුද්ගලයා දියෝනිස් බව පෙරෙව්වූවේ දී කම්මල්කරු විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී.

දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් දෙදෙනා වනාම අත් අඩංගුවට ගත් පොලිසිය කපුරු ගැන ඔවුන්ගෙන් විමසී ය. කරෝලිස් බාස්ගේ හිසට කපුරුවෙන් පහර දී මැරූ බවත් ඒ සඳහා පාවිච්චි කළ කපුරු තවත් පොල් ලෙලි වලකට වීසි කළ බවත් ඔවුහු පොලිසියේ දී කියා සිටිය හ. සැකකරුවන් ලවා පොල් ලෙලි වල හඳුනා ගෙන එහි තිබූ කපුරු ලබා ගෙන පොලිසිය විසින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට ඉදිරිපත් කරන ලදී. හිස් කබලේ කැපී තිබුණ කොටසට කඩුවේ තලය අනුසි (fitting) වන බව නඩු විභාගයේ දී අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විශාල කළ (magnified) ඡායාරූපය මගින් පෙන්වුණි කළේ ය. කඩුවේ මීට තලයට සම්බන්ධ වන කොටසේ කෙස් ගස් කීපයක් රැඳී තිබුණි. හිස් කබලේ තිබූ කෙස් ගස්වල මූලෙහි (roots) ඇති ශෛල සහ මියගිය කරෝලිස් බාස්ගේ ඇට මිදුර (bone marrow) D.N.A. ප්‍රතිරූපන පරීක්ෂාව සඳහා රසායනාගාරයට ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර අධිශීතකරණයේ තබන ලදී. විශේෂයෙන්ම නිරක්ෂ රේඛාව අසල පිහිටි රටවල මෙම ක්‍රියාමාර්ගය අනුගමනය කළ යුතු ය. හිස් කබලේ හිරවී තිබූ කෙස් ගස් හා කපු මීටේ රැඳී තිබූ කෙස් ගස් කරෝලිස් බාස්ගේ බව D.N.A. ප්‍රතිරූපන පරීක්ෂාවෙන් සාධාරණ සැකයෙන් තොරව අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට ඔප්පු කිරීමට හැකි විය. කරෝලිස් බාස් පාවිච්චි කළ පනාවේ රැඳී තිබූ කෙස් ගස් ද D.N.A. ප්‍රතිරූපන පරීක්ෂාවට ලක් කළේ ය. කඩුවේ රැඳී තිබූ, හිස් කබලේ රැඳී තිබූ සහ කරෝලිස් බාස් හිස පිරු පනාවේ තිබූ කෙස් ගස්, එකම අයෙකුගේ බවත් ඒවා කරෝලිස් බාස්ගේ බවත් අධිකරණයේ දී ඔප්පු කිරීමට මේ අනුව හැකි විය.

සාහසිකයෙකුගේ හෝ සාකතයට ලක්වූ පුද්ගලයෙකුගේ ඇඳුම් මත හෝ වෙනත් භාණ්ඩ මත රුධිරය හෝ ඔහුගේ ශරීරය මත කුඩා පටක කැබලි (pieces of body tissue) තිබිය හැකි ය. තවද, සාහසිකයාගේ රුධිරය හෝ ඔහුගේ ශරීරයේ කුඩා පටක කැබලි සාහසිකයාට ලක්වූ තැනැත්තාගේ ඇඳුම් මත තිබිය හැකි ය. ස්ත්‍රී භාතනයට ලක්වූ තැනැත්තාගේ ඇඳුම් මත තිබිය හැකි ය. ස්ත්‍රී දෂණයක දී හෝ ලිංගික අපචාරයට ලක්වූ තැනැත්තෙකුගේ ඇඳුම් මත හෝ ශරීරය මත ප්‍රභාපනයාගේ ශුක්‍ර තරලය (semers) තිබිය

හැකි ය. තැවරුනු රුධිරයෙහි හෝ ශරීරයෙහි පටකවල වර්ගය (group) ප්‍රතිශක්තිකරණ පරීක්ෂණවලින් දැන ගැනීමට පුළුවන. සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා පරීක්ෂා කරනු ලබන රුධිරය හෝ පටක කොටස්වල සාම්පල අලුත් (fresh) ඒවා විය යුතු ය. කුණු වූ රුධිරයෙන් හෝ කුණු වූ ශරීරයේ පටක කොටස්වලින් ප්‍රතිශක්තිකරණ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමෙන් රුධිරයෙහි හෝ පටකවල වර්ගය සොයාගත නොහැකි ය. එමනිසා මෙවැනි ප්‍රතිශක්තිකරණ පරීක්ෂණවල අගය සීමාසහිත වේ. තවද, මිනිසුන් අතර සමාන රුධිර වර්ග හෝ සමාන පටක වර්ග ඇති තැනැත්තන් බොහෝ ඇත. එම නිසා රුධිරය හෝ ශරීරයේ පටක වර්ග කිරීමෙන් සාහසිකයකුගේ හෝ සැකකරුවකුගේ නිර්දෝෂිභාවය අධිකරණයක දී ඔප්පු කළ හැකි වුවත් වරදකරුවන් හෝ සැකකරුවන් අධිකරණයක දී වරද කළ බව සාධාරණ සැකයෙන් තොරව ඔප්පු කළ නොහැකි ය. මෙම හිඬුස පිරවීමට ඩී - ඔක්සිඩ්බොනිට්ස්ලික් අම්ල (ඩී. එන්. ඒ.) පරීක්ෂණය (D. N. A. testing / finger printing) උපයෝගී කරගත හැකි ය. ඩී. එන්. ඒ. තාක්ෂණය පළමුවෙන්ම සොයා ගන්නා ලද්දේ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික නොබෙල් තාග්‍යලාභී මහාචාර්ය ඇලෙක් ජෙෆ්රි (Alec Jeffrey) විසිනි. ඩී. එන්. ඒ. ප්‍රතිරූපය පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව යම් අයෙකු අපරාධයක් කළ බව බොහෝ දුරට අධිකරණයක දී ඔප්පු කළ හැකි ය. සර්වසම නිඛුල්ලෙන් (identical twins) හැර අන් සෑම මනුෂ්‍යයෙකුගේම ඩී. එන්. ඒ. පාදක පිහිටීම (base sequence) එකිනෙකාගෙන් වෙනස් වේ. පරිසීමිත බහුරූපී දිගු බණ්ඩ විකිරණ ප්‍රස්ථාර තාක්ෂණය (restriction fragment length polymorphism RFLF autoradiograph) පාවිච්චි විකිරණය (electrophoresis) පාවිච්චි කිරීමෙන් ඩී. එන්. ඒ. වල භාණ්ඩ දැක්වෙන සංකේත තීරු (bands) වශයෙන් ස්වයං විකිරණ ප්‍රස්ථාරයක (autoradiograph) දැකගත හැකි ය. අපරාධයක් සිදුවූ තුවාලකරු හෝ මියගිය තැනැත්තාගේ හෝ අපරාධයට ලක්වූ ගැනීමට හැකි රුධිරය, රුධිර පැල්ලම් (blood stains), ශුක්‍රය (semen), යෝනියෙන් ලබා ගත් තරලය (vaginal fluid) හෝ කොටස්වල හෝ සම් කැබලි යනාදී ද්‍රව්‍යවල ඩී. එන්. ඒ. අනුරූපය

සැකකරුවාගේ රුධිරයේ ප්‍රතිරූපය සමග ඩී. එන්. ඒ. තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් සංසන්දනය කිරීමෙන් අපරාධය සිදු කළ තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමට හැකි වේ. විකිරණශීලී අභීක්ෂණ (radioactive probes) මගින් පරිසීමිත බහු රූපී දිගු බණ්ඩ කොටස්, සලකුණු (markers) කොට හඳුනාගත හැකි ය. පරිසීමිත බහුරූපී දිගුබණ්ඩ කොට කට්ටලයකින් (RFLP fragment) පවා යමෙකුගේ ඩී. එන්. ඒ. ප්‍රතිරූපය හඳුනාගත හැකි වේ. එමනිසා ඩී. එන්. ඒ. ප්‍රතිරූප තාක්ෂණයට ඩී. එන්. ඒ. " ඇහිලි සලකුණු " යැයි භාවිතා කරනු ලැබේ. දෙදෙනෙකුගේ ඩී. එන්. ඒ. ප්‍රතිරූපය එකතා සමාන වීමේ ප්‍රවණතාවය ලක්ෂ්‍යකට එකකි.

ඉඩම් ආරවුලක් නිසා කරෝලිස් බාස් සමග දියෝනිස් හින් අමනාපයෙන් සිටි බවත් එක් දිනක සවස් යාමේ දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් දෙදෙනාට කරෝලිස් බාස් පාරේ දී හමුවුණු බවත් එහි දී බහින්බස් වීමක් හටගත් බවත් හිටි හැටියේම ඉනේ කිබු උල් පිහියක් ඇද ගත් කරෝලිස් බාස් ඔවුනට පිහියෙන් ඇනීමට වෙර දැරූ බවත් ආත්ම ආරක්ෂාවට ඔවුන් කරෝලිස් බාස්ට අතින් පහර දුන් බවත් මහාධිකරණ නඩු විභාගයේ දී ඔවුන්ගේ නිදහසට තිදෙනාම ප්‍රකාශ කළෝ ය.

විත්තිකරුවන් කළ ප්‍රකාශය සත්‍ය නම් කරෝලිස් බාස්ගේ හිසෙහි කැපුම් තුවාල තිබිය නොහැකි බවත්, ඔහුගේ හිස් කබලේ කිබු කැපුම් තුවාලය අනුව කරෝලිස් බාස්ට කඩුවකින් හෝ මත්තයකින් ඔහුගේ පිටුපසින් සිට පහර දී ඇති බවත් සාමාන්‍යයෙන් මිනිසුන් කඩුවක් රැගෙන එදිනෙදා ගමන් බිමන් නොයන බවත් පැමිණිල්ලේ නිකිඤ්චරයා පූරියට පහදා දුන්නේ ය.

කම්මල්කරුවාගේ සාක්ෂිවලින්, කඩුව දියෝනිස් විසින් තමන් ලවා සාදා ගත් බව ඔප්පු වීමෙන් පසුව සහ වෛද්‍ය සාක්ෂි ද නිසි පරිදි ගැලපීමෙන් දියෝනිස් සහ ඔහුගේ පුතුන් දෙදෙනා සිතා මතා පූර්ව වේතනාවකින් යුතුව කරෝලිස් බාස්ගේ මරණය සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් තිදෙනාටම මරණීය දණ්ඩනය නියම විය.

D. N. A. වැනි සුපිරි තාක්ෂණ ක්‍රම සහ මුහුණේ ඡායාරූපය, හිසෙහි එක්ස් කිරණ පටලය මත අධිස්ථාපනය (super imposition

of photograph of face and skulls) කිරීම නිසා මෙහි දී මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව පොලීසිය විසින් කරන ලද වැඩිදුර පරීක්ෂණ අනුව කරෝලස් බාස්ගේ සාකකයන් කපුරුන් දැඩි සොයා ගැනීමට හැකි විය.

කඩුවේ සහ හිස් කබලේ රැඳී තිබූ කෙස් ගස්, කරෝලස් බාස්ගේ සතාවේ රැඳී තිබූ කෙස් ගස්, හිස් කබලේ කැපී තිබූ කොටසේ මතුපිට ස්වභාවය, සහ කඩුවේ තලයේ මතුපිට ස්වභාවය මිනීමරුවා සහ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ "නිහඩ සාක්ෂි" වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

ආවර්ජනා

අවුරුදු විසිපහක් පමණ වයසැති රුමත් තරුණියක වූ ආවර්ජනා, වැඩිදුර අධ්‍යාපනයක් ලබා විද්‍යා ගුරුවරියක වීමේ අභිලාෂයෙන් විද්‍යා පීඨයකට ඇතුළු වූවා ය. ඇයගේ පියා කුලී වැඩ කරන්නෙකි. ඉන් ඔහු ලැබූ මුදල යම්තමින් එදාටේල පිරිමසා ගැනීමට ප්‍රයාණයක් වුව ද, ආවර්ජනාගේ උසස් අධ්‍යාපනයට වියදම් කිරීමට තරම් මුදලක් ඔහුට නො තිබුණි. ආවර්ජනාගේ ඇවුස්ස මස්සිනා වූ සිරිපාල එළවළු කොරවූ වගා කොට ලැබුණ ආදායමින් ඇයගේ උසස් අධ්‍යාපනයට වියදම් කළේ, අනාගතයේ දී ඇය විවාහ කර ගැනීමේ බලාපොරොත්තු ඇතිව ය. සිරිපාලගේ මෙම අනාගත බලාපොරොත්තුව ගැන ආවර්ජනා එතරම් තැකීමක් නො කළත් ඊට විරුද්ධත්වයක් ද නො දැක්වූවා ය. සියල්ල දෙවියට භාර කළ ආවර්ජනා උසස් අධ්‍යාපනයක් ලබා ස්ථිර රැකියාවක් කිරීමේ අරමුණෙන් සිරිපාලගේ උදව් ද ලබමින් ඉගෙනීමේ කටයුතු නො කඩවා සාර්ථකව කර ගෙන ගියා ය.

ආවර්ජනාගේ දුක සැප විමසීමට සිරිපාල මසකට වරක් විද්‍යා පීඨයට පැමිණියේ ය. එසේ පැමිණි විට ආවර්ජනාගේ වියදමට අවශ්‍ය මුදල් ඇයට ලබා දීම සිරිපාලගේ සිරිතක් විය. ආවර්ජනාගේ රූපයට වගී වූ විද්‍යා පීඨයේ තරුණයන් කිහිප දෙනෙක්ම ඇය ගැන උනන්දුවක් දැක්වූවත් සිරිපාලගේ සම්බන්ධය ගැන දැන ගැනීමෙන් පසු ඔවුහු තම අදහස අත්හැර දැමූ හ. නමුත්, අරවින්ද නම් කඩවසම් තරුණයකු ආවර්ජනා පිළිබඳව තදින්ම ඇල්මක් ඇති කර ගෙන ඇයගේ ආදරය දිනා ගැනීමට නො පසුබට උත්සාහයක යෙදිනි. ආවර්ජනා පිළිබඳව අරවින්දගේ නිබ්බ ආදරය ඔවුන්ගේ සමීප මිතුරු මිතුරියන්ට රහස්‍ය නො වී ය. ඒ පිළිබඳව සමහරු අරවින්දට විහිථ කතා ද කළෝ ය.

තලඑළළු පැහැයෙන් යුතු කඩවසම් සිරුරක් ඇති අරවින්ද ධනවත් පවුලකින් පැවතෙන්නෙක් විය. ඉගෙනීමට දක්ෂයෙකු වූ අරවින්දගේ ගති පැවතුම් ආවර්ජනාගේ සිත් ගත්තේ ය. එහෙත්, ඒ වන විටත් තමා සමඟ විවාහ වීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් තමාට උදව් උපකාර කළ සිරිපාලට පිටුපෑම ද ආවර්ජනාට කළ නො හැකි බව ඇය

මෙතෙහි කළා ය. සුඵ වෙළඳාමකින් දිවි පෙවෙත සකසා ගත් ගැමි තරුණයෙකු වූ සිරිපාලත්, උසස් සමාජ තත්ත්වයක් මෙන් ම උගත්කම සහ ප්‍රියමනාප ගති පැවතුම්වලින් අභිබවා ගිය, අරවින්දත්, ආවර්ජනාගේ සිත තුළ නිතර තරඟ කරන්නට විය.

සිරිපාලගේ සම්බන්ධය අත්හළහොත් තම දෙමවුපියන්ගේ හා නෑ හිතමිතුරන්ගෙන් ඇසිය හැකි අවලාද ගැන ආවර්ජනා නිතර සිතුවා ය. එසේ කළහොත් ගුණමකු ගැහැණියක යැයි තම හෘද සාක්ෂිය විසින් කරනු ලබන වෝදනා ද (guilt complex) තමාට බවසා ගත නො හැකි බව ද ආවර්ජනා වරින්වර මෙතෙහි කළා ය. ආවර්ජනාගේ සිත, තරාදියක් මෙන් විටෙක සිරිපාලගේ පැත්තටත්, තවත් විටක අරවින්දගේ පැත්තටත් බර වන්නට වූ අතර, මෙය ආවර්ජනාට දැඩි මානසික පීඩනයක් ගෙන දෙන්නක් විය. තමා මුහුණ පා ඇති ප්‍රශ්නය අමතක කර දමා අධ්‍යාපන කටයුතුවල නිරතවීමට අවසානයේ දී ඇය තීරණය කළා ය. ඉගෙනීමේ කටයුතු අවසන් වන තෙක් ප්‍රේම සම්බන්ධකමක් ඇති කර නො ගැනීමට ආවර්ජනා ගත් තීරණය අරවින්දට දැන්වී ය. එහෙත්, ඇයගේ අදහස අරවින්ද පිළිනොගත්තේ, ආවර්ජනාගේ එම තීරණය තමා අමතක කොට, සිරිපාල සමග එක්වීමට ඇ දරණ උපක්‍රමයක් ලෙස අරවින්ද සිතූ නිසා ය. එබැවින්, සිරිපාලගේ අඩුපාඩුකම් දක්වමින් තමාට ආවර්ජනා නො ලැබුණහොත් තමාගේ අනාගතයම අප්‍රේම විය හැකි බව කියමින් අරවින්ද නිතර ඇයට ඇවිටිලි කරන්නට විය. විද්‍යා පීඨයේ දී ද ඉන් පිටත දී ද නිතර ආවර්ජනා හමු වූ අරවින්ද ඇයගේ ආදරය ලබා ගැනීමට බලවත් උත්සාහයක යෙදුණේ ය. සියල්ලෙන් මහත් සේ ව්‍යාකූලත්වයට පත්ව සිටි ආවර්ජනාගේ හැසිරීම අන්‍යයන්ට ද රහසක් නො වී ය. " දෙදෙනෙකුට ආදරය කිරීම නිදෙනෙකුට මිනි වල කැපීමක් " යැයි පවසමින් ආවර්ජනාගේ මිතුරියෝ ඇයට කීව වාරයක්ම අවලාද කළ හ. මෙම තත්ත්වය නිසා මහත්සේ කැළඹුනු ආවර්ජනා දිනක් අරවින්දට තම අදහස් පවසමින්, දිර්ඝ ලිපියක් ලියා පසුදින, එම ලිපිය තැපැල් කිරීම සඳහා නවාතැන් ගෙන සිටි නිවසේ අයිතිකාරියට දුන්නා ය. එදින විද්‍යා පීඨයට ද නො ගිය ආවර්ජනා ඇයගේ මිතුරියන්ගෙන් වෙන් වී හුදකලාවම බෝඩිමේ ගත කළා ය. විද්‍යා පීඨයට ආවර්ජනා නො පැමිණීම නිසා ඇය බැලීමට අරවින්ද ඇගේ බෝඩිමට පැමිණියේ ය. මෙහි දී තම අදහස් ගැන දිගින් දිගටම දෙදෙනා

සාකච්ඡා කළ අතර අරවින්ද සමුගත්තේ ආවර්ජනා තමන් වෙත නතු කර ගනිමිනි. ඔවුන් දෙදෙනාගේ මෙම හමුවීම ද බෝඩිම අයිතිකාරියගේ සහ ඇගේ මිතුරියන්ගේ දැඩි විවේචනයට ලක්විය. මෙයින් ආවර්ජනා නැවතත් මහත්සේ කැළඹුණි. එදින රාත්‍රියේ ද අධ්‍යාපන කටයුතුවල නො යෙදුනු ඇය වේලාසනින්ම නින්දට ගියා ය. ඒ වන විටත් ඇයගේ අනිකුත් මිතුරියෝ කාමරයේ පාඩම් කරමින් සිටියෝ ය. එහෙත්, ආවර්ජනාට නින්ද නො ගියේ ය. අරවින්ද පෙර දින හමු වූ ආකාරයත්, සිරිපාලගේ සිතේ ආවර්ජනා පිළිබඳව ඇති දැඩි බලාපොරොත්තුවත්, ඇයගේ සිත මහත් සේ ව්‍යාකූල කරන්නක් විය. සිරිපාල රකුසෙකු මෙන් තමා මරන්නට පනින අයුරුත්, දෙමාපියන් අපවාද නගමින් තමාට දොස් පවරන අයුරුත්, තමාගේ හිත මිත්‍රාදීන් තමාට දොස් පවරන අන්දමත් නින්ද නො ගිය ආවර්ජනාට මුළු රාත්‍රිය පුරාම විටින් විට දර්ශනය වන්නට විය.

ආවර්ජනා සමග එකම කාමරයේ නැවතී සිටි ඇයගේ මිතුරියක වූ මල්කාන්ති පසුදින උදෑසන අවදි වීමෙන් පසුව, ආවර්ජනා ඇගේ ඇඳෙහි නො සිටි බව දුටුවා ය. ඇය කාමරයේ ද පෙනෙන්නට නො සිටි බැවින් වැසිකිළියට ගොස් ඇතැයි සිතූ මල්කාන්ති එදෙසට ගියා ය. එහෙත්, ආවර්ජනා වැසිකිළියේ ද නො සිටි බැවින් එම කාමරයේම නැවතී සිටි ගයනී ද අවදි කරවා ආවර්ජනාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන බෝඩිමේ අත් අයට ද දැනුම් දුන්නා ය. සෑම දෙනාම ආවර්ජනා ගැන සෙවුවත් ඇය ආගිය තැනක් සොයා ගත නො හැකි විය. පසුදින උදයෙන්ම විද්‍යා පීඨයට ගිය ගයනී සහ මල්කාන්ති ආවර්ජනාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන අනෙකුත් ශිෂ්‍යයන්ට ද විදුහල්පතිට ද දැනුම් දුන් අතර විදුහල්පති සහ ශිෂ්‍යයින් විසින් ආවර්ජනාගේ නිවසට ද ඇයගේ අතුරුදහන්වීම දන්වන ලදී. ආවර්ජනා ඇසුරු කරන සෑමගෙත් ද ඇය ගැන විමසුවත් ආගිය තැනක් සොයා ගත නො හැකි වූයෙන් මේ පිළිබඳව, එබැවින් පොලිසියට දන්වන ලදී.

මෙසේ දින දෙකක් ගත වීමෙන් පසු දින උදෑසන තරුණියකගේ අඩනිරුවත් මළසිරුරක් විද්‍යා පීඨය අසල මුහුදු වෙරළේ ඇති බවට ආරංචියක් පැතිරී ගියේ ය. වෙරළට පාවී ආ මළසිරුර ආවර්ජනාගේ බව ඇයගේ මිතුරු මිතුරියන් විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී.

ආවර්ජනාගේ දෙමාපියන් ද එම මෙසිරුර තම දියණියගේ බලා හඳුනා ගන්නා ලදී. ඇයගේ දිගු කෙස් වැටියත් කන් පෙතිවල තිබූ කරාඬු පෝච්චත්; ඇයව හඳුනා ගැනීමට උපකාරී විය.

පොලිස් නිලධාරීන් ආවර්ජනාගේ මෙසිරුර සොයා ගත් ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව (protecting the scene where body is discovered) එම සිද්ධිය මනුෂ්‍ය සාහසනයක් යැයි සැක කොට පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාට දන්වා එම ස්ථානයේ-දී ම මූලික මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයක් පැවැත් විය. මෙහි දී පොලිසිය විසින් ආවර්ජනාගේ දෙමාපියන්ගේ ද ඇය නවාතැන් ගෙන සිටි බෝඩිමේ අයගෙන් ද සාක්ෂි සටහන් කර ගන්නා ලදී.

ආවර්ජනාව සිය දිවි හානි කර ගැනීමට කිසිම හේතුවක් නො තිබූ බවත්, ඇයව දූෂණය කොට මරා දමා ඇති බවත්, ඇයගේ දෙමාපියෝ මහේස්ත්‍රාත් විනාගයේ දී කියා සිටියෝ ය. මෑතක සිට ආවර්ජනා, ඇයගේ අධ්‍යයන කටයුතු ද අතපසු කර ගනිමින් දේශනාවලට නො පැමිණ කල්පනා කරමින් දැඩි සිත් තැවුලෙන් සිටි බවත්, අරවින්ද තමාගේ විද්‍යා පීඨ ශිෂ්‍යයකු නිතර ඔවුන්ගේ බෝඩිමට පැමිණ ආවර්ජනා සමඟ එක දිගට පැය ගණන් කරා කරමින් සිටි බවත්, ඒ සෑම අවස්ථාවකම ආවර්ජනා කඳුර සලමින් සිට ඇති බවත්, මරණ පරීක්ෂණයේ දී අනාවරණය විය. තවද, අරවින්දගේ පැමිණීම ගැන විමර්ශනය පළ කරමින් බෝඩිමේ අයිතිකාරිය විසින් ආවර්ජනාව දැඩි ලෙස අවවාද කොට ඇති බවත් හෙළි විය. ආවර්ජනා අතුරුදහන් වූ දිනට පෙර දින උදයේ බෝඩිමට පැමිණ අරවින්ද ඇය සමඟ කරා කරමින් සිටි භවස භයයි කිහිට පමණ බෝඩිමෙන් පිට වී සිය බව සාක්ෂිවල දී තව දුරටත් හෙළි විය. රාත්‍රී ආහාරයක් ගො ගෙන ආවර්ජනා, අටට පමණ නින්දට ගිය බවත් පසුදා උදෑසන පහට පමණ ඔහුගේ අවදි වී බලන විට ආවර්ජනා කාමරයේ ගො සිටි බවත්, බෝඩිමේ අවට සහ වැසිකිළියේ ඇය ගොසිටි නිසා බෝඩිමේ අයිතිකාරියට ද ඒ බව දැන්වූ බවත්, තවදුරටත් ඔවුන් මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයේ දී කියා සිටිය හ. අරවින්ද තමාගේ විද්‍යා පීඨ ශිෂ්‍යයකු නිතර ආවර්ජනාගේ බෝඩිමට පැමිණ පැය ගණන් ඇය සමඟ කරා කරමින් සිටි බවත්, ඒ පිළිබඳව තම අනුසාදය ආවර්ජනාව සිට චාරයක් පළ කර ඇති බවත්, බෝඩිමේ අයිතිකාරිය සාක්ෂි දෙමින් පැවසූවා ය. ආවර්ජනා අතුරුදහන් වූ

දිනට පෙර දින ඇය විසින් අරවින්දට ලිපියක් ලියා තැපැල් කිරීමට කමා වෙත භාර දුන් බව ද බෝඩිමේ අයිතිකාරිය තවදුරටත් මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ දී සාක්ෂි දෙමින් සඳහන් කළා ය. ඒ අනුව, අරවින්ද වෙත ආවර්ජනා විසින් යවා තිබූ ලිපිය පොලිසිය විසින් තැපැල් කාර්යාලයෙන් ලබා ගෙන එය මහේස්ත්‍රාත්වරයාට ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම ලිපියේ අත් අකුරු ආවර්ජනාගේ බව ඇයගේ දෙමාපියන් විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී. ඇය සිය දිවි හානි කර ගන්නා බව සෘජුව එම ලිපියේ සඳහන් කර නොමැති වුවත්, කුඩා මානසික පීඩනයකට තමා පත්වී ඇති බවත්, තමාගේ මතය අවුල් වූ තුල් බෝලයක් මෙන් බවත්, ඇයගේ ඉරණම නො සිතූ පරිදි අවසන් විය හැකි බවත් එම ලිපියේ සඳහන් වී තිබුණි. මරණ පරීක්ෂණයේ දී සාක්ෂි දුන් අරවින්ද කියා සිටියේ, අවසන් වරට කමා ආවර්ජනා හමු වූ අවස්ථාවේ ඇය සතුවත් සිටි බවත්, සිය දිවි හානි කර ගැනීමට ඇයට හේතුවක් නො තිබුණු බවත් ය.

සියලු සාක්ෂි සටහන් කිරීමෙන් අනතුරුව, වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නියෝග කරන ලදී. ආවර්ජනාගේ පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පළපුරුදු අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥයකු විසින් පවත්වනු ලැබී ය.

අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥවරයා විසින් ප්‍රථමයෙන්ම සියලු පැතිවලින් මෙසිරුරේ වර්ණ ඡායාරූප ලබා ගන්නා ලදී. අසිරිතස් ලෙස මරා දමා ඇතැයි සැක කරන දැඩි ලෙස කුණු වී ඇති මෙසිරුරුවල ස්වභාවයෙන් ඇතිවන වෙනස්කම් (post mortem changes) මරණයට පෙර සිදු කරන ලද පහරදීම්වලින් ඇතිවන තැල්ම, කැපුම් තුවාල, පිළිස්සීම් වැනි ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියාවලින් සිදුවූ ඒවා බව පොලිසිය සහ මහජනයා සැක කරන නිසා, මෙසිරුරු විච්ඡේදනය (dissection) කිරීමට පෙර සිරුරේ වර්ණ ඡායාරූප ලබා ගැනීම සිදු කරනු ලැබේ. ආවර්ජනාගේ මෙසිරුර ඉදිමී චූෂණ කර පැහැනි වී තිබුණි. එය දුටු බොහෝ අය කියන්නට වූයේ ධීවර බෝට්ටුවල පාවිච්චි කරන ගැස් ලාම්පුවකින් ආවර්ජනාගේ චූෂණ පූර්වයා ඇති බව ය. මෙසිරුර කුණුවීම නිසා චූෂණ ඉදිමී කර පැහැනිවීම පිළිස්සීමක් ලෙස බොහෝ දෙනා වරදවා සිතනු ලැබේ. ඉදිමී තිබූ පසුවේ, කර තන පටිය හිර වී තිබුණු නමුත් එය ඉඳි නො තිබුණි. යට කලිසමක් හෝ යට සායක් නොවූ අතර ඒවා

ඇති සිටි බවට යම් රෝග ලක්ෂණ නො තිබේ. කන් පෙතිවල වැඩි වැඩියාවක් සහ කොළ යන ඒවා මාරත් විසින් කා දමා තිබීම ලක්ෂණ තිබුණි. අනෙක් කරුණක් වන්නේ සියල්ලම කුණු වී තිබුණි. කරාබු කුට්ටම කන් පෙතිවල තිබුණත් ඒවා හැමි තිබුණි. පෝරුන් සහ විශාල මාරත් කන් පෙති සඳා කැමේ දී කරාබු කුට්ටම හැමි ඇත. කන් පෙති දාර ද සඳා කා තිබීම එය සිදුවූ බවට තවත් සිදුවූයකි. කැටුම් කුහල හෝ කැටුම් කුහල හෝ ඇතුම් කුහල ලෙසින් හෝ වී ය. මෙසිරුර අනාත්තරයේ ද කුහල නො වී ය. බෙල්ලෙහි පිපිවා ඇති කණ්ඩක අස්ථිය (hyoid bone) සහ කයිටොයිඩ් කාරිලේජය (thyroid cartilage) කැඩී නො තිබුණි.

ගෙල මිරිකා මරණයට පත් කිරීමේ දී මුහුණ හෝ ගෙලෙහි ලේ ලප නො තිබෙන අවස්ථා ඇති වුවත්, ස්වරාලයේ ඇතුල් පැත්තේ ලේ ලප (petechial haemorrhages) හට ගනී. සිරුර කුණු වුවත් මරණයට පෙර හට ගත් එවැනි ලේ ලප සිරුර කුණුවීම නිසා ස්වරාලයේ හට ගන්නා දුඹුරු පැහැති රතු වර්ණයෙන් (reddish brown discolouration) පළපුරුදු අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට හේතු කර ගත හැකි ය. ආවර්ජනාගේ මෙසිරුරේ කුණු වී තිබූ ස්වරාලයේ, ගෙල මිරිකීමෙන් ඇති වන්නා වූ ලේ ලප නො තිබූ අතර එම ලක්ෂණය ද ආවර්ජනා කරන ලදී. මරණයට පෙර ආවර්ජනාගේ ගෙල සිර කර නොමැති බව මෙයින් පැහැදිලි විය. ආමාශය තුළ අනාත තිබිමක් නො තිබුණි. නින්දට යාමට පෙර ඇය ආහාර නොගත් බව එයින් නිගමනය කළ හැකි විය. කුණු වී තිබූ ස්වරාලය, ස්වාසනාලය සහ ස්වාසනාලිකා තුළ මුහුදු වැලි තිබුණි. එම කැනැත්තෙකු මරණයට පත් කිරීමෙන් පසුව එම මෙසිරුර මුහුදු හෝ ගහකර දැමුවත් මුහුදු ජලය හෝ ගතේ වතුර ස්වරාලය, ස්වාසනාලය සහ ස්වාසනාලිකා තුළට ඇතුල් නො වන බව ආනාගතර කිරීමට පත් භෞතාරක ව්‍යාධිවේදී මහාචාර්යවරයෙකු වූ ඩිමිත් සිව්ති සමත් ඇත් පැහැත් වූ පරීක්ෂණයෙන් සොයා ගෙන ගත හැකි වූයේ සිරුරේ මාර්ගය ඉදිමී තිබුණි. එහි කුහල නො වී ය. යෝනිය තුළින් ගන්නා ලද පිස්තුවල ශුක්‍රාණු තිබේ දැයි පරීක්ෂා කළේද යෝනිය තුළින් ලබා ගත් පිස්ත අන්වීක්ෂයෙන් පරීක්ෂා කරන ලදී. එහි ශුක්‍රාණු නො වී ය. ආවර්ජනාගේ යෝනියේ ශුක්‍රාණු නො තිබීමෙන් මරණයට පෙර ඇය ලිංගික සංචාරයක් යැයි නො තිබුණ බව සිතිය හැකි ය. ස්ත්‍රී කලාපී

වෛද්‍ය භූය දොලහත් හැත්තෑ දෙකත් අතර කාලයක් ගතවීමෙන් පසුව යෝනිය තුළ ඇති ශුක්‍රාණු විනාශ වේ. එම නිසා යෝනියෙන් ලබා ගන්නා ලද පිස්තුවල ශුක්‍රාණු නො තිබීමෙන් යම් අයකු ලිංගික සංසර්ගයෙහි නො යෙදුනු බවට ස්ථිරවම සිදු නො හැකි ය. මරණයට පෙර ඇති වූ කුහල මෙසිරුරේ නො තිබීමෙන් ද, බැඳී ඇතිමේ ලක්ෂණ නොමැතිවීම සහ මියගිය තැනැත්තිය රාත්තල් එකසිය පනත් පමණ බර අඩි පහයි අහල් පහත් ලප මතා වැටුණු සිරුරක් ඇතිව සිටි බැවින් ද, මෙසිරුරේ බාහිර උපද්‍රවයන් සිදු වූ බවට ලක්ෂණ නො තිබූ බැවින් ද ස්වරාලය, ස්වාසනාලය හා ස්වාසනාලිකා තුළ මුහුදු වැලි තිබූ බැවින් ද මරණයට හේතුව දිය ගිලීම බව ද එයට හේතුව සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් විය හැකි බව ද අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වාර්තා කළේ ය.

අධිකරණ වෛද්‍ය වාර්තාවක් මූලික මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයේ දී ඉදිරිපත් වූ සාක්ෂිත් සලකා බැලූ මහේස්ත්‍රාත්වරයා ආවර්ජනාගේ මරණය පිළිබඳ විවෘත තීන්දුවක් ලබා දුන්නේ ය.

විද්‍යා පීඨ ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලය විසින් මෙම තීන්දුව ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී. මවුහු එම තීන්දුවට දැඩි විරෝධය පළ කළ හ. විද්‍යා පීඨයේ සිසු සිසුවියන්ට තේවාසිකාගාර ලබා දීමට නො හැකි වූ අඩුපාඩුව වසා ගැනීමට බලධාරීන්ට මුක්කු ගැසීමට අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා සාක්ෂි වසන් කොට ආවර්ජනා සිය දිවි හානි කර ගෙන යෑයි පෙන්වීමට කුට උපක්‍රමයක් ගෙන ඇති බව කියා විද්‍යා පීඨ සිසුහු උද්ඝෝෂණ කරන්නට වූ හ. ආවර්ජනා පැහැර ගෙන ගොස් මරා දමා ඇති බවට කට කටා ඒ සමගම පැතිර යන්නට විය. ආරක්ෂිත නවාතැන් පහසුකම් නො ලැබීම මෙම මරණයට හේතුව බව දක්වමින් විද්‍යා පීඨ ගොඩනැගිලිවල පෝස්ටර් අලවා තිබුණි. ආවර්ජනාගේ මරණය සිදු වූයේ සිය දිවි හානි කර ගැනීමකින් නොව ඇය බෝඩීමෙන් එළියට පැමිණි විට සාහසිකයන් පිරිසක් ඇයව පැහැර ගෙන ගොස්, දූෂණය කිරීමෙන් පසුව බවත්, ඇයව හඳුනා ගැනීමට නො හැකි වනසේ මුහුණ පුළුස්සා ඇයව මරා දමා ඇති බවත්, ඇයගේ ඇඳුම්, කොහු මෝලක තිබී හමු වූ බවත් කියැවෙන ආරංචි මේ අතර ලැබී ගින්නක් මෙන් පැතිර ගියේ ය. එම ආරංචිය අසන්නාගේ බව පසුව පැහැත් වූ පොලිස් පරීක්ෂණ විලින් හෙළි විය. ආවර්ජනාගේ මුහුණ පුළුස්සා තිබුණේ නම්

ඇයගේ නොනිවන සහ ඇති බැම පිළිස්සී තිබිය යුතුය. එවැනිකම වෛද්‍ය පරීක්ෂණයෙන් හෙළි නො වූ බව වෛද්‍යවරයා පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කොට තිබුණි. එය සනාථ කිරීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයා මළසිරුරේ වර්ණ සේයා රූප ලබා ගෙන තිබුණි. මළසිරුර කුණාටු නිසා ඉදිමීම සහ කථ වීම සිදු වී ඇති බැවින්, ආවර්ජනා පූර්වයා ඇති බවට වැරදි නිගමනයකට සමහර දෙනා පැමිණ ඇති බව මෙයින් පැහැදිලි වේ. ආවර්ජනා බෝඩිමි සිට සැකසුම් කාලය පමණ දුර ඇති මුහුදු වෙරළට බලහත්කාරයෙන් ගෙන යෑමට ප්‍රයත්න දැරීමේ දී අනිවාර්යයෙන්ම ඇය කැනැස්සිය යුතු ය. තවද, සාහසිකයින්ගෙන් මිදීමට තැත් කිරීමේ දී ඇයගේ ශරීරයේ සිරිම සහ තැපුම් තිබිය යුතු ය. එවැනි කිසිම බාහිර තුළාලයක් ආවර්ජනාගේ සිරුරේ නො තිබුණ බව වෛද්‍ය වාර්තාවේ පැහැදිලිව දක්වා තිබුණි. ආවර්ජනාගේ බෝඩිමි කාමරය මුහුදු වෙරළේ සිට සැකසුම් කාලය පමණ දුරින් පිහිටා තිබූ බැවින් ද, ආවර්ජනා වැනි නිරෝගී තරුණියක ඇයගේ මිතුරියන්ගේ අනුදැනුම නොමැතිව බලහත්කාරයෙන් කෙනෙකුට මුහුදු වෙරළට ගෙන ඒමට නො හැකි වීමත් නිසා ද ඇය දියේ ගිලී සිය දිවි හානි කර ගත් බව පොලීසිය උපකල්පනය කළේ ය.

ආවර්ජනා දූෂණය කොට මරා දමා මුහුදේ ගිල්වා ඇති බවට කථාවක් විද්‍යා පීඨ සිසුන් විසින් පෙන්වීමට හේතු තුනක් විය. එක් හේතුවක් නම් ආවර්ජනා රුමනියක වීම ය. දෙවන හේතුව නම් තන පටය පමණක් ඇයගේ සිරුරේ තිබීම ය. අනෙක් හේතුව නම් ආවර්ජනා සිය දිවි හානි කර ගන්නා බව සෘජුව ඇය අතුරුදහන් වීමට පෙර ලියා තිබූ ලිපියේ සඳහන් නො කර තිබීම ය. ඇය දූෂණය කළා නම් යෝනි මාර්ගයෙන් ලබා ගත් පිස්නයේ ශුක්‍රාණු දක්නට තිබිය යුතු ය. තවද, ඇය දූෂණය කළා නම් තන පටය ඉරි යාමක් හෝ එය බොහෝ විට සිරුරේ නොමැති වීමටත් ඉඩ තිබුණි. එසේ ම සාහසිකයින් අතින් ආවර්ජනා මරණයට පත්වූයේ නම් ඇය පැලඳ සිටි රත්තරන් කරාබු කුට්ටිම ගලවා ගැනීමටත් ඉඩ තිබුණි. ආවර්ජනාගේ සිරුරේ ඇඳුමක් නො තිබීම කාණේක කුකුළයට හේතුවක් විය. රූමත් තරුණියකගේ නිරුවත් ශරීරයක් මුහුදු වෙරළක තිබීමෙන් බොහෝ දෙනා සිතන්නේ ඇයව දූෂණයට ලක් කර ඇති බව ය. මූලික මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයේ දී හෙළි වූ සාක්ෂි අනුව ඇය අතුරුදහන් වීමට පෙර දින රාත්‍රී අටට පමණ

රාත්‍රියට අදින ගිවුමක් (night dress) ඇඳ තිබුණ බවට ඇය මුහුදේ සිටින මෝරුන් වැනි ලොකු මාරුන් විසින් ගිවුමේ උරහිස් පටි ඉරා දැමීමෙන් හෝ රළු මුහුදේ තවමත්තා දැඩි රළ පතරව හසුරීමෙන් ගල්පරවල පැටලීමෙන් ගිවුමේ උරහිස් පටි කැඩී යෑමෙන් ගිවුම ශරීරයෙන් ගැලවී යෑමේ හැකියාව ඇත. සිරුරෙන් ගැලවුණු එවැනි ගිවුමක් ගල්පර අතර සිරවී තිබීමට ද පුළුවන.

එක්දහස් නවසිය පනස් නවයේ දී ශ්‍රීමත් ස්විති ස්මිත් විසින් ලියන ලද " මෝස්ලි මර්ඩර " (Mostly Murder) නමැති ග්‍රන්ථයේ ඔහු ලියා ඇති කථාවක් මෙහි දී මට සිහිපත් වේ. ඓතිහාසිකයන් හිසට වැදී මියගිය තැනැත්තකුගේ මළසිරුරක් ඊජිප්තුවේ මුහුදු වෙරළේ තිබී සොයා ගත් නමුත් ඒ අසල තුළක්කුවක් නො වී ය. මියගිය තැනැත්තාට සිය දිවි හානි කර ගැනීමට හේතුවක් නො තිබූ බවත් මෙම සිද්ධිය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බවත් බලධාරීන් විසින් නිගමනය කරන ලදී. මළසිරුරේ පළමුවැනි අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ වෛද්‍යවරයාගේ මතය වූයේ ද එය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බව ය. මෙම සිද්ධිය මතත් ආන්දෝලනයකට තුඩු දුන් කරුණක් වූ බැවින් එවකට ඊජිප්තුවේ අධිකරණ වෛද්‍ය සේවයේ යෙදී සිටි ස්විති ස්මිත් වෛද්‍යවරයාට එම පරීක්ෂණය තැවත කිරීමට භාර දෙන ලදී. දශම තුනයි දෙකේ උණ්ඩයක් හිසෙහි දකුණු පැත්තේ කන් පෙත්තට ඉහළින් ඇති සංඛක ප්‍රදේශයට ආසන්නව තබා මියගිය තැනැත්තා විසින්ම වෙඩි තබා ගැනීමෙන් පසුව මෙම තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වී ඇති බව වෛද්‍යවරයා විසින් වාර්තා කරන ලදී. ඔහුගේ මතය බලධාරීන් විසින් පිළිගත් නමුත් මහජනයා සහ මාධ්‍යවේදීන් විසින් ස්මිත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාව දැඩි විවේචනයට ලක් කරන ලදී. ඊට සහි ගණනකට පසුව වාසනාවකට මෙන් මියගිය තැනැත්තාගේ හිස පසාරු කර ගෙන ගොස් තිබූ දශම තුනයි දෙකේ වෙඩි උණ්ඩවලට සමාන වෙඩි උණ්ඩ කීපයක් මියගිය තැනැත්තාගේ කාමරයේ තිබී පොලීසිය විසින් පසුව සොයා ගන්නා ලදී. තවද, මියගිය තැනැත්තාට ජීවිතය එපා වී (fed up and going to finish it) ඇති බවට අදහස දැක්වෙන ඔහු විසින් ලියන ලද ලිපියකුත් සොයා ගන්නා ලදී. මුහුදු වෙරළේ දී වෙඩි තබා ගෙන සිය දිවි හානි කර ගැනීමෙන් පසු මළසිරුර අසල වැටී තිබූ පිස්කෝලය වෙත අයෙකු විසින් පැහැර ගෙන ඇති බව මින් පැහැදිලි විය.

ආවර්ජනා විසින් ලියන ලද ලිපියේ ද සෘජුව ඇය සිය දිවි භානි කර ගන්නා බව ලියා නො තිබුණත් ඇයගේ මනස තුළ බෝලයක් මෙන් අවුල් වී ඇති බව ලියා තිබීම ඊජිප්තුවේ මුහුදු වෙරෙළේ දී වෙඩි තබා සිය දිවි භානි කර ගත් තැනැත්තා ලියා තිබූ ලිපියේ අදහස්වලට සමාන නො වන්නේ ද? ආවර්ජනාගේ සිය දිවි භානි කර ගැනීමත් ඊජිප්තුවේ මියගිය තැනැත්තාගේ සිය දිවි භානි කර ගැනීමත් අතර ගැබ් වී ඇති සමානාත්වතාවක් ඇති බවට මෙය එක් උදාහරණයක් වේ. මෙවැනි සිද්ධීන් ලෝකයේ වෙනත් රටවල ද කොතෙකුත් වාර්තා වී ඇත. යම් අයෙකු සිය දිවි භානි කර ගැනීමට හේතු පාදක කරුණු අත් අය නො දනිති. ඒවා දන්නේ මානසික අවපීඩනයෙන් (mental depression) පෙළෙන සිය දිවි භානි කර ගන්නා තැනැත්තාම ය.

යම් අයෙකු සිය දිවි භානි කර ගන්නා බව සෘජුවම ලිපියක සඳහන් නො කොට මිය යන අවස්ථා බොහෝ ඇත. එවැනි මළසිරුරුවල වෛද්‍ය පරීක්ෂණ පැවැත්වීමෙන් පසුව එය සිය දිවි භානි කර ගැනීමක් බව තිගමනය කිරීමේ දී ඇතැම් ජනමාධ්‍යකරුවන් හා මහජනයා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීන් උපහාසයට ලක් කිරීම කණගාටුවට කරුණකි. ආවර්ජනා සිය දිවි භානි කර ගෙන ඇති බවට අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ, ඔහු රුපියල් ලක්ෂ පහක පතාවක් ගෙන ඇති බවට රාවයක් ඇති බව වගකීමෙන් තොරව පළකරන එක් ටැබ්ලොයිඩ් (tabloid) පුවත්පතක වාර්තාකොට තිබුණි.

"කියන්නා කෙසේ කීවත් අසන්නා සිහිබුද්ධියෙන් ඇසිය යුතුය" යැයි ප්‍රස්ථාපිතයක් ඇත. ලෝකයේ සිටි ශ්‍රේෂ්ඨතම ශාස්ත්‍රාචාර්යවරුන්ටත් වෝදනා එල්ල කොට ඇත. එසේ නම් විද්‍යාත්මක පදනමක් මත පළපුරුදු ජ්‍යෙෂ්ඨ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියෙකුගේ අපකෂපාතී තිගමන අභියෝගයට ලක් කිරීම ගැන කම්පා විය යුතු ද ?

මළසිරුරේ ස්වාභාවය සහ ස්වාභාවිකා තුළ තිබූ මුහුදු වැලි හා මිය යාමට පෙර ආවර්ජනා විසින් ලියා තැපෑලට භාර දී තිබූ පසුව පොලිසිය විසින් සොයා ගන්නා ලද එම ලිපියක් ඇය සිය දිවි භානි කර ගත් බව ඔප්පු කිරීමට උපකාරී වූ "තිහිඩ් සාක්ෂි" ලෙස සැලකිය හැකිය.

සරෝමි කැබැල්ලේ සාක්ෂිය

හේතක තක්කාලි කඩමින් සිටි ගැහැණියක්, දැඩි ලෙස කුණු වී ගිය මළසිරුරක් දැක, ඒ බව පොලිසියට දැනුම් දුන්නා ය. එම මළසිරුර හඳුනා ගැනීමට කිසිවකුට නො හැකි විය. ඒ අනුව, මළසිරුර පරීක්ෂා කොට මරණයට හේතුව සහ මරණය සිදු වී ඇති ආකාරය පිළිබඳව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස, විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත අධිකරණයෙන් නියෝගයක් ලැබුණි.

මළසිරුරකින් දුගඳ හැමීම පිම්බීම සහ එහි වර්ණය වෙනස් වීමට පුනිභවනය (putrefaction) නොහොත් කුණුවීම යැයි කියනු ලැබේ. මරණයෙන් පසුව සංකීර්ණ ප්‍රෝටීන් (complex proteins) සරල සංඝටකයන් (simplex constituents) බවට සංජනයවීම (break down) මළසිරුරක් කුණුවීමට හේතුවයි. මරණයට පත්වීමෙන් පසුව සිරුරක හට ගන්නා ස්වයං-භ්‍යාප්ත ක්‍රියාව (autolysis) සහ බැක්ටීරියාවල ක්‍රියාව (bacterial action) නිසා කුණුවීම හට ගනී. මරණයෙන් පසුව සිරුරක් සෙල්සියස් අංශක හතරක (celsius 4°) උෂ්ණත්වයක් ඇති ශීතකරණයක හෝ එවැනි උෂ්ණත්වයක් ඇති දේශගුණයක නො තබන්නේ නම්, අප රටේ දී මරණයෙන් පැය දෙකකට පසුව මළසිරුරක කුණුවීම ආරම්භ වේ.

තෝර්වේ, පින්ලන්තය, ස්වීඩනය, නෙදර්ලන්තය, ජර්මනිය, අයිස්ලන්තය, ස්කොට්ලන්තය සහ එංගලන්තය වැනි උතුරු අර්ධගෝලයේ පිහිටි රටවල ශීත සෘතුවේ දී මළසිරුරුවල කුණුවීම ඇති නො වේ. මළසිරුරක් ශීතකරණයක නො තබා අනාරක්ෂිතව එළිමහනේ තිබේ නම්, කුඹියන්, කැරපොත්තන්, මීයන්, බලයුන්, බල්ලන්, වල් උරන්, නරින්, කඹරගොයින් සහ කාක්කන් වැනි සතුන් විසින් කෘ දමනු ලැබේ. කැරපොත්තන්, කාමින් වැනි කුඩා සතුන් විසින් මළසිරුරේ ඇස්, මුඛය, නාසය සහ යෝනිය වටය කෘ දමනු ලැබේ. මළසිරුරක් ජලයේ තිබෙන විට මායුන්, කකුළුවන් හා කිඹුලන් වැනි සතුන් විසින් කෘ දමනු ලැබේ. සතුන් විසින් කෘ දමන ලද එවැනි ස්ථාන මරණයට පෙර සිදුවූ තුවාල බව ඇතැම් අය සැක සිතීමට පුළුවන. කුණු වූ මළසිරුරු මත මැස්සන් බිත්තර දමන අතර ඊට පසුව එම බිත්තරවලින් පතුවන් හට ගනී. පතුවන්

විසින් මෙසිරුරේ සම සහ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් කා දමනු ලැබේ. මෙසිරුරක උදරයේ පහළ කොටසේ දකුණු පැත්තෙහි සම කොළ පැහැති වී සිරුරෙන් දුහඳක් හැමීම කුණුවීමේ ප්‍රථම ලක්ෂණයක් ය. නිරන්තරව රෝගීන්ට පිටිටා ඇති ඉන්ද්‍රියාව, ශ්‍රී ලංකාව සහ අප්‍රිකාවේ සමහර රටවල යම් අයෙකු මරණයට පත්වීමෙන් පැය හයේ සිට දොළහත් අතර කාලයකින් පසුව උදරයේ කොළ පැහැතිවීම ද කුණුවීම නිසා දර්ශනයට පිටවීම ද සිදු වේ. ශීත පළාතක තම් මෙම ලක්ෂණ හටගැනීමට පැය හතළිස් අටක් හෝ පැය හැත්තෑ දෙකක පමණ කාලයක් ගත වේ.

කුණුවීම නිසා රුධිරයේ ඇති වන වෙනස්වීම් නිසා ඉදිමුණු මෙසිරුරේ සම මතුපිට රෝස පැහැති වර්ණයක් හට ගනී. ඉදිමි ඇති රෝස පාට වර්ණයෙන් යුතු මෙවැනි ස්ථාන පහරදීම්වලින් සිදු වූ තැල්ම ලෙසින් සමහරු සිතති. පැහැපත් සමක් ඇති තරුණියකගේ මෙසිරුරේ බෙල්ලෙහි, මුහුණේ හෝ කඳෙහි මෙවැනි රෝස වර්ණ ස්ථාන සිඛිම බොහෝ අය සිතනුයේ මේ තැනැත්තිය මරණයට පෙර පහර දීමකට හෝ දබරයකට ලක් වී ඇති බව ය. නුදුරුණු වෛද්‍යවරුන් පවා එවැනි සාවද්‍ය නිගමනවලට පැමිණී අවස්ථා ඇත. නියුතු පිහියකින් මෙවැනි ස්ථාන විවිච්ඡේදනය (dissection) කිරීමෙන් පසු ඒවා සත්‍ය වශයෙන්ම මරණයට පෙර සිදු වූ තැල්ම ද තැනහොත් මෙසිරුර කුණුවීම නිසා හටගත් රෝස පැහැති වර්ණයක් ද යන්න පළපුරුදු අධ්‍යයන වෛද්‍ය නිලධාරියෙකුට නිසැකයෙන්ම හඳුනා ගත හැකි ය. මරණයට පෙර සිදු වූ තැල්මක ලේ කැටි වී තිබෙන අතර කුණුවීම නිසා හටගත් ප්‍රදේශයක ලේ කැටිවීමක් ඇති නොවේ. පටකවේද පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමෙන් මෙම වෙනස ස්පිරිටම හඳුනා ගත හැකි ය.

කුණුවීම වර්ධනය වීමත් සමග රුධිරයේ තිබෙන ගෙන්දගම් (sulphur) මෙත්හිමොග්ලොබින් (methheamoglobin) සමග සම්බන්ධ වීමෙන් සල්ෆ් මෙත්හිමොග්ලොබින් (sulph methheamoglobin) නමැති රසායනික සංයෝගය සෑදීම නිසා සම මතුපිට හා අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල කොළ පැහැති වර්ණය හට ගන්නා අතර, ක්‍රමයෙන් එම වර්ණය උදරයෙහි සෑම තැනකටම විහිදී යයි. ඒ සමගම උදරය පිම්බීමට පටන් ගනු ඇත. උදරයෙහි සහ පසුවේ කර පැහැති ඉරි හට ගන්නා අතර, කුණුවීම තවදුරටත් වර්ධනය වීමෙන්

කර පැහැති ඉරි ගාත්‍රා මතුපිට ද හට ගනී. ක්‍රමයෙන් මුළු ශරීරයම ඉදිමිම සිදු වේ. දුහඳ හමන කොළ පැහැති දිවර වලින් සුඛ ප්‍රමුද්‍ර (post mortem blisters) සම මතුපිට හට ගනී. එම ප්‍රමුද්‍ර කැටි අපිච්චමය ගැලවීම ඇති වේ. කුණුවීම නිසා සිරුර අභ්‍යන්තරයෙහි සහ පේශිවල හටගන්නා ඉන්ඩෝල් (indole), ස්කැටෝල් (skatole) සහ හයිඩ්‍රජන් සල්ෆයිඩ් (hydrogen sulphide) වැනි දුහඳ හමන වායුන් (gas) හට ගැනීම නිසා මුහුණ, බෙල්ල, පසුව, උදරය අත් සහ කකුල් යනාදිය ක්‍රමයෙන් පිම්බීම (bloating) ඇති වේ. සිරුර දැඩි ලෙස පිම්බීමත්, සම කර පැහැතිවීමත් නිසා සිරුර හඳුනා ගැනීම දුෂ්කර ය. සම කර පැහැතිවීම පිළිස්සීම යැයි බොහෝ දෙනා වරදවා සිතනු ලැබේ. මිය යන්නට පෙර මරණකරු ඇදුම් ඇඳ සිටියේ නම් ඒවා තද වන අතර කිසිදු අවස්ථාවක ඇදුම්වල ඉරි යාමක් ඇති නොවේ. මරණකරු ඇඳ සිටියේ පරණ ඇඳුමක් නම් මෙසිරුර පිම්බීම නිසා ඉරිමේ හැකියාව සුළු වශයෙන් ඇති වේ. එම නිසා කුණු වී ගිය මෙසිරුරක තිබෙන ඇදුම්වල ඉරිම ඇත්නම්, මෙසිරුර සතුන් විසින් ඇඳ දැමීම නිසා හටගත් ඒවා හෝ එම තැනැත්තා මිය යාමට පෙර ගැටුමක දී ඇදුම්වල ඇති වූ ඉරිම විය යුතු ය.

සතියක් පමණ ගත වූ විට කොණ්ඩය ගැල වී ඇස් ඉදිරියට නෙරා ඒම, විශාල වූ තොල් අතරින් දිව පිටතට පැමිණීම සහ සම කර පැහැතිවීම නිසා මෙසිරුර නිශ්‍රේෂ්ඨ ජාතිකයෙකුගේ බාහිර පෙනුමට සමාන වේ. ගර්භනීව සිටි කාන්තාවකගේ මෙසිරුරක් කුණු වූ විට ගර්භාෂය තුළ වායුව හට ගැනීම නිසා ගර්භාෂය තුළින් ග්‍රැණිය පිටතට ඒම, ශුද්ධ මාර්ගය පිටතට නෙරා ඒම සහ ආමාශය පිම්බීම නිසා ඒ තුළ අන්තර්ගත ආහාර, ස්වාසනාලය තුළට ඇතුල් වීම යනාදිය සිදු විය හැකි ය. ගර්භාෂය තුළින් ග්‍රැණිය පිටතට ඒම, මියගිය තැනැත්තිය මරණයට පෙර දරු ප්‍රසූතියක් සිදු වී ඇති බවටත්, ස්වාසනාලයේ ආහාර තිබීම මිය යෑමට පෙර එම තැනැත්තියට වමනය හට ගෙන ආමාශයේ තිබෙන ආහාර ස්වාසනාලය තුළ සිරවීමෙන් හුස්ම ගැනීම අපහසුතාවයට (ස්වාස රෝදය / asphyxia) ඇති වී ඇතැයි වෛද්‍යවරුන්ට සාවද්‍ය නිගමනවලට පැමිණිය හැකි ය. කුණු වී ගිය මෙසිරුරුවල පයෝදර, ශිෂ්ණය සහ වෘෂණ කෝෂ විශාල වේ. දින දහයක් ගත වූ පසුව කොණ්ඩය සහ අපිච්චමය මෙසිරුරෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ගැලවී යයි.

මෙවැනි තත්ත්වයක් ඇති වූ විට මළසිරුරක ඇනුම් තුළාල හෝ කැපුම් තුළාල හෝ වෙඩි වැදීමෙන් සිදු වී ඇති තුළාල ඇත්තම් ඒවායේ හැඩය, ප්‍රමාණය සහ ස්වභාවය බොහෝ දුරට වෙනස් වේ. එවැනි අවස්ථාවක දී එම තුළාලවල නිවරදි දිග සහ පළල පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කළ හැක්කේ කුණු වී ඇති මළසිරුරවල ඇඳුම් ඇත්තම් ඒවා මත පිහිටා ඇති කැපුම් සැලකිල්ලට භාජනය කිරීමෙන් පසුව ය. ඇඳුම් නො තිබූ විට කුණු වී ඉදිමී ඇති මළසිරුරක ඇති ඇනුම් තුළාලවල දිග සහ පළල ගැන නිවැරදි මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම අසීරු ය.

දැඩි ලෙස කුණු වූ මළසිරුරක් ඥාතීන් හෝ මිතුරන්හට හඳුනා ගැනීම දුෂ්කර ය. මළසිරුර කුණුවීම නිසා හට ගන්නා දුර්ගන්ධය නිසා අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ පවත්වන බොහෝ වෛද්‍යවරු බාහිර සහ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්ගේ පරීක්ෂාව සුපරීක්ෂාකාරීව නො කර පරීක්ෂණය ඉක්මණින් අවසාන කිරීමට බොහෝ විට කටයුතු කරති. කුණුවීමේ දී ඇති වන පිම්බීම නිසා මරණයට පෙර සිදු වූ කැපුම් තුළාල, ඇනුම් තුළාල සහ වෙඩි වැදීම්වලින් ඇති වූ තුළාලවල ස්වභාවයේ, ප්‍රමාණයේ සහ හැඩයේ වෙනස්වීම් ඇති වේ. මීට අමතරව අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල ඇති වන රෝග ලක්ෂණ ද හඳුනා ගැනීම දුෂ්කර ය. පළපුරුදු නොමැති දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරීන් දැඩි ලෙස කුණු වී ගිය මළසිරුරක වෛද්‍ය පරීක්ෂණය නිසියාකාරීව නො පැවැත්වීම නිසා මරණයට හේතුව සහ මරණය සිදුවූ ආකාරය මනුෂ්‍ය සාක්ෂ්‍යයක් බව සොයා නො ගත් අවස්ථා ද ඇත.

හේතේ තිබී සොයා ගත් දැඩි ලෙස කුණු වී ගිය මළසිරුර, අධිකරණ නියෝගය මත විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත යොමු කරනු ලැබී ය. ඔහු විසින් එම මළසිරුර පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. කබරගොඩ, වල් උතුරන් හා නරින් වැනි සකුන් මළසිරුර කා දමා ඇති බවට ලකුණු මළසිරුරේ දක්නට ලැබිණි. ඇඳුම් කිසිවක් මළසිරුරේ නො තිබුණි. නිවසකින් බැහැර වනාන්තරයක හෝ ලන්දක හෝ කුඹුරක යනාදී ස්ථානවල හමුවන මළසිරුරක ඇඳුම් නොමැතිවීම සැකයට භාජනය කළ යුතු කරුණකි. දැඩි සීතල පරිසරයක දී සීතල (hypothermia) නිසා මරණයට පත්වීමට සුළු වේලාවකට පෙර මිය යන තැනැත්තා ගේ සිහිය විකල් වීම නිසා ඔහු විසින්ම, ඇඳ සිටින ඇඳුම් සියල්ලම ඉවත්

කොට නිරූපණය සිටින බවට වාර්තා වී ඇත. එවැනි අයවලුන් සාපරාධී ක්‍රියාවකින් මනුෂ්‍ය සාක්ෂ්‍යයකට ලක් වී ඇතැයි මහජනයා හා පොලීසිය වැරදි නිගමනවලට එළඹීමට පුළුවන. මෙවැනි අවස්ථා වැඩි වශයෙන් වාර්තා වී ඇත්තේ එංගලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, ජර්මනිය හා උතුරු අර්ධගෝලයේ රටවලින් ය. අප රටේ ද නුවරඑළිය වැනි ප්‍රදේශවල දී මෙවැනි තත්ත්වයක් ඇති විය හැකි ය.

විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත යොමු කරන ලද එම මළසිරුර උසින් අඩි පහයි අඟල් හයක් විය. හිස් කබල මත තැන් තැන් වල කළු හිස් කෙස් දක්නට ලැබුණි. සම දුඹුරු පැහැති වී සණ්ච ෧෫ වැටී තිබිණ. මරණයට පෙර සිදුවූ බාහිර තුළාල කිසිවක් නො වී ය. සාක්ෂ්‍යය කිරීමෙන් පසුව මළසිරුර එළිමහනෙහි තද අවිවේ දවස් කීපයක් තිබීමෙන් පසුව එය හමු වූ ස්ථානය වෙත ගෙනවිත් දමා ඇති බව, මළසිරුරේ ස්වභාවය අනුව වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කළේ ය.

හිස් කබලේ පිහිටි අක්ෂි කුහරවලට උඩින් පිහිටා තිබූ ඉදිරියට නෙරා ගිය කොටස (සුපරිපක්ෂමීය මියර - super ciliary ridge) නිසා මිය ගිය තැනැත්තා පිරිමියෙකු බව කිව හැකි විය. උඩු ඇන්දේ දකුණු පැත්තෙහි සහ වම් පැත්තෙහි රදනක දත් දෙකම ඉදිරියට නෙරා විත් තිබුණි. උඩු ඇන්දේ දත් කුහර (dental socket) පහළොවක් ද, යටි ඇන්දේ දත් කුහර දහසයක් ද විය. ශරීරය කුණුවීමෙන් පසුව උඩු ඇන්දේ සහ යටි ඇන්දේ දත් ගැල වී යාමෙන් මෙම කුහර මතු වී ඇති බව පැහැදිලි විය. මේ අනුව මිය යාමට පෙර මේ තැනැත්තාට උඩු ඇන්දේ දත් පහළොවක් සහ යටි ඇන්දේ දත් දහසයක් තිබූ බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. උඩු ඇන්දේ දකුණු පැත්තේ දත් අටක් ද වම් පැත්තේ දත් හතක් ද විය. උඩු ඇන්දේ වම් පැත්තේ අවසාන වාර්ථක දත මෝදු වී (erupted) නො තිබිණි. එම දත උඩු ඇන්ද කුළ ඇති බව හිස් කබල එක්ස් කිරණ (x-ray) පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමෙන් පසුව දැන ගත හැකි විය. ඉහත ලක්ෂණ අනුව මියගිය තැනැත්තා අවුරුදු විස්සක් විසි පහත් අතර වයසැති අධි පහයි අඟල් හයක් උස පිරිමියෙකු බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. දත්වල දැඩි ලෙස දුඹුරු පාට කහට බැඳී තිබුණ බැවින් මියගිය තැනැත්තා

අධික ලෙස දුම්පානය කරන්නකු හෝ මුලින් විට හපන අයකු වූ දුකු බව ද අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තවදුරටත් චාරිතා කළේ ය.

හිස් කබලේ පිටුපස පහසින් ද දකුණු පැත්තේ අවමුර්ධ (occipital area) ප්‍රදේශයේ සෙන්ටිමීටර් හයක් දිග සහ සෙන්ටිමීටර් පහක් පළල සිදුරක් තිබූ අතර, එම සිදුරෙහි පර්යන්තය (circumference) ෫.෫ (scalloped) වී තිබුණි. සිදුරෙහි උඩ දාරයෙන් තවත් රේඛා (fissure) හැඩති හඟන කීපයක් හිස් කබලේ ඉදිරියට විහිදී තිබුණි. හිසට ආසන්නව පත් පෙත්තට පිටුපසින් පහරකම් කළක්කුල් (shot gun) කබා මෙඩල්ලක් තැබූ විට හිස් කබලේ එවැනි සිදුරක් ඇති වන අතර එම සිදුරෙහි වටය ෫.෫ වී තිබීම සහ සිදුරේ දාරයෙන් රේඛා හඟන විහිදී යාම සිදු වේ. මෙය වැදීමකින් මරණය සිදු වී ඇදහූයේ පැන කරන විට එම මළසිරුර සහ පොලිසින් පොළොසක සිටා හෝ ගා-ඩ්‍රිප් (zip fastener) තිබෙන තයිලෝන් බැගසක ඇත, පොරොත් වශයෙන් එක්සේ කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමෙන් පරිණාමය වූ ඉතිරිකම් හෝ මෙය උණුසුම් තිබේ නම් ඒවායේ සංයුතිය සහ ඒවා යම්විටෙක විහිටා ඇති ස්ථානය හා ආකාරය, හිස් කබලේ හඟන යතර්නය එක්සේ කිරණ සේයා පටලය (x-ray films) පරීක්ෂා කිරීමෙන් දැක ගත හැකි ය. එවැනි එක්සේ කිරණ පටල තවදුරටත් විකාශයක් දී ඉදිරිපත් කිරීමෙන් මරණයට හේතුව සහ මරණය වූ දින ආකාරය පිළිබඳව සිදුකරන වෛද්‍යවරයාගේ ප්‍රකාශය වේ. හිස් කබලේ කැඩී ගිය කැබලි එහි කුහරය තුළ තිබුණි. විශේෂයෙන් පොත්විට්ටු එක හෝ තුනක් ප්‍රමාණයක් කැඩීගොස් ඉතිරි කීපයක්, ගොරුවන් හෝ වර්ගයක් ඉතිරිකම් කැට දෙකක් සහ කුඩා කැබලි කැබලි තුනකින් හිස් කබල තුළ තිබී වෛද්‍යවරයා විසින් හොඳින් හඳුනා ගියේය. පොරොත් තවදුරටත් කැබලි හතළිහක් මරණයෙන් මෙය පිටුපස දකුණු පැත්තේ හෝ හෝස්තරා අතරතුර පහර වැදීමකින් පැන නැගුණේ, හිස් කබල හඟන වී ඇති පැත්ත මෙය මැදුණු කැබලියකින් හෝ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය.

මැදුණු කැබලියකින් පිටුපස පරීක්ෂණ පවත්වන විට, මරණයට හේතු වූ වැදීමකින් පසුව ඇතිවූ අවයව කැබලියක් වේ. මෙයින් කැබලියක පසුව ඇතිවූ අවයව වන, ඔහු අවසාන වරට වී වෛද්‍ය හා වෛද්‍යවරයා විසින් පරීක්ෂණය කළේය.

විස්තර මෙවැනි පරීක්ෂණවල දී අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පොලිසිය ප්‍රසිත් ලබා දීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මරණයට හේතුව, වෛද්‍යවරයා ප්‍රසිත් නිගමනය කිරීමෙන් පසුව ඉදිරිපත් වී ඇති අනතුරක් සියලු සාක්ෂි සලකා බලා, සිද්ධිය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් ද (homicide), සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් (suicide) ද, අනතුර සිදුවීමක් (accident) ද, ස්වාභාවික හේතුවක් (natural cause) ද යන්න තීරණය කරනු ලබන පරීක්ෂකවරයා හෝ මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලබන මෙම සිද්ධිය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් වූවත් මියගිය තැනැත්තා කළුවත් දැයි හඳුනා ගෙන නො තිබීම නිසා ඝාතනයා සොයා ගැනීම අපහසු කරුණක් වී තිබුණි.

කුණු වී ගිය මළසිරුරක් හඳුනා ගැනීම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාවේ දී පාවිච්චි කරන ක්‍රම කීපයක් ඇත. අත්වල පිහිටීමේ ආකාරය (dental pattern) සහ මිය යාමට පෙර මියගිය තැනැත්තාගේ දත්ත ගලප වෛද්‍යවරයෙකු විසින් කරන ලද ප්‍රතිකර්මවල ස්වභාවය (nature of dental treatment) අධ්‍යයනය කිරීම, මියගිය තැනැත්තාගේ ආකාරයක් ලබා ගෙන සොයා ගෙන ඇති හිස් කබලේ ප්‍රතිබිම්බ අධිස්ථාපනය කිරීම (photo super imposition of face and skull) තව ක්‍රමයකි. මෙම ක්‍රමයට සැලකෙන කාලයක් ගත වේ. රෝහලට එවන විට එය, පිත්තාමි තදුම් විභාගයේ දී මෙම ක්‍රමය පාවිච්චි කිරීමෙන් පසුව වූදිනකට පරදකරු වූවත්, සාක්ෂි සංග්‍රහයේ හතළිස් පස්වන වගන්තිය අනුව, මුහුණේ ආකාරය සමග හිස් කබලේ එක්සේ කිරණ අධිස්ථාපනය කිරීම විද්‍යාවක් නො වන බැවින්, එම පරීක්ෂණය සිදු කළ එවැනි කෙරෙහි අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී විය යුතුය. ගැණවර්ධන මහතා සහ අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ආකාරය සිල්වියා යන දෙදෙනා සාක්ෂි සංග්‍රහයේ හතළිස් හය වන වගන්තිය අනුව මෙම ක්‍රමයේ විශේෂඥතාවයක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළේ, ඝාතනයක පුළුල්ව සහ විරුද්ධ යන විනිශ්චාරයක් ඉදිරියට එක් දිනක් තවදුරටත් පත්යේ පහේ දී විභාග වූ අභියාචනයේ දී මරණය කරන ලදී.

නමුත් පසුකලක දී පැවැත් වූ තදුම් විභාගයක දී, මියගිය තැනැත්තාගේ ආකාරයක් සමග ඔහුගේ හිස් කබලේ ප්‍රතිබිම්බ අධිස්ථාපනය කිරීම මෙම ක්‍රමය (photo super imposition of face and skull) කෙරෙහි අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරී විය යුතුය.

සහ කොළඹ වෛද්‍ය පීඨයේ පර්යේෂණ කාර්මික නිලධාරී වෙබ්සට් යන දෙදෙනා විසින් සිදු කරන ලද අවස්ථාවේ දී එය සාක්ෂි සංග්‍රහයේ හතළිස් පහ සහ හතළිස් හය වන වගන්ති අනුව රාජ නීතිඥ තම්බයිසා විනිසුරු ඉදිරියේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ දී එක්දහස් නවසිය හැටහතරේ දී විභාග වූ නඩුවක දී විද්‍යාවක් ලෙස පිළිගන්නා ලදී.

හිස් කබලේ ලොට කෝටරනය (frontal sinus) අධිශ්ථාපනය කිරීමෙන් ද මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගත හැකි බව එක්දහස් නවසිය හතළිස් තුනේ දී ෂුලර් (Schuller) විසින් පෙන්වා දෙන ලදී. ඇඟිලි සලකුණු ක්‍රමයේ නිවැරදි භාවය මෙන්ම මෙම ක්‍රමය ද නිවැරදි නිසා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ගුවන් හමුදාවේ පියාසර කරන සෑම සේවකයෙකුගේම හිස් කබලේ කොරෝටකවල එක්ස් කිරණ පටල ලබා ගෙන ඒවා පුරස්කිතව තබා ඇත. ගුවන් අනතුරක් සිදුවූ අවස්ථාවක දී හිස් කබලේ එක්ස් කිරණ පටල ලබා ගෙන හමුදාවේ තැන්පත් කර ඇති කොරෝටක සමග අධිශ්ථාපනය කිරීමෙන් පිළිස්සී කැඩී බිඳී ගිය මළසිරුරු හඳුනා ගැනීම කරනු ලැබේ.

ත්‍රිමාන පරිගණක ප්‍රස්ථාරික ක්‍රමය (3 dimensional computer graphics) පාවිච්චි කොට පරිගණකයක ආධාරයෙන් සොයා ගත් හිස් කබල අයත් තැනැත්තාගේ මුහුණ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම (facial reconstruction) ඉක්මණින් කළ හැකි නව තාක්ෂණික ක්‍රමයකි. ත්‍රිමාන පරිගණක ප්‍රස්ථාරික ක්‍රමය පාවිච්චි කොට පරිගණකයක ආධාරයෙන් සොයා ගත් හිස් කබල අයත් තැනැත්තාගේ මුහුණ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම මියගිය තැනැත්තාගේ ඡායාරූපයක් සමග ඔහුගේ හිස් කබලේ ප්‍රතිබිම්බය අධිශ්ථාපනය කිරීමේ ක්‍රමයට වඩා පහසුයෙන් හා ඉක්මණින් කළ හැකි ය. ත්‍රිමාන පරිගණක ප්‍රස්ථාරික ක්‍රමය පළමුවෙන්ම සොයා ගන්නා ලද්දේ ලංඩන් විශ්වවිද්‍යාලයේ දී ය. මෙහි දී මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගැනීම සඳහා ඔහු ජීවත්ව සිටි කාලයේ දී ලබා ගත් ඡායාරූපයක් අවශ්‍ය නො වේ. හඳුනා ගත යුතු හිස් කබලෙහි වීඩියෝ සහ පරිසණක ප්‍රතිබිම්භ තාක්ෂණ ක්‍රමය උපයෝගී කර ගෙන හඳුනා ගත යුතු තැනැත්තාගේ මුහුණ නිර්මාණය කිරීම (video superimposition) දැනට ඇති නවීනම ක්‍රමයයි. මෙම ක්‍රමයෙන් සොයා ගන්නා ලද හිස් කබලේ ප්‍රතිබිම්භ

වීඩියෝ කැමරාවක් පාවිච්චි කොට අධිශ්ථාපනය කිරීම සහ වීඩියෝ කැමරා පිහිටීම සහ ප්‍රතිබිම්බවල ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීමෙන් අධිශ්ථාපන ක්‍රමයෙන් මියගිය තැනැත්තාගේ මුහුණ නිර්මාණය කළ හැකි ය. මුහුණ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සහ වීඩියෝ සහ පරිගණක ප්‍රතිබිම්භ තාක්ෂණ ක්‍රමයන් ලංකාවේ දැනට පාවිච්චි කරනු නො ලැබේ. ඊට හේතුව එවැනි තාක්ෂණික ක්‍රමවලට අධික මුදලක් වැය වන නිසා ය. දත්ත ශල්‍ය දත්ත සහ කෝටරක ප්‍රතිශ්ථාපන ක්‍රමය හැර ඉහත විස්තර කර ඇති නවීන තාක්ෂණික ක්‍රමවලින් මියගිය තැනැත්තා ස්ථිරවම හඳුනා ගත නො හැකි ය. එම ක්‍රමවලින් බොහෝ විට පරීක්ෂණයට ලක් කරන හිස් කබල, මියගිය බවට සැක කරන තැනැත්තාගේ නො වන බව කිව හැකි ය. මෙම ක්‍රමවල ඇති වැදගත්කම නම් ඒවා ඉක්මණින් සිදු කිරීමේ හැකියාවයි. ස්කොට්ලන්තයේ ග්ලාස්ගෝ (Glasgow) විශ්වවිද්‍යාලයේ අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ මිනිසුන් හඳුනා ගැනීමේ කේන්ද්‍රයේ දී කරන ලද මෙවැනි පරීක්ෂණවල දී එක් පුද්ගලයෙකු හඳුනා ගැනීම සඳහා එක්දහස් නවසිය අනූහතේ දී රන් පවුම් දාහක් අය කරන ලදී.

හම්බන්තොට ප්‍රදේශයේ ජීවත් වූ සරත් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන තමාගේ පුරුෂයා අතුරුදහන් වී ඇති බව ඔහුගේ බිරිය දින ගණනකට පෙර පොලීසිය වෙත පැමිණිලි කොට කිවුණි. සරත් නොහොත් පුංචා ලෙස හඳුන්වනු ලබන ඔහු හොරකම් කීපයකට ද සම්බන්ධ අයෙකු බව පොලීස් වාර්තාවලින් දැන ගැනීමට හැකි විය. මළසිරුරෙහි අත් දෙකෙහිම, අත්වැස්මක් (glove) ලෙස ගැල වී තිබූ අපිච්චයෙන් (epidermis) ඇඟිලි සලකුණු ලබා ගැනීම සඳහා එම අපිච්චය ග්ලසරින් (glycerine) ද්‍රාවකයෙහි දමා ඇඟිලි සටහන් මගින් මියගිය තැනැත්තා හඳුනා ගැනීම සඳහා, ඇඟිලි සලකුණු රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා (registrar of finger prints) වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට පරීක්ෂණය මෙහෙය වූ පොලීසියට භාර කරන ලදී.

අධිකරණයකින් ඇඟිලි සලකුණු ලබා ගන්නේ වැරදිකරුවන් වූ අයවලුන්ගේය. එම ඇඟිලි සලකුණු, බිහිරෝවේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා (registrar of finger print bureau) බාරයේ ඇත. මළසිරුරක ඇඟිලි සලකුණු ලබා ගැනීම පරීක්ෂණ බාර පොලීස් නිලධාරියාගේ වගකීම වේ. මළසිරුර කුණුවීම නිසා ගැල වී ගිය අපිච්චයෙන් (epider-

mis) හෝ ඇඟිලිවල ඉතිරි වී ඇති වර්මයෙන් (dermis) ඇඟිලි සලකුණු ලබා ගත හැකි ය. ගැල වී තිබෙන අපිච්චය සියයට දහයක ෆෝමලින් (formalin) සහ ග්ලසරින් (glycerine) හෝ මදාසාරය (alcohol) තුළ තබා පොලිසිය මගින් ඇඟිලි සලකුණු බිඳුණුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. දරණ (loop), ආරුක්කු (arch), වලිය (whorl) සහ සංයුක්ත (composite) වැනි ඇඟිලි සලකුණු ආකාර හතරක් ඇත. දරණය ඇඟිල්ලෙහි එක් දිසාවකට හෝ ප්‍රතිවිරුද්ධ දිසාවට පිහිටීමට හැකි ය. යම් අයකු හඳුනා ගැනීමට වැදගත් වන්නේ ඇඟිලි සලකුණෙහි මුදුනෙහි පිහිටා ඇති කුඩා වෙනස්කම් ය. යම් අයකු ස්ථිර වශයෙන්ම හඳුනා ගැනීමට සංසන්දනය කරන ඇඟිලි සලකුණු දෙකෙහිම අවම වශයෙන් සමානකම් දහසයක්වත් තිබිය යුතු ය. තැනැත්තන් දෙදෙනෙකුගේ එක හා සමාන ඇඟිලි සලකුණු තිබීමේ ප්‍රවණතාවය බිලියන හැට හතර දෙනෙකුගෙන් එක් කෙනෙකුට ය. අබිරහස් ලෙස යම් අයකු මරා දමා ඇති ස්ථානයක සාක්ෂ්‍යයාගේ ඇඟිලි සලකුණු තිබිය හැකි හෙයින් එවැනි ස්ථානයක් පරීක්ෂා කිරීමට පැමිණෙන අධිකරණ වෛද්‍යවරුන්, චෝභාරක විද්‍යාඥයන්, පොලිස් නිලධාරීන් සහ පොලිස් ඡායාරූප ශිල්පීන් යන අය එම ස්ථානයේ දී ඉතා ප්‍රවේශමත් තම රාජකාරී කටයුතු කළ යුතු ය. සර්වසම නිඛුල්ලන්ගේ පවා ඇඟිලි සලකුණු වෙනස් ය. ඇඟිලි සලකුණුවලට අමතරව අල්ලෙහි සලකුණු (palm prints), යම් කෙනෙකු හඳුනා ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත් වේ. හඳුනා ගැනීම සඳහා තොල්වල තැම්මේ පිහිටීම (lip crease), කන් පෙත්තේ හැඩය (ear shape) සහ පිටඅල්ලෙහි ශිරා පිහිටා ඇති ආකාරය පිළිබඳව දැනට ගවේෂණයන් කර ගෙන යනු ලැබේ.

මියගිය තැනැත්තා සාපරාධී ක්‍රියාවකට බන්ධනාගාරගත කර සිටි අයකු නිසා, ඔහුගේ ඇඟිලි සටහන් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා භාරයේ තිබුණු බැවින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී වෛද්‍යවරයා ලබා දුන් අපිච්චයෙහි ඇඟිලි සටහන් සමග ඒවා සංසන්දනය කිරීමෙන්, අතුරුදහන් වූ පුද්ගලයා හම්බන්නොට ප්‍රදේශයේ පදිංචිකරුවෙකු වූ සරත් තමානි අයගේ බව තීරණය කර හඳුනාගත හැකි විය. මිෂෙ පියවර වූයේ සරත්ගේ ශාකකයා කපුද යන්න සොයා ගැනීමයි. මරණකරුව සතුරන් සිටියේ දැඩි ඔහුගේ බිරිඳගෙන් පොලිසිය ප්‍රශ්න කරන විට ඇය පැවසුවේ සයිමන් තමාත්තකු සමග ඉඩම් ආරවුලක් පිළිබඳව පරණ කෝන්තරයක් තිබූ බවත් දෙදෙනා අතර බහිත්බස්

ඉමන් මැතදීන් සිදු වූ බවත් ය. ඒ අනුව, පොලිසිය සයිමන්ගේ නිවස පරීක්ෂා කරන විට ඇඳක් යට තිබී පරණ සරොමක් සොයා ගන්නා ලදී. සරොමෙහි කොටසක් ඉරා ඉවත් කර ඇති බව පොලිස් නිලධාරීන්ට පෙනුණි. හිස් කබල තුළ තිබී සොයා ගත් රෙදි කැබලි තුන සම්පූර්ණයෙන්ම දිග හැර එකිනෙකට ආසන්නව තබා සරොමෙහි හිඩසට තැබූ විට; එම සරොම කැබලි තුන සයිමන්ගේ නිවසේ තිබී සොයා ගත් සරමෙහි ඉතුරු කැබලි බව පෙනී ගියේ ය.

සරත්ගේ මරණය සිදු කිරීම පිළිබඳව සයිමන් පොලිස් අත් අඩංගුවට ගෙන දිගින් දිගටම ප්‍රශ්න කළේ ය. සරොම තමාගේ වුවත් තමා මෙම අපරාධය සිදු නො කළ බව සයිමන් තරයේ පොලිසියට කියා සිටියේ ය. සයිමන්ට තුවක්කුවක් තිබේ දැයි පොලිසිය ප්‍රශ්න කළ විට තමාට තුවක්කුවක් නොමැති බවත්, හේතව එන වල් උරන් පලවා හැරීමට "ගල්කටස්" තුවක්කුවක් තමාගේ පුතා වන සිරිපාල ලග ඇති බවත් ප්‍රකාශ කළේ ය. ඒ වන විටත් සිරිපාල ගෙදරින් අතුරුදහන් වී සිටියේ ය. සිරිපාලගේ හේතේ තිබූ පැල පරීක්ෂා කිරීමේ දී එම වහලේ සහවා තිබූ "ගල්කටස්" තුවක්කුවක් පොලිසියට සොයා ගැනීමට හැකි විය. එම තුවක්කුවේ ඇඟිලි සටහන් ඇති බවත් එම ඇඟිලි සටහන් සයිමන්ගේ නො වන බවත් ඇඟිලි සලකුණු විශේෂඥවරයා විසින් වාර්තා කර තබනිණි. ගල්කටස් තුවක්කුවක් සිරිපාලගේ හේතේ සාදා තිබූ පැලේ තිබී සොයා ගත් බැවින් සරත්ට වෙඩි තබා මරා ඇත්තේ සිරිපාල බව පොලිසිය සැක කළේ ය. කාලය ගෙවී ගියත් සිරිපාල පොලිස් අත් අඩංගුවට ගැනීමට නො හැකි විය.

තුන් මසකට පසු කතරගම වැඩිහිටි කන්දේ කැලයේ ගසක එල්ලී මියගිය මනිසෙකුගේ මළසිරුරක් තිබෙන බව පොලිසියට ආරංචි විය. පොලිසියට එම සිද්ධිය වාර්තා වන විට මළසිරුර දැඩි ලෙස කුණු වී තිබිණි. මියගිය අයගේ කමිස සාක්කුවේ කුණු ඔපස් තැවරී ගිය ලියුමක් විය. සරත් නොහොත් පුංචාට වෙඩි තබා මැරුවේ තමා බවත් එම අපරාධය සිදු කිරීමට හේතුව සරත්ගේ බිරිඳත් තමාත් අතර තිබූ අසම්මත ප්‍රේම සම්බන්ධය බවත් එහි සඳහන් වී තිබුණි. වෙනයම් කෙනෙකු විසින් සිරිපාල මරා ඔහු ලියු බව පෙන්වීමට ලිපියක් ලියා ඔහුගේ සාක්කුවේ දමා මළසිරුර

වැඩිහිටිකන්දේ කැලයේ එල්ලීමට හැකියාව ඇති බව පොලිසිය සැක කළේ ය. එම සැකය දුරු කිරීමට නම් මෙයිරුර නිවැරදිව හඳුනා ගැනීම ඉතාම අවශ්‍ය බව පොලිසියට ඒත්තු ගියේ ය. මෙයිරුර දැඩි ලෙස කුණු වී තිබුණ නිසා සිරිපාලගේ පියාට එය සිරිපාලගේ බව හඳුනාගත නො හැකි විය. එම නිසා මෙයිරුර හඳුනා ගැනීමට විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු වෙත යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව, මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට සහ මෙයිරුර හඳුනා ගැනීම සඳහා වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පවත්වන ලදී.

ගෙලෙහි පිහිටි ඛණ්ඩක අස්ථිය හඟනය වී නො තිබීමත්, සිරුරේ මරණයට පෙර සිදු වී තිබූ මරණය ගෙන දිය හැකි කැපුම්, ඇතිම්, ඓඩි තැබීම් ආදියෙන් ඇතිවන තුවාල, අස්ථිත්වල හඟන නො තිබීම සහ ආමායයේ සහ කුඩා බඩවැලේ කෘමිනාශක නො තිබීම නිසාත් මරණයට හේතුව ගෙල වැලදා ගැනීම බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය.

ගෙල වැලදා ගැනීම සිය දිවි හානි කර ගැනීමක් බවට උපකල්පනය කළ නිසා ඊළඟ පියවර වූයේ මියගිය තැනැත්තා ස්ථිරවම හඳුනා ගැනීම ය.

මියගිය තැනැත්තාගේ දකුණු කකුලේ ජංඝාස්ථි ඇටය කලකට පෙර කැඩීමෙන් පසුව සුවවීමේ ලකුණු තිබුණි. එම නිසා, සිරිපාලගේ දකුණු කකුල වම් කකුලට වඩා අඟල් එක හමාරක් කෙටි බවත් සිරිපාල ඇවිදින විට තරමක් නොණ්ඩි ගසන අයකු විය යුතු බවත් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා චාරිතා කොට තිබුණි. පොලිසිය විසින් මේ පිළිබඳව සිරිපාලගේ පියා වන සයිමන්ට දැන්වීමේ දී, අපූරු, පහතප පමණ පෙර කැලයේ බැඳ තිබූ තුවක්කුවකින් සිරිපාලගේ දකුණු කකුලට ඓඩි වැදී තුවාල වී මාස කිහිපයක් රෝහල්ගත වී සිටි බව සයිමන් ප්‍රකාශ කර සිටියේ ය.

මෙයිරුරේ තිබූ කම්ප සාක්ෂ්‍යවේ තිබී සොයා ගත් ලිපියේ අත් අකුරු සිරිපාලගේ අත් අකුරු වලට සමාන බව අත් අකුරු විශේෂඥවරයා (examiner of question documents) චාරිතා කොට තිබුණි. ලියුමේ අත් අකුරුවලින් සහ මෙයිරුරේ අස්ථිත්වල සිටි තිබූ හඟනයෙන් වැඩිහිටිකන්දේ එල්ලී මැරී සිටි යුදගලයා සිරිපාල

යැයි හඳුනා ගත් බව පොලිසිය සැනීමකට පත් වූවත් හඳුනා ගැනීම තවදුරටත් නිශ්චිත කිරීමට පරීක්ෂණ කල යුතු බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. එක් අයෙකුගේ හිස් කබලේ ලලාට අස්ථිත් තුළ ඇති කෝටරවල (sinuses) හැඩය වෙනත් අයෙකුගේ ලලාට (frontal) කෝටරවල හැඩයට වෙනස් බවත් ඇඟිලි සලකුණු මෙන්ම යම් අයෙකු හඳුනා ගැනීමට ඒවා ප්‍රයෝජනවත් වන බවත් සොයා ගෙන ඇත. සිරිපාලට වෙඩි වැදී රෝහලට ඇතුළු කළ අවස්ථාවේ ඔහුගේ හිසෙහි එක්ස් කිරණ සේයා පටල ලබා ගෙන තිබූ බැවින් එම සේයා පටල පොලිසිය මගින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. සිරිපාලගේ යැයි හඳුනා ගන්නා ලද හිස් කබලේ ලලාට ප්‍රදේශයේ එක්ස් කිරණ සේයා පටල ලබා ගෙන සිරිපාල ප්‍රතිකාර ලබා ගත් රෝහලේ දී ගන්නා ලද එක්ස් කිරණ සේයා පටල සමග එක මත එක තබා පරීක්ෂා කරන ලදී. රෝහලෙන් ලබා ගත් එක්ස් කිරණ සේයා පටලයෙහි තිබූ ලලාට කෝටරයේ හැඩයත් මෙයිරුරෙන් ලබා ගත් එක්ස් කිරණ පටලයේ තිබූ ලලාට කෝටරයේ හැඩයත් සෑම අතින්ම එක හා සමාන විය. ඒ අනුව, වැඩිහිටි කන්දේ එල්ලී මැරී සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇත්තේ සිරිපාල බව නිසැකයෙන් ඔප්පු කිරීමට හැකි විය. ඉදිරිපත් කරන ලද විද්‍යාත්මක සාක්ෂි සලකා බලා මියගොස් ඇත්තේ සයිමන්ගේ පුතා වන සිරිපාල බවත් ඔහු ගෙල වැලදා සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇති බවත් හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා තීන්දු කළේ ය.

අසම්මත ප්‍රේම සම්බන්ධයක් හේතුවෙන් තව කෙනෙකුගේ මරණය සිදු කළ සිරිපාල අධිකරණය ඉදිරියේ දී දඬුවම් නො ලැබුවත් හෘද සාක්ෂිය විසින්ම ඔහුට නියමිත දඬුවම් ලබා දී ඇති බව ඔහු ගේ සිය දිවි හානි කර ගැනීමෙන් පැහැදිලි වේ.

සරත්ගේ කුණුවී ගිය සිරුරේ, හිස් කබල තුළ තිබී සොයා ගත් සරොම් කැබලි තුන, සිරුරේ අත්වලින් ලබා ගත් අපිච්ඡායෙහි ඇඟිලි සටහන්, ගල්කටස් තුවක්කුවේ තිබූ ඇඟිලි සලකුණු සහ සරත්ගේ කලකට පෙර කැඩී බිඳී ගිය ජංඝාස්ථිය, කම්ප සාක්ෂ්‍යවේ තිබූ ලිපිය, ලලාට කෝටරවල හැඩය සහ ඛණ්ඩක අස්ථිය නො කැඩීම් යන මේවා සරත් සහ සිරිපාල යන අයගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම සහ ඔවුන් දෙදෙනා හඳුනා ගැනීමට උපකාරී වූ "නිහඩ සාක්ෂි" ගණයට අයත් වේ.

කුලවාදය සහ සාහසනය

ශ්‍රියාලතා, උඩරට ගම්මානයක කුලභීත ජන කොටසකට අයත් පවුලක උපන් පැහැපත් වර්ණයක් ඇති රුමක් ගැමි තරුණියකි. කුඩා කලසිටම ඇය ඉගෙනීමට දක්ෂ වූවා ය. ඇයගේ වයස අවුරුදු පිළි පහක් විය. උඩරට සමාජයේ ඇතැම් අය තවමත් කුලභීතයන් පහත් සේ සලකති. එයින් මිදීමට කිබෙන එකම මග ඉහළ තනතුරක් දරණ රජයේ රැකියාවක් ලබා ගැනීම බව, වටහා ගත් ශ්‍රියාලතා එම අරමුණ ඉෂ්ට කර ගැනීමට දැඩි ලෙස අධීක්ෂණ කර ගත්තා ය. ඇයගේ රූපයට වැඩි වූ බොහෝ තරුණයින් ඇය සමග ප්‍රේම සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීමට උත්සාහ දැරුවත් ඒ කිසිවෙකුටවත් ඇයගේ කැමැත්ත ලබා ගත නො හැකි විය. ශ්‍රියාලතාගේ දෙමාපියෝ ගමේ ප්‍රභූවරයන්ගේ සළු පිළි සේදීමෙන් උපයා ගත් මුදලින් එදිනෙදා ජීවිකාව කරගෙන ගියෝ ය. ඔවුන් ජීවත් වූයේ ගමේ වංශක්කාර පෙලපතකින් පැවත එන භාමු මහත්මයාට අයත් ඉඩමක සාදා ගත් කුඩා කටු මැටි නිවසක ය. භාමු මහත්මයාගේ වලව්වට කුඩා කලසිටම යන එන ශ්‍රියාලතාගේ හුරුබුහුබිකම් සහ දක්ෂකම්වලට වලව්වේ භාමිනේ ඇලුම් කළා ය. ශ්‍රියාලතා ඉගෙනීමට දක්ෂ නිසා අවශ්‍ය පොත්පත් සියල්ලක්ම වලව්වේ භාමිනේගෙන් ඇයට ලැබුණි. ශ්‍රියාලතා තරුණියක වූ පසු වලව්වට පැමිණීම ඇය නතර කළා ය.

භාමු මහත්මයාටත් වලව්වේ භාමිනේටත් හිරියේ මධුමාධව නම් පුතෙක් පමණි. වයස අවුරුදු තිහක් වූ ඔහු අවිවාහකයකු විය. දෙමාපියන්ට අයත් වතුපිටි සහ කුණුරු පාලනය කර ගෙන ඉන් උපයා ගත් මුදලින් ජීවත් වීමට හැකියාව තිබුණ නිසා රැකියාවක් කිරීමට මධුමාධව උනන්දු නො වී ය. මධුමාධවට ඔහුගේ මාමාගේ දුමක් වන ප්‍රියන්තරා විවාහ කර දීමට දෙපාර්ශවයේම වැඩිහිටියන් දැඩි කැමැත්තක් දැක්වූ හ. එක් අතෙකින් දෙපාර්ශවයම උසස් යැයි සැලකෙන කුලවලට අයත්වීමත්, ඔවුනොවුනට අයත් වූ ඉඩම් අත් අයට අයත් නො වී ඔවුනටම අයත් වීමට ඉන් අවකාශ සැලසෙන නිසාත් මෙම දෙදෙනාගේ විවාහ එකඟතාවට එය විශේෂ හේතුවක් විය. එහෙත්, මධුමාධව ඊට එතරම් කැමැත්තක් නො දැක්වී ය. දෙමාපියන්ගේ දැඩි බලපෑම නිසාත් පිය උරුමයෙන් තමන්ට ලැබීමට

ඇති දේපල නිසාත් ප්‍රියන්තරා සමග විවාහ වීමට මධුමාධව පසුව කැමැත්ත ප්‍රකාශ කළේ ය. ඒ බව දෙපාර්ශවයම දැන සිටිය හ. විවාහ වනතුරු දෙදෙනා ඉදහිට හමුවූවත් ඔවුනොවුන් අතර එතරම් ලෝගකුකමක් නො වී ය. දේශපාලනය පිළිබඳවත් සාහිත්‍ය සහ නවකථා පොත් කියවීමටත් මධුමාධව දැඩි කැමැත්තක් දැක්වූයේ ය. කොණ්ඩය කොටට කපා තලඑල එර්ණයකින් යුත් ප්‍රියන්තරා ද ප්‍රියමනාප පෙනුමකින් යුතු යුවතියක වූවා ය. ඇය අධ්‍යාපනය ලැබුවේ කොළඹ ප්‍රසිද්ධ කාන්තා විද්‍යාලය ය. ප්‍රියන්තරාගේ ළමා කාලය බොහෝ කලක් කොළඹ ගත කළ නිසා ඇය ගැමි සිරිත්වලට ඇලුම් කළේ නැත. නගරබද යුවතියන් අදින නවීන විලාසිතාවලට මැසු ඇඳුම් ඇඳීමට ඇය බලවත් කැමැත්තක් දැක්වූවා ය. මධුමාධව ප්‍රියන්තරාට අකමැතිවීමට බෙහෙවින් මේවා බලපා තිබුණි. ඇය අයුත් විලාසිතාවන් අනුකරණය කරන බටහිර පන්තියට හැදුනු යුවතියක් නිසා ඇයට තමා සුදුසු නො වන බව මධුමාධව ඔහුගේ දෙමාපියන්ට පැවසුවේ ය.

"අපි හොඳ වංශක්කාරයෝ, ඒ නිසා පුතේ උඹ ප්‍රියන්තරාව බඳින්නම ඕනෑ" යැයි වලව්වේ භාමිනේ පුතාට නිතර නිතර ඇවිටිලි කළා ය. මේ ප්‍රශ්නයට මැදි වී සිටි මධුමාධවට එක් දිනක් වලව්වේ භාමිනේ හමුවීමට පැමිණි ශ්‍රියාලතාව අහම්බෙන් දක්නට ලැබිණි. කුඩා කාලයේ මධුමාධව ඇය දැක ඇතත් තරුණියක වූ පසු මධුමාධවට ඇය -දක්නට නො ලැබුණි. ඔහු දුටු වහාම ඇය, මුළු සරසාගත් හිනාවකින් ඔහු දෙස බැලූවා ය. කුඩා කළ ඉදහිට තමන් සමග සෙල්ලම් කළ ළමයා ද මේ ? කියා මධුමාධවට සිහිණ. කවිචේරියේ විධායක නිලධාරී ශ්‍රේණියේ රැකියාවක් තමන්ට ලැබුණ බවත් පත්වීම භාර ගැනීමට පෙර වලව්වේ භාමිනේ හමු වී ඒ බව ඇයට දැන්වීමට සහ වලව්වේ භාමිනේගේ ආශිර්වාදය ලබා ගැනීමට තමා පැමිණි බවත්, ශ්‍රියාලතා මධුමාධවට ලැජ්ජාවෙන් යුතුව පැවසුවා ය. එවැනි වැදගත් රැකියාවක් ලැබුණේ දේශපාලඥයෙකුගේ බලපෑමකින් ද කියා මධුමාධව විහිළුව මෙන් ඇයගෙන් ඇසුවේ ය. ශ්‍රියාලතාගේ මුහුණ රතු විය. ඒ පැනය ඇය තොරිස්සුවා ය. කොතරම් අසරණ වූවත් තමන්ටත් ආත්ම ගරුත්වයක් ඇති බවත් රැකියාවක් ලබා ගැනීමට කිසි දිනෙක දේශපාලඥයන්ගේ දෙපකල් ළඟට යාමට තරම් තමන් පහත් ක්‍රියාවක් කරන අයෙකු නො වන බවත් ඇය දැඩි ස්වරයකින් මධුමාධවට

පැවසුවා ය. උසස් සෙසු විභාගය සමත් වීමෙන් පසුව ඇය පෙරාදෙණිය පරපටියේ කලා පීඨයට ඇතුළත්ව සිංහල භාෂාවෙන් ගෞරව උපාධියක් ලබා ගත් බවත් ඇයගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලට වලටුවේ භාෂිතේ ඉදහිට උදව් උපකර කළ නිසා එයට කෘතඥයා සැලකීම සඳහා වලටුවේ භාෂිතේ බැහැ දැකීමට පැමිණි බවත් කඳුරටත් ඇය පැවසුවා ය. තමා මේ කිසිවක් නො දැන සිටි බවත් තමා ඇසු ප්‍රශ්නය ඉල්ලා අස් කර ගන්නා බවත් එයින් ශ්‍රියාලතාට ඇති වූ සිත් කැවුලට තමා සමාව ඉල්ලා සිටින බවත් මුමුමාඩව නිතතමානිව ඇය ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළේ ය.

වලටුවේ දෙමහල්ලත් කෙතරම් උඩගු අය වුවත් මුමුමාඩව මිනිස්කම හඳුනන උදාර හිතකර ඇති නිතතමානි අයකු බව වටහා ගත් ඇය එම සිද්ධිය අමතක කරන ලෙස ඔහුට කීවා ය. ශ්‍රියාලතාගේ කොරකුරු කඳුරටත් දැන ගැනීමට මුමුමාඩව උත්සාහ කළත් එමෙලෙහි වලටුවේ දෙමහල්ලත් නො සිටි බැවින් ශ්‍රියාලතා වලටුවෙන් පිටව ගියා ය. මුමුමාඩව සමග වකිතයක් නොමැතිව කරා කිරීමට නො හැකි වීම ගැන ඇයටම සිතෙන් දොස් නැගු ශ්‍රියාලතා ඇයගේ යටි හිතේ මුමුමාඩව ගැන කැමැත්තක් ඇත් දැයි සිතුවා ය. සමාජ මට්ටමෙන් අහසයි පොළවයි වැනි ඔවුන්ගේ පවුල් දෙක කෙස්සේ නො ගැලපෙන බවත් විශ්වවිද්‍යාලයේ සිටි අවධියේ කිසිම ප්‍රේම සම්බන්ධයකට සිත නොගිය තමාට දැන් කුමක් සිදු වී ඇත් දැයි, සිතු ඇය ඇයටම දොස් පැවරුවා ය.

මෙසේ කාලය ගෙවී යද්දී මුමුමාඩව අමතක කිරීමට ඇය කෙතරම් උත්සාහ කළත් මාරුවට ගසන රැල්ල මෙන් නැවත නැවතත් මුමුමාඩව ඇයට මතක් වන්නට විය. රැකියාවට යාමට පෙර වලටුවේ භාෂිතේ බැලීමට ඇය ගිය බවත් එහි දී මුමුමාඩව හමුවූයේ බවත් ශ්‍රියාලතා ඇයගේ මවට කීවා ය. මුමුමාඩව ශ්‍රියාලතාගේ හිතේ ඇති කැමැත්ත ඉමාන් මෙන් වටහා ගත් ශ්‍රියාලතාගේ මව මෙසේ කීවා ය. " දුවේ අපි කුලභිත මිනිස්සු, මුමුමාඩව අප්පොලා හැදගත් වාසස්කාරයෝ, ඒ උත්තමයෝ සමග හාදකම් පවත්වනවා එහෙම නොමැයි " නිසා ඇයගේ මව ශ්‍රියාලතාට අවවාද කළා ය. අම්මාගේ මවදාන ඇයගේ සත් පත්වල රැව් පිළිඳව් දෙන්නට විය. මව ඉවිත් නොකී දෙය දෙකෙකින් ශ්‍රියාලතාගේ මව වටහා ගෙන ඇති බව ඇය හේරුම් ගත්තා ය. අම්මා ඇයට පහදා දුන්නේ

මොර යථාර්ථය බවත් සඳහන්ව තමා මුමුමාඩව අමතක කරන බවත් ශ්‍රියාලතා අවසානයේ දී තීරණය කළා ය.

අලුත් රැකියාවේ වැඩ භාරගෙන හය මසක පුහුණුව සඳහා ශ්‍රියාලතා කොළඹ රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශයේ පුහුණුවීමට ගියා ය. එම අවදියේ ඇය නැවතී සිටියේ කොළඹ කාමරයක ය. ශ්‍රියාලතා නො සිතු පරිදි ඇය හමුවීමට එක් දිනක් සවස මුමුමාඩව ඇයගේ බෝඩිමට පැමිණියේ ය. ශ්‍රියාලතාට ඇයගේ දැස් අදහාගත නො හැකි විය. කථා බහ කිරීමට බෝඩිම සුදුසු ස්ථානයක් නො වන බව සිතූ ඇය ඔහු සමග අවන්හලකට ගියා ය. නො දන්වා ශ්‍රියාලතා හමුවීමට පැමිණීම ගැන සමාව ඇයද සිටි මුමුමාඩව තමා බරපතල ප්‍රශ්නයකට මුහුණ පා සිටින බැවින් ඒ පිළිබඳව අවසාන තීරණයක් ගැනීමට පෙර ශ්‍රියාලතා හමුවීමට පැමිණි බවත් ඇයට පහදා දුන්නේ ය. ප්‍රියන්තවදා නැමති ඔහුගේ ඇවැස්ස නැතා විවාහ කර ගැනීමට ඇයගේ පාර්ශ්වයෙන් සහ මුමුමාඩවගේ පාර්ශ්වයෙන් දැඩි බලපෑම් තිබෙන බවත් එම විවාහයට දැනටමත් තමා කැමැත්ත දී ඇති නමුත් ප්‍රියන්තවදා ඔහුට නො ගැලපෙන කෙනකු බව දැන් තමාට වැටහෙන බවත්, ශ්‍රියාලතාගේ චිත්ත ධෛර්ය, නො පසුබට උත්සාහය සහ ආත්ම සංයමය දැඩි ලෙස අගය කරන නිසා ශ්‍රියාලතාව විවාහ කර ගැනීමට තමා කැමති බවත් මුමුමාඩව ඇයට පහදා දුන්නේ ය. විවාහවීමට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමෙන් පසුව එම ගිවිසුම කඩ කිරීම කිසිසේත් නො කළ යුතු දෙයක් බව ශ්‍රියාලතා මුමුමාඩවට පහදා දුන්නා ය. මව ඇයට කී දෙය හොඳින් මතක තබා ගෙන සිටි ශ්‍රියාලතා තමා හමුවීමට කාර්යාලයට හෝ බෝඩිමට මීට පසුව කිසි දිනක නො පැමිණෙන ලෙසට මතක් දයාවෙන් යුතුව ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියා ය. ශ්‍රියාලතාගේ වදන්වලට ඇහුම්කන් දුන් මුමුමාඩව නිශ්ශබ්දව කිසිවක් කර කියා ගත නො හැකිව ඇය දෙස බලා ගෙන සිටියේ ය. ශ්‍රියාලතා මුමුමාඩව කෙතරම් අධෛර්ය කළත්, ගිනි සිඵලකට ඇදෙන පළඟුටියකු මෙන් මුමුමාඩව ශ්‍රියාලතාට ටේ ය. මුමුමාඩවගේ සිත වෙනස් කිරීමට ඇය දැඩි වෙහෙසක් ගත්තා ය. එහෙත් ඒවා අසාර්ථක විය. ශ්‍රියාලතාගෙන් මුමුමාඩව ඉවත් කිරීමට ඇති එකම පියවර ගැනීමට, අවසානයේ දී ඇය තීරණය කළා ය. ඇයගේ කාර්යාලයේ සේවය කරන නුවන් සමග හාදකමක් ශ්‍රියාලතා ඇති කර ගන්නා ය. මුමුමාඩව තමා එපාවීමට මොන පියවරක් ගත්තේ අකමැත්තෙන් වුවත් එම අවස්ථාවේ දී

ගැනීමට නිමුණු එකම පියවර එය බව ඇය තීරණය කළා ය. තුළුන් සමග යතුරුපැදියේ නැග යන අතර තුළුන්ගේ බඳ වටා අත් දෙකම දවටා ගෙන ඇයගේ ගමට ආවා ය. මේ දර්ශනය දැකීමෙන් මධුමාධවට තමා පිළිබඳව වේරයක් හටගෙන ඇයව ඔහු සඳහාම අමතක කිරීමට හැකිවේ යැයි ඇය සිතුවා ය. නිවසේ සිටි මධුමාධව මෙය දුටුවේ ය. මෙම දර්ශනය ඔහුට ඉවසාගත නො හැකි විය. සිත් වේදනාව ඉවසා ගත නො හැකිව අවසානයේ දී ශ්‍රියාලතා පිළිබඳව තමාගේ ඇති ආදරය මධුමාධව ඔහුගේ මවට පැවසී ය. එය ඇසූ වලව්වේ භාමිනේ දැඩි කලබලයටත් කෝපයටත් පත්ව, භාමු මහතාට සියල්ල නො වලඟා කීවා ය. මෙය ඇසූ භාමු මහතා දණ්ඩෙන් පහර ලත් තයකු මෙන් කෝපයෙන් පියරු විය. වංගවත් පවුලකට අයත් වූ මධුමාධව වැනි තරුණයකු ශ්‍රියාලතා වසඟයට ගෙන ඇති බවත් ඔහුගේ පනකෙන්ද තිබෙන තුරු ඔවුන් දෙදෙනාට විවාහ වීමට ඉඩ නො දෙන බවත් පවසා ඔහු ගිගුලේ ය. හිත් වේදනාව ඉවසා ගත නො හැකි වූ මධුමාධව අසනීප වී අංගොඩ මානසික රෝහලට ඇතුළත් කරන ලදී.

මධුමාධව ඇයගෙන් වෙන් කිරීමට ශ්‍රියාලතා කළ ක්‍රියාව විනාශයකට මුල බව ඇය වටහා ගත්තේ ඔහු අංගොඩ මානසික රෝහලට ඇතුළත් කළ බව දැන ගත් පසුව ය. මධුමාධව බැලීමට මානසික රෝහලට ඇය දවසක් ගියා ය. මධුමාධවට ඇයව හඳුනා ගැනීමටත් නො හැකිව කථාබහත් නොමැතිව ක්ෂිතිජය දෙස (horizon) බලා ගෙන සිටියේ ය. තමා කළ දෙය ගැන දැඩි කලකිරීමට පත් ශ්‍රියාලතා සඳහාම අවිවාහකව සිටීමට තීරණය කළා ය. හය මසක පුහුණුවීම් කාලය අවසන් කළ ශ්‍රියාලතා දෙපාර්තමේන්තුවක සහකාර අධ්‍යක්ෂකවරියක වශයෙන් උඩරට පළාතක කවිවේරයට සේවයට පැමිණියා ය. මානසික රෝහලේ හය මසක් නේවාසිකව සිටීමෙන් පසුව මධුමාධව තම නිවසට පැමිණියත් බැඳු දිනාවක බලා ගොරුවෙන් මෙන් (mute) ගත කළ ජීවිතය ගැන භාමු මහතාට දැඩි කෝපයකුත් කණගාටුවකුත් ඇති විය. පරම්පරාව තවදුරටත් ගෙන යාමට සිටි එකම පුතා සඳහාම මානසික රෝගියකු වූයේ ශ්‍රියාලතාගේ ක්‍රියාවෙන් බව සිතා කෝපයෙන් පියරු වූ භාමු මහත්තයා ඇයගෙන් පළිගැනීමට අදිටන් කර ගත්තේ ය.

ශ්‍රියාලතා වැඩ නිම වී දිනපතාම බස් රථයක සැකැස්ම තුනක්

පමණ දුර ගිය පසු වත්තක් වැදිත් ගමන් කොට තම නිවසට පැමිණෙන්නී ය. කාලය මෙසේ ගෙවී ගොස් එක් දිනක රාත්‍රී භතයි හිඟ වූවත් ඇය නිවසට නො පැමිණී බැවින් ඇයගේ දෙමාපියන් තරමක් කලබල වූවෝ ය. රාජකාරි බහුල දිනවල කාර්යාලයේ නිල රථයකින් ශ්‍රියාලතා ගෙදරට පැමිණෙන නිසා ඇයට උපද්‍රවයක් වී ඇතැයි ඔවුහු නො සිතුවෝ ය. රාත්‍රී අවසි නිඟ වූවත් ශ්‍රියාලතා ගෙදර නො පැමිණී බැවින් ඇයගේ පියා ඇය සෙවීමට ගොස්, කඩපිල්වල සිටී අයගෙන් ඇය බසයෙන් බහිනවා දුටුවේ දැඩි විමසුමේ ය. වෙනදා මෙන්ම සවස හයයි තිහට පමණ බස් රථයකින් බැසගත් ඇය වත්ත හරහා ගමන් කළ බව තමන් දුටු බව කඩයේ බඩු කිරින තැනැත්තා ශ්‍රියාලතාගේ පියා සමග කීවේ ය. නිසැකයෙන්ම ශ්‍රියාලතාට අකරතැබ්බයක් සිදු වී ඇති බව වටහාගත් ඔහු වහාම පළාතේ පොලිසියට ගොස්, ඇයගේ අතුරුදහන්වීම ගැන පැමිණිල්ලක් කළේ ය.

එවෙලෙහි පොලිසියෙහි තිබෙන ජීප් රථයෙන් කාර්ය භාර නිලධාරී වෙතත් රාජකාරි කටයුත්තකට පිට වී ගොස් ඇති බවත්, අවිවාහක තරුණියක්, මේ කාලයේ අතුරුදහන් වූ පලියට දෙමාපියන් කලබල නො විය යුතු බවත් උපහාසාත්මකව පවසා පොලිස් නිලධාරියා ඔහුගේ පැමිණිල්ල සටහන් කරගත්තේ ය. පසුදින උදෑසන ද ඇය ගෙදර නො පැමිණියහොත් පොලිසියට තැවත එන්නට යැයි පොලිස් නිලධාරියා ඔහුට උපදෙස් ද දුන්නේ ය. ශ්‍රියාලතාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන සෙවීමට පොලිසියෙන් උපකාරයක් නො ලැබෙන බව දැන ගත් ඇයගේ පියා, අසල්වාසීන් සමග එකතුව මුළු රාත්‍රියේම විදුලිපත්දම්, පැට්ටරෝල්මැක්ස් ලාම්පු සහ හුර්අතු ආධාරයෙන් ඇයගේ නිවසට යන පාර සහ අවට ප්‍රදේශය දැඩි පරීක්ෂාවට ලක් කළත් ඇය ගැන කිසිම හෝඩුවාවක් දැන ගත නො හැකි විය. තමා ඇස් දෙක මෙන් ප්‍රවේශම් කළ එකම දුටු තැනිවිමේ ශෝකයෙන් හෘදයාබාධයක් සෑදී ශ්‍රියාලතාගේ මව මහ රෝහලට ඇතුල් කිරීමට සිදු විය.

මේ අතර, ශ්‍රියාලතාගේ නිවසට තුදුරින් පිහිටි තේ වත්තක කදු වැටියක් පාමුල කුණු වී ගිය මළසිරුරක්, ශ්‍රියාලතා අතුරුදහන් වී දින තුනකට පසුව, තේ දළු නෙලමින් සිටි ගැහැණියක විසින් දැක ඊ බව පොලිසියට දන්වන ලදී. මළසිරුර ගැහැණියකගේ බව

හඳුනාගත් පොලිසිය මළසිරුර අතුරුදහන් වූ ශ්‍රියාලතාගේ විය හැකි නිසා, ශ්‍රියාලතාගේ පියා කැඳවා මෘත ශරීරාගාරයේ දී මළසිරුරේ නිමුණු සාරිය සහ හැට්ටය ඔහුට පෙන්වී ය. ඒවා තම දියණියගේ බව හඳුනා ගත් ඔහු මළසිරුර ද තම දියණියගේ බවට හඳුනා ගත්තේ ය. මෙය මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් බව සැක කළ මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පවත්වා මරණයට හේතුව සහ වෙනත් අදාළ කරුණු වෙතොත් අධිකරණයට වාර්තා කිරීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නියෝග කරන ලදී.

මදවශයෙන් කුණු වූ ශ්‍රියාලතාගේ මළසිරුර විරූප වී තිබුණි. අත් සහ පාවල සතුන් සපා කෑමේ ලකුණු නො වී ය. කුණු වූ මළසිරුරක් දින තුනක් එළිමහනෙහි ගම්මානයක තිබෙන විට අනිවාර්යයෙන්ම මළසිරුරේ කොටස්, විශේෂයෙන්ම අත් පා සතුන් විසින් කෘ දමා තිබිය යුතු ය. මළසිරුරේ කොටස් සතුන් කෘ නොමැති වීමෙන් හැඟෙන්නේ මේ කැනැන්තිය යම් ස්ථානයක දී මරා දමා මළසිරුර වන සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා වන ස්ථානයක තැබීමෙන් දින කිහිපකට පසුව එළිමහනෙහි, එය සොයා ගත් ස්ථානයට සාකකයන් විසින් රැගෙන ඇවිත් එම ස්ථානයෙහි තබා ඇති බව ය. මෙසේ කරන්නේ පොලිසිය නොමග යැවීමට ය. කකුල් දෙකෙහිම කොහු ලණුවකින් සිර කොට බැඳ තැබීම නිසා ඇතිවූන දාරය වළලුකර ප්‍රදේශයේ විය. හැට්ටය සහ සාරිය මළසිරුරේ දවටා තිබුණත් යට කලිසමක්, තන පටක් සහ යට සායක් මළසිරුරේ නො තිබිණි. ඇඟිලිවල නියපොතු ද උල් වී තිබුණි.

කෙනෙකු මරණයට පත් වූ පසු රුධිර සංසරණය (blood circulation) නැවතීම නිසා ගුරුත්වාකර්ෂණය හේතුවෙන් මළසිරුරේ පහළම කොටසේ ඇති රුධිර වාහිනී තුළ රුධිරය එකතු වේ. රුධිරය මේ ආකාරයට එකතුවීම නිසා මළසිරුරේ පහළම කොටසේ ඇති සම රත් පැහැති වේ. මෙයට අධෝස්ථිය (hypostasis) යැයි කියනු ලැබේ. පැහැපත් වර්ණයක් ඇති අයගේ අධෝස්ථිය මනා ලෙස දැකිය හැකි ය. තද දුඹුරු හෝ කර් වර්ණයකින් යුතු අයගේ එය නිරීක්ෂණය (observe) කිරීමට අපහසු ය. එවිට වෛද්‍යවරයා කළ යුත්තේ පෙනහැලිවල අධෝස්ථිය පිහිටා ඇති ආකාරය නිරීක්ෂණය කොට මළසිරුර මරණයෙන් පසුව තිබූ ආකාරය

උපකල්පනය කිරීමයි. රුධිරය කැටි වූ පසු අධෝස්ථිය හටගත් ස්ථානවල රත් පැහැතිවීම වෙනස් නො වේ. (ස්ථාපිතවීම) අධෝස්ථිය ස්ථාපනය වූ පසුව මළසිරුර තිබූ ආකාරය වෙනස් කොට තැබුවත් ස්ථාපනය (fixed) වූ අධෝස්ථිය වෙනස් වීමක් ඇති නො වේ.

මළසිරුරේ ඉදිරි පැත්තේ අධෝස්ථිය පිහිටා තිබුණත්, පොලිසිය ප්‍රසිත් ගන්නා ලද ඡායාරූපවලට අනුව මළසිරුර සොයා ගත් ස්ථානයේදීම මළසිරුරේ අධෝස්ථිය පිහිටා තිබුණේ උඩුබැලි අතට ය. ගුරුත්වාකර්ෂණයට ප්‍රතිවිරුද්ධ පැත්තක අධෝස්ථිය පිහිටීමෙන් වෛද්‍යවරයා තේරුම් ගත්තේ මරණයෙන් පසු සිරුර මුතීන් අතට එක දිගට පැය දහ අටකට ආසන්න කාලයක් තබා ඇති බව ය. අභිරහස් ලෙස මරා දමා තිබෙන මළසිරුරක් හමු වූ ස්ථානය වෙතත් වීමට පෙර අධිකරණ වෛද්‍යවරයා, රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් සහ පොලිස් පරීක්ෂණ කණ්ඩායම සාමූහිකව (as a team) පරීක්ෂා කොට ප්‍රථමයෙන් කළ යුත්තේ කර් පුදු සහ වර්ණ සේයාපටලවලින් අවශ්‍ය ඡායාරූප ගැනීම ය. පහසුකම් ඇත්තම් විඩියෝ ගත කිරීම වඩාත් සුදුසු ය. සංවර්ධිත රටවල සැක කටයුතු සියලුම මරණ පරීක්ෂා කිරීමේ දී මෙම පිළිවෙත පිළිගත් ක්‍රමයක් වශයෙන් කරනු ලැබේ. මළසිරුරු සොයා ගත් ආකාරය පූර් සභාවට සහ විනිසුරුවරයාට නඩු විභාගයේ දී විස්තර කිරීමට මෙලෙස ගන්නා ලද ඡායාරූප සහ විඩියෝ පටි උපයෝගී කරගත හැකි ය.

ශ්‍රියාලතා මරණයට පත් කොට එම ස්ථානයේම ඇයගේ සිරුර උඩුබැලි අතට අවම වශයෙන් එක දිගටම පැය දහ අටක් තිබෙන්නට හැර පසුව හමු වූ තේ වත්තේ කන්ද පාමුලට සිරුර රැගෙනවිත් ඇති බවත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පොලිසියට දැන්වී ය. ශ්‍රියාලතා මරණයට පත් කළ අය මිනීමැරුම කළ ස්ථානයෙන් වෙනත් ස්ථානයක තැබීමෙන් බලාපොරොත්තු වූයේ පොලිසිය නොමග යැවීම ය.

බෙල්ලේ වම්පස සිට පිටුපසට විහිදී ගිය ගැඹුරු කැපුම් තුළාල දෙකක් එකිනෙකට ආසන්නව හා සමාන්තරව දක්නට තිබුණි. ගෙලෙහි තුන්වැනි සහ හතරවැනි කශේරුකා කැපී තිබුණි. බෙල්ලේ

පිටුපස සහ වම් පැත්තේ තිබූ ගැඹුරු කැපුම් තුවාල නිසා ඇස මරණයට පත් වී ඇති බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ඇසගේ යෝනි ප්‍රදේශයේ ලේ පැල්ලම් කීපයක් විය. ස්ත්‍රී ලිංගයේ ගර්භ අධරය (labia majora) සහ කනීය අවරය (labia minora) ඇතුළුව යෝනි මුඛය සහ යෝනිය බරපතල ලෙස තුවාල වී තිබුණි. බලහත්කාරයෙන් වුවත් දිගෙන් දිගටම කෙටි වේලාවක් තුළ දී පිරිසිදු කණ්ඩායමක් විසින් ශ්‍රියාලතා දූෂණය කළත් මෙවැනි බරපතල තුවාල ඇති විය නො හැකි බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ලී කැබැල්ලකින් කීප වාරයක් ඇසගේ යෝනියට ඇතීමෙන් එම තුවාල සිදු වී ඇති බවට වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ශ්‍රියාලතාගේ දකුණු අතේ තදව තැවුණු ඇඟිලි අතරේ නුල් කැබැල්ලක් සහිත ලෝහ බොක්කමක් හිර වී තිබිණි. ඒවා අල්ලෙන් ඉවතට ගැනීමට නො හැකි අන්දමට හිර වී තිබුණි. බොක්කම සහ නුල් කැබැල්ල දැඩි පරිශ්‍රමයකින් ඉවත් කළ වෛද්‍යවරයා ඒවා රස පරීක්ෂක වෙත යවා වාර්තාවක් ලබා ගැනීමට පරීක්ෂණ භාර පොලිසියට භාර දුන්නේ ය.

මරණය සිදුවන මොහොතේ සිරුරේ පේශීන්වල හටගන්නා වූ ක්ෂණික තදවීම නොහොත් කඩිනමාවය (instantaneous rigidity) ශවක හුසය (cadaveric spasm) යනුවෙන් හැඳින්වේ. ස්නායු පද්ධතිය (nervous system) හෝ සංසරණ පද්ධතිය (circulatory system) හෝ තදය හෝ පෙනහැලි තුවාල වූ විට හෝ ස්නායු ආතිතය ඇති වූ අවස්ථාවක මරණය සිදුවූ විට ශවක හුසය ඇති වේ. සිරුරේ හට ගන්නා වූ මේ ආකාරයේ කඩිනමාවය මුළු ශරීරයේම (generalised) හෝ අත්වල පමණක් (localised) ඇති විය හැකි ය. මරණය සිදුවන මොහොතේ අල්ලා ගෙන සිටි වස්තුව (object) මරණයෙන් පසුව වුව ද දැඩි ලෙස ඇඟිලිවල තදව සිර වී තිබෙන්නට පුළුවන. ශවක හුසය ඇතිවීම නිසා වල් පැලෑටි හෝ ලී කැබැල්ලක් අතේ ඇඟිලිවලට ඉතා දැඩි ලෙස සිරව තද වී තිබීම ඇතැම් විට දිගේ ගිලී මිය යන කැනැත්තන්ගේ ද අත්වල දක්නට ලැබේ. ගිනි අවියකින් වෙඩි වැදී හෝ පසුවේ ඇතුම් තුවාලයකින් හෝ බෙල්ලෙහි සැපුම් තුවාලවලින් මිය ගිය කැනැත්තන්ගේ ද අතෙහි මරණය සිදු කළ පිස්තෝලය හෝ උල් පිහිය හෝ දැව් පිහිය හිර වී තිබීමෙන් මියගිය කැනැත්තා සිය දිවි හානි කර ගෙන ඇති බව සැකයෙන් තොරව ඔප්පු කළ හැකි ය. අතෙහි ඇඟිලිවල

හටගන්නා වූ තදවීම ශවක හුසය නිසා හටගෙන ඇත් ද නැතිනම් මරණයෙන් පැය කීපයකට පසුව මාංශ පේශීන්වල හටගන්නා වූ තද වීමෙන් ද යන්න වෙනස් කර ගත යුතු ය. මරණයෙන් පැය කීපයකට පසුව පේශීන්වල හටගන්නා වූ තදවීම මෘත කඩිනම (rigor mortis) යැයි හඳුන්වනු ලැබේ. ශවක හුසය ඇතිවීම නිසා ඇඟිලි නැම් තද වී අල්ලෙහි ගැටී තිබෙන අතර මෘත කඩිනම ඇති වූ විට ඇඟිලි තුඩු අල්ලෙහි ස්පර්ශ නො වේ (the tips of finger are firmly buried in the palm in cadaveric spasm where as in rigor mortis tips of fingers do not make contact with the palm). මළසිරුරේ කුණුවීම (putrefaction) හටගත් විට පේශීන් බුරුල් වන නිසා ශවක හුසය සහ මෘත කඩිනම යන සංසිද්ධීන් දෙකම එකතෙකින් වෙන් කර ගැනීම දුෂ්කර ය. සම්පූර්ණයෙන්ම නැවී ඇති ඇඟිලි අතරේ (among completely flexed fingers) යම් වස්තුවක් හිර වී ඇත්නම් එම සංසිද්ධිය කුණු වී ඇති සිරුරක වුව ද ශවක හුසය ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. එම නිසා ශ්‍රියාලතාගේ කුණු වී තිබුණ සිරුරේ ඇඟිලි අතර හිර වී තිබූ ලෝහ බොක්කම සහ නුල් කැබැල්ල, ඝාතකයන්ගේ ඇඳුම්වලින් ඇස මිය යන මොහොතේ දී මර බියෙන් පොර බැදීමේ දී හිර වී ඇති බව නිගමනය කළ හැකි විය.

ශ්‍රියාලතාගේ යෝනියේ රුධිරය ස්වල්පයක් තිබුණි. යෝනියෙන් බො ගත් පිස්තවල (යම්කිසි ස්ථානයක් මත තැවී ඇති තරඹයකට පිස්තයක් යැයි කියනු ලැබේ) ශුක්‍රාණු (sperms) සහ ශුක්‍ර තරලය (seminal fluid) නො තිබුණු බව රස පරීක්ෂකගේ වාර්තාවේ සඳහන් වී තිබුණි. කියුණු කැපෙන ආයුධයකින් ශ්‍රියාලතාගේ ගෙල දෙවරක් කැපීම නිසා හටගත් ලේ ගැලීමෙන් ඇස මිය ගොස් ඇති බවත්, මිය යාමෙන් කෙටි වේලාවකට පසුව ලී කැබැල්ලකින් ශ්‍රියාලතාගේ යෝනියට ඇතීමෙන්, ශ්‍රියාලතාව දූෂණය කොට ඇති බව පෙන්නුම් කොට පොලිසිය නොමග යැවීමට ප්‍රයත්නයක් කර ඇති බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. තවද, ශ්‍රියාලතා මිය යාමෙන් පැය දහ අටකින් පසුව මළසිරුර හමු වූ ස්ථානයට රැගෙනවිත් ඇති බවත් තන පටය, යට කලිසම සහ යට සාය ඉවත් කොට උඩුබැලි අතට තබා ගොස් ඇති බවත් වෛද්‍යවරයා අධීක්ෂණයට වාර්තා කළේ ය. ඝාතකයන් විසින් ශ්‍රියාලතා මරා දමා ඇති බැවින් ඔවුන් පිළිබඳව හෝඬුවාවක් ලැබෙන තුරු මළසිරුර ඕනෑකරණයේ තැබිය යුතු බව වෛද්‍යවරයා අධීක්ෂණයට නිර්දේශ

කළේ ය. ඔහු භෞ සාතනවල දී වෛද්‍ය පරීක්ෂණය කර අවසාන වූවත් ඇතුළු අවස්ථාවල දී මෙසිරුර ඥාතීන්ට භාර නොදී එය තවදුරටත් පරීක්ෂා කිරීමට ඕනෑකරණයක තබා ගැනීමට සිදු වේ. මරණයට පත් තැනැත්තා මියගිය ආකාරය හෝ සිරුරේ තුවාල සිදු වී ඇති ආකාරය උපකල්පනය කිරීමට නො හැකි වූ විට හෝ මරණකරු හඳුනා ගෙන නොමැති අවස්ථාවල පමණක් මෙසිරුර ඕනෑකරණයේ තබා ගනු ලැබේ. සිවුදි අරාබියේ දී මිය ගිය හෙලන් ස්මිත් තැමැති ඉංග්‍රීසි ජාතික හෙදියගේ සිරුර අවුරුද්දකට ආසන්න කාලයක් අධි ඕනෑකරණයේ තබන ලදී. ශ්‍රියාලතාගේ යෝනියේ තිබූ තුවාල අසාමාන්‍ය ස්වරූපයක් තිබූ නිසා ඇයගේ සිරුර ඕනෑකරණයේ තබා ගන්නා ලදී. වෛද්‍ය වාර්තාව අනුව ශ්‍රියාලතාගේ මරණය සාපද්‍ය ඔහු භෞ සාතනයක් බව මහේස්ත්‍රාත්වරයා තීන්දු කළ අතර තැවත දත්වන තුරු මෙසිරුර ඕනෑකරණයක තැබීමට නියෝග කළේ ය. සාතනයන් ඇල්ලීමට පොලිසිය යුතු සුර් විස.

මේ අතරතුර භාමු මහත්තයාගේ වත්තේ වැඩ කරන සිමියෝන්ට මුත්‍රා අමාරුවක් සෑදී පළාතේ රෝහලට ඇතුළු කරන ලදී. සිමියෝන්ගේ කම්මුල් දෙකෙහිම නියපොතුවලින් සිරීමේ දී මැනක දී ඇති වූ තුවාල (scratches) ඇති බව ඔහුට ප්‍රතිකාර කළ වාට්ටුවේ වෛද්‍යවරයා දුටුවේ ය. එම තුවාල කෙසේ සිදු වූයේ දැයි වෛද්‍යවරයා සිමියෝන්ගෙන් ප්‍රශ්න කළ විට කලබල වූ ඔහු කියා සිටියේ, කම්බි වැටකින් රිංගා යෑමට තැන් කිරීමේ දී ඒවා සිදුවූණ බව ය. කම්බි වැටකින් රිංගන විට බිම බලා ගෙන යන බැවින්, තුවාල මුහුණේ සිදුවිය නො හැකි බව තේරුම් ගත් වෛද්‍යවරයාට සිමියෝන් ප්‍රකාශ කළේ බොරුවක් බව ද වැටහී ගියේ ය. ශ්‍රියාලතාගේ මරණය ඒ වන විට මුළු පළාතම කම්පාවට පත් කළ දෙයක් වී තිබුණි. මේ අනුව, සිමියෝන්ගේ කම්මුල් දෙකෙහි ඇති සිරීම් ද ඔහු භාමු මහත්තයාගේ නිවසේ සේවකයකු වීම ද යන කරුණු ගැන ඔදක් කල්පනා කළ වෛද්‍යවරයා වහාම රෝහල් පොලිසියට සිමියෝන් ගැන දත්වන ලදී. අනතුරුව තුවාල පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඔහු විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරවන ලදී.

සිමියෝන්ගේ මුහුණේ තිබූ තුවාල වෛද්‍යවරයා විසින් ඡායාරූප ගත කරන ලදී. තුවාල වර්ගවලින් ඉතා සරලම තුවාල වශයෙන්

සිරීම් තුවාල (abrasion) සැලකීමට හැකි ය. මෙසිරුරක් බාහිරව පරීක්ෂා කිරීමේ දී සිරීම් තුවාල නිරීක්ෂණය කිරීම අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට ඉතාම වැදගත් වේ. සිරීම් තුවාලයේ ස්වරූපය අනුව එය සිදු කළ ආයුධය (weapon) හෝ වස්තුව බොහෝවිට උපකල්පනය කළ හැකි ය. නියපොතුවලින් සිදු කරන ලද සිරීම් තුවාල රේඛාවක (linear) හැඩය, හෝ වක් හැඩයක් (curved) ගනු ලැබේ. නිය පොතුවලින් සිදුවූ සිරීමක් අවිවර්තය පමණක් සිදුරු කරන අතර කම්බි කටුවකින් සිදු වන තුවාල සමෙහි ගැඹුරට ඇති වේ.

සිමියෝන්ගේ මුහුණේ තිබුණේ සම මතු පිට තිබූ රේඛීය තැඩ ඇති සිරීම් තුවාල බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. සිමියෝන්ගේ කම්මුල්වල ඇති තුවාල කම්බි කටුවලට සිරීමෙන් සිදු වූ ඒවා නොව, උල් නියපොතුවලින් ඔහුගේ මුහුණ කවුරුත් විසින් හෝ සිරීමේ දී සිදුවූ තුවාල බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ඒ අනුව, ඕනෑකරණයේ තිබූ ශ්‍රියාලතාගේ සිරුරේ ඇති ලි තැවත පරීක්ෂා කළේ ය. උල්ව තිබූ ඇයගේ නියපොතූ යට යම්කිසි දෙයක් රැඳී ඇති බව අත් කාවයකින් පරීක්ෂා කරන විට වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබුණි. එම ද්‍රව්‍යවල රුධිරය ඇද්ද, ඇත්තම ඒවා මිනිස් රුධිරය ද, එසේ නම් ඒවා කුමන වර්ගයේ ද යන්න දැන ගැනීමට රජයේ රස පරීක්ෂක වෙත අධිකරණය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. ශ්‍රියාලතාගේ නියපොතුවල රැඳී තිබුණේ මිනිස් රුධිරය බවත් එහි වර්ගය AB වර්ගයට අයත් බවත් රස පරීක්ෂක වාර්තා කොට තිබුණි. සැකපිට අත් අඩංගුවට ගත් සිමියෝන්ගේ රුධිරය සාම්පලයක් අධිකරණයේ අවසරය ලබා ගෙන රස පරීක්ෂක වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් සිමියෝන්ගේ රුධිරය ද දුර්ලභ AB වර්ගයේ රුධිරය බව සොයා ගන්නා ලදී. ඉදිරිපස කරපටියට පහළ, බොත්තමක් නොමැති කම්සයක් සිමියෝන්ගේ නිවස පරීක්ෂා කළ පොලිසියට සොයා ගැනීමට හැකි විය. කම්සයේ තිබූ ඉතිරි බොත්තම් ද ලෝහ ඒවා විය. එම කම්සයේ බොත්තම තැනි වූයේ කෙසේ දැයි සිමියෝන්ට විස්තර කිරීමට නො හැකි විය. ශ්‍රියාලතාගේ අතෙහි රැඳී තිබුණු ලෝහ බොත්තම සිමියෝන්ගේ එම කම්සයේ තිබූ අතින් බොත්තම්වලට සමාන බව රස පරීක්ෂකවරයා වාර්තා කොට තිබුණි. පොලිසිය විසින් මේ සියලු විස්තර සිමියෝන්ට දැන් වූ පසුව ශ්‍රියාලතාගේ මරණය සිදු වූ අන්දම ඔහු විස්තර කළේ ය.

මධුමාධව මානසික රෝගියකු බවට පත්කළ ශ්‍රියාලතාගෙන් පළිගැනීමට ඇයට දඬවද දී මරා දැමිය යුතු බව භාමු මහත්තයා තමාට පැවසූ බවත් ඒ සඳහා ශ්‍රියාලතා සවස කාර්යාලයේ වැඩ නිම කොට නිවසට එන විට ඇයගේ ගෙල කපා මරා දැමිය යුතු බව භාමු මහත්තයා සිම්යොන්ට යෝජනා කළ බවත් ඔහු පැවසුවේ ය. ඒ සඳහා සිම්යොන් උපකාර කළහොත් ඔහුට රුපියල් විසිපන්දහනක් දීමට භාමු මහත්තයා පොරොන්දු වූ බවත්, පොලිසියේ උසස් නිලධාරීන් සහ ප්‍රබල දේශපාලඥයින් තමා ලෙහිත් ඇසුරු කරන හෙයින් තමා ආරක්ෂා කිරීමට ඔවුන්ගේ උපකාරය ලබා ගැනීම සුරු දෙයක් බව ද භාමු මහත්තයා තමාට කී බව ඔහු කීවේ ය. ඉන් පසුව ඇය මරා දැමූ බවත් ඔවුන් කළ දෙය සඟවා පොලිසිය නොමග යැවීමට ශ්‍රියාලතාව දූෂණය කොට ගෙල කපා මරා ඇති බව පෙන්වීමට කෝටුවක් උපයෝගී කොට ගෙන ඇයගේ යෝනි මාර්ගයට භාමු මහත්තයා විසින් කුටාල කළ බව සිම්යොන් පොලිසියට ප්‍රකාශ කළේ ය. ශ්‍රියාලතා නිවසට යන විට පාලු පෙදෙසක දී ඇයගේ කට වසා බැවුමකට ඇදගෙන විත් මුනින් අතට ඇයට බිම පෙරලා කැබැසීම නැවැත්වීමට තමා ඇයගේ මුහුණ කුටායකින් ගැටගැසූ බවත් දැහළීම නැවැත්වීමට භාමු මහතා ඇයගේ කකුල් දෙක තදින් අල්ලා ලණුවකින් බැන්ද බවත් සිම්යොන් වැඩිදුරටත් කියා සිටියේ ය. මේ සියල්ල සිදු කිරීමට පෙර භාමු මහතා දුන් අරත්තු බෝතල් භාගය තමා විසින් පානය කළ බවත් පැවසී ය. ශ්‍රියාලතා මරා දැමූ ස්ථානය අසල තිබූ කොස් ගසකට තැඟ සිටි භූමිපාල තමාගේ ගොර කරුණයක සියල්ල දුටු බවත් ගසෙන් බැස්සු මහුව කර්ජනය කොට ඔහු දුටු සිද්ධිය කිසිවකුටත් නො දන්වන ලෙස පොරොන්දු කර ගත් බවත් ඒ බව නැහැවුණොත් මරණ බවට කර්ජනය කළ බවත් සයිමන් පොලිසියට කීවේ ය. ශ්‍රියාලතාගේ ගෙල කැපූ පිහිය පාර ලිඳකට වීසි කළ බවත් තවදුරටත් හෙතෙම පොලිසියට දැන්වී ය. එම ලිඳේ පතුලේ තිබුණ කිටුණු කැපෙන පිහිය පොලිසිය විසින් සොයා ගන්නා ලදී. රජයේ නීතිපතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ගොර කරුණයා පැමිණිල්ලේ සාක්ෂිකරුවකු කරන ලදී. නඩුවිභාගයේ දී ගොර කරුණයාගේ සාක්ෂි මෙහෙයවන ලද්දේ අද ගොර බිහිරි පාසලේ සේවය කරන ජොෂ් ඩානියෙල් ය. ශ්‍රියාලතාගේ ගෙල කැපීමට පාවිච්චි කරන ලද්දේ පැමිණිල්ල විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කිටුණු කැපෙන පිහිය බව ශ්‍රියාලතාගේ කණේරුකාවල තිබූ කැසුම් කුටාලවල කැපුමේ

මතුපිට (cutting surface) විශාල කළ ඡායා රූපයක් (magnified) ඇයගේ ගෙල කැපීමට පාවිච්චි කළ පිහිතලයේ මතුපිට ඡායාරූපයක් ඒවා සමානව විශාල කොට, අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් තවු විභාගයේ දී පෙන්වා දෙන ලදී.

සියලු සාක්ෂි සලකා බලා ගෙල කපා ශ්‍රියාලතාගේ මරණය භාමු මහතා සහ සිම්යොන් විසින් කළ බව පූර්ව තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව, විනිසුරු විසින් දෙදෙනාටම මරණය දඬුවමක් නියම කරන ලදී.

අහිරහස් ලෙස කණ්ඩායමක් විසින් යම් කැනැත්තෙකු මරණයට පත් කොට සිද්ධිය වසන් කිරීමට කොතරම් උත්සාහ කළත් මළසිරුරු කුණු වී තිබිය දී හමුවුවත් පළපුරුදු අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුගේ අධීක්ෂණය යටතේ කැපවීමෙන් වැඩකරන පොලිස් පරීක්ෂණ කණ්ඩායමක් පරීක්ෂණ පැවැත්වුවොත් සාක්ෂයන් තිබියේ රැකුණට හසුකර ගැනීමට අපහසු වන්නේ නැත.

ශ්‍රියාලතාගේ නියතොකු අඟ රැඳී තිබූ රුධිරය, වළලුකර ප්‍රදේශයේ තිබූ දාර, මරණාසන්න මොහොතේ දී ඇයගේ අතේ රැඳී තිබූ සිම්යොන්ගේ කම්සයේ ලෝහ බොක්කම, මළසිරුරේ අධෝස්ථිය පිහිටීම සහ ගෙල කැපීමට උපයෝගී කර ගත් පිහිතලයේ මතුපිට ස්වභාවය කණේරුකාවල කැපී තිබූ ප්‍රදේශයේ මතුපිට ස්වභාවයට සමානවීම ශ්‍රියාලතාගේ අහිරහස් මරණයට හේතුව සහ මිනීමරුවන් සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ " නිතඬ සාක්ෂි " වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

ධීවර යාත්‍රාවේ සිදු වූ ඝාතනය

අප්‍රේල් 25 වැනිදා පමණ වයඹදි විදේශීය ජාතික තරුණයකු වූ ටොම්මා, ධීවර යාත්‍රාවක (fishing trawler) ධීවරයෙකු වශයෙන් සේවය කළේ ය. ගැඹුරු මුහුදේ මසුන් ඇල්ලීම සඳහා ධීවරයන් කණ්ඩායමක් සමඟ පිටත් වන ටොම්මා සති තුනක හෝ හතරක කාලයක් ගැඹුරු මුහුදේ ගත කරයි. එක් දිනක් රාත්‍රියේ අනිකුත් ධීවරයන් සමඟ ආහාර ගැනීම සඳහා ධීවර යාත්‍රාවේ ආපන ශාලාවට ටොම්මා පැමිණ සිටියේ නැත. එයට හේතුව සොයා බැලීමේ දී කපිතාන්වරයාට දැන ගන්නට ලැබුණේ, ධීවර යාත්‍රාවේ ටොම්මාගේ නිදන කුටියේ (cabin) ඇඳ මත, ඔහු මැරී සිටින බව ය. ජාත්‍යන්තර නාවික රෙගුලාසි අනුව ධීවර යාත්‍රාවක සේවකයෙකු මිය ගිය විට එම අවස්ථාවේ යාත්‍රාව තිබෙන ස්ථානයට ආසන්නවම ඇති වරායකට එම යාත්‍රාව යාත්‍රා කළ යුතු ය. ඒ වන විට එම ධීවර යාත්‍රාවට ආසන්නවම තිබූ රට ශ්‍රී ලංකාව විය. ටොම්මා මිය ගොස් ඇති බව දැන ගත් අවස්ථාවේ දී ධීවර යාත්‍රාව ශ්‍රී ලංකාවෙන් නාවික සැතපුම් (nautical miles = අඩි 6080 යි) භාරසියයක් පමණ ඇතිත් තිබුණ බැවින්, යාත්‍රාවේ කපිතාන්වරයා විසින් ටොම්මාගේ මළසිරුර කුණු වී යාම වැළැක්වීම සඳහා, සෙල්සියස් අංශක සෑහ පනස් දෙකක් (one minus celsiu 52°) ඇති, මාර්ත් දමන අධි ශීතකරණයේ තබන ලදී.

දින පහකට පසුව ධීවර යාත්‍රාව ශ්‍රී ලංකාවේ වරායකට ගො විය. නාවික නීති රීති අනුව වරායකට ඇතුළු වන සෑම විදේශීය යාත්‍රාවක්ම සහ එහි සේවකයින් කොරන්ටින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයකට (quarantine examination) භාජනය කළ යුතු ය. කොරන්ටින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් යනු, තැවත් විදේශීය රටකින් කවත් රටකට පැමිණි විට එම රටට ආවේනික නොවූ බෝවෙන රෝග වැළඳී සිටින අය එම තැවේ ඇත්දැයි පරීක්ෂා කිරීම ය. ඒ අනුව වරායේ වෛද්‍යවරයා (Port Medical Officer) විසින් ධීවර යාත්‍රාව හා එහි සිටි සියලුම සේවකයින් ද, ටොම්මා නිදා සිටි කාමරය ඇතුළු මළසිරුර ද, පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. එහෙත්, යාත්‍රාවේ සේවකයින්ට බෝවන රෝග (infectious diseases) හෝ ටොම්මාගේ මරණය පිළිබඳව සැක සහිත කිසිවක් සොයා ගැනීමට වරායේ

වෛද්‍යවරයාට නො හැකි විය. අනුප්‍රේක්ෂණීය ටොම්මා මරණයට පත්වී ඇති බැවින්, ඔහු විදේශීය ජාතිකයකු වූ බැවින්, හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් (inquest) පැවැත් විය යුතු බව පරීක්ෂණය භාර වරාය පොලීසියට වරායේ වෛද්‍යවරයා දැන්වී ය. ධීවර යාත්‍රාවේ කපිතාන්වරයා විසින් තිකුත් කර තිබූ වාර්තාව අනුව ටොම්මා හදිසියේ මිය ගොස් තිබුණි. කපිතාන්වරයාගේ වාර්තාව, වරාය පොලීසිය විසින් හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාට ඉදිරිපත් කරන ලදී. හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා සාක්ෂි සටහන් කිරීමෙන් පසුව ටොම්මාගේ මරණය පිළිබඳව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු (judicial medical officer) වෙත යොමු කළ යුතු බැව් තීරණය කළේ ය. ටොම්මා විදේශිකයෙකු වූ බැවින් හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් (inquest) පැවැත්වීමෙන් පසුව වෛද්‍ය පරීක්ෂණයකට භාජනය කොට වාර්තාවක් ලබා ගැනීම සඳහා අවම වශයෙන් දින තුනක්වත් ගත වන බැවින්, ධීවර යාත්‍රාව එතෙක් වරායේ රඳවා ගතහොත් මූල්‍යමය වශයෙන් දැඩි පාඩු සිදුවන බැවින්, එම යාත්‍රාව තැවත ගමන් ආරම්භ කිරීමට කපිතාන්වරයා විසින් වරාය පොලීසියෙන් අවසර ඉල්ලන ලදී. ඒ සඳහා පොලීසියේ අවසරය ලැබුණි. ඒ අනුව, ටොම්මාගේ මළසිරුර වරාය පොලීසියට බාර දීමෙන් පසුව එම ධීවර යාත්‍රාව තැවත ගමන් ආරම්භ කළේ ය. මේ හේතුව නිසා වෛද්‍ය පරීක්ෂණය (postmortem examination) පැවැත්වීමට පෙර, හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා සහ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා යන දෙදෙනාට, ටොම්මා මරණයට පත් වී සිටි කුටිය පරීක්ෂා කිරීමට නො හැකි වූ අතර (examination of scene where a dead body was found), මරණයට අදාළ හේතූන් පිළිබඳ පසුබිමේ විස්තර සොයා ගැනීමට ද නො හැකි විය.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයේ (Code of Criminal Procedure Act No. 15 of 1979) තුන්සිය හත්තැවේ, උප වගන්ති අංක එක අනුව යම් තැනැත්තෙකු හදිසියේ මිය ගිය විට (died suddenly) හෝ නො දන්නා හේතුවකින් (cause unknown) මිය ගිය අවස්ථාවන්හි දී, සෑම මරණ පරීක්ෂකවරයෙකුම, (හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයෙකු පත් කරනු ලබන්නේ) අධිකරණ අමාත්‍යවරයා විසින්) සහ මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකුම එසේ මියගිය තැනැත්තාගේ සිරුර තිබෙන

ස්ථානයට (scene where body is found) වහාම ගොස්, එහි දී පරීක්ෂණයක් පවත්වා, මළසිරුරේ දැකිය හැකි කැපුම්, කිඳුම්, පිරිමි සහ වෙනත් තුවාල ලකුණු ඇත්නම් ඒවා සටහන් කළ යුතු ය.

වෛෂිමා පැරි සිටි ධීවර යාත්‍රාවේ කාමරය හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් පරීක්ෂා කිරීමට පෙර වරාය පොලිසිය විසින් මුදා හැරීමෙන්, වෛෂිමාගේ මරණ පරීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් වරාය පොලිසිය අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහයට පටහැනිව කටයුතු කර ඇති බව පැහැදිලි ය. පරීක්ෂණ භාර පොලිසියේ වගකීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක් ලෙස මෙම ක්‍රියා මාර්ගය දැක්විය හැකි ය. යම් කිසි අයෙකු මරණයට පත් වී ඇති අවස්ථාවක දී එයට හේතුව නො දන්නා විටක හෝ සැක කටයුතු ආකාරයකින් මිය ගොස් ඇත්නම්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට පෙර මළසිරුර සොයා ගත් ස්ථානයේ දීම රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ භෞත විද්‍යාඥයෙකු (Forensic Scientist / Evidence collectors) සමග අධිකරණ වෛද්‍යවරයා (judicial medical officer) විසින් එම මළසිරුරත්, මළසිරුර සොයා ගත් ස්ථානයත් හැකි ඉක්මනින් දැඩි පරීක්ෂාවට භාජනය කළ යුතු ය. බොහෝ විට සාකච්ඡා සොයා ගැනීමට උපකාරී වන සාක්ෂි මළසිරුර මත හෝ අපරාධය සිදු වූ ස්ථානයේ තිබීමට අවකාශ ඇත.

යම් කිසි වස්තූන් දෙකක් හෝ වස්තූන් කිහිපයක් එකිනෙකට ස්පර්ශ වීමෙන් පසුව එක් වස්තුවක තිබෙන කොටස්වල අන්තර්ගත යම්කිසි ප්‍රමාණයක් අනෙක් වස්තූන්වල තැවරීම බොහෝ අවස්ථාවල සිදුවන බව ප්‍රථම වරට ලෝකයාට හඳුන්වා දෙන ලද්දේ ප්‍රංශයේ ලියොන්හි (Lyon) පිහිටි සාපරාධී පරීක්ෂණ ආයතනයේ (Institute of Criminallistics) අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වූ එඩ්මන්ඩ් ලෝකාඩ් (Edmond Locard) තැමිනි පොලිස් පරීක්ෂකවරයා විසිනි. මෙම සිද්ධාන්තය අනුව, අපරාධයක් කළ තැනැත්තාගේ රුධිරය, කෙළි, කොණ්ඩ ගස්, රෝම කප, ශල්‍ය තරලය, මුත්‍රා, මලපහ යනාදිය සහ මරණය සිදු වූ අවස්ථාවේ භාතකයා ලෙස තිබූ ලේන්සුපත්, මුදල් පසුපිටියක්, හඳුනාගත නොහැකි ලිපියක්, වැනි දෑ සහ භාතකයා ඇඳ සිටි ඇඳුම්වල බොත්තම් හෝ කෙඳි අපරාධයට ලක් වූ තැනැත්තාගේ ඇඳුම් මත හෝ ශරීරය මත හෝ අපරාධය සිදු වූ ස්ථානයේ තිබීමට හැකි ය. තවද, අපරාධය සිදු වූ ස්ථානයේ තිබී

කොළ, පිදුරු, මඩ, වැලි යනාදී ද්‍රව්‍ය සහ හිස් වෙඩි රැහිළු කොටු හෝ වෙඩි උණ්ඩ හෝ මුනිස්සම් කැට යනාදිය අපරාධය සිදු කළ තැනැත්තාගේ ශරීරය මත හෝ අපරාධයට ලක් වූ තැනැත්තාගේ ඇඳුම් මත හෝ ශරීරය මත තිබිය හැකි අතර අපරාධයට ලක් වූ තැනැත්තාගේ ශරීරයේ කොටස් හෝ ඇඳුම්වල කොටස් අපරාධය සිදු කළ තැනැත්තාගේ ඇඳුම්වල හෝ ශරීරය මත හෝ අපරාධය සිදු වූ ස්ථානයේ (scene) තිබිය හැකි ය. ඇතැම් විට මෙම ද්‍රව්‍ය (trace evidence / contact traces) පියවි ඇසට හැකිවන හැකි තවුත් සමහර අවස්ථාවල අත් කාචයකින් (hand lens) පරීක්ෂා කිරීමෙන් පමණක් සොයා ගත හැකි ය.

සාපරාධී ක්‍රියාවකින් මියගියේ යැයි සැක කරන පුද්ගලයන්ගේ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ දී හෝ අනෙකු සිදුවීමකින් හෝ ස්භාගාචික හේතුවකින් හෝ සිය දිවි නාති කර ගැනීමකින් මියගියේ යැයි සැක කරන පුද්ගලයන්ගේ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ දී මෙම ද්‍රව්‍යයන් හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. එහි වගකීම පැවරී ඇත්තේ පරීක්ෂණ භාරව ක්‍රියා කරන පොලිස් නිලධාරියාට සහ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට ය. යම් අයෙක් අහිමිවීමට ලක් වූ මරා දමා ඇති ස්ථානයකට අනවශ්‍ය පුද්ගලයන්ට ඇතුළුවීමට ඉඩ දුන හොත් මෙම වැදගත් සාක්ෂි තැනි වී යාමට (loss) හෝ විනාශ වී (destroyed) යාමට ඉඩ ඇති බැවින් හැකි ඉක්මනින් එම ස්ථාන ආරක්ෂා කිරීම ද පොලිසියේ වගකීම වේ. මහේස්ත්‍රාත්වරයා ඇතුළුව පරීක්ෂණයට සහභාගි වන කණ්ඩායමේ සියලුම නිලධාරීන්, පරීක්ෂණ ආරම්භ කිරීමට පෙර අලුත් (පාවිච්චි නො කළ) අත්වැසුම් පැළඳිය යුතුම ය. මළසිරුර තිබූ ස්ථානයේ කිසි ඇඟිලි සලකුණු සොයා ගත නොහැකි, ඒවා පරීක්ෂණ කණ්ඩායමේ නො වන බව අධිකරණයේ දී ඔප්පු කිරීම සඳහා අත් වැසුම් පාවිච්චි කරනු ලැබේ. මහේස්ත්‍රාත්වරයා, පරීක්ෂණ භාර පොලිස් නිලධාරියා, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා, භෞත විද්‍යාඥයා සහ පොලිස් භායාරූප ශිල්පියා යන අය කණ්ඩායමක් වශයෙන් (as a team) සාපරාධී ක්‍රියාව සිදු වූ ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමේ දී, මළසිරුර තිබූ ස්ථානය සහ අවට පරිසරය, මළසිරුර තිබූ ස්වභාවය (condition of body), මළසිරුර පිහිටා තිබූ ආකාරය (position of body), මළසිරුර මත තිබිය හැකි වල් පැලෑටි සහ ලී කැබලි, කොණ්ඩ ගස් හෝ වෙන යම් බාහිර වස්තූන් මළසිරුරේ ඇඟිලිවල දැඩි පිරිස

තද වී ඇත්තම් (ගර්භ ප්‍රසව / cadaveric spasm), ඒවා වෝහාරක විද්‍යාඥයන් විසින් ලබා ගත යුතු අතර, අධෝස්ථිතිය පිහිටි ආකාරය (distribution of hypostatis), අත්වල නිබිය හැකි ආත්මාරක්ෂක කැසුම් තුවාල, (defence wounds) තැල්ම හෝ හත්ත සහ මලසිරුර මත නිබිය හැකි වෙතත් වැදගත් ඥාණ ලේඛණගත කොට, තම සුදු සේයා පටල සහ වර්ණ සේයා පටලවලින් පොලිස් ඡායාරූප ශිල්පියෙකු (police photographer) විසින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාගේ අධීක්ෂණය යටතේ ඡායාරූප ගත කළ යුතු ය. දියුණු රටවල තම මීට අමතරව මේවා විධියෙන් කරනු ලැබේ.

මෙසේ ලබා ගන්නා ඡායාරූප සහ විධියෙන් පටි, සාක්ෂි වශයෙන්, සාක්ෂි සංග්‍රහයට අනුකූලව පැමිණිලි පක්ෂය විසින් තනුපිහිඳවීමේ දී අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ඇති අතර ඒවා පිළි ගැනීමට අධිකරණයට හැකි ය. තවු විභාගය ආරම්භ කිරීමෙන් පසුව මෙවැනි සාක්ෂි පැමිණිලි පක්ෂය විසින් විත්තියට නො දක්වා ඉදිරිපත් කිරීම සාක්ෂි සංග්‍රහයට (evidence ordinance) පටහැනි ය. ඒ ආකාරයට එම සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළහොත් එයට විරුද්ධ වීමට (objections) විත්ති පක්ෂයට අයිතියක් ඇත. නිවසු සනාථික රණසිංහ ප්‍රේමදාස මහතා, බෝම්බ පිපිරීමකින් මිය යෑමෙන් පසුව ආමර්විදියේ පිහිටි එම ස්ථානය සෝදා පිරිසිදු කිරීම වාර්තා ගත වූ අවාසනාවන්ත සිද්ධියකි. නිවසු ඉංදිය අගමැතිවරයෙකු වූ ශ්‍රී රජීව් ගාන්ධි මහතා ඇතුළු දහසය දෙනෙක් බෝම්බ පිපිරීමකින් මදුරාසියේ සිට නිරිත දිගින් පිහිටි ශ්‍රී පෙරුම්බුදුර් (Sriperumbudur) හිදී මරණයට පත් වූ ස්ථානය, මදුරාසි පොලිසිය විසින් සති දෙකක කාලයක් දැඩි ආරක්ෂාව යටතේ තැබීම මෙහි දී සඳහන් කළ යුතු ය. ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමෙන් රජීව් ගාන්ධි මහතාගේ ඝාතකයන් හඳුනා ගන්නා ලදී.

බොහෝ අහිමිකම් මලසිරුරු අනපේක්ෂිත අවස්ථාවල දී පොලිසියට හමුවන බැවින් මලසිරුර නිමුණ ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පොලිස් නිලධාරීන්, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා, පොලිස් ඡායාරූප ශිල්පියා, වෝහාරක විශේෂඥවරයා සහ මහේස්ත්‍රාත්වරයා යන නිලධාරීන්, දිවා රාත්‍රී යැයි නො තැනා හැකි ඉක්මණින් මලසිරුර හමු වූ ස්ථානයට පැමිණ පරීක්ෂණ ආරම්භ කළ යුතු ය. අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් මලසිරුර නිමුණ ස්ථානය පරීක්ෂා කිරීමට යන

විට පරීක්ෂණ සම්බන්ධ අවස්ථාවේ දී අයුමලිමට බාහිරව පලදින දෑපරන (water proof) භූස්මන් (apron), පාවිච්චි නො කරන ලද, සිරිංජර (syringes) කීපයක්, ඉදිකටු (needles) කීපයක්, නිවානුහරනය කරන ලද පිස්ත (sterile swabs), රබර් අත් භූසුම් (surgical gloves) කීපයක්, ප්ලාස්ටික් බැග් කීපයක්, ලියුම් කවර කීපයක්, ඇලුමි ලේබල (adhesive labels) කීපයක්, කඩදාසි සමග සහ ගයිල් කවරයක්, ගෝමලින් බහාලූ කට ලොකු බෝතල් කීපයක් සහ කට පොඩි ප්ලාස්ටික් බෝතල් කීපයක් සහ සෙල්සියස් අංශක බිංදුවේ සිට සෙල්සියස් අංශක පනන දක්වා උෂ්ණත්වය මැනිය හැකි උෂ්ණ මාපකයක් (thermometer), පරිසරයේ උෂ්ණත්වය මැනිය හැකි උෂ්ණ මාපකයක්, අත් කාවයක් (hand lens), පෝසෙප් අඩුවක් (forceps), පැන් සහ පැන්සල් කීපයක්, සිරුරේ රේඛීය පිංතූර සටහන් කීපයක් (anatomical line diagrams), ප්‍රබල ආලෝකයක් පිහිටුවන විදුලි පන්දමක් (electric touch producing a strong light), පටිගත කිරීමේ කුඩා යන්ත්‍රයක් (mini tape recorder), විද්‍යුත් සැතලියක් (electronic flash) සහිත කැමරාවක් (single lens reflex camera) යනාදී උපකරණ රැගෙන යා යුතුම ය. මෙම කාණ්ඩ අඩංගු බැගයක් ("crime of scene bag ") පළපුරුදු වෝහාරක ව්‍යාධිවේදීන්ගේ මෝටර් රථයේ ඩිකියේ නොහොත් බඩු බාහිරාදිය තැන්පත් කරන කොටසේ නිකර තබා ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ අහිමිකම් මරණ සිදුවූ ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කොළඹින් බැහැර පළාත්වලට රජ පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ (gov-ernment analyst department) සේවය කරන වෝහාරක විද්‍යාඥයන්ට පැමිණීම දුෂ්කර නිසා, අහිමිකම් මරණ පිළිබඳ පරීක්ෂණ පවත්වන විශේෂඥ වෛද්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළුව සියලු දිස්ත්‍රික් වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට සහ පොලිස් නිලධාරීන්ට මලසිරුරක් හමුවූ ස්ථානයක් පරීක්ෂා කිරීම පිළිබඳ දැනුම සහ එවැනි ස්ථානවලින් සාක්ෂි (con-tact traces / trace evidence) ලබා ගැනීමේ හැකියාව නිබිය යුතු ය.

පරීක්ෂණය භාර පොලිස් නිලධාරියා, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා සහ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා විසින් මෙම ධීවර යාත්‍රාව ඈතුළුව වොෂිමා නිදා සිටි කාමරය වෛද්‍ය පරීක්ෂණයට ලක් කිරීමට පෙර වරාය පොලිසිය එම යාත්‍රාව මුදා හැර නිමුණ බැවින් වොෂිමා මැරී සිටි කාමරය පරීක්ෂා කිරීමට නො හැකිවීම මෙම පරීක්ෂණයේ

දැඩි අසුපාසුපත් ලෙස සැලකිය හැකි ය. පරික්ෂණය භාරව කටයුතු කළ පොලිසියේ වගකීම් පැහැර හැරීමක් ලෙස මෙම ක්‍රියා මාර්ගය දැක්විය හැකි ය. සේවයට බඳවා ගන්නා පොලිස් නිලධාරීන්ට අභිරහස් මරණයක් හිදු වූ ස්ථානයක් ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳව දැනට වඩා දැනුවත් කිරීමක් සහ ඒ පිළිබඳ පුහුණුවක් පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලවල දී ලබා දිය යුතු ව ඇත.

වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා වෛෂ්මිකාගේ මළසිරුර පොලිසිය විසින් මෑත ශරීරාගාරයට රැගෙන එන ලදී. විදේශීය ජාතිකයන්ගේ මළසිරුරු, අදාළ රටට බාර දීමට තිබෙන බැවින්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණය ආරම්භ කිරීමට පෙර වෛෂ්මිකා අයත් රටේ ශ්‍රී ලංකාවේ කානාපති කාර්යාලයට පොලිසිය විසින් වෛෂ්මිකාගේ මරණය පිළිබඳව දන්වන ලදී. ඉන් පසුව එම කානාපති කාර්යාලයේ නිලධාරියෙක් මළසිරුර පරීක්ෂා කිරීමට පැමිණියේ ය. තම රටින් බැහැරව යම් අයෙකු වෙතත් රටක මිය ගිය විට, එම තැනැත්තා මනුෂ්‍ය සාකච්ඡාවකට ලක් කොට ඇති බව මිය ගිය තැනැත්තාගේ ඥාතීන් විසින් සැක පහළ කොට වෝදනා ඉදිරිපත් කළහොත්, ඒවාට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා මළසිරුර ජායාරූප ගත කර ගන්නා ලෙස අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් කානාපති කාර්යාලයේ නිලධාරියාට උපදෙස් දෙන ලදී. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාගේ සහ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසුව කානාපති කාර්යාලයේ නිලධාරියා මළසිරුර ජායාරූප ගත කළේ ය. ඉන්පසුව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණය ආරම්භ කරන ලදී.

වෛෂ්මිකාගේ මළසිරුර අධි ශිතකරණයක් තුළ දින කීපයක් තිබූ බැවින් ශරීරය ලී කොටයක් මෙන් තද වී තිබුණි. සණ්ච මිදුණු අයිස් තට්ටුවලින් ශරීරයේ ඇතැම් කොටස් වැසී තිබුණි. මියගිය වෛෂ්මිකා, මස් පිටු සහිත බාහු ඇති නිරෝගී මනා වැඩුණු සිරුරක් ඇති කිලෝග්‍රෑම් හැටක් බර වූ තරුණයෙක් විය. හිසේ සිට පාදය දක්වා මළසිරුරේ දිග, සෙන්ටිමීටර් එකසිය හැටක් විය. අධිශිතකරණයක් තුළ තැබීම නිසා, සම තදව, රෝස පැහැති වී තිබිණි. සෙන්ටිමීටර් එකක් පළල සහ සෙන්ටිමීටර් එකක් ගැඹුර ඇති ආරයක් (groove) පසුවේ ඉදිරිපස දකුණු පැත්තේ සිට වම් පැත්ත දක්වා ඇලව පිහිටා තිබිණි. ඒ හා සමාන පළල ආර

අක්ෂර දහනිස් දෙකෙහිම පිහිටා තිබුණි. මිලිමීටර් දෙකක විෂ්කම්භය ඇති ජලාස්ථික් ගෝල දෙකක් වෛෂ්මිකාගේ ශිෂ්ණයේ (penis) කෙළවර පිහිටි පුපුටියෙහි (prepuce) උඩු හා යටි පැත්තෙහි සමට යටින් සවි කොට තිබුණි. සංවාසයේ දී ස්ත්‍රියට ලිංගික සුරතාන්තය (orgasm) ලබා දීම සඳහා ඇතැම් පිරිමින්, දත් බුරුසුවක මිටකින්, පහා සහ බොත්තමකින් සාදා ගත් මෙවැනි ගෝල, ශිෂ්ණයේ කෙළවර සමට (පුපුටියෙහි) යටින් සවි කර ගනු ලැබේ. දත් බුරුසු මිට, පහා සහ ජලාස්ථික් බොත්තමකින් යනාදී දේවලින් සාදා ගත් මෙවැනි ගෝල, වින ජාතිකයන් ආහාර වැලඳීමේ දී පාවිච්චි කරන ලී හෝ ගජ දළ කුරු (chop-sticks) උල් කර ගෙන ඒවා වලින් පුපුටිය සිදුරු කොට මෙම ගෝල ඇතුළු කර ගන්නා බව වාර්තා වී ඇත. මෙය ජපානයේ පාතාල ලෝකයේ ක්‍රියාකාරී "යකුසා" (Yakuza) නමැති කල්ලියේ සාමාරිකයන් පාවිච්චි කරනු ලබන බහුල ක්‍රමයකි. ස්ත්‍රීන් සමග ලිංගික සේවනයේ යෙදෙන පිරිමින්, ස්ත්‍රියව තම වසනයේ තබා ගැනීම සඳහා පිරිමින් මෙවැනි ක්‍රම යොදා ගන්නා බව වාර්තා වී ඇත. වෛෂ්මිකාගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට මෙවැනි දෙයක් ලංකාවේ දී හමු වූ ප්‍රථම අවස්ථාව මෙය විය.

මිලිමීටර් දෙකක විෂ්කම්භයකින් සමන්විත තිත් (dots) තිහක් වමණ පපුවේ වම් තන ප්‍රදේශය මත එකිනෙකට ඉතා ආසන්නව ද, එවැනි තිත් සියයක් පමණ දකුණු තන ප්‍රදේශය මත එකිනෙකට ඉතා ආසන්නව ද පිහිටා තිබුණි. දකුණු තන ප්‍රදේශයේ තිබූ තිත් සුදු පැහැති වූ අතර, වම් තන ප්‍රදේශය මත තිබූ තිත් කළු පැහැති විය. වෛෂ්මිකා මරණයට පත්වීමට පැය කීපයකට පෙර සම පිළිස්සීම නිසා එම කළු පැහැති තිත් ඇති වී ඇති බවත්, සුදු පැහැති තිත් ඇති වී ඇත්තේ ඔහු මරණයට පත්වීමෙන් පසුව බවත් වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ ය. වෙන කිසියම් තුවාලයක් හෝ තැල්මක් අසාමාන්‍ය තත්ත්වයක් මළසිරුරේ බාහිරව දක්නට නො වී ය. ඇට බිඳීමක් හෝ විකලාංගතාවක් (deformity) ද මළසිරුරේ නො වී ය. අභ්‍යන්තර පරීක්ෂාව සඳහා ශරීරය විවිච්ඡේදනය කිරීමේ දී (dissection) සොයා ගැනීමට හැකි වූ එකම වැදගත් ලක්ෂණය වූයේ මොළයේ මස්තිෂ්කක (cerebral hemispheres) තුළ ලේ ලප කීපයක් තිබීම පමණි. කම්පනයක් ඇති වූ විට හෝ ස්වසනය අකර්මණ්‍යවීම (respiratory failure) නිසා හෝ ලේ විෂ්මීම

(toxaemia) හෝ විද්‍යුත්හනනයෙන් (electrocution) හෝ හෘදයාබාධයක් සෑදීමෙන් යන හේතූන් නිසා මොළය තුළ මෙවැනි ලේ ලප ඇති විය හැකි ය. සියලු අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් නිරෝගී ස්වභාවයක් පෙන්වනුම් කළේ ය. වොම්මා අනපේක්ෂිතව මිය ගොස් සිටි බව ධීවර යාත්‍රාවේ කපිතාන්වරයා විසින් වාර්තා කර තිබූ හෙයින්, වොම්මාගේ හෘදය, පෙනහැල්ල, අක්මාව, අධිවෘක්ක ග්‍රන්ථි (adrenal glands) සහ මොළය යන ඉන්ද්‍රියයන්වල අවශ්‍ය ස්ථානවලින් ලබා ගත් කොටස් පරීක්ෂාවට භාජනය කළේ ය. අස්වාභාවික (unnatural) රෝගයක් හෝ රෝගී තත්ත්වයක් (pathological) හෝ උපතින්ම ඇති වූ රෝගයක් (congenital disease) වොම්මාට නො තිබූ බව පරීක්ෂණයෙන් හෙළි විය. වොම්මා නිරෝගීව සිටි තැනැත්තකු බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෛද්‍ය පරීක්ෂණයෙන් පසු නිගමනය කළේ ය.

ගැඹුරු මුහුදේ සති කීපයක් ගොඩ බිමෙන් බැහැර සේවය කරන ධීවරයන්, සේවා මුරයෙන් පසුව අධික ලෙස මත් පැන් පානය කරන බැවින්, ඊතයිල් මධ්‍යසාරය විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා වොම්මාගේ මළසිරුරෙන් ලබා ගත් රුධිරය සහ මුත්‍රා, වරාය පොලිසිය මගින් රජයේ රසපරීක්ෂකවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. රස පරීක්ෂකගේ වාර්තාව අනුව රුධිරය මිලි ලීටර් සියයකට, ඊතයිල් මධ්‍යසාරය මිලි ග්‍රෑම් හැක්කෑ හතරක් ද, මුත්‍රාවල ඊතයිල් මධ්‍යසාරය මිලි ග්‍රෑම් එකසිය දහයක් ද විය. එවැනි ප්‍රමාණයකින් කෙනෙකු අධික ලෙස මත්වීමට (intoxication) නො හැකි බැවින්, මධ්‍යසාර විෂ වීමෙන් මරණය සිදු වී නොමැති බව වෛද්‍යවරයා ස්ථීර වශයෙන්ම නිගමනය කළේ ය. අධික ලෙස මත් පැන් පානය කොට නො තිබීම නිසාත්, නිරෝගී ශරීරයකින් හෙබි නිසාත්, වොම්මා අනපේක්ෂිතව මරණයට පත් වූයේ කෙසේ දැයි ප්‍රහේලිකාවක් විය. වොම්මාගේ මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට නො හැකි වූ නිසා මළසිරුර කවදුරටත් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා (repeat post mortem examination) පෙල්සියස් අංශක හතරක උෂ්ණත්වයක් ඇති මෘත ශරීරාගාරයේ ශීතකරණය තුළ තබන ලදී.

විෂ වර්ගයක් ශරීරගත වීමෙන් මරණය සිදු වූයේ දැයි, දැන ගැනීම සඳහා, සම්පූර්ණ ආමාශය සහ එහි අන්තර්ගත දෑ, අක්මාවෙන් කොටසක්, රුධිරය සහ මුත්‍රා ද වරාය පොලිසිය මගින් රස පරීක්ෂක

වෙත යවන ලදී. පාසානම්, ඇන්ටිමනි, බිස්මත්, රසදිය සහ රිදීමය ලෝහමය හෝ කාබනික පොස්පරස් සංයෝග, කාබනේට් සංයෝග, කාබනික් ක්ලෝරීන් සංයෝග, පැරකොට් සහ ඩයිකෝට් වැනි පළිබෝධ නාශක සංයෝග යනා දී කෘෂි රසායනික සංයෝග හෝ බාබියුටරේට්, වැලියම්, ලිබ්‍රියම්, පිනෝතයිඩින්, හෙරොයින්, මෝරින්, කෝඩේන් යනා දී මාෂධ කිසිවක් ආමාශයේ සහ අක්මාවේ නො තිබුණු බව එම පරීක්ෂණයෙන් වාර්තා විය. ඒ අනුව, වොම්මා මරණයට පත්වී ඇත්තේ විෂ වර්ගයක් ශරීරගත වීමෙන් නො වන බව ද පැහැදිලි විය. පහරදීම්වලින් ඇති වන තැදුම් තුවාල (contusions), පේශීන් තුළට රුධිරය වහනය වීම (intramuscular bleeding), අස්ථිත්වල හඟන (fracture of bones), අවසංධි වීම (dislocation), ගෙල මිරිකීමෙන් හෝ බන්ධනයකින් ගෙල තද කිරීමෙන් ගෙලෙහි අභ්‍යන්තරව ඇතිවන තැල්ම හෝ ලේ ගැලීම් සහ කණ්ඩක අස්ථියේ සහ තයිරොයිඩ් කාටිලේජයේ හඟන යනාදී කිසිවක් මළසිරුරේ නො වී ය. තන ප්‍රදේශය මත පිහිටා තිබුණු කළු පැහැති කිත් නැවත වරක් අත් කාවයකින් (hand lens) අධිකරණ වෛද්‍යවරයා දැඩි ලෙස පරීක්ෂාවට භාජනය කළේ ය. විද්‍යුත් ධාරාවක් සන්නයනය (conducting) වන කම්බියක තුවක් සමෙහි ස්පර්ෂ වීමෙන්, මෙවැනි කිත් ඇති වීමට හැකි බවට වෛද්‍යවරයා සැක කළේ ය. එසේ නම්, විද්‍යුත් ධාරාවක් සන්නයනය වන කම්බි තුවක් පසුව මත ස්පර්ශ වීමේ දී හෘදය අක්‍රිය වීමෙන් (cardiac arrest) වොම්මාගේ මරණය සිදු වී ඇති බව කවදුරටත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කළේ ය. මොළයේ මස්තිෂ්කය තුළ ලේ ලප කිබීම ද විද්‍යුත් ධාරාවක් ශරීරයට ඇතුල් වූ බවට අමතර සාධකයක් විය. කිත් තිබූ ප්‍රදේශය මත තඹ, යකඩ සහ රියම් වැනි ලෝහ ස්පර්ශ (contact traces) වී ඇද් දැයි සොයා ගැනීමට විශේෂ රසායනික පරීක්ෂණයක් (accro - reaction test) වෛද්‍යවරයාගේ උපදෙස් මත රසායනාගාරයේ දී පවත්වන ලදී. පසුවේ කිත් තිබූ ප්‍රදේශය මත තඹ (copper) ස්වල්පයක් තිබූ බව රසායනාගාර වාර්තාවේ සඳහන් වී තිබුණි. රථවාහන වැඩපලක සේවය කරන සේවකයන්ගේ සහ විදුලි කාර්මික සේවයේ යෙදෙන්නන්ගේ ශරීරය මත නොයෙකුත් වර්ගයේ ලෝහ තැවරෙන නිසා, එවැනි පුද්ගලයන් විද්‍යුත්හනනයෙන් මියගිය විට මෙම පරීක්ෂණයේ වැදගත්කමක් නොමැත. මේ අනුව, තඹ කම්බි තුවකින් මතුවන විද්‍යුත් ධාරාවක් පසුව මත ස්පර්ශ වීම නිසා (electrocution) හෘදය අතර්ථනය

විමෝචන (cardiac failure) වෛෂ්මයාගේ මරණය සිදු වී ඇති බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කළේ ය.

වද හිංසාවන්ට ලක්වන අයගේ ශරීරයේ ශිෂ්ණය, ශිෂ්ණ මුත්තිය (glans penis), වෘෂණ කෝෂ, කලවා සහ කඳ මත විද්‍යුත් ධාරාවක් පිටවෙන කම්බි තුඩක් තබා දරුණු වේදනාවක් ඇති කොට පාපොච්චාරණ (confession) ලබා ගැනීම ඇතැම් රටවල ආරක්‍ෂක අංශ විසින් පාවිච්චි කරන, බහුල වද හිංසා (torture) ක්‍රමයකි. වද හිංසා කිරීම සඳහා පුටුවකට, ඇඳකට හෝ සිටුවා ඇති කණුවකට සිරකරුවා (prisoner) බැඳ තබා විද්‍යුත් ධාරාවක් පිට කළ හැකි විදුලි පන්දමක් (electric torch batton) ශරීරය මත තබා දැඩි වේදනාව ඇති කිරීම දකුණු ඇමෙරිකාවේ ආරක්‍ෂක අංශ විසින් පාවිච්චි කරන සුලබ ක්‍රමයක් වේ.

මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ (Universal Declaration of Human Rights) පස්වන වගන්තිය අනුව අත් අඩංගුවට ගත් සැකකරුවෙකුගේ පාපොච්චාරණයක් ලබා ගැනීමට පොලීසිය හෝ හමුදාව මගින් වද හිංසා කිරීම කළ යුතු නො වේ. ශ්‍රී ලංකා රජය ද මෙම විශ්ව ප්‍රකාශනය අනුව ක්‍රියා කිරීමට බැඳී ඇත. විද්‍යුත් ධාරාව සපයන කම්බි තුඩ පසුවේ හෝ කලවේ ඇතුළු පැත්තේ හෝ ශිෂ්ණය මත තබනු ලැබේ. අත් අඩංගුවට ගත් අය බොහෝ විට බැඳ තබා, විද්‍යුත් ධාරාව ශරීරය මත තැබීම සිදු කරනු ලැබේ. එමනිසා විද්‍යුත් ධාරාව සැපයූ කම්බියක් අහඹුවෙන් (accidentally) පසුවේ ස්පර්ශ වීමෙන් මරණයට පත් වූයේ ද, නැතහොත් විද්‍යුත් ධාරාවක් සපයන කම්බියක් පසුව මත තබා වද හිංසා කිරීමේ දී හෝ ස්වයංලිංගික ආස්වාදයක් ලබා ගැනීම සඳහා ඇතැම් පිරිමින් සිදු කරන ආකාරයට විද්‍යුත් ධාරාව ලිංගේන්ද්‍රිය මත තැබීමේ දී (ස්වනාම ප්‍රීණනය - self electrocution) වෛෂ්මයා මරණයට පත්වූයේ ද යන්න අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට විසඳීමට තිබුණි.

පොලීසිය, ආරක්‍ෂක අංශ සහ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ පවත්වනු ලබන කණ්ඩායම් (goon squads) මගින් අත් අඩංගුවට ගන්නා ලද දේශපාලන සිරකරුවන් හෝ වෙනයම් අයට කරනු ලබන වද හිංසා පිළිබඳව සමීක්‍ෂණයක් ඩෙන්මාර්ක වෛද්‍ය කණ්ඩායමක් (Danish

Medical Group) විසින් එක්දහස් නවසිය හැත්තෑ හතේ දී පවත්වන ලදී. එම සමීක්‍ෂණයේ වාර්තාව අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමයට (United Nations) අයත් රටවල්වලින් තුනෙන් එකක සංඛ්‍යාවක් එම රටවල් විසින් අත් අඩංගුවට ගත් අය සහ දේශපාලන සිරකරුවන්ට වද හිංසා කළ බව එම වාර්තාවේ සඳහන් වී ඇත. වද හිංසා කිරීම වද හිංසා කළ බව එම වාර්තාවේ සඳහන් වී ඇත. වද හිංසා කිරීම නිසා ඇතැම් අවස්ථාවල වද හිංසාවලට ලක්වූවන් මරණයට පත් වී ඇත. මරණය සිදු නො වූවන් වද හිංසාවලට ලක්වූවන්ට ඇත. මරණය සිදු නො වූවන් වද හිංසාවලට ලක්වූවන්ට සදාකාලිකව මානසික හා කායික දුර්වලතා ඇති වන බවට ද එම වාර්තාවේ සඳහන් වී ඇත. වද හිංසා කරනු ලබන්නන් (tourturer) හඳුනා ගැනීම වලක්වා ගැනීම සඳහා ,වද හිංසාවලට ලක්වන අයගේ (tourtured) ඇස් වැසෙන සේ රෙදි පටියකින් බැඳ තබා වද හිංසා කරනු ලැබේ. අමතකවීම, සිත එකඟ කිරීමට නො හැකි වීම (inability to concentrate), හිසේ කැක්කුම, නින්ද නො යාම, හයානක හින පෙනීම, ලිංගික දුර්වලතා, කන් ඇසීම දුර්වල වීම, හන්දිපත්වල වේදනාව, නියුරෝසියාව, ඇස් පෙනීම අඩු වීම, ඇවිදීමට අපහසු වීම යනාදිය එම දුර්වලතා බව වාර්තා වී ඇත.

බැටන් පොලුවලින් හෝ වැලි පිර වූ එස්ලෝන් බටයකින් නිරන්තරයෙන් පහරදීම, දියේ ගිලී මිය යන්නට ආසන්න වන තෙක්, වරින් වර වතුර ටැංකියක හිස ඔබා ගෙන සිටීම (submarine), (හිස ජලයේ ඔබා ගෙන සිටින විට නාඩි වේගය වරින් වර පරීක්ෂා කිරීමෙන් දියේ ගිලී මිය යෑම වලක්වා ගැනීම කරනු ලැබේ.) එක දිගට දවස් ගණනක් සිට ගෙන සිටීමට සැලැස්වීම, (එසේ සිටීමෙන් ගුරුත්වාකර්ෂණ බලය නිසා රුධිරය කකුල් දෙසට එකතු වීම නිසා ඉදිමීම සහ කම්පනය සෑදී ක්ලාන්තය (vaso vagal fainting attacks) ඇති වේ.) බටයක් පයිප්ප කරාමයකට සවි කොට බටයේ අනික් කෙළවර තැසින්තකට (nozzle) සවි කොට තැසින්ත වද හිංසාවට ලක්වන තැනැත්තාගේ නාස් පුඩු තුළට ඇතුළු කොට කරාමය විවෘත කිරීම (water treatment), දැල්වෙන සිගරට් කොටුවලින් අත්, යටි බාහු, කඳ සහ කකුල් පුළුස්සා වේදනාව ඇති කරවීම, විදුලිය සපයන කම්බිකින් හෝ විශේෂයෙන් තනන ලද විදුලි පන්දමකින් (electric shock baton) පසුව, කලවා, ප්‍රදේශය, ඉකිලි ප්‍රදේශය සහ ශිෂ්ණය ස්පර්ශ කිරීම, වද හිංසාවලට ලක්වන තැනැත්තා බාහුවක් මත උඩබැලි අතට සිටින සේ බැඳ තබා යටි පතුල්වලට බැටන් පොලුවලින් පහර දී තැල්ම ඇති කිරීමෙන් දරුණු

වේදනා ඇති කිරීම (falanga) (මෙවැනි අයට ඇවිදීමට ඉතාම අපහසුය.), නිදා ගැනීම වැළැක්වීම (deprivation of sleep), කෑමට ආහාර හා බීමට ජලය ලබා නො දීම (deprivation of food & water), මලපහ සහ මුත්‍රා කිරීමට අවස්ථාව ලබා නො දීම, දැන් එක්කොට මැණික් කවුටු ප්‍රදේශයෙන් බැඳ තබා එල්ලා තැබීම හෝ පාද එක්කොට බැඳ උඩු බැලි අතට එල්ලා තැබීම (මේ ආකාරයෙන් එල්ලීම නිසා කම්පනය හට ගනී), මාපියන්ට හෝ දරුවන්ට හෝ සහෝදරයින්ට මරණ තර්ජන ඇති කිරීම හෝ බිය වැද්දීම් කිරීම, සති දෙකක පමණ කාලයක් තුළ ආලෝකය සහ වාතාශ්‍රය නොමැති කුටියක තනියම සිර කර තැබීම (solitary confinement), වද හිංසාවලට ලක් කරන අන් අය බලයෙන් පෙන්වීම, වද හිංසාවලට ලක්වන අයගේ අදෝනාවලට බලයෙන් සවන් දීමට සැලැස්වීම, දැඩි ලෙස ආලෝකයක් මුහුණට ඇල්ලීම, සත්‍ය ප්‍රකාශ කිරීමේ ඖෂධ (truth drugs - eg :- thiopentone sodium) එන්නත් කිරීම, ඇඟිලි දිග හැර අත්ලෙන් කනට වේගවත් කීප වාරයක් පහර දීම (telefeno), (එසේ කිරීමේ දී කන් බෙර පිපිරීම ඇති වේ.) යන ක්‍රම වද හිංසා කිරීමට පාවිච්චි කරනු ලැබේ. අන් අඩංගුවට ගත් අයගේ ගෙල කැපීමෙන්, අත් පා කැපීමෙන් හිසට වෙඩි තැබීමෙන් මරණයට පත් කරන අවස්ථා ද ඇත. වද හිංසා කිරීමේ දී අන් අඩංගුවට ගත් කාන්තාවන් දූෂණයට ලක් කළ අවස්ථා ද වාර්තා වී ඇත.

එක් දහස් නව සිය අනූ එකේ සිට එක් දහස් නවසිය අනූපහ දක්වා කාලය තුළ දී පැරණි යුගෝස්ලාවියානු රජයේ ප්‍රාන්තයක් වූ බොස්නියාවේ දී යුගෝස්ලාවියානු හමුදාවේ සොල්දාදුවන් සහ බන්ධනාගාර කඳවුරුවල දී බන්ධනාගාර නියාමකයන් විසින් අන් අඩංගුවට ගන්නා ලද විවාහක කාන්තාවන් සහ තරුණ ගැහැණු ළමයින් වරින් වර ඔවුන්ගේ පවුලේ අය ඉදිරිපිට දී දූෂණයට ලක් කළ බව එක්සත් ජාතීන් විසින් පත් කරන ලද පරීක්ෂණ කණ්ඩායම විසින් සොයා ගෙන ජාත්‍යන්තර අධිකරණයට වාර්තා කොට ඇත.

ගැහැණියක් සමග ලිංගික සම්බන්ධයක් නොමැතිව හුදකලාව සති ගණනක් මුහුදේ ගත කරන ඇතුම් තරුණයින්, විද්‍යුත් ධාරාවක් ශිෂ්ණය මත තබා ස්වයංලිංගික වින්දනයක් (autoerotic electrical stimulation) ලබා ගන්නා බව විද්‍යාත්මක සඟරාවල සහ විද්‍යාත්මක

සම්බන්ධතාවල දී වාර්තා වී ඇත. මේ අන්දමට ස්වයංවින්දනය ලබමින් සිටි තැනැත්තන් මිය ගිය අවස්ථා ද ඇත. යම් අයෙකු හෝ කිහිප දෙනෙකු විසින් වොම්මාව බැඳ තබා වද හිංසා කිරීම සඳහා විද්‍යුත් ධාරාවකින් ශරීරය ස්පර්ශ කිරීමේ දී මරණයට පත්වුවා නම්, වොම්මාගේ මරණය සාවද්‍ය මනුෂ්‍ය සාකච්ඡා (culpable homicide) වනු ඇත. එසේ නොමැතිව වොම්මා සිටි කුටියේ විදුලි උපකරණයක කාන්දුවීමක් තිබී අහම්බෙන් (accidental) ඔහු විද්‍යුත්තනයට ලක් වූයේ නම් හෝ වොම්මා ස්වයංලිංගික වින්දනයක් විඳින අවස්ථාවක දී (self inflicted) විද්‍යුත්තනයට ලක් වූයේ නම් ඔහුගේ මළසිරුර තිබූ ඇඳ මත හෝ කුටියෙහි විද්‍යුත් ධාරාව සැපයූ කම්බිය හෝ උපකරණය තිබී සොයා ගත යුතු ය. එවැනි දෙයක් තිබුණේ නම් කපිකාන්තරයාගේ වාර්තාවේ එය සඳහන් විය යුතුව ඇත. පශ්චාත් වෛද්‍ය මරණ පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට පෙර ධීවර යාත්‍රාව ශ්‍රී ලංකා වරායෙන් පිටත් වී තිබූ බැවින්, වොම්මා සිටි කාමරයේ එවැන්නක් තිබූ බවට සොයා ගැනීමේ අවස්ථාව පොලිසියටත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාටත් බැහැර වී තිබේ. පසුව සහ දනහිස් දෙකම බැඳ තිබීමේ ලකුණු වන, දාර තිබීමත් සහ මරණයට පෙර සිදුවූ නිත් පපුවේ තිබීමත් නිසා වෛද්‍යවරයාගේ අවසාන නිගමනය වූයේ වොම්මා බැඳ තැබීමෙන් පසුව විද්‍යුත් ධාරාවක් සැපයූ කම්බියක තුවකින් ඔහුගේ ශරීරය ස්පර්ශ කිරීම නිසා (torture & electrocution) හෘදය අකර්මණ්‍ය වීමෙන් වොම්මා මරණයට පත් වී ඇති බවයි.

වොම්මා ජවයෙන් පිරි තරුණයකු බැවින් ධීවර යාත්‍රාවේ දී ඇති වූ කැරැල්ලක් මගින් නායකත්වය ලබා දීමට යාමේ දී මෙය සිදුවන්නට ඇතැයි අපට උපකල්පනය (assumption) කිරීමට හැකි ය. එක් අයකු හෝ කීප දෙනෙකු විසින් තව කෙනෙකු උපක්‍රමශීලීව මරණයට පත් කරනු ලැබූ ද, මළසිරුර දැඩිව කුණු වී නොමැති නම් (fresh body) සුපරීක්ෂාකාරීව වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පවත්වා එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාව, සුක්ෂම රසායනික පරීක්ෂණ සහ ඉලෙක්ට්‍රෝන අණුවික්ෂ පරීක්ෂණ (electron microscope) වැනි උචිත (appropriate) නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කරන්නේ නම්, බොහෝ අවස්ථාවල මරණයට හේතුව සහ ඊට අදාළ කරුණු පළපුරුදු විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට සොයා ගත හැකි බවට මෙම සිද්ධිය එක් නිදසුනකි.

ටොම්මාගේ පසුව මත තිබූ තිත්, එම තිත් මතුපිට තිබූ ලෝහමය තඹ ද්‍රව්‍ය, පසුව හරහා සහ දනහිස් දෙක හරහා තිබූ දාර, මස්තිෂ්කයේ තිබූ ලේ ලප යනාදිය මරණයට හේතුව සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ " නිහඬ සාක්ෂි " වේ.

ඩයටම් පරීක්ෂාවෙන් හෙළි වූ සත්‍යය

ධනපාල මුදලාලි ඇෂීලිපිටියේ වාසය කළ මැණික් ව්‍යාපාරිකයෙකි. ඇෂීලිපිටියේ විසූ ධනවත්ම තැනැත්තා ඔහු විය. වයස අවුරුදු පනස් පහක් වූ ධනපාල මුදලාලිට අරුදු විසි තුනක පුතකු ද අවුරුදු දහ අටක දියණියක ද වූ හ. ගොවි කම්කරුවෙකු වශයෙන් ජීවිතය ආරම්භ කළත් ඔහුගේ වාසනාව පැදුනේ මැණික් පතලකින් වටිනා මැණිකක් ලැබීම නිසා ය. මැණික් පතලක හවුලේ වැඩ කිරීමෙන් මුදල් උපයා ගත් ඔහු පසුව රජයේ ඉඩම්ල අනවසරයෙන් පතල් කපා මැණික් ගැරීමෙන් අවුරුදු දහයක් වැනි කෙටි කාලයකින් කෝටිපතියෙකු විය. මැණික් තක්සේරු කිරීමට ඔහු පමණ දැනුමක් ඇති අයෙක් මුළු මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේම නො සිටියේ ය. පාසැල් අධ්‍යාපනය ලබා නො තිබුණත් මැණික් පිළිබඳ හසල දැනුමක් ඔහුට තිබුණි. සිංහල භාෂාව කියවීමට හැකි වුවත් ලිවීමේ හැකියාව ධනපාල මුදලාලිට නො තිබුණි. එම නිසා, ව්‍යාපාර කටයුතු සම්බන්ධව සියලු ලිපි ගනු දෙනු ඔහුගේ භාර්යාව විසින් මුල් අවධියේ දී කරන ලදී. පසුව ධනපාල මුදලාලිගේ මැණික් ව්‍යාපාරය දියුණුවීමත් සමගම ගණකාධිකාරීවරයකු සහ උපදේශකවරයෙකු ද එම කටයුතුවලට යොදවන ලදී.

ප්‍රසිද්ධිය ලබා ගැනීම සඳහා පත්සල්, පාසල් සහ රෝහල් වාට්ටු යනාදිය තැනීමට ධනපාල මුදලාලි බොහෝ වියදම් දැරී ය. තම ධනයෙන් ඉදි කරවන ලද එම ගොඩනැගිලි ප්‍රභූරුවෙන් කැඳවා ප්‍රසිද්ධියේ විවෘත කරන විට ඔහුට ඉමහත් සතුටක් හා ආඩම්බරයක් ඇති විය. මේ නිසාම ඇෂීලිපිටියේ සහ එහි අවට සිටි මන්ත්‍රීවරුන්, උසස් පොලිස් නිලධාරීන්, ධනවත් මුදලාලිවරුන් සහ රජයේ උසස් නිලධාරීන් ඉතා සම්පව ආශ්‍රය කිරීමට ධනපාල මුදලාලිට අවස්ථාව ලැබුණු අතර ඔවුන් සමග දැඩි මිත්‍රත්වයක් සහ කුළුපගනමක් ද පැවැත්වීමට ද අවකාශ සැලසුණේ ය. කල් යෑමේ දී මැණික් කපා ඔප දමා විදේශ රටවලට යැවීමට පවා ධනපාල මුදලාලිගේ ව්‍යාපාරය ක්‍රමයෙන් දියුණු විය. මැණික් ව්‍යාපාරය මත පමණක් බලාපොරොත්තු නො තැබූ ඔහු සංචාරක හෝටලයක් ද තනවන ලදී. ඔහුගේ වාසනාවට මෙන් එම සංචාරක හෝටල් ව්‍යාපාරය ද දිනෙන් දිනම දියුණු වෙන්නට වූයේ ආර්ථික අතින් ධනපාල මුදලාලි

වඩාත් ශක්තිමත් කරවමිනි. ධනය වැඩිවෙත්ම බලය ලබා ගැනීමේ අවියෙන් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වීමේ අභිලාෂය ද ඔහුගේ සිත තුළ ජනිත විය. එම නිසා, දිස්ත්‍රික්ක පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු වූ මිලින්ද සමග ධනපාල මුදලාලි, සමීප ඇසුරක් ඇති කර ගත්තේ ය. නිතරම ධනපාල මුදලාලි ඔහු සමග මන්ත්‍රීකුමාගේ පැරරෝ රථයෙන් ගමන් බිමන් යාමට ද පුරුදු විය. මේ අතරතුර පළාත් පාලන මැතිවරණය ළඟා විය. තම පක්ෂයේ අපේක්ෂකයින්ගේ ජයග්‍රහණය තහවුරු කොට වැඩිම ආසන සංඛ්‍යාවක් ලබා ගැනීම මිලින්ද මන්ත්‍රීවරයාගේ අරමුණ වූ අතර, ඔහු එම අදහස ධනපාල මුදලාලිට පැවසී ය. අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත් ධනපාල මුදලාලි මන්ත්‍රීධුර අපේක්ෂකයෙකු වශයෙන් තමාටත් ඉදිරිපත් වීමට කැමැත්තක් තිබෙන බව මිලින්ද මන්ත්‍රීකුමාට පැවසුවේ ය. ඒ සඳහා තම පක්ෂයේ මහලේකම්වරයාට දන්වා ආසන සංවිධායකවරයෙකු වශයෙන් ධනපාල මුදලාලි පත් කිරීමට මන්ත්‍රීවරයා පොරොන්දු විය. එතැන් පටන් ධනපාල මුදලාලි සමග මිලින්ද මන්ත්‍රීවරයා දිස්ත්‍රික්කයේ සෑම තැනකම දේශපාලන ප්‍රචාරක රැස්වීම් පවත්වමින් සැරි සරන්නට විය.

කල්යාණෙන් පළාත් සභා මැතිවරණය සඳහා නාම යෝජනා බාර දීමේ දිනය ළඟා විය. මිලින්ද මන්ත්‍රීවරයා සමග ධනපාල මුදලාලි ඇතුළු ආධාරකරුවන් ඔහුගේ නිවසේ සිට වාහනවල නැගී නාම යෝජනා භාර ගන්නා කවිචේරිය වෙත ජයග්‍රාහී ලීලාවෙන් පිටත් විය. මේ අවස්ථාවේ විරුද්ධ පක්ෂයේ මන්ත්‍රී ධුරාපේක්ෂකයින්ගේ හරස් පාරකින් මහා මාර්ගයට පිවිසුණ හ. කවිචේරියට පැමිණෙත්ම මාර්ගය අසල දී දෙපාර්ශවයම එකිනෙකට මුණ ගැසිණි. සටන් පාය කියමින් සහ ජය කෝෂා නගමින් දෙපාර්ශවයම කවිචේරි තුමියට ඇතුල් විය. මිලින්ද මන්ත්‍රීකුමාගේ මුහුණ වැසෙන තෙක් මල්මාලා දමා තිබුණි. තුවක්කු අමෝරා ගත් ආරක්ෂක හටයින් කීප දෙනෙක්ම මන්ත්‍රීකුමාගේ ආරක්ෂාවට සිටිය හ. හිටිතැටියේම වෙඩි තබන ශබ්දයක් ඇසුණු අතර ඒ විගසම ආධාරකරුවෝ හිස්සු අත දුවන්නට වූහ. ඒ සමගම දිගින් දිගටම වෙඩි හඩ නැගෙන්නට ද විය. මිලින්ද මන්ත්‍රීකුමාගේ ආරක්ෂක හටයෝ ද මන්ත්‍රීකුමා වටකර ගෙන සෑම දිශාවකටම වෙඩි තබන්නට වූ හ. මේ අතරම ප්‍රතිවිරුද්ධ පක්ෂයේ මන්ත්‍රීධුරාපේක්ෂකයෙක් ඇද වැටුනි. ඒ අවස්ථාවේ ඉතා කලබලකාරී වාතාවරණයක් හටගත් බැවින් පොලිස්

හිට්ටාර්න්ගේ දැඩි පරිශ්‍රමයකින් පසු තත්ත්වය සමරයකට පත් කර ගැනීමට හැකි විය. එතෙක්, කුපිත වූ ආධාරකරුවෝ තරයේ කඩසාප්පුවලට ගල් ගසා ඒවා ගිනිබත් කළ හ. තත්ත්වය මැඩ පැවැත්වීමට යුධ හමුදාවේ උපකාරය ද ලබා ගැනීමට පොලිසියට සිදු විය. ඉන් පසුව දෙපාර්ශවයේම ආධාරකරුවෝ විසිර ගියෝ ය.

වෙඩි තැබීමේ සිද්ධිය පිළිබඳව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ පැවැත් වූ ලඝුනොවන/ මූලික නඩු විභාගයේ දී (non summary proceedings) සාක්ෂි දීම සඳහා ධනපාල මුදලාලිට ද මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය මගින් සිකාසි (summons) නිකුත් කොට තිබුණි. එනමුත් මූලික මහේස්ත්‍රාත් නඩු විභාගයේ දී සාක්ෂි දීමට ධනපාල මුදලාලි ඉදිරිපත් නො වී ය. එමනිසා ධනපාල මුදලාලිව අත් අඩංගුවට ගෙන අධිකරණයට ඉදිරිපත් කිරීමට විවෘත වරෙන්තුවක් (open warrant) අධිකරණය මගින් නිකුත් කරන ලදී. මිලින්ද මන්ත්‍රීකුමා ද වෙඩි තැබූ බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත්ව තිබුණු බැවින්, වෙඩි වැදුණු තැනැත්තාගේ මරණය සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔහු ද පොලිසිය විසින් අත් අඩංගුවට ගන්නා ලදී. ධනපාල මුදලාලි අත්අඩංගු සාක්ෂිකරුවකු බව පොලිසියට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ බොහෝ දෙනා ප්‍රකාශ කර තිබුණි. සාක්ෂිකරුවනට දැඩි දේශපාලන බලපෑම් එල්ල වූ අතර ධනපාල මුදලාලිගේ සාක්ෂියේ වැදගත්කම මෙහි දී ඉස්මතු විය. සාක්ෂි දීමට ඉදිරිපත් වුවහොත් ධනපාල මුදලාලි මරණ බවට තර්ජනාත්මක දුරකථන ඇමතුම් ඔහුගේ නිවසට ලැබෙන්නට විය. මේ නිසා ධනපාල මුදලාලි දැඩි භීතියෙන් කල් ගෙවමින් සිටි අතර ඔහුගේ මානසිකත්වය ද බිඳ වැටෙමින් තිබුණි. භීතියෙන් පීඩා විඳින ධනපාල මුදලාලි ඇඹිලිපිටියේ පිහිටි තම සුවිසල් මන්දිරයෙන් රහසේ පිට වී කොළඹ පිහිටි සුවිසල් තට්ටු නිවාසයක තම බිරියත් සමග වාසය කිරීමට ගිය අතර දරුවන් දෙදෙනා පමණක් ඇඹිලිපිටිය නිවසේ සිටියෝ ය.

වෙඩි තැබීමේ සිද්ධිය දුටු අයකු වන සැහ වී සිටින ධනපාල මුදලාලි, අත්අඩංගු සාක්ෂිකරුවකු නිසා අධිකරණයට කැඳවිය යුතු බව ප්‍රතිවිරුද්ධ පක්ෂය විසින් මහේස්ත්‍රාත්වරයාට ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. සියලු සාක්ෂි සලකා බැලූ මහේස්ත්‍රාත්වරයා ධනපාල මුදලාලිට අධිකරණයේ පෙනී සිටින ලෙස දෙවන වරටත් වරෙන්තුවක්

නිකුත් කළේ ය. එහෙත්, තුන්වැනි නඩු දිනයේදීත් ධනපාල මුදලාලි අධිකරණයේ පෙනී නො සිටි හෙයින් ඔහුට දුටු තැන අත් අඩංගුවට ගෙන මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට විවෘත වරෙන්තුවක් (open warrant) නිකුත් කරන ලදී. තමාට එරෙහිව විවෘත වරෙන්තුවක් නිකුත් කිරීම නිසා ධනපාල මුදලාලි මහත් කම්පනයටත් හිතියටත් ලැජ්ජාවටත් පත් විය. ඊට පසු ඔහු ඇමිලිපිටිය නිවසේ සිටි තම පුතාට දුරකථනයෙන් අමතා තමා දුටු තැන අත් අඩංගුවට ගැනීමට විවෘත වරෙන්තුවක් නිකුත් කොට ඇති බවත් නීතිඥයෙකු මගින් තව දින කිහිපයකින් අධිකරණයට භාර වන බවත් පැවසී ය. ධනපාල මුදලාලිගේ ඥාතීන්ට ඔහු ඇමතු අවසාන අවස්ථාව එය විය. එම දිනෙන් පසු ඔහු ගැන ආරංචියක් නො වී ය. තම ස්වාමිපුරුෂයා, පාවිච්චි කරනු ලබන සෙලියුලර් දුරකථනය සහ මුදලුත් සමග ඔහු අතුරුදහන් වී ඇති බව ධනපාල මුදලාලිගේ බිරිඳ පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කළා ය.

මුර සංචාරයේ යෙදී සිටි පොලිස් නිලධාරියකු විසින් එම පොලිසිය අසල පිහිටි මුහුදු වෙරළේ ගලක් මත සෙලියුලර් දුරකථනයක් තිබී එය පොලිසියට භාර දෙන ලදී. ඊට පැය තුනකට පමණ පෙර තමා මුර සංචාරයේ යෙදී සිටින අතරේ ජාතික ඇඳුමක් ඇඳ සිටි මැදිවයසේ පිරිමියකු එම දුරකථනය තිබූ ස්ථානයේ ගල මත හුදකලාව හිඳගෙන සිටිනු දුටු බවත් පසුව තමා සේවය නමාර වී ඒ අසලින් යන විට ඔහු නො සිටි අතර එම සෙලියුලර් දුරකථනය තමාට හමු වූ බවත් එම පොලිසියේ ස්ථානාධිපතිවරයාට හෙතෙම චාරිකා කොට තිබුණි. ස්ථානාධිපතිවරයා විසින් ධනපාල මුදලාලිගේ බිරිය කැඳවා සොයා ගන්නා ලද දුරකථනය ඇයට පෙන්වීමෙන් පසුව එම සෙලියුලර් දුරකථනය ධනපාල මුදලාලිගේ බව ඔහුගේ බිරිඳ විසින් හඳුනාගනු ලැබුවා ය.

ධනපාල මුදලාලිගේ හැඩරුව දත්වා ගුවන් විදුලිය මගින් පොලිස් නිවේදනයක් ප්‍රචාරය කළ අතර, ඔහුගේ ජායාරූපයක් ද දිනපතා පුවත්පත්වල පළ කරවන ලදී. තවත් සතියක් ගත වූවත්, ධනපාල මුදලාලි පිළිබඳව කිසිම ආරංචිවියක් දැන ගන්නට නො වී ය. ධනපාල මුදලාලි අතුරුදහන් වී දින දහයකට පසුව බේරුවල ප්‍රහුදු වෙරළට මළසිරුරක් ගොඩ ගසා ඇති බව ධනපාල මුදලාලිගේ බිරිඳට ආරංචි විය. එම මළසිරුර ඇයගේ ස්වාමිපුරුෂයාගේ දැඩි

සැකයක් ඇයට ඇති වූ බැවින් වහාම එම ස්ථානයට ගිය නමුත් ඒ වන විට පොලිසිය විසින් එම මළසිරුර මෘත ශරීරාගාරය වෙත ගොස් තිබුණි. මෘත ශරීරාගාරයේ දී එම මළසිරුර ධනපාල මුදලාලිගේ බිරිඳටත් පුත්රයාටත් දුටුවත් පෙන්වන ලද නමුත් මළසිරුර ඉදිමී මුහුණ සහ ශරීරය විකෘති වී තිබුණ නිසා, එය ධනපාල මුදලාලිගේ බව හඳුනා ගැනීම ඔවුනට දුෂ්කර විය. තවදුරටත් විමසීමෙන් වූ ඔවුනට මළසිරුරේ දකුණු අතේ මැණික් එබූ රන් මුදුව දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, මළසිරුර ධනපාල මුදලාලිගේ බව හඳුනා ගැනීමට ඔවුනට හැකි විය.

ධනපාල මුදලාලි මරණයට පත් වූ ආකාරය සැක සහිත බව ඔහුගේ බිරිය විසින් මහේස්ත්‍රාත් පරීක්ෂණයේ දී ප්‍රකාශ කර තිබුණා ය. එහෙයින්, වෛද්‍ය පරීක්ෂණයක් පවත්වා මරණයට හේතුව අධිකරණයට චාරිකා කිරීමට විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට මරණ පරීක්ෂණය පැවැත් වූ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගෙන් නියෝගයක් ලැබුණි. මන්ත්‍රී මූරාපේක්ෂකයාගේ වෙඩි තැබීමේ සිද්ධිය ධනපාල මුදලාලි දුටු හෙයින් අත්‍යවශ්‍ය සාක්ෂිකරුවකු ඉවත් කිරීමට ඔහු සහවා තබා ගැනීමෙන් පසුව ඔහුව මරා මුහුදට විසි කොට ඇති බවට කට කතා මේ වන විට පැතිරී තිබුණි. ධනපාල මුදලාලි මුහුදට පැන දිගේ ගිලී මිය ගියේ ද, තැනහොත් ඔහුව වෙනයම් ආකාරයකින් මරණයට පත් කොට මළසිරුර මුහුදට දැමීමේ ද යන්න ස්ථිර වශයෙන් නිගමනය කිරීම විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට පැවරී තිබුණි. එම නිසා, වෙඩි වැදීම් වලින් සිදුවන සිදුරු හෝ ගෙල මිරිකීම්වලින් ඇති වූණ කණ්ඩායම්යේ (hyoid bone) හඟ්න හෝ මුවහත් පිහිටලින් කැපීමේ දී සිදුවන කැපුම් කුලාල හෝ උල් පිහිටලින් ඇතිවීමේ දී ඇති වන ඇනුම් කුලාල තිබේ දැයි සොයා ගැනීම සඳහා විශේෂයෙන්ම සැලකිලිමත් වූ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා මළසිරුර දැඩි ලෙස පරීක්ෂාවට ලක් කළේ ය. බොහෝ සෙයින් කුණු වූ මළසිරුරුවල මරණයට පෙර සිදුවූ මෙවැනි කුලාල තිඟ්විත වශයෙන් හඳුනා ගැනීම අසීරු කාර්යයකි. ධනපාල මුදලාලිගේ මළසිරුර කුණු වී ඉදිමී තිබූ අතර නාසය, කොළ සහ ඇස් දෙක අවට මාළුන් හා මෝරුන් කා තිබූ බවට සලකුණු විය. දැඩි ලෙස කුණු වී ඇති මළසිරුරක වෙඩි උණ්ඩ හෝ මුනිස්සම් තිබේ දැයි හඳුනා ගැනීමට හැකි පහසුම සහ නිශ්චිතම ක්‍රමය වන්නේ ලෝහ පටියකින් (zip fastner) වැසිය හැකි තයිලොන්

බැන් එකක් තුළට මළසිරුර දමා කොටස් වශයෙන් මළසිරුරේ එක්ස් කිරණ (x-ray) සේයා පටල (x-ray films) ලබා ගැනීම ය. මේ ආකාරයට ධනපාලයේ මළසිරුර එක්ස් කිරණ පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලද අතර එහි වෙඩි උණ්ඩවල හෝ මුනිස්සම්වල ඡායා නො තිබුණ බව සොයා ගන්නා ලදී. වෙඩි වැදීම නිසා හඟ්න වූ අස්ථිත් කැබලිවලට කැඩීම් හට ගන්නා නමුත් ධනපාල මුදලාලියේ සිරුරේ එකම අස්ථියක්වත් කැඩී බිඳී නො තිබුණි. කැපුම් තුවාල හෝ ඇනුම් තුවාල ද කිසිවක් නො වී ය. ලණුවකින් හෝ බන්ධකයකින් ගෙල මිරිකීමේ දී ඇතිවන දාර බෙල්ලේ නො තිබුණි. උගුරෙහි තිබෙන කණ්ඩාසය විය හැකිය වී නො තිබුණි. පපුවට හෝ උදරයට පිහියෙන් ඇතිමකින් රුධිරය වහනය වීමේ දී හට ගන්නා ලේ කැටි පපු කුහරයේ හෝ උදර කුහරයේ නො වී ය. ඒ අනුව, ධනපාල මුදලාලිව මරා මුහුදට දැමූ බවට කිව හැකි තුවාල ඔහුගේ සිරුරේ නොමැති බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. එහෙත්, ප්‍රතිවිරුද්ධ මන්ත්‍රී ධුරුප්පකයාගේ සාකච්ඡා සම්බන්ධව ධනපාල මුදලාලියේ මිත්‍ර මිලින්ද මන්ත්‍රීතුමාට එරෙහිව වෝදනා එල්ල වී තිබූ බැවින් එම සාකච්ඡා පිළිබඳව මහජනයා තුළ මහත් ආන්දෝලනයක් ද ඇති කළ සිද්ධියක් වූ බැවින් එම සිද්ධිය සියැසින් දුටු අභ්‍යවශ්‍ය සාක්ෂිකරුවකු ලෙස ධනපාල මුදලාලි සැලකූ හෙයින් ඔහු දිගේ ගිලී මියගියේ ද යන්න නිසැකව තවදුරටත් පරීක්ෂා කිරීමෙන් සොයා ගත යුතුව තිබුණි.

දිගේ ගිලී මරණයට පත් වූ කෙනෙකුගේ මළසිරුර කුණුවීමට පෙර වෛද්‍ය පරීක්ෂාවට භාජනය කළේ නම් මුහුණ දම් (cyanosis) පැහැති වී මදක් ඉදිමී තිබෙන අතර (mildly swollen) නාසයෙන් සහ මුඛයෙන් සියුම් සබන් පෙන වැනි සුදු පැහැති පෙන (fine white soap like suds) ගලා ඒම බොහෝ විට ඇති වේ. දිගේ ගිලී මියගිය අයෙකුගේ මළසිරුර ප්‍රතිභවනය වීම ආරම්භ වූ විට මෙම ලකුණු ක්‍රමයෙන් නැති වී යාම හට ගනී. පැය හයක් වැනි කාලයකට පසුව ද එය සිදුවීමට පුළුවන.

දිගේ ගිලී මිය යන අවසාන මොහොතේ දී ඇගිලිවල ඇති පේශීන්වල හටගන්නා වූ කෂණික කඩිනමාව නොහොත් ශවක හුසය (cadaveric spasm) ඇතිවීම නිසා වල් පැලෑටි හෝ ලී කැබැල්ලක් අතේ ඇගිලිවලට ඉතා දැඩි ලෙස සිර වී තද වී තිබීම

දිගේ ගිලී මිය යන තැනැත්තන්ගේ අත්වල සමහර අවස්ථාවල දක්නට ලැබේ. යම් කිසි තැනැත්තකු සාකච්ඡා කොට ජලයට දැමීමේ නම් මෙවැන්නක් සිදු නො වේ.

පැය දෙකක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් යම් අයකු ජලයේ සිටියේ නම්, ඇඳුම් සෝදා පිරිසිදු කරන අයගේ අත්වල සමෙහි ඇතිවන සුදු පැහැතිවීම, මොලොක් වීම සහ සම රළු ගැසීම (washerwoman appearance of hands and feet / cutis anserina / goose skin appearance) වැනි ලක්ෂණ දිගේ ගිලීමෙන් මිය යන අයගේ අත්වල සහ පාදවල ද දක්නට ලැබෙන බව ඇතැම් අය සිතති. එහෙත්, එම ලක්ෂණයන් දිගේ ගිලී මිය යන විට ඇති වන ලක්ෂණ නො වන බව පෙනේ. ඊට හේතුව, මළසිරුරක් කුණුවීමට පෙර පැය දෙකකට වැඩි කාලයක් ජලයේ තැබූ විට ද එම මළසිරුරේ අත්වල සහ පාදවල සුදු පැහැති වීම, මොලොක් වීම සහ සම රළු ගැසීම හටගන්නා බව දැන් සොයා ගෙන තිබීමයි.

තවද, යම් අයකු දිගේ ගිලී (drowned) මිය ගිය විට පෙනහළු දෙකම ඉදිමී දම් පැහැති වන අතර පෙනහැලි අල්ලන විට අනන්‍ය ලද පිපුනු පාත් පිටි වැනි ස්වභාවයක් (doughy) අතට දැනේ. ස්ථරාලය, ස්වාසනාලය සහ ස්වාසනාලිකා තුළ ද ඉහත සඳහන් කරන ලද ආකාරයේ සියුම් සබන් පෙන වැනි සුදු පැහැති පෙන දක්නට ලැබේ. මෙම අභ්‍යන්තර ලකුණු ද දිගේ ගිලී මිය යාමෙන් පැය හයකට පසුව නැති වී යෑමට හැකි ය. තවද, ආමාශය ජලයෙන් පිරී තිබිය හැකි ය. තවද, එම තැනැත්තා දිගේ ගිලුණු ස්ථානයේ තිබිය හැකි පියවි ඇසට පෙනෙන වැලි, රොන් මඩ, වියළි කොළ කැබලි, කුඩා රිකිලි කැබලි යනාදිය හෝ වෙනත් අපද්‍රව්‍ය එම තැනැත්තාගේ ආමාශය තුළ දක්නට හැකි ය. අන්වීක්ෂයකින් (microscopy) පමණක් පරීක්ෂා කිරීමෙන් හඳුනා ගත හැකි ශාක වර්ග (plankton) ඇතැම් අවස්ථාවල දිගේ ගිලුණු තැනැත්තකුගේ ආමාශයේ තිබී සොයා ගත හැකි ය. මළසිරුර කුණු වී නොමැති නම් මෙකී ශාක වර්ග මළසිරුරේ පෙනහැලිවල සහ ස්වාසනාලිකා (respiratory bronchioles) තුළ තිබී සොයා ගතහොත් මියගිය තැනැත්තා දිගේ ගිලී මිය ගිය බව සනාථ කිරීමට වඩාත් වැදගත් සාක්ෂි වේ. පෙනහැලි මකුටිට ලේ ලප ඇති නො වීම සහ පෙනහැලි ආවරණය වන ප්ලූරා පටලය (pleu-

ral membrane) මත දියපට්ටා වැනි බුබුළු (emphysematous bullae) ඇති නො වීම, දියේ ගිලීමෙන් මිය යන අයවලුන්ගේ දත්තට ඇති විශේෂ ලක්ෂණයක් වේ. ගෙල මිරිකීමෙන් මිය යන අයගේ සහ තාසය සහ මුඛය තද කිරීමෙන් මිය යන අයගේ ඉහත කී ලක්ෂණ පෙනෙන්නට මතු වීම හට ගැනීම විශේෂත්වයක් බව කිව යුතු ය. එම නිසා, යම් අයෙකුගේ ගෙල මිරිකා මරණයට පත් කොට හෝ තාසය සහ මුඛය වසා මරණයට පත් කොට හෝ මිය ගිය අයෙකුගේ මළසිරුරක් දියට දැමූ විට එවැනි මළසිරුරක පෙනෙන්නට මත දැඩි ලෙස ලේ ලප ඇත් නම් හෝ ඔප්පානැලි මත දිය පට්ටා වැනි බුබුළු ඇත් නම්, එම තැනැත්තා දියේ ගිලීමෙන් මිය ගොස් නොමැති බවට සැක පහළ කොට වෛද්‍යවරයා විසින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්විය යුතු වේ.

දියේ ගිලී මිය ගිය අයෙකුගේ හෘදය වස්තුවේ දකුණු පැත්තේ තුන්දිකාව (ventricle) සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා විස්තරණය වී තිබෙන අතර බෙල්ලෙහි දෙපැත්තෙහි පිහිටා ඇති මනා ශිරා (jugular veins), උදරයෙහි සහ පපු කුහරයෙහි පිහිටා ඇති අධර බාහ ශිරාව (inferior vena cava) සහ කළවා දෙකෙහිම පිහිටා ඇති උණු ශිරාව (femoral vein) යන ශිරාවන් විස්තරණය වී නිල් පැහැති වී තිබෙනු දක්නට ඇත. තවද, දැඩි ලෙස කර පැහැති වූ රුධිරය හෘදය වස්තුව, ශිරා සහ ධමනි තුළ දක්නට ලැබෙන අතර රුධිර කැටි (blood clots) හෘදය වස්තුව, ශිරා සහ ධමනි තුළ දක්නට නො ලැබේ. පිහියකින් ඇතිමකින්, කඩුවකින් කැපීමකින් යනාදී හේතුවලින් ලේ වහනය වීමෙන් මිය ගිය අවස්ථාවල දී සහ වෙඩි වැදීමකින් හෝ සිරුරේ විවෘත තුවාල ඇති වීම නිසා ඒවායින් රුධිරය දැඩි ලෙස වහනය වී මියගිය අවස්ථාවල දී ද රුධිරය කැටිවීමක් ඇති නො වේ. දියේ ගිලීමෙන්, ගෙල මිරිකීමෙන් හෝ තාසය සහ මුඛය වැසීමෙන් යන ක්‍රමවලින් මියයන විට ප්‍රසික්ෂිතෝජන නමැති එන්සයිමය (fibrinogen enzyme) උත්පාදනය වන නිසා මියයන අවස්ථාවේ දී රුධිරයේ කැටිවීමක් ඇති නො වේ. ස්වාභාවික හේතුවකින් මිය යන විට හෘදය වස්තුව සහ මළසිරුරේ ධමනි (arteries) සහ ශිරා (vein) තුළ රුධිර කැටි ඇති වේ.

දියේ ගිලී මියගිය අයෙකුගේ දත්තට ලැබෙන බාහිර හා අභ්‍යන්තර ලකුණු, මළසිරුරු කුණු නො වූවත්, ඇතැම් විට දත්තට නො

ලැබෙන අවස්ථා ද ඇත. යම් අයෙකු අනපේක්ෂිතව මියයන, ඇළකට, ගඟකට, මුහුදකට හෝ ජාවියකට (jetty) වැටී මිය ගිය විට ඉහත සඳහන් කර ඇති ලකුණු මළසිරුරේ දක්නට නො ලැබෙන අවස්ථා ද ඇත. බොහෝ විට මෙවැනි අවස්ථාවන්වලින් මියගිය බවට ප්‍රාණා වී ඇත්තේ අධික ලෙස මත් පැන් පානය කොට වෙරී මතින් මියයන, ඇළකට, ගඟකට, මුහුදට වැටුණු අයවලුන්ගේ ය.

අවන්තලකට ගොස් දැඩි ලෙස වෙරී වන තෙක් මත් පැන් පානය කොට ආපසු පැමිණ තම නැවට නගින විට නාවිකයකු පය ලිස්සා මුහුදට වැටීමෙන් ක්ෂණිකව මරණය සිදුවීම, මේ පිළිබඳව පිළිගත් අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා පොත්වල සඳහන් කර ඇති උදාහරණයක් වේ. හිතියෙන් සහ කාංසා නියුරෝසියාවෙන් (anxiety neurosis) පෙළෙන අයවලුන් ද ජලයට වැටුණු විට මෙවැනි ආකාරයෙන් මරණය සිදු වේ.

වෙරී මතින් සිටින තැනැත්තකු හෝ කාංසා නියුරෝසියාවෙන් පෙළෙන අයෙකු ජලයට වැටුණු මොහොතේ දී (instancously) ජලය, එම තැනැත්තාගේ ස්වරාලය මත තැවරීමෙන් ක්ෂණිකව හට ගන්නා වූ වේගීය ස්නායු උත්තේජනය වීමෙන් (stimulation of the vagus) හෘද ස්පන්දනය නැවතීම මරණය ක්ෂණිකව සිදු වේ. මෙවැනි මළසිරුරුවල දියේ ගිලී මියගිය බවට බාහිරව හෝ අභ්‍යන්තරව ඇති විය හැකි ලකුණු නොමැත. එබැවින්, ඒ අන්දමට යම් අයකු මිය ගිය බවට ස්ථිර වශයෙන් කිවහැක්කේ බමන මතින් එන තැනැත්තා පය ලිස්සා දියට වැටුණු බවට නැවේ සිටින අයකු දුටුවහොත් පමණි. කාංසා නියුරෝසියාවෙන් පෙළෙන අයකු දියට වැටී මේ ආකාරයෙන් මියගිය විට එම තැනැත්තා දියට වැටුණු බවට ඇසින් දුටු සාක්ෂියක් තිබිය යුතු ය. එසේ ඇසින් දුටු සාක්ෂියක් නොමැති වූ විට යම් අයකු දියට වැටීමෙන් වේගීය උත්තේජනය ඇති වීමෙන් මිය ගිය බවට වෛද්‍යවරයාට වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී උපකල්පනය කළ හැක්කේ දියේ ගිලීමෙන් මිය ගිය අයෙකුගේ ඇති වන්නා වූ ඉහත සඳහන් කර ඇති බාහිර හා අභ්‍යන්තර ලක්ෂණ නො තිබුණොත් පමණි. අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳව පළපුරුද්දක් නොමැති වෛද්‍යවරුන්ට මෙම ක්‍රමයෙන් දියට වැටුණු අයකු මිය ගිය ආකාරය සොයා ගැනීම දුෂ්කර ය. ජලයට වැටීමෙන් පසු වේගීය නිශේධනයෙන් යම් අයකු මිය ගිය විට

මලසිරුර එක් වරක් පත් උඩට එක්තේ තැන. පිහිනීමට නො හැකි අයකු හෝ පිහිනීමට හැකි අයකු වුවත් දියට වැටුණු විට දියේ ගිලී මිය යාමට උතුරු වාර කිහිපයක් උඩට සහ පහතට යන අතර, දියේ ගිලීම වැලැක්වීමට එම තැනැත්තා දියෙන් මතු වීමට තැත් කරනු ලැබේ. පිහිනීමට හැකි තැනැත්තා පිහිනා පීඩනය බේරා ගනු ඇත. පිහිනීමට නො හැකි තැනැත්තාගේ පෙනහැලි තුළට ජලය ඇතුළුවීම නිසා දියේ ගිලීයාත් (drowning) මිය යනු ඇත. අධික ලෙස පත් පැත් පානය කළ අය දියට වැටුණු විට මරණයට පත් වන්නේ දියේ ගිලීමෙන් නොව, ජලය එම තැනැත්තාගේ ස්වරාලය මත ස්පර්ශ වී ඛේමිය ස්නායු රුක්තය වීමෙන් හට ගන්නා වූ හෘද ස්පන්දනය ක්ෂණිකව නැවතීමෙන් ය.

මලසිරුර කුණු වී ඇත්නම් දියේ ගිලී මිය යන අයගේ ඇති වන ඉහත සඳහන් කර ඇති බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර ලකුණු දක්නට නො ලැබේ. උත්තර ධ්‍රැවයේ පිහිටා ඇති රටවල වාසය කරන අය දියේ ගිලීමෙන් මිය යාමෙන් පසු පැය හතරක දෙකක කාලයක් තුළ ජලයේ හෝ ජලයෙන් පිට නික්මගත් දියේ ගිලීමෙන් හටගන්නා වූ බාහිර සහ අභ්‍යන්තර ලක්ෂණ මලසිරුරේ දක්නට ලැබේ. එහෙත්, නිරික්ෂණයේදී අවට පිහිටා ඇති ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල වාසය කරන අය දියේ ගිලීමෙන් මිය ගිය විට අධික උෂ්ණත්වය ඇති කාලයේ දී පැය හයකට පසුව වූ ද මලසිරුරේ කුණුවීම හටගන්නා නිසා දියේ ගිලීමෙන් හටගන්නා වූ බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර ලකුණු නැති වී යනු ඇත. උෂ්ණත්වය දැඩි නො වේ නම් පැය දොළහක් හෝ පැය දහ අටකින් පසුව දියේ ගිලීමෙන් හටගන්නා ලකුණු මලසිරුරේ නැති වී යනු ඇත. එම නිසා, කුණු වූ මලසිරුරක් දියේ ගිලීමෙන් මියගිය බව දැන ගැනීමට කළ හැකි එකම ක්‍රමය නම් සයවම් පරීක්ෂාවයි. මලසිරුරක් කුණු නො වූවත් සයවම් පරීක්ෂාව කිරීමෙන් මරණයට හේතුව දියේ ගිලීම බව සනාථ කිරීමට හැකි වන අතර දියේ ගිලී මියගිය ස්ථානය ද දැන ගැනීමට සයවම් පරීක්ෂාව උපයෝගී කර ගත හැකි ය.

සයවම් යනු සිලිකෝන් ආවරණයක් (silicon capsule) සහිත කුහරේ සහ මිරිදියේ ඇති ඇල්ගී (algae) වර්ගයකට අයත් පියවි ඇසට නො පෙනෙන අන්වීක්ෂයකින් පමණක් දක්නට හැකි ජලවාංග (plankton) වර්ගයකි. ගෝලාකාර, තලයක හැඩති, පෙට්ටි හැඩති,

කර්වක හැඩති හෝ ඉදිදක හැඩති සයවම් විශේෂයන් ඇත. සාමාන්‍යයෙන් සයවරුවල ප්‍රමාණය 5යිකෝන් විස්සක් තිබේ අතර වේ. මයිකෝන් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ මිලිමීටරයකින් දාහෙන් පැමිණි. යම් තැනැත්තකු දියේ ගිලුන අවස්ථාවේ දී ආශාසනය සහ පෙනහැලි තුළට ජලය ආස්වාසනය (inspiration) වේ. එම ජලයේ සයවම් ඇතොත් ඒවා පෙනහැලිවල ඇති ගර්ථ (alveoli) තුළට ඇතුළු වී එම පසුව ගර්ථ අවට ඇති කේශනාලිකා තුළට ඇතුළු වී සුප්පුසිය ශිරා තුළින් රුධිරය සමග හෘදයේ වම් පැත්තට සංසරණය (circulate) වේ. අනතුරුව ඔහු තුළින් රුධිරය සමග මොලයට, අක්මාවට, වකුගඩුවලට සහ අස්ථිවලට අභ්‍යන්තරයේ ඇති ඇට මිදුර (bone marrow) තුළට සංසරණය වේ. එම නිසා, මොලයේ, අක්මාවේ සහ වකුගඩුවල කොටස් සහ ඇට මිදුර පරීක්ෂා කිරීමෙන් සයවම් හඳුනා ගැනීමට හැකි ය.

ජලයේ දින කිහිපයක් තිබූ මලසිරුරක අක්මාව සහ මොලය කුණුවන නිසා ද, ජලයේ සිටින මාරුන් මලසිරුර කා දැමීම නිසා ද අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් ජලයෙන් ස්පර්ශ වන නිසා ද, ජලයේ සයවම් කිබෙන නිසා ද, එම ඉන්ද්‍රියයන් තුළ සයවම් සොයා ගත්තත් එහි වැදගත්කමක් නො වේ. ඇටමිදුර (bone marrow) කිබෙන්නේ අස්ථියකින් ආවරණය වූ කුහරයක (marrow cavity) බැවින් මලසිරුර කෙරෙහි කුණුවුවත් හෝ සතුන් විසින් කා දැමුවත් හෝ ඇටමිදුර බාහිර ජලය සමග ස්පර්ශ නො වන නිසාත් ඇටමිදුරවල සයවම් කිබේ දැයි සොයා ගත හොත් නිසැකයෙන්ම එම තැනැත්තා දියේ ගිලී මරණයට පත් වී ඇති බව නිගමනය කළ හැකි ය. ළාර්ව අස්ථිය නොහොත් කලවා අස්ථියෙන් ඇටමිදුර ස්වල්පයක් ලබා ගෙන නයිට්‍රික් සාන්ද්‍රණය (conc: nitric acid) තුළ පැය හතළිස් අටක හෝ හත්තැ දෙකකට ආසන්න කාලයක් තුළ අනුක්‍රමයෙන් තාපනය (heating) කිරීමෙන් ඇටමිදුරවල ඇති මේද සහ ප්‍රෝටීන් පිළිස්සී සිලිකෝන් ආවරණයක් කිබෙන සයවම් පමණක් ඉතිරි වේ. මේ ආකාරයට තාපනය කරන ලද ඇට මිදුර අන්වීක්ෂයකින් පරීක්ෂා කිරීමෙන් සයවම් කිබේ දැයි දැන ගත හැකි අතර, උද්භිද විද්‍යාඥයෙක් මගින් එම සයවම්වල වර්ගය හඳුනා ගත හැකි ය. ඇටමිදුරවල සයවම් කිබීම මියගිය තැනැත්තා දියේ ගිලී මරණයට පත් වී ඇති බව නිගමනය කළ හැකි අතර එම සයවම් වර්ගය කිබෙන ජලය ඇති ස්ථානය හඳුනා ගත හොත් මියගිය තැනැත්තා දියේ ගිලුණු

ස්ථානය ද හඳුනා ගත හැකි ය. එවැනි ස්ථාන හඳුනා ගැනීමට නම් ගංඟාවල, මුහුදේ, මුහුදු වෙරළවල, ඇළවල්වල සහ ළිංවල යනාදී ස්ථානවලින් ජලය ලබා ගෙන වියටම තිබේ දැයි පරීක්ෂා කළ යුතු ය. අවුරුද්දේ එක් එක් සෘතුව (seasonal) අනුව වියටම වර්ග වෙනස් වන නිසා ඉහත කී පරීක්ෂණයන් අවුරුද්දේ එක් එක් සෘතුවල දී රටේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම පිහිටා ඇති ගංඟාවල, මුහුදේ, මුහුදු වෙරළවල, ඇළවල්වල සහ ළිංවල ඇති ජලය වියටම පරීක්ෂාවන්ට භාජනය කිරීමෙන් එම රටේ ගංඟාවල, මුහුදේ, මුහුදු වෙරළවල, ඇළවල්වල සහ ළිංවල යනාදී ස්ථානවල තිබෙන වියටම හඳුනා ගෙන තබා ගත යුතු ය. මෙවැනි පරීක්ෂණයන් කරනු ලබන්නේ වියටම පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන උද්භිද විද්‍යා විශේෂඥයන් විසිනි. ප්‍රායෝගික වශයෙන් අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට මෙවැනි පරීක්ෂණ කළ නො හැකි බැවින් දිගේ ගිලි මරණයට පත් වූයේ යැයි සැක සිතන මළසිරුරක් හමුවන ස්ථානයෙන් පමණක් ජලය සාම්පලයක් ලබා ගෙන වියටම පරීක්ෂාව කරනු ලබන අතර ඇටමිදුළුවලින් ලබා ගත් වියටම තිබෙන ස්ථානය හඳුනා ගැනීම සඳහා වියටම පිළිබඳව විශේෂඥ දැනුමක් ඇති වියටම පිළිබඳව පර්යේෂණ පවත්වන උද්භිද විද්‍යා විශේෂඥයෙකු වෙත යවනු ලැබේ.

ධනපාල මුදලාලිගේ මළසිරුර මුහුදෙන් ගොඩ ගසා තිබූ බැවින් ඔහුගේ කලවා අස්ථියෙන් අහල් හතරක කොටසක් ඉවත් කොට එහි තිබූ ඇටමිදුළු තයිට්‍රික් අම්ලයේ පැය හත්තැ දෙකක කාලයකට තාපනය කොට වියටම තිබේ දැයි අන්වීක්ෂයක් ආධාරයෙන් පරීක්ෂා කරන ලදී. තල හැඩය ඇති වියටම සිය ගණන් එහි තිබුණ බව සොයා ගන්නා ලදී. ධනපාල මුදලාලිගේ මළසිරුර බේරුවල මුහුදු වෙරළේ තිබී සොයා ගත් බැවින් බේරුවල මුහුදු වෙරළේ ජලය ලීටරයක් ලබා ගෙන තයිට්‍රික් අම්ලය තුළ තාපනය කොට ඉතුරු වන මණ්ඩ (residue) අන්වීක්ෂයෙන් පරීක්ෂා කරන ලදී. අතුරුදහන්වීමට පෙර ධනපාල මුදලාලි කොළඹට ආසන්න මුහුදු වෙරළක සිටි බව තහවුරු වූ සාක්ෂියක් තිබුණ නිසා එම ස්ථානයේ මුහුදු වෙරළෙන් ලබා ගත් මුහුදු ජලය ද එලෙසම පරීක්ෂා කරන ලදී. එම වෙරළින් ලබා ගත් ජලයේ වියටම දක්නට ලැබුණි. බේරුවල මුහුදු වෙරළෙන් ලබා ගත් ජලයේ තල හැඩති වියටම නො තිබුණි. ඉහත කරුණු අනුව ධනපාල මුදලාලි කොළඹට ආසන්න මුහුදේ ගිලිමෙන් පසුව ඔහුගේ මළසිරුර බේරුවල වෙරළට

ගොඩ ගසා ඇති බව වෛද්‍යවරයා අධිකරණයට වාර්තා කළේ ය. කොළඹට ආසන්න මුහුදේ ගිලි මියගිය අයගේ මළසිරුර දින කීපයකට පසුව බේරුවල සහ වැලිගම වෙරළේ දී හමු වූ අවස්ථා තිබූ බවට මුහුදු වෙරළ ආරක්ෂක සේවකයින් විසින් මහේස්ත්‍රාත් තඹු විභාගයේ දී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ සාක්ෂිවලින් ද වෛද්‍යවරයාගේ නිගමනය තහවුරු විය. මෙම කරුණු සියල්ල සලකා බලා ධනපාල මුදලාලි කොළඹට නුදුරු මුහුදේ ගිලි මිය ගොස් ඇති බවට මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් තීන්දු කරන ලදී.

අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු විසින් පවත්වන පරීක්ෂණයේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම වේ. බොහෝ විට දිගේ ගිලි සිය දිවි භානිකර ගැනීමකින් යම් අයෙකු මරණයට පත් වූයේ නම් සිය දිවි භානිකර ගැනීමට හේතු වූ කරුණු සොයා ගත හැක්කේ පොලිසිය මගින් පවත්වනු ලබන පරිවේශනීය සාක්ෂි සැලකිල්ලට භාජනය කර ගැනීමෙන් ය. මූලිකව එහි වගකීම පරීක්ෂණය භාරපොලිසියට පැවරෙන අතර අවසානයේ දී සිය දිවි භානි කර ගත් බව තීන්දු කරන්නේ අධිකරණයයි. ඇතැම් පුද්ගලයන් සහ ඇතැම් මාධ්‍යවේදීන්ගේ ද අදහස් වන්නේ සිය දිවි භානි කර ගැනීමට මූලික හේතුව සොයා ගැනීමේ වගකීම ද පැවරී ඇත්තේ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත බව ය. ධනපාල මුදලාලි විසින් මුහුදට පැන සිය දිවි භානි කර ගැනීමට හේතු පාදක වූ කරුණු සොයා ගත හැක්කේ පරිවේශනීය සාක්ෂි මගින් ය.

සිය දිවි හිනි කර ගන්නා අයගේ මනස සාමාන්‍ය අයගේ මනසට වඩා බෙහෙවින් වෙනස් ය. දරාගත නො හැකි කලකිරීමක් හෝ වේදනාවක් හෝ දැඩි පීඩාවක් ඇති වූ විට ඇතැම් අයගේ මනසේ දොම්නස් සිතුවිලි (depression) හට ගෙන සිය දිවි භානි කර ගැනීමට පෙළඹෙති. මෙවැනි සිතුවිලි බොහෝ විට හට ගන්නේ දුර්වල මනසක් ඇති අයට ය. ඇතැම් අය සිය දිවි භානි කර ගැනීමට පෙර ලියුමක් ලියා තැබීම හෝ තමාගේ හෙම ආකියෙකුට හෝ හිතවතෙකුට තැපැල් කිරීම කරන බොහෝ අය එසේ නො කරති. එවැනි ලියුමක් ධනපාල මුදලාලිගේ නිවසේ හෝ ඔහුගේ තාවකාලික කාමරයේ තිබුණේ දැයි අපි නො දනිමු. ශ්‍රී ලංකාවේ පිරිමින් බොහෝ විට ගෙල වැලදා ගැනීමෙන් හෝ කෘමි රසායනික වර්ග පානය කිරීමෙන් හෝ දුම්බරයට පැනීමෙන් හෝ උස

නොදනුගිල්ලකින් බිමට පැනීමෙන් හෝ වෙඩි තබා ගැනීමෙන් හෝ ගෙල කපා ගැනීමෙන් සිය දිවි භාවි කර ගන්නා අතර, කෘෂි රසායනික පානය කිරීමෙන් හෝ දියේ ගිලීමෙන් ස්ත්‍රීහු සිය දිවි භාවි කර ගනිති. පිරිමි දියේ ගිලීමෙන් සිය දිවි භාවි කර ගන්නේ කලාතුරකින් බැවින් ධනපාල මුදලාලිගේ මරණය කෙසේ වූයේ දැයි මහජනයා තුළ සැක පහළ වීම සාධාරණ ය.

ධනපාල මුදලාලිගේ වෛද්‍ය පරීක්ෂණයේ දී ඉවත් කර ගන්නා ලද කලවා අස්ට්‍රේලියානු ලබා ගත් ඇට්මික් බෝම්බ තිබූ බවටම වර්ගය සහ කොළඹට තුදුරු මුහුදු වෙරළෙන් ලබා ගත් ජලයේ තිබූ බවටම වර්ගය සහ බේරුවල මුහුදු වෙරළේ ලබා ගත් ජලයේ එම බවටම වර්ගය නො තිබීම නිසා ධනපාල මුදලාලි කොළඹට තුදුරු මුහුදු වෙරළේ දී මුහුදට පැන සිය දිවි භාවි කර ගත් බව ඔප්පු කර ගැනීමට උපකාරී වූ "නිහඩ සාක්ෂි" වේ.

කුඩ මට්ටම් රැඳී වීම

රහස් ඔත්තු සේවය ඉතා භයානක වෑන්තියකි. රහස් ඔත්තු සේවයේ යෙදෙන්නා අතුරේ යන රා මඳින්නායේ ය. අතුරේ යන රා මඳින්නාගේ පය ලිස්සා බිම වැටුනොත් මරණය සිදුවීම තෝ සදාකාලිකවම අබිබගානයක් වීම නිසා ය. රහස් ඔත්තු සේවයේ යෙදෙන්නාගේ ජීවිතයක් එසේම ය. එසේ නම් මිනිසුන් රහස් ඔත්තු සේවයට බැඳෙන්නේ ඇයි? නැගීමට සිතා ගන්නවත් බැරි දුර්ග කළු නැගීම ඇතුළු අයගේ විනෝදාංශයකි. තම ජීවිතයට හානියක් හෝ අත්තරාවක් ඇති වේ යැයි සිතුවත් ඇතුළු අය එවැනි ක්‍රියාවල යෙදීමෙන් මානසික තෘප්තියක් ලබා ගනිති. රහස් ඔත්තු සේවයට ද එවැන්නෝ බැඳෙන්නේ එම නිසා විය හැකි ය. ඔවුහු බොහෝ විට තම බිරියටත් නො දන්වා රහස්‍යම එම සේවයේ යෙදෙති.

සීතල යුද්ධය (cold war) පැවති අවදියේ දී නැගෙනහිර යුරෝපීය මාක්ස්වාදී රටවල් ධනවාදී බටහිර රටවල සිදුවන යුද්ධ ක්‍රියාමාර්ග සහ උපක්‍රම සහ නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම සොයා ගැනීම සඳහා රහස් ඔත්තුකරුවන් යෙද වූ බව ප්‍රකට කරුණකි. සීතල යුද්ධය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ, මාක්ස්වාදී සහ ධනවාදී රටවල් එකිනෙකාට එරෙහිව රහසිගතව කරන එදිරිවාදිකම් ය. එසේම බටහිර රටවල් පවා මාක්ස්වාදී රටවල සිදු කරන යුද්ධමය උපක්‍රම හා නොයෙකුත් නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම පිළිබඳව දැන ගැනීම සඳහා රහස් ඔත්තුකරුවන් යෙදු බව ද ප්‍රකට කරුණකි. සීතල යුද්ධය අවසන් වී ඇතත් නොයෙක් රටවල් තමාගේ විරුද්ධවාදීන් ලෙස සලකන අනෙක් රටවල ඔත්තුකරුවන් යෙදීම දැනටත් සිදු කරනු ලැබේ. මාක්ස්වාදී රටවල ඒකාධිපති ආණ්ඩුක්‍රම නො පිළිගන්නා ලෝක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විද්‍යාඥයන්, ගත්කරුවන්, ප්‍රසිද්ධ ක්‍රීඩකයින් සහ කලාකරුවන් බටහිර රටවලට හෝ රහස් පැන එන නමුත්, බටහිර රටවල ජීවත්වන සම්භාවනීය පුද්ගලයින් මාක්ස්වාදී රටවලට හෝ රහස්‍යම පැනගිය අවස්ථා වාර්තා වී නොමැත. එවැනි සම්භාවනීය පුද්ගලයින් මාක්ස්වාදී රටවල් අතහැර ධනවාදී බටහිර රටවලට සංක්‍රමනයවීම මාක්ස්වාදී රටවලට දරා ගත නො හැකි පාඩුවක් සහ මඳි පුංචිකමක් වන අතර එවැනි ක්‍රියාවලීන් මාක්ස්වාදයට වැදෙන්නේ මරු පහරකි. මාක්ස්වාදී රටවලින් බොහෝ

පිට මෙසේ පැන යන්නේ ඇමෙරිකාව හෝ ස්වීඩනය, එංගලන්තය වැනි බටහිර යුරෝපීය රටවලට ය. තම මවුබිම් අත්හැර බටහිර රටකට හොර රහස් පැමිණියත් එම කැනැත්තන්ට බටහිර රටවල නිදැල්ලේ මානසික සුවයෙන් ප්‍රීතිමත් ජීවිතයක් ගත කිරීමට අවස්ථාව නො ලැබේ. මාක්ස්වාදී රටවල් ඔවුන්ගේ රහස් ඔත්තු සේවකයින් ලවා එම කැනැත්තන් පැහැර ගෙන නැවතත් තම රටවල් වෙත රැගෙන යාමට තැත් කරන අතර, එසේ කිරීමට නො හැකි වුවහොත් බොහෝ අවස්ථාවල ඔවුන් මරා දමනු ලැබේ. එම නිසා, පැන ආ කැනැත්තන් ගත කරන්නේ ඉතා රහසිගත ශුද්ධ ජීවිතයකි.

අවුරුදු හතළිස් නවයක් වයසැති ඇන්ටන් වෙකෝල් රුමේනියාවේ සිට හොර රහස් එංගලන්තයට පැමිණි අප්‍රසිද්ධ රහස් ඔත්තුකරුවෙකි. රුමේනියාවේ නාෂ්ටික බලාගාර පිළිබඳව පුළුල් තාක්ෂණික දැනුමක් ඔහුට තිබුණි. වෙකෝල් ලන්ඩන් නුවර රහසිගතව වාසය කළේ ඔහුගේ බිරිඳ වන හෙල්නා සමග ය. ඔහු පිටුපස රහස් ඔත්තුකරුවන් යුහුබඳින බව ලන්ඩන් නුවරට පැමිණි මුල් අවදියේ දී වෙකෝල්ට අවබෝධ විය. එම නිසා වැඩි වශයෙන් ඔහු කුළු රටවල ගියත් පසුව එම තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් පහව ගියේ ය. තම ස්වාමිපුරුෂයා ඔත්තුකරුවකු ලෙස රුමේනියාවේ දී සේවය කළ බව හෙල්නා දැන සිටියේ නැත. රුකියාව වශයෙන් වෙකෝල් එංගලන්තයේ නාෂ්ටික බලාගාරයක සේවය කළේ ය. රුකියාව අවසන් වී තම නිවසට යාම පදනා ලන්ඩන් නුවර වික්ටෝරියා දුම්රිය පොළට දිනපතාම පැමිණීම වෙකෝල්ගේ සාමාන්‍ය සිරිතයි.

වෙනදා මෙන්ම එදිනත් වික්ටෝරියා දුම්රිය පොළ අතුරු සිදුරු නොමැතිව නිවෙස්වලට යන මගීන්ගෙන් පිරී තිබුණි. සුපුරුදු පරිදි වෙකෝල් තම බෑගය අතෙහි ඇතිව මිනිසුන් අතරින් වේදිකාවේ නවතා තිබූ දුම්රිය වෙත පැමිණියේ අසුනක් ලබා ගැනීමේ අවයෙහි. හදිසියේම ඔහුගේ දකුණු කලවෙහි පිටුපස දරුණු චේදනාවක් ඇති විය. යම්කිසි දෙයක් ඔහුගේ කකුලේ ඇතුණු බව තේරුම් ගත් වෙකෝල් විගස වටපිට බැලූ විට කුඩයක් අතේ ඇතිව ඔහු පිටුපසින් පැමිණි අයකු විදේශීය උච්චාරනයකින් ඉංග්‍රීසි බසින් කථාකරමින් " මට සමාවන්න " යැයි බැගෑපත්ව පවසා එම ස්ථානයෙන් ඉක්මණින් ඉවත් විය. එම කැනැත්තා අත තිබූ කුඩ මීට කෙළවර අත්වැරද්දකින් තම කලවට ඇනෙන්නට ඇතැයි සිතූ වෙකෝල් එම

සිද්ධිය එතරම් ගණන් නො ගෙන දුම්රිය මැදිරියට ඇතුළු වී අසුනක වාඩි වී සුපුරුදු පරිදි පොතක් කියවීමට පටන් ගත්තේ ය. වික්ටෝරියා දුම්රිය පොළෙහි සිට වෙකෝල්ගේ නිවසට දුම්රියෙන් යාමට සාමාන්‍යයෙන් පැයකුත් විනාඩි නිහත් පමණ ගත වේ. දුම්රිය මැදිරියට ඇතුළු වී ස්වල්ප වේලාවක් ගතවීමෙන් පසුව වෙකෝල්ගේ කලවෙහි කුඩමීට ඇතුණ ස්ථානය කැක්කුම් දෙන්නට විය. වේදනාව ඉවසා ගත් වෙකෝල් තම නිවස අසල තිබූ දුම්රිය පොළෙන් බැස නිවසට පැමිණියේ ය. තමාට සිදුවූ සිද්ධිය බිරිඳට පවසා ඇහපත සෝදා ගෙන රාත්‍රී ආහාරය ගැනීමට සූදානම් වුවත් ඔහුගේ මුළු ශරීරයම රිදෙන්නට විය. මේවන විට වෙකෝල්ට දැඩිව උණ ගැනුණි. ඩිස්ට්‍රික් පෙති දෙකක් ගිල දැමූ වෙකෝල් රාත්‍රී ආහාරය ද නො ගෙන තම බිරිය සමග නින්දට ගියේ රෝගී තත්ත්වයකිනි.

මැදියම් රැස වන විට ඔහුට උණ උරුන්නයිටි අංශක එකසිය දෙකක් දක්වා වැඩි වූ අතර උණ විකාරයෙන් වෙකෝල් දොඩවන්නට විය. ඔහුගේ මුළු ශරීරයම දහඩියෙන් තෙත් වී කැස්ස ද හට ගෙන රෝගය ක්‍රමයෙන් උත්සන්න විය. වේලාව රාත්‍රී එකට පමණ වූ බැවින් මැදියම් රැසේ වෛද්‍යවරයෙකු වෙත තම සැමියා රැගෙන යාම හෙලන්ට අපහසු කාර්යයක් විය. තමාට වැලඳී ඇත්තේ රෝගයක් නොව, ඔත්තුකරුවෙක් තමා මැරීමට විෂක් කකුලට විද ඇති බවට වෙකෝල් සැක පහළ කළත් ඒ බව තම බිරියටවත් දැන් වූයේ නැත. තමා ඇඳ සිටි කලිසම් කකුලේ ලේ බිංදු කීපයක් තිබීම එම සැකය තහවුරු කිරීමට හේතුවක් විය. සම්පූර්ණ සිද්ධිය තම බිරියට දැන්වූයේ නම් මේකාත් තමා ඇයගෙන් සහවා තිබූ රහස එළිවන බව ඔහු සිතුවේ ය. මේවන විට වෙකෝල් යුවල රුමේනියාවෙන් පිටවී ලන්ඩන් නුවර පදිංචියට පැමිණ අවුරුදු පහක් පමණ විය. පසුදා එළිවන විට වෙකෝල් ලේ කැටි පිට කරමින් කහින්නට පටන් ගත්තේ ය. තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් දරුණු වූ බැවින් අලුයම ගිලන් රටයක් ගෙන්වා වෙකෝල් ළඟම තිබෙන රෝහලට ඇතුළු කරන ලදී. ඒ වන විට වෙකෝල්ගේ රුධිර පීඩනය පහත වැටී ඔහුට දැඩි ලෙස කම්පනය හටගෙන තිබුණි. රුධිරයෙහි ඝන ශීලී මීටරයකට සුදු රක්තානු තිස්තුන්දහනක් (white blood cell count of 33,000 per cubic mm) විය. එමනිසා වෙකෝල්ට කැස්ස සමග ලේ පිටවන දරුණු නියුමෝනියාව (pneumonia) සමග ලේ විෂ වීම (septicaemia) සෑදී ඇති බව වෛද්‍යවරුන් නිගමනය

කළේ ය. නියුමොනියාව සෑදී තිබෙන්නේ හිමොෆිල්ස් ඉන්ෆ්ලුවන්සා (haemophilus influenza) නමැති බැක්ටීරියාව පෙනහැටි තුළට ඇතුළු වීමෙන් බව රෝග විනිශ්චය කළ වෛද්‍යවරු වෙතොල්ට පෙනිසිලින් එන්නත් කළේ ය. ආරම්භයේ දී මද සුළුයක් ලැබුවත්, රෝගලට ඇතුළු කර දින තුනකින් පසුව වෙතොල්ගේ කම්පනය සීඝ්‍රයෙන් වැඩි වී ඔහුගේ වකුගඩු අක්‍රිය (kidney failure) විය. රෝගය ක්‍රමයෙන් උත්සන්න වූ බැවින් වෙතොල්ට දැඩි සත්කාර ඒකකයට ඇතුළත් කරන ලදී. මෙම රෝගය ආරම්භ වීමට පෙර වික්ටෝරියා උම්රියපොළේ දී කමාගේ කකුලේ යම්කිසි කටුවක් වැනි දෙයක් ඇතුළත බව ඔහු වෛද්‍යවරුන්ටවත් පැවසුවේ නැත. එසේ පැවසුවා නම් වෙතොල් රුමේනියාවේ සිට එංගලන්තයට පැමිණී රහස් ඔත්තු සේවයේ යෙදෙන අයකු බව හෙළි වී රෝගය සුව වීමෙන් පසුව වෙතොල්ගේ ජීවිතයට දැඩි තර්ජනයක් විය හැකි බව ඔහු සිතුවේ ය. රෝගය වැලඳී පස්වෙනි දින ඔහු මිය ගියේ ය.

වෙතොල්ගේ මරණයට හේතුව නියුමොනියාව බව වෛද්‍යවරු නිගමනය කළේ ය. වෙතොල් රුමේනියාවේ සිට පැමිණී රහස් ඔත්තුකරුවකු බව වෛද්‍යවරු දැන නො සිටියත් ඔහුගේ මරණය කෙටි කලක දී සිදුවූ නිසා හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් (inquest) පැවැත්විය යුතු බව පොලීසියට දැන්වී ය. මේ අනුව, අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥයකු විසින් වෙතොල්ගේ පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්විය. වෙතොල්ගේ වම් කලව මත සෙන්ටිමීටර් දෙකයි දශම පහක පමණ විෂ්කම්භයක් ඇති කළු පැහැති රවුම් සිදුරක් (puncture) වෛද්‍යවරයාට දක්නට ලැබිණි. වෙතොල්ගේ පෙනහැටි විශාල වී, ඉදිමී, කද වී නියුමොනියාව සෑදී තිබූ බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. අක්මාව කහ පැහැති වී තිබූ අතර වකුගඩු දෙකම ඉදිමී සුදු පැහැති වී තිබුණි. මුත්‍රාශය හිස් වී තිබුණි. සිදුරු වූ තුවාලය තිබූ කලව එක්ස් කිරණ (X - ray) පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාට එක්ස් කිරණ පටලයේ දක්නට ලැබුණේ ඔහුට අදහා ගත නො හැකි දෙයකි. එනම්, කලවේ මාංශපේෂිවල තිබූ කුඩා ලෝහමය ගෝලයක (sphere) ඡායාවක් ය. එක්ස් කිරණ පටලය පරීක්ෂා කොට එම ගෝලය කලවේ තිබෙන ස්ථානය අධිකරණ වෛද්‍යවරයා උපකල්පනය කොට වෙතොල්ගේ කලවෙන් එය ඉවත් කළේ ය. ඔහු මීට පෙර නිසි දිනක දක්නට නො ලැබූ එය මිලිමීටර් එකයි දශම පහයි

දෙකක විෂ්කම්භය ඇති ලෝහමය සුදු පැහැති ගෝලයක් විය. එම ගෝලයෙහි සිදුරු දෙකක් දක්නට ලැබුණි. එම ගෝලයෙහි එක් සිදුරක විෂ්කම්භය මිලිමීටරයකින් දශම තුනයි පහකි (0.35 mm). සුදු පැහැති කුඩු වැනි ද්‍රව්‍යයකින් එම සිදුරු (hole) පුරවා තිබුණි. එම ගුලිය අවට තිබූ මාංශ පේෂි බුරුල් වී එයට රුධිරය විහ්‍රමය වී තිබුණි. වෙතොල්ට වැලඳී තිබුණේ බැක්ටීරියාවලින් සෑදුනු නියුමොනියාවක් නොව ලෝහමය ගුලිය තුළ තිබූ ද්‍රව්‍ය ශරීරගතවීමෙන් ඇති වූ නිව්මොනියාව සහ කම්පනය නිසා බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. ගුලියෙහි තිබූ ද්‍රව්‍ය විෂ්ලේශනය කිරීම අසීරු කරුණක් විය. එංගලන්තයේ පෝටන් ඩවුන්හි ආරක්ෂක ආයතනයේ දී (government chemical Defence Establishment at Porton Down, England) එම ගෝලය පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. සති තුනකට පසු ප්‍රතිඵල නිකුත් විය. සියයට අනුවත් ප්ලැටිනම් (90% platinum) සහ සියයට දහයක් ඉරිඩියම් (10% iridium) යන ලෝහ වලින් එම ගෝලය සාදා ඇති බවත් රයිසින් (ricin) නමැති විෂ වර්ගයකින් එය පුරවා තිබූ බවත් රසායනාගාර වාර්තාවෙහි සඳහන් විය.

මේ පිළිබඳව සියලු විස්තර බ්‍රිතාන්‍ය රහස් තොරතුරු සේවාවන්වලට දන්වන ලදී. කලක සිට එබරු ඇටවලින් (castor seed) රයිසින් නමැති ඉතා ප්‍රබල මාරාන්තික විෂ වර්ගයක් නිපදවීමට රුමේනියානු රහස් ඔත්තු සේවාවන් විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණ පවත්වා ඇති බව බ්‍රිතාන්‍ය රහස් ඔත්තු සේවාවලින් දැන ගන්නට ලැබුණි. එම නිසා වෙතොල්ගේ මරණය සිදු වී ඇත්තේ රයිසින් නැමැති දරණු විෂ ශරීරගත වීමෙන් බවට රසායනාගාර විද්‍යාඥයන් සැක පහළ කළේ ය. ඒ අනුව වෙතොල්ට එන්නත් කර තිබූ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් එබරු ඇටවලින් කෘත්‍රීමව ලබා ගත් රයිසින් විෂ රසායනාගාරයේ දී උෞරෙකුට එන්නත් කරන ලදී. වෙතොල්ට ඇති වූ රෝග ලක්ෂණ සියල්ලම උරාට ද ඇති වී සනීපකට පසුව එම උරා ද මරණයට පත්විය. වෙතොල්ගේ පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයේ දී අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල දක්නට ලැබුණු සියලු ලක්ෂණ උරාගේ පශ්චාත් මරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත් වූ පශු වෛද්‍යවරයාට (veterinary surgeon) ද දක්නට ලැබුණි. වෙතොල්ට ටෙඩ් කබා මරා දැමීමට අවස්ථාවක් කොතරම් තිබුණත් රුමේනියානු රහස් ඔත්තු සේවාවන්ට අවශ්‍යව තිබුණේ ඔවුන් නිෂ්පාදනය කළ

රයිසින් නමැති මාරාන්තික විෂ වර්ගයේ ප්‍රබලතාවය නම් වෙනුවෙන් දෝහි වී හොර රහස්‍ය ඵලදායීතාවය සංක්‍රමණය වූ වෙනොල් වගින් දැන ගැනීමට ය. නම් ජීවිතය පුරා කරමින් රයිසින් ඉතා ප්‍රබල විෂ වර්ගයක් බව වෙනොල් ඔප්පු කළේ ය. තමාගේ ස්වාමිපුරුෂයා රුමේනියාවේ දී රහස්‍ය ඔත්තු සේවයේ යෙදී සිටි බව දැන ගත් හෙලේනා දැඩි කලකිරීමකට පත් විය.

රයිසින් නැමැති ඉතා ප්‍රබල විෂ වර්ගය භාවිතා කොට මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් කළ ප්‍රථම අවස්ථාව මෙය බව වාර්තා වී ඇත. නාගයෙකු දණ්ඩ කිරීමෙන් පසු ශරීරගත වූ සර්ප විෂ ප්‍රමාණයකට සමාන රයිසින් විෂ ප්‍රමාණයක් මනුෂ්‍යයෙකුට එන්නත් කළ විට අනිවාර්යයෙන්ම මරණය සිදු වේ. එම ප්‍රමාණය කොතරම් කුඩා දැයි කිවහොත් එය මනුෂ්‍යයෙකුගේ මුළු බරින් මිලියනයකින් පැය දෙකකි. වෙනොල් මිය ගියේ මෙම හේතුව නිසා ය. විරේක මෘතයකින් වශයෙන් එබරු ඇට සර්ප කලාපීය රටවල පාවිච්චි කරනු ලැබේ. මෙය ඉතා භයානක ය. ඇතැම් අවස්ථාවල එබරු ඇට භාවිතයෙන් මරණය පවා සිදු වී ඇත. එබරු ඇට බැඳීමෙන් පසු එහි අන්තර්ගත රයිසින් බොහෝමයක් විනාශයට පත් වේ. එමනිසා මෙහි කිසිවෙක භයානකත්වය බොහෝ දුරට අඩු වේ. නවද, විරේකයක් වශයෙන් එබරු ඇට භාවිතා කළ විට ආහාර මාර්ගයේ (alimentary canal) ඇති එන්සයිම (enzymes) විසින් එබරු ඇටවල ඇති රයිසින් නැමැති විෂ විනාශයට පත් වේ. මෙම හේතුව නිසා එබරු ඇට විරේකයක් වශයෙන් පාවිච්චි කළත් මරණය සිදුවන්නේ කලාතුරකිනි. ආහරණයක් ලෙස පැලඳවීම සඳහා නානා වර්ණ වලින් යුතු එබරු ඇට අලංකාර මාල සැදීමට ඉදියාව, නයිජීරියාව හා ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල කාන්තාවන් බහුලව පාවිච්චි කරනු ලැබේ. මේවා පැලඳීමෙන් ප්‍රවේශම් විය යුතු ය. එබරු ඇටවලින් සෑදූ එවැනි මාලයක එබරු ඇට ගිලීම නිසා දරුණු ලෙස අසනීප වූ දාහත් හැටිරිදි ගැහැණු ළමයෙකු ස්කොට්ලන්තයේ රෝහලක දැඩි සත්කාර ඒකකයක ප්‍රතිකාර ලැබීමෙන් පසු සුවය ලැබූ බව වාර්තා වී ඇත. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ මියාමි (Miami) නගරයේ පාසය කළ ගැහැණු ළමයෙකුට එබරු ඇටවලින් සෑදූ මාලයක් පැලඳීමෙන් පසු එබරු ඇට ශරීරයේ ස්පර්ශ වීමෙන් කරප්පත්, ශරීරය මත පළ ඇතිවීම, කොළ සහ මුහුණ ඉදිමීම, ශරීරය රත් පැහැති වීම සහ කැසීම, හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව හා කම්පනය

දැඩි දැඩි අසාත්මික ප්‍රතික්‍රියාවලින් (allergic reaction) ඇතිවන ජෛව ලක්ෂණ නවගත් බව වාර්තා වී ඇත. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ විස්කොන්සින් (Wisconsin) විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යාවක් එබරු ඇටවලින් සෑදූ මාලයක ඇට ඇතිවලින් කුඩු කිරීමෙන් පසුව එවැනිම අසාත්මික ප්‍රතික්‍රියාවක් සෑදුණු බවට වාර්තා වී ඇත.

විෂක් ශරීරගත කොට යම් අයෙකුගේ මරණය සිදු කිරීම මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් කිරීමට මිනිසා විසින් යොදා ගන්නා බිහිසුණුම ක්‍රමය (most cruel) බව බොහෝ විනිසුරුවන්ගේ මතයයි. උල් පිහියකින් ඇත, හෝ පොල්ලකින් හිසට පහර දී හෝ කඩුවකින් හෝ තේන්යකින් කපා හෝ ගිනි අවියකින් වෙඩි තබා හෝ බෝම්බයක් සො දමා යනාදී ක්‍රමවලින් යමෙකු ඝාතනය කිරීමේ දී ඝාතනයට ලක්වන තැනැත්තාට යම් කිසි අවස්ථාවක දී තමාගේ ජීවිතයට අත්තරාවක් හෝ හානියක් වන්නට යන බව හැඟී යන බවක් බොහෝ විට දැන ගන්නට ලැබෙනු ඇත. එම නිසා ඇතැම් විට තමාගේ ජීවිතය ගලවා ගැනීමට යම්කිසි අවකාශයක් තිබේ. පහරකට ලක්වන තැනැත්තකු ආත්මාරක්‍ෂ සටන් ක්‍රම දන්නේ නම් මරණයෙන් බේරීමට ද හැකි ය. එනමුත්, විෂ වර්ගයක් ශරීරගත වන බව එයට ලක්වන තැනැත්තා නො දනියි. යම් කිසි විෂක් ආහාරවලට හෝ ජලයට එකතු කිරීමෙන් හෝ යම් තැනැත්තෙකුට එන්නත් කිරීමෙන් මිනිස් සිරුරට විෂක් ශරීරගත කළ හැකි ය. පානීය ජලයට හෝ ආහාර වේලට විෂ වර්ගය ඇතුළු කිරීම වඩාත් පහසුම ක්‍රමයයි. පානීය ජලයට හෝ ආහාර වේලට එකතු කරන විෂ වර්ගයේ සුවඳක් හෝ රසයක් තිබිය යුතු නැත. අතීතයේ දී එබැවින් මේ සඳහා බොහෝ විට පාවිච්චි කොට ඇත්තේ පාසානම් ලව්න ය (arsenic salts). විෂක් සිරුරට එන්නත් කළ හැක්කේ භෞද්‍යවරයෙකුට හෝ හෙදියකට හෝ වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳව දැනුමක් ඇති අයෙකුට පමණි.

විෂ වර්ගයක් ශරීරගත වීමෙන් මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් කර මහත් ආත්දෝලනයක් ඇති කළ අවස්ථා දෙකක් අප රටෙහි වාර්තා වී ඇත. පළමු වැන්න නම් එක්දහස් නව සිය හැට හතේ දී වෛද්‍ය ජාමන්ඩ් කුලරත්න, ඔහුගේ මව වන ලීලා කුලරත්න සහ සේවිකාව වන සොපියා යන කිදෙනාම එකතු වී වෛද්‍ය කුලරත්න මහතාගේ බිරිඳගේ ආහාරයට පාසානම් එක් කොට ඇයගේ මරණය සිදු කිරීමේ

වෝදනාවයි. මහාධිකරණයේ දී පැවැත් වූ නඩු විභාගයේ දී නිදේනාටම මරණ දණ්ඩනය නියම විය. එනමුත් අභියාචනා අධිකරණයේ දී නිදේනාම නිදහස් විය.

දෙවැනි අවස්ථාව නම් මදුමේනය නොහොත් දියවැඩියාව රෝගයට භාවිතා කරනු ලබන ග්ලිබේක්කමයඩ් නොහොත් ඉයුගුලු කෝන් නමැති පෙති වරින්වර දිගු කාලයක් තුළ රහසිගතව රසල් ඉන්ග්‍රම් නැමැත්තාට ශරීරගත කිරීමෙන් එක්දහස් නව සිය හැත්තෑ අටේ අගෝස්තු මස දහනව වෙනි දින ඔහුගේ මරණය සිදු කිරීම සහ ඒ ආකාරයෙන්ම එම පෙති දේවගැති පීරිස් සහ ඩැර්ලින් විසින් තම බිරිය සහ රසල් ඉන්ග්‍රම් යන දෙදෙනා ගේ මරණය සිදු කිරීමත් ය. ඉයුනිස් පීරිස් නමැති තම බිරියට ඉයුගුලුකෝන් ශරීරගත කිරීමෙන් එක් දහස් නව සිය හැත්තෑ නවයේ මාර්තු මස දහ නවවෙනි දින මේ නිසා දේවගැති ජෝර්ජ් ෆෙඩරික් මැකිව් පීරිස් සහ ඔහුගේ අනියම් සබඳා පැවැත් වූ ඩැර්ලින් මිලිසෙන්ට් ඉන්ග්‍රම් නැමැත්තියට විරුද්ධව එක්දහස් නවසිය අසූවේ මාර්තු මස දහ නව වෙනි දින කොළඹ මහාධිකරණයේ මිනි මැරීමේ වෝදනාවට නඩු පවරන ලදී. විනිසුරු ගරු තිස්ස බණ්ඩාරනායක සභාපති ගරු විනිසුරු ඩී. රාමානාදන් සහ ගරු විනිසුරු වික්‍රමසේකර යන විනිසුරු මඩුල්ල විසින් මෙම නඩු විභාගයට ගැනීම ඖෂධයක් ශරීරගත කොට මරණයක් ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ වාර්තා ගත සිද්ධියකි. මැකිව් පීරිස් දේවගැති තුමා අභියාචනා අධිකරණයටත් උපරිමාධිකරණයටත් අභියාචනා ඉදිරිපත් කළත් ඒවා නිෂ්ප්‍රභ විය.

පොඩ් දරුවෙකු හෝ වේවා, වැඩිහිටියෙකු හෝ වේවා, මහල්ලෙකු හෝ වේවා මියගිය විට එයට හේතුව වෛද්‍යවරයෙකුට සැකයෙන් තොරව මරණ සහතිකයක් නිකුත් කිරීමට නො හැකි නම් හදිසි මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණයක් පවත්වා විෂ වර්ගයක් ශරීරගත වී ඇද්ද හෝ නැද්ද යැයි සොයා ගැනීමේ පැදගත්කම දේවගැති මැකිව් පීරිස්ගේ ක්‍රියාවෙන් මොනවට පැහැදිලි නොවේ ද?

යථා අයෙකු මියගිය විට මළසිරුර ලබා ගැනීම සඳහා අනවශ්‍ය හදිසියක් දක්වන්නේ නම්, මරණ සහතික නිකුත් කරන වෛද්‍යවරයා සහ හදිසි මරණ පරීක්ෂකවරයා ඉතාම කල්පනාකාරී විය යුතු ය.

කුමන හෝ විෂ වර්ගයක් ශරීරගත කොට යම් අයෙකුගේ මරණය සිදු කළත් මරණය සිදු කළ පෙනී වර්ගයේ කොටසක් හෝ මරණය සිදු කළ ද්‍රාවනයේ කොටසක් ආමාශයේ ඉතිරි වී තිබීම බොහෝ විට සිදු වේ. එමෙන්ම ආමාශයේ රත් පැහැතිවීම, සංතුලිත වීම, ඉදිමීම, පිළිස්සීම, තැම්බීම හෝ සිදුරු වීම ද සිදු විය හැකි ය. ඇතැම් විට විෂ වර්ගයේ විශේෂ සුවඳක් ආමාශය තුළ වහනය වීමට පුළුවන. මරණයට හේතුවන ලක්ෂණ අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල නොමැති නම්, හෝ මරණය ගෙන දිය හැකි අභ්‍යන්තර තුවාල ශරීරයේ නොමැති නම් ආමාශය සහ එහි අන්තර්ගත දෑ ඇත්නම් ඒවායින් කොටසක්, කුඩා බඩවැල්වල සහ අක්මාවේ කොටස් විෂ වර්ග විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා රස පරීක්ෂක වෙත යැවිය යුතු ය.

වෙකොෆ්ගේ පෙනහැල්ලිවලට රුධිරය වහනය වන දරුණු නිව්මෝනියාවකින් මරණයට පත් වූ බව වෛද්‍යවරුන් ප්‍රථමයෙන් රෝග විනිශ්චය කර තිබුණත්, අධිකරණ වෛද්‍යවරයා මළසිරුර එක්ස් කිරණ පරීක්ෂණයකට භාජනය කිරීමෙන් පසුව කකුල් විෂ වර්ගය අඩංගු වූ ලෝහමය ගෝලය වෙකොෆ්ගේ මරණයට හේතුව හෙළි කළ " නිහඩ සාක්ෂියක් " විය.

මිලේවිස් ස්වාමිපුරුෂයා

තිලකා දිළිඳු කරුණකි. පවුලේ දරිද්‍රතාවයට පිටුවහලක් වීමට, ඇය ගමේ තිබූ තේ කර්මාන්ත ශාලාවේ දවසේ පඩියට වැඩ කළා ය. එම තේ කර්මාන්ත ශාලාවේම සේවය කළ සිරිමල් ඇයට ආදරය කළේ ය. අවුරුද්දක පමණ කාලයක් පෙම්වතුන් ලෙස සිටි ඔවුන් දෙදෙනා පසුව විවාහ දිවියට පා තැබුවේ දෙපාර්ශවයේම මවුපියන්ගේ විරුද්ධත්වය මධ්‍යයේ ය. විවාහයෙන් පසු ඔවුන් දෙදෙනා ජීවත් වූයේ කටු මැටි බිත්ති සහිත පොල් අතු සෙවිලි කළ කුඩා නිවෙස් කුලියට ගෙන ය. විවාහ වී අවුරුද්දක් පමණ මොවුන් ප්‍රීතියෙන් ගත කළත් දිනෙන් දින ඇති වූ ආර්ථික ප්‍රශ්න හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ පවුලේ සමගිය දෙදරා යන්නට විය. විවාහයට පෙර මත් පැන් පානය නො කළ සිරිමල් පසුව සුරාවට පුරුදු විය. සිරිමල්ගේ බේබදුකම නිසා දෙදෙනා අතර නිතර අඬදබර ඇති විය. බොහෝ විට සිරිමල්ගේ පහර දීමට ලක් වූ තිලකා ඒ පිළිබඳව පොලිසියට පැමිණිලි කළ අවස්ථා ද විය. විවාහ වී අවුරුදු එක හමාරක් ගත වූවත් තිලකා ගැබ් නො ගත්තා ය. දරුවකු නො ලැබීම ගැන සිරිමල් නිතර තිලකාට අවලාද නැගුවේ ය. මේ හේතු නිසා පවුල් ජීවිතය ගැන ඇය දැඩි කලකිරීමට පත් විය.

තමා මැවූ ලෝකය සිහිනයක් පමණක් බව තේරුම් ගත් ඇය, සිය දිවි භානි කර ගැනීමට තීරණය කළා ය. කෘමිනාශක පානය කිරීමෙන් කර්මාන්ත ශාලාව තුළ එක් දිනක් තිලකා සිහිසන් නොමැතිව වැටී සිටියා ය. ඇය දුටු එම කර්මාන්ත ශාලාවේ සේවය කරන ප්‍රේමසිරි වහාම මැදිහත් වී ඇයව රෝහලට ගෙන ගියේ ය. කල් ඇතිව රෝහලට රැගෙන නිසි වේලාවට ප්‍රතිකාර ලබා දීම නිසා සුවය ලැබූ තිලකා රෝහලෙන් පිට වූවා ය. තමාගේ ජීවිතය ගලවා ගැනීමට උදව් උපකාර කළ නිසා, තම කටුක ජීවිතය තවදුරටත් දික් වූ බව තිලකා ප්‍රේමසිරිට කීවා ය. ප්‍රේමසිරි අවිවාහකයෙකි. තිලකා ගත කරන අමිහිරි කටුක ජීවිතය ගැන ප්‍රේමසිරි දුක් විය. තිලකා වැනි දිළිඳු යුවතියක විවාහ කර ගෙන, බේබද්දකු වී සිරිමල් ඇයට පහරදීම ගැන, ඔහු පිළිබඳව පිළිතුරක් හා කරහක් ද ප්‍රේමසිරිගේ සිතෙහි ඇති විය.

සුවය ලැබීමෙන් පසු නැවත රැකියාවට පැමිණි තිලකාගේ දුක් සැප විමසීමට ප්‍රේමසිරි ඉදිරිපත් වූයේ, ඇය ගැන පහල වූ අනුකම්පාව නිසාම ය. එහෙත්, ක්‍රමයෙන් එම අනුකම්පාව, ආදරයක් බවට පත් විය. තම විවාහක ස්වාමියාගෙන් නො ලැබෙන දයාව සහ රැකවරණය තිලකාට ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබෙන්නට විය. කර්මාන්ත ශාලාවේ සේවය කරන අනිකුත් සේවකයින්ට ද මෙය රහස්‍යක් නො වී ය. තිලකාගේ සහ ප්‍රේමසිරිගේ සම්බන්ධය කල්යාණේ දී සිරිමල්ට ද ආරංචි විය. ඒ පිළිබඳව සංචු සරුවල් ඇති වී තිලකා සිරිමල්ගෙන් පහරට ලක් වූ වාර ද බොහෝ විය. දිගෙන් දිගටම සිරිමල් තිලකාට බැන වැදීමත්, පහරදීමත් නිසා ඇය සිරිමල් ගෙන් ඇත් වී ප්‍රේමසිරිට ක්‍රමයෙන් සමීප වන්නට විය. තිලකාගේ සහ ප්‍රේමසිරිගේ සම්බන්ධය දැන ගත් ප්‍රේමසිරිගේ මිතුරෝ එවැනි සම්බන්ධකම්වලින් උද්ගත විය හැකි අනිසි ඵල විපාක තිලකාටත් ප්‍රේමසිරිටත් පහදා දුන් හ. ඉන් පසුව ඔවුන් අතර ඇති සම්බන්ධය නවතා දැමීමට දෙදෙනාම තීරණය කළේ ය. තිලකා මේ බව සිරිමල්ට දන්වා සිටි අතර මත් පැන් පානය නතර කරන ලෙස ද ඇය ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටියා ය. සිරිමල් ද එයට එකඟ වූ අතර, ඉන් පසුව ආරාධිතයන් නැතිව ඔවුහු ජීවිතය ගත කළේ ය. එසේ ටික කලක් ගත වීමෙන් පසුව නැවත වරක් සිරිමල් සුපුරුදු බේබදුකම ආරම්භ කළේ ය.

හදිසියේම එක් දිනක තිලකා අතුරුදහන් වී ඇති බවට සිරිමල් පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කළේ ය. එදින තිලකා සමග පන්සල් යෑමෙන් පසුව, දෙදෙනාම රාත්‍රී අටට පමණ නිවසට ආ බව ඔහු පොලිසියට පැවසුවේ ය. ඊට පසුව මිත්‍රයකු හමුවීමට තමා නිවසින් පිට වී ගිය බවත්, රාත්‍රී එකොළහට පමණ නැවත නිවසට පැමිණි විට තිලකා නිවසේ නො සිටි බවත්, ඔහු පොලිසියට කියා සිටියේ ය. පසුව තිලකාගේ මහ ගෙදරට ද ගොස් ඇය එහි පැමිණ ඇත්දැයි සොයා බැලූ නමුත්, එහි ද ඇය නො සිටි බව සිරිමල් තවදුරටත් පොලිසියට කියා සිටියේ ය. මේ අතර තිලකාගේ මව පොලිසියට කියා සිටියේ සිරිමල් සහ තිලකා අතර පසුගිය කාලය තුළ නිතර අඬදබර තිබූ බැවින්, තිලකාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන සිරිමල් සැක කරන බව ය. ඒ අනුව, කටුකරයක් ගැනීමට සිරිමල්ව පොලිස් අත් අඩංගුවට ගත් අතර, තිලකාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන තමා කිසිවක් නො දන්නා බව හෙතෙම පොලිසියට තරයේ ප්‍රකාශ කළේ ය. තිලකාගේ අතුරුදහන්වීම ගැන කට කටා ගමේ

පැතිරී තිබුණත්, සිරිමල් තවදුරටත් රඳවා ගැනීමට ප්‍රබල සාක්ෂි නො තිබූ නිසා පොලිසිය විසින් ඔහු අවශ්‍ය වූ විටක ඉදිරිපත් වන බවට වූ කොන්දේසිය මත පොලිස් අත් අඩංගුවෙන් මුදා හරින ලදී.

කිලකා අතුරුදහන් වී දින කිහිපයක් ගතවූ පසු, සිරිමල්ගේ නිවසට ආසන්නව ඇති පොල් ඉඩමේ කිලකාගේ මළසිරුර වලො ඇති බවට පොලිසියට දුරකථන ඇමතුමක් මගින් දැන ගන්නට ලැබුණි. ඒ අනුව සිරිමල්ගේ නිවසට ආසන්නව ඇති පොල් ඉඩමේ අලුතින් වලවල් භාරා ගොඩ කර ඇති බවට සැක කරන ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීමෙහි පොලිස් නිලධාරීහු තීරණ වූ හ.

වික කලකට පෙර පොළව භාරා තිබූ ස්ථානවල පස බුරුල් වී තිබෙන අතර, එම ස්ථානවල පස අවට පසට වඩා වෙනස් වර්ණයක් ඇත. භාරා ඇති යැයි සැක කරන ස්ථානවලට යකඩ කුරකින් ඇනීමෙන්, පහසුවෙන් යකඩ කුර පස තුළට යනු ලැබේ. මළසිරුරක් මිනී පෙට්ටියක නො දමා නො ගැඹුරු වළක වළො තැබූ විට එහි අවට දුගඳ හැමීමක් ද ඇති වේ. එවැනි ලකුණු ඇති ස්ථානයක් හඳුනා ගෙන අඩි තුනක් පමණ හැරීමේ දී, මිනී පෙට්ටියක් නොමැතිව වළො තිබූ මිනිස් සිරුරක් පොලිස් නිලධාරීන්ට හමු විය. එම මළසිරුර දැඩි ලෙස කුණු වී තිබුණත්, කන් පෙති දෙකෙහි තිබූ කරාබු පෝට්ටුවෙන් සහ ඇඳ සිටි සායෙන්, වළො ඇත්තේ කිලකාගේ සිරුර බව ඇයගේ මව හා ඥාතීහු හඳුනා ගනු ලැබූ හ.

අහිරහස් ලෙස මරා වළො ඇතැයි සැක කරන මළසිරුරක් ගොඩ ගැනීම කළ යුත්තේ අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය යටතේ ඇති විධිවිධාන අනුව පළාතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ නියෝගයක් මත පමණි. මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් එවැනි නියෝගයක් විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට ලබා දුන් විට වළො තිබෙන මළසිරුරක් ගොඩ ගැනීමේ පූර්ණ වගකීම වෛද්‍යවරයා වෙත පැවරේ. එවැනි මළසිරුරක් ගොඩ ගැනීම වෛද්‍යවරයාගේ අධීක්ෂණය මත පමණක් කළ යුතු ය. එවැනි පිළිවෙතක් අනුගමනය නො කොට ඇතැම් අවස්ථාවල අධිකරණ වෛද්‍ය කටයුතු පිළිබඳව පළපුරුද්දක් නොමැති දිස්ත්‍රික් වෛද්‍යවරයකු ඉදිරිපිට නුපුහුණු (unskilled) කම්කරුවන් ලවා පොලිසිය මගින් එවැනි මළසිරුර ගොඩ ගෙන ඇති අවස්ථා

ඇත. මළසිරුරක් ගොඩ ගැනීමේ දී භාවිතයට ගන්නා රදළ, අලංකාර ආදිය නුපුහුණු කම්කරුවන් විසින් අපරීක්ෂාකාරීව භාවිතා වීම අස්ථිත් හඟනය වීම ද සිදු වේ. එම නිසා, ඇතැම් හෝ මරණයෙන් පසුව සිදුවූ ඒවා දැයි වෙන් කර ගැනීම සමහර අවස්ථාවල අසීරු වේ. මළසිරුරු ගොඩ ගැනීමේ දී පුරා විද්‍යා කැනීම් කටයුතුවල දී භාවිතා කරනු ලබන සුක්ෂම පිළිවෙත් (archaeological techniques) අනුගමනය කිරීම ඉතා වැදගත් ය. එවැනි ක්‍රම අනුගමනය කළ හැක්කේ කැනීම් කටයුතු කිරීමට දැනුම සහ පළපුරුද්ද ඇති විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරුන්ට පමණක් ය.

කිලකාගේ මරණය අහිරහස් මරණයක් නිසා වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්වීමට විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට මහේස්ත්‍රාත්වරයාගෙන් නියෝගයක් ලැබුණි. ඒ අනුව, අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණය පැවැත්විණි.

ඉදිරිපස ඉරිගිය කර් තන පටයක්, ඉරි ගිය සුදු පැහැති යට සායක් ද, ලා කොළ පැහැති දිග සායක් ද ශරීරයේ තිබිණි. ඇඳුම් සියල්ලෙහිම සහ ශරීරයේ මඩ තැවරී තිබුණ අතර හඳුනා ගැනීමට නො හැකි තරමට මළසිරුර කුණු වී තිබුණි. ශරීරයෙහි බොහෝ ස්ථානවල අපිච්චමය (epidermis) ගැල වී තිබුණි. මළසිරුරේ එකම තුඩාලයක්වත් බාහිරව දක්නට නො වී ය. බෙල්ලේ පිහිටි තයිරොයිඩ් කාටිලේජය මැදින් කැඩී එහි දකුණු පැත්තේ ලා රෝස පැහැති වර්ණයක් විය. මියගිය කිලකාගේ ගෙල මිරිකීමේ දී තයිරොයිඩ් කාටිලේජය ඇඟිල්ලෙන් තද කිරීම නිසා එය තුළට රුධිරය වහනය වීම නිසා ලා රෝස පැහැති වර්ණය හට ගැනීමට හේතුව බව වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන්වල තුඩාල නො වූ අතර අස්ථිත්වල හඟන කිසිවක් නො වී ය. අභ්‍යන්තර ඉන්ද්‍රියයන් දැඩි ලෙස කුණු වී තිබුණත් මියගිය තැනැත්තිය නිරෝගී අයකු බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට නිගමනය කළ හැකි විය. කිලකාගේ ගෙල මිරිකා ඇයගේ මරණය සිදු කොට තිබූ බව සියලු කරුණු සලකා බැලූ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා නිගමනය කළේ ය. තවද, යෝනි මාර්ගය සහ ශුද්‍ර මාර්ගය විස්තරනය වී තිබුණි. මියගිය කිලකාගේ යෝනි මාර්ගයෙන් සහ ශුද්‍ර මාර්ගයෙන් පිස්ත (swab) ලබා ගෙන, එම පිස්තවල ශුක්‍රාණු

(sperms) නිබ්බ දැයි දැන ගැනීමට එම පිස්ත රස පරීක්ෂකවරයා වෙත පරීක්ෂණය භාර පොලිසිය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. යෝනියෙන් සහ ගුද මාර්ගයෙන් ලබා ගත් පිස්තවල ශුක්‍රාණු ඇති බව රස පරීක්ෂකවරයා විසින් වාර්තා කොට තිබුණි. ඒ අනුව, ඇය මරණයට පෙර දූෂණය කොට ඇති බව නිගමනය කළ හැකි විය.

විවාහක කාන්තාවකගේ යෝනි මාර්ගයේ ශුක්‍රාණු නිබ්බට හැකි වුවත්, ගුදමාර්ගයේ ශුක්‍රාණු නිබ්බ අසාමාන්‍ය දෙයක් බවත් එවැන්නක් සිදු වීමට හැක්කේ, ගුද මාර්ගය තුළින් ලිංගික ස්වභාවය වූ අවස්ථාවක පමණක් බවත් අනුසූම්‍යත් අතර එවැන්නක් සිදුවීම බොහෝ විට ලබන්නේ, අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් පොලිසියට පහදා දෙන ලදී. නිලකාගේ යෝනි මාර්ගයෙන් ලබා ගත් පිස්තයේ තිබූ ශුක්‍රාණු සිරිමල්ගේ දැයි දැන ගැනීම සඳහා සිරිමල්ට පොලිසිය විසින් නැවත අත් අඩංගුවට ගන්නා ලදී. නිලකා අතුරුදහන් වූ දිනය වන පසළොස්වක පෝයදා හෝ ඊට පෙර දින නිලකා සමග ලිංගික සම්බන්ධතාවය පෝයදා හෝ ඊට පෙර දින නිලකා සමග ලිංගික සම්බන්ධතාවය පැවැත් වූයේ දැයි, සිරිමල්ගෙන් පොලිසිය ප්‍රශ්න කළේ ය. 'පත්තල් යාමට පෙර ඔවුන් දෙදෙනා ලිංගික ස්වභාවයේ යෙදුන බව ඔහු පොලිසියට පැවසුවේ ය. සිරිමල්ගේ ශුක්‍ර ධාතු (seminal fluid) ලබා දීමට කැමති දැයි පොලිසිය සිරිමල්ගෙන් විමසුවේ ය. එයට සිරිමල් එකඟ වූ බැවින් (මෙවැනි පරීක්ෂණයක දී සැකකරු විරුද්ධ වන අවස්ථාවන්හි දී අධිකරණ නියෝගයක් මත කැමැත්ත ලබා ගත යුතු ය.) සිරිමල්ගේ ශුක්‍රාණු ලබා ගැනීමට අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත යොමු කරන ලදී.

මියගිය නිලකාගේ යෝනියෙන් සහ ගුද මාර්ගයෙන් ලබා ගන්නා ලද ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපය (profile) සහ සිරිමල්ගේ ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපය රසායනාගාරයේ දී පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලදී. සිරිමල්ගේ ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපයට වඩා නිලකාගේ ගුද මාර්ගයෙන් සහ යෝනි මාර්ගයෙන් ලබා ගන්නා ලද ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපය වෙනස් බව සොයා ගන්නා ලදී. පත්තල් යාමට පෙර තම බිරිය සමග ලිංගික ස්වභාවයේ යෙදුනු බවට සිරිමල් කර තිබූ ප්‍රකාශය මුසාවක් බව D.N.A. පරීක්ෂණවල ප්‍රතිඵල මගින් අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට පැහැදිලි විය. ඒ බව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා පොලිසියට දැන්වීමෙන් පසු එවැනි බොරුවක් කීමට සිරිමල්ට ඇති අවශ්‍යතාව තුමක් විය යුතු දැයි සිත් පොලිසිය.

සිරිමල්ගේ හැසිරීම ගැන දැඩි සැකයෙන් සිටියේ ය.

නිලකාගේ මරණය පිළිබඳව ඇය රැකියාව කළ හේ කම්හලේ ස්ථාන කළ ඇය සමග අනියම් සම්බන්ධයක් පැවැත් වූ බවට සැක කළ ප්‍රේමසිරි යන අයකු ගැන පොලිසිය සැක කළේ ය. එබැවින්, ප්‍රේමසිරි අත් අඩංගුවට ගෙන ඔහුගේ කැමැත්ත ඇතුළු, ඔහුගේ ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපය පරීක්ෂණයට භාජනය කිරීම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. නිලකාගේ ගුද මාර්ගයේ සහ යෝනි මාර්ගයෙන් ලබා ගත් ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපයට වඩා වෙනස් ප්‍රතිරූපයක් ප්‍රේමසිරිගේ ශුක්‍රාණුවල දක්නට ලැබුණු බව රසායනාගාර වාර්තාවේ සඳහන් විය. ඒ අනුව ප්‍රේමසිරි ද නිදොස් බව ඔප්පු විය. මෙහි දී ප්‍රේමසිරි පොලිසියට කියා සිටියේ තමා මෙම අපරාධය නො කළ බවත් සිරිමල් සමග දැඩි සම්බන්ධතාවය පවත්වන ගමේ හොරකම් සහ කසිප්පු ජාවාරමේ යෙදී සිටින වන්දන, සෝමපාල සහ විජේ යන තරුණයින් නිදෙනා නිලකාගේ මරණය ගැන සැක කරන බවත් ය. මේ වන විට ඔවුන් නිදෙනාම ගමෙන් අතුරුදහන් වී තිබීම ද, පොලිසියේ සැකයට තවත් හේතුවක් විය.

පසුව සැන වී සිටි වන්දන, සෝමපාල සහ විජේ යන නිදෙනාම පොලිසිය විසින් අත් අඩංගුවට ගන්නා ලදී. නිලකාගේ අභිරහස් මරණය ගැන ඔවුන්ගෙන් පොලිසිය ප්‍රශ්න කළේ ය. එහෙත් නිලකාගේ මරණය පිළිබඳව කිසිවක් නො දන්නා බව ඔවුහු කියා සිටිය හ. එහෙත් මොවුන් එකරම් හොඳ වර්ගයකින් ජීවත් නො වන අය බව දන්නා පොලිසිය ඔවුන් මීට පෙර කරන ලද වැරදි පිළිබඳව සොයා බැලීමේ දී පිරිමි ළමයෙකු සමග සමලිංගික ක්‍රියාවක යෙදීමේ වරදට සැකයට විජේට තවු පවරා තිබූ බව පොලිස් වාර්තාවල සඳහන් වී තිබුණු බව සොයා ගන්නා ලදී. මෙහි දී නිලකාගේ මරණය සම්බන්ධයෙන් විජේ ගැන පමණක් නොව නිදෙනා ගැනම සැක පහල කළ පොලිසිය, නිදෙනාගේම ශුක්‍ර තරලය පරීක්ෂාවට භාජනය කිරීමට අධිකරණයෙන් අවසර ලබා ගත්තේ ය. විජේගේ ශුක්‍ර තරලයේ D.N.A. ප්‍රතිරූපය නිලකාගේ ගුද මාර්ගයෙන් ලබා ගත් ශුක්‍ර තරලයේ ප්‍රතිරූපයට සමාන බවත් වන්දනගේ ශුක්‍ර තරලයේ D.N.A. ප්‍රතිරූපයට නිලකාගේ යෝනියේ තිබූ සොයා ගත් ශුක්‍රාණුවල D.N.A. ප්‍රතිරූපයට සමාන බවත් පරීක්ෂණාගාර

වාර්තාවලින් පැහැදිලි විය. මෙම ප්‍රතිඵල අනුව තිලකාගේ මරණය සිදුවීමට පෙර වන්දන තිලකා සමග ලිංගික සේවනයේ යෙදී ඇති බවත් තිලකාගේ ගුද මාර්ගයෙන් විජේ ලිංගික සේවනයේ යෙදී ඇති බවත් අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් නිගමනය කරන ලදී. තවද, සෞම්පාල මියගිය තිලකා සමග ලිංගික සම්බන්ධකමක් පවත්වා නොමැති බව ද පරීක්ෂණවල දී හෙළි විය.

සියලු විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණවල ප්‍රතිඵල ඔවුනට දැන්වීමෙන් පසුව, නරක මිතුරන් ආශ්‍රය කිරීම නිසා මෙම ඉරණම තමනට අත් වූ බවත්, තිලකා දුෂණය කොට ගෙල මිරිකා මරා දමා ඇයගේ සිරුර වලලා දැමීමට ඔවුන්ව පෙළඹුවේ තිලකාගේම සැමියා වන සිරිමල් බවත්, ඊට හේතු වූයේ තිලකා කලකට පෙර ප්‍රේමසිරි සමග පැවැත් වූ අනියම් සම්බන්ධතාවයට ඇයගෙන් පලි ගැනීමට බවත්, තිදෙනාම පොලිසියට පැවසුවෝ ය.

යම් අයෙකුගේ නාසය සහ මුඛය වසා හුස්ම හිර කිරීම නොහොත් නිග්‍රාහය (smothering) කිරීමෙන්; මරණයට පත් වූ විට මුහුණ දම් පැහැතිවීම හෝ රත් පැහැති වීම ඇති වේ. තවද, මුහුණේ ලේ'ලප (petechial haemorrhages) හට ගනී. නාසය සහ මුඛය වසා මරණයට පත් කළ අයෙකුගේ බොහෝ විට මුහුණේ සීරීම් හා කැල්ම හට නොගන්නා නිසා එසේ මරණයට පත් කොට තිබෙන කෙනෙකුගේ මුහුණ දම් පැහැතිවීම හෝ රත් පැහැති වීම, මුහුණ ඉදිමීම හා මුහුණේ ලේ ලප යන ලක්ෂණ සොයා ගැනීම ඉතාම දුෂ්කර ය. බොහෝ ශ්‍රී ලාංකිකයින්ගේ සම තද දුම්රු පැහැති බැවින් හුස්ම හිර කිරීමෙන් හට ගන්නා මුහුණේ රත් පැහැති වීම, මුහුණ දම් පැහැති වීම සහ මුහුණේ ලේ ලප ඇති වීම හඳුනා ගැනීම තුළුම අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකුට කළ නොහැකි ය. එම නිසා, දුම්රු සහ කළු පැහැති වර්ණයකින් යුත් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ නාසය සහ මුඛය වසා මරණයට පත් වූ විට ඒ බව හඳුනා ගත හැක්කේ, පෙනහැලි, හෘදය මත (epicardium) හෝ ස්වරාලයේ ඇතුළු පැත්තේ හට ගන්නා කුඩා ලේ ලප වලින් සහ රුධිරය තද කළු පැහැති වීම, රුධිරය කැටි නොවීම, තයිරොයිඩ් කාටිලේජය කැඩී ඒ අවට රුධිරය වහනය වීම යන ලක්ෂණයන් ගෙන් ය. නාසය සහ මුඛය වසා මරණයට පත් වී ඇති අයෙකුගේ මළසිරුර කුණු වී ගියවිට එම සලකුණු හඳුනා ගත නොහැකි ය.

එවැනි අවස්ථාවන් හඳුනා ගත හැක්කේ, මරණය සිදු වීමට වෙන කිසියම් හේතුවක් සොයා ගැනීමට නො හැකිවීම සහ මුහුණ හෝ ගෙල තද කිරීමේ දී මුහුණේ හෝ බෙල්ලෙහි හට ගන්නා තැදුම්, තයිරොයිඩ් කාටිලේජයේ (thyroid cartilage) හඟ්නවීම, හෝ එයට රුධිරය වහනයවීම යන බාහිර ලක්ෂණ හඳුනා ගැනීමෙන් ය.

දැඩි ලෙස කුණු වූ තිලකාගේ ශරීරයෙහි තිබූ තයිරොයිඩ් කාටිලේජය, කැඩී තිබුණ අතර එයට රුධිරය වහනය වී තිබුණි. තරුණ කාන්තාවක වූ තිලකාගේ ඉන්ද්‍රියයන්වල වෙනයම් රෝග ලක්ෂණයන් නො තිබුණි.

දැඩි හිනියට පත් අයෙකුගේ ගෙල තද කිරීමේ දී කැරෝටිඩ් ධමනි (carotid artery) මත පිහිටා ඇති ශීර්ෂපෝශී කෝටරකය (carotid sinus) උත්තේජනය (stimulation) වීමෙන් හෘද ස්පන්දනය නැවතීම නිසා (cardiac arrest) ක්ෂණිකව මරණය හට ගනී. මේ ආකාරයට මරණය සිදුවීම වේගීය නිෂේධනය (vagal inhibition) යනුවෙන් අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාවේ සඳහන් කර ඇත. දූෂණය කිරීමට තැත් කරන පිරිමියෙකු අතින් වේගීය නිෂේධනයෙන් ගැහැණියකගේ මරණය සිදු වුවත්, ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා රෝම ලංදේසි සාපරාධී නීතිය අනුව දූෂණය කිරීමට තැත් කරන පිරිමියාට එම අවස්ථාවේ දී ඇත්තේ ගැහැණිය මැරීමේ පූර්ව චේතනාවක් (guilty intention) නොව, ගැහැණිය කෑ ගැසීම වැලැක් වීමේ චේතනාවෙන් ගෙල තද කිරීමක් පමණක් යැයි, යන තර්කය ඉදිරිපත් කිරීමෙන් සාහසිකයා මිනීමැරීමේ (murder) චෝදනාවෙන් නිදහස් වීමට බොහෝ අවකාශ ඇත. එසේ වීම මිනීමරුවන් නීතියේ හිඩැස් අතරින් රිංගා යෑමකි.

කෙතරම් කුණු වී ගිය මළසිරුරක වුව ද කපා, කොටා හෝ ගෙල ලණුවකින් මිරිකා හෝ අතින් ගෙල මිරිකා හෝ වෙඩි තබා යම් අයකු මරණයට පත් කොට ඇති අවස්ථාවන්හි දී පළපුරුදු අධිකරණ වෛද්‍යවරයෙකු පූර්ණ බාහිර සහ අභ්‍යන්තර පරීක්ෂාවන් පැවැත්වීමෙන් පසුව මරණයට හේතුව සොයා ගත හැකි ය. ඉතා දැඩි ලෙස කුණු වූ ගැහැණියකගේ මළසිරුරක කන්‍යා පටලයේ මරණයට පෙර තිබූ තත්ත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට වෛද්‍යවරයාට අපහසු ය. ප්‍රතිභවනය වීම නිසා යෝනි පටලය

විනාශ වී යාට හෝ සුනිතවතය වූ යෝනි ප්‍රදේශය සතුන් විසින් හා දැවිලි වෙයට හේතුවයි.

නිලකාණේ යෝනි මාර්ගයේ සහ ශුද්ධ මාර්ගයේ නිශ්‍රීය භාවය, සහ කයිරොයිඩ් කාටිලේජය හැඩ නිකිම මරණයට හේතුව සහ මරණය සිදුවූ ආකාරය (mode of death-natural suicide accident or homicide) සොයා ගැනීමට උපකාරී වූ " නිහඩ සාක්ෂි " වශයෙන් සැලකිය හැකි ය.

බොස්නියාවේ සිදු වූ සමූහ මිනිස් කෘතන

එක්දහස් නවසිය තිස් නවයේ සිට එක්දහස් නවසිය හතළිස් දක්වා පැවති දෙවැනි ලෝක මහා සංග්‍රාමයේ දී ඒකාධිපති ඇඩෝල්ෆ් හිට්ලර්ගේ නාසි (Nazi) හමුදාව විසින් සිදු කරන ලද අති බිහිසුණු අපරාධ පිළිබඳව ලෝකයාට පසුව දැන ගැනීමට අපකාශ ලැබිණ. එහෙත්, ඉතිහාසයෙන් මිනිසුන් පාඩම් ඉගෙන ගෙන නොමැති බව වර්ෂ එක්දහස් නවසිය අතු එසේ සිට වර්ෂ එක්දහස් නවසිය අනුපතේ දෙසැම්බර් දක්වා වූ කාලය තුළ පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ ඇති වූ ජාතිවාදී කෝල, හල (ethnic violence) නිසා එහි ජනගහණයෙන් මිලියන දෙකයි දශම දෙකයි හතක් දෙනා අවතැන් වී සිරිකඳවුරුවල දී දරුණු වද හිංසාවලට ලක් වූ බවත්, අවදහස් හත්සියයක් පමණ දෙනා මරා දමා සමූහ මිනී වලවල් එකසිය පනහක පමණ එම මළසිරුරු වලට තිබෙන බවත්, මීට අමතරව සිය ගණන් කාන්තාවන් සහ ගැහැණු ළමයින් දූෂණය කොට දරුණු වදහිංසාවලට ද ලක් කර ඇති බවත් අනාවරණය වීමත් මෙම කරුණ සනාථ වනු ඇත.

දහහතරවෙනි ශතවර්ෂයේ සිට දහසය වන ශතවර්ෂය දක්වා වූ කාලය තුළ තුර්කියානුවන් (Turks) විසින් බෝල්කන් (Balkans) ප්‍රදේශය ආක්‍රමණය කරන ලදී. තුර්කියට ආසන්න වූ සර්බියාව සහ මැසෙඩෝනියාව ආක්‍රමණය කොට පසුව නිදහස් කර ගන්නා ලද නමුත් ක්‍රොඒෂියාව ද ආක්‍රමණය කිරීමෙන් ඊට පසුව නිදහස් කර ගන්නා ලදී. එක්දහස් තුන්සිය අසූ නවයේ දී තුර්කි විසින් සර්බියාව ආක්‍රමණය කළත් එක්දහස් අටසිය තිස් තුනේ දී එය ස්වාධීන රාජ්‍යයක් විය. තුර්කියානුවන්ගේ බලය අවුරුදු හාරසියක කාලයක් තුළ පැවැත්වුණි. එම කාලය තුළ බොල්කන් ප්‍රදේශයේ ඊවන් වූ විශාල ජන කොටසක් ඉස්ලාම් ආගම වැලඳ ගත් හ. දහ අවසෙනි ශත වර්ෂය තුළ දී තුර්කිගේ ආධිපත්‍යය ඉවත් කිරීම සඳහා හන්ගේරියානුවන්ගේ (Hungarian) සහ ඉන් අනතුරුව ඔස්ට්‍රියානුවන්ගේ (Austrian) ආධාරය බෝල්කන් ප්‍රදේශවාසීන්ට

ලැබුණි. එම නිසා දහනව වෙනි ශතවර්ෂය තුළ බෝල්කන් ප්‍රදේශවාසීන් ඔස්ට්‍රියානුවන්ගේ සහ හන්ගේරියානුවන්ගේ බලපෑම වලට ලක්විය. තුර්කිකයන්ගේ නිදහස ලබා ගැනීමට සර්බ්වරුන් උත්සාහ කළ අතර, ඔස්ට්‍රියානුවන්ගේ සහ හන්ගේරියානු අධිරාජ්‍යයෙන් (Austro-Hungarian Empire) නිදහස ලබා ගැනීමට කොස්මියානුවෝ උත්සාහ කළ හ. මෙම අවධියේ දී දකුණු බෝල්කන් ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන සියලු ස්ලාව් ජාතිකයන් (Slavs) එක්සත් විය යුතු බවට මතයක් ගොඩ නැගුණි. මේ අනුව යුගෝස්ලාවියාව නොහොත් දකුණු බෝල්කන් ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන ස්ලාව්වරුන්ගේ දේශය ("Land of the South Slavs") වශයෙන් රටක් බිහි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් තුර්කියානුවන්ගෙන් පැවැත්වෙන බොස්නියානු මුස්ලිම්වරුන් (Bosnian muslims), සත්‍යලබ්ධික සර්බ්වරුන් (orthodox Serbs) සහ රෝමානු කතෝලික ක්‍රොස්මියානුවන් (Roman catholic Croats) යැයි කොටස් තුනකින් යුගෝස්ලාවියාව සමන්විත විය. සර්බියානුවරුන් සහ ක්‍රොස්මියානුවන් සර්බෝ ක්‍රොස්මියානු (Serbo-Croatian) නමැති එකම භාෂාවක් කතා කළත් සර්බියානුවන් ලිවීම (writing) සඳහා සිරිලික් අක්ෂර ක්‍රමය (Cyrillic script) පාවිච්චි කළ අතර ක්‍රොස්මියානුවන් ලිවීම සඳහා පාවිච්චි කරන ලද්දේ රෝමානු අක්ෂර ක්‍රමයයි (Roman script).

එක්දහස් නවසිය හතළිස් පහේ සිට, මාෂල් ටිටෝ එක්දහස් නවසිය අසූවේ මියයන තෙක් පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ ජීවත් වූ සියලු ජනවාර්ගික කොටස් එක්සේසත්ව ඔහු විසින් පාලනය කරන ලදී. සහෝදරත්වය සහ එකමුතුකම (" Brotherhood and Unity") නමැති උද්යෝග පාඨය (slogan) උපයෝගී කර ගනිමින් විවිධ වෙනස්කම්වලින් හෙබි පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ ජීවත් වූ ජනවාර්ගික කොටස් එක්සත් කොට ඒක පාක්ෂික (one party rule) රජයක් මගින් පැරණි යුගෝස්ලාවියාව පාලනය කිරීමට ක්‍රොස්මියානු ජාතිකයකු වූ මාෂල් ටිටෝට් හැකි විය. මාෂල් ටිටෝගේ බලය අභියෝගයට ලක් නො වූවත් පැරණි යුගෝස්ලාවියානු මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ වැදගත් තනතුරු සර්බ්වරුන්ට හිමි විය. දෙවැනි ලෝක මහා සංග්‍රාමයෙන් පසු, විශාල වශයෙන් සර්බියාවේ තිබූ කර්මාන්ත ක්‍රෝස්මියාවට සහ බොස්නියාවට මාෂල් ටිටෝ විසින් මාරු කර යවන ලදී. ක්‍රොස්මියානුවන්ට මෙම තත්ත්වය තුරුස්තා (resentment) දෙසක් විය. උපතින්ම මාෂල් ටිටෝ ක්‍රොස්මියානුවන් වූවන් සඳහා

පාලන ක්‍රමය තුළින් සර්බියාව දුර්වල තත්ත්වයකට පත්වන බව බොහෝ සර්බ්වරුන් විශ්වාස කළ හ. එක්දහස් නවසිය අසූවේ මාෂල් ටිටෝගේ මරණයෙන් පසු පැරණි යුගෝස්ලාවියාව වරින් වර පාලනය කරන ලද්දේ (rotation of leadership) පැරණි යුගෝස්ලාවියාව පෙඩරල් ක්‍රමයකින් (federal system) පාලනය කළ දෙශපාලන නායකයන් විසිනි. එනමුත් මාෂල් ටිටෝගේ පාලන කාලයේ දී පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ නො තිබූ ජනවාර්ගික ජාතික හැඟීම් (ethnic nationalistic feelings) ඉස්මතු වන්නට විය. ක්‍රොස්මියාව සහ ස්ලෝවේනියාව නිදහස් රාජ්‍යයන් වශයෙන් පැරණි යුගෝස්ලාවියාවෙන් වෙන්වීමට තැත් කළ අතර ජාතික හැඟීමෙන් යුතු සර්බ්වරුන්ට අවශ්‍ය වූයේ පැරණි යුගෝස්ලාවියානු රජය යටතේ ජීවත් වී එය තව තවත් ශක්තිමත් කිරීමට ය. මෙම තත්ත්වය යටතේ පැරණි යුගෝස්ලාවියානු සමූහාණ්ඩුවල ජාතික නායකයන් බිහිවන්නට විය.

එක්දහස් නවසිය අසූ හතේ දී ස්ලොබොඩාන් මිලොසෙවිච් (Slobodan Milosevic) සර්බියාවේ ජනාධිපති විය. සර්බියාව බලවත් වේ යැයි යන බිය නිසා එක්දහස් නවසිය අනූ එකේ දී බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා සමූහාණ්ඩුවේ ජනාධිපති වශයෙන් අලියා ඉසෙබෙගොවිච් (Alija Izetbegovic) පත්විය. බොස්නියා හර්සෙගොවිනා සමූහාණ්ඩුව පැරණි යුගෝස්ලාවියානු මධ්‍යම සමූහාණ්ඩුවෙන් ඉවත් වුවහොත් බොස්නියානු සර්බ්වරුන් බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා රජයෙන් ඉවත් වන බවට සර්බියානු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂයේ නායක මනෝවිකික්සක රඩොවෝන් කරාඩිඡ් (Radovan Karadzic) විසින් අනතුරු ඇඟවීමක් කරන ලදී. ස්ලෝවේනියාව සහ ක්‍රොස්මියාව එක්දහස් නවසිය අනූ එකේ ජුනි මස විසි පස්වෙනි දින පැරණි යුගෝස්ලාවියානු මධ්‍යම රජයෙන් ස්ලෝවේනියාව සහ ක්‍රොස්මියාව ඉවත්ව වෙනම නිදහස් රාජ්‍යයන් බවට ප්‍රකාශ කිරීමෙන් දින තුනකට පසුව පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ යුද්ධය ආරම්භ විය. ඊට දින තුනකට පසු යුගෝස්ලෝවියානු මහජන හමුදාව ස්ලෝවේනියාව ආක්‍රමණය කිරීමෙන් පසු ක්‍රොස්මියාව ද ආක්‍රමණය කරන ලදී. බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා (Bosnia-Herzegovina) සමූහාණ්ඩුව පැරණි යුගෝස්ලෝවියාවෙන් වෙන් වී වෙනම රාජ්‍යයක් වශයෙන් පැවතිය යුතු ද යන්න විසඳා ගැනීම සඳහා එක්දහස් නවසිය අනූදෙකේ පෙබරවාරි මස විසි නවවන දින සහ මාර්තු

පළමුවන දින ජනමත විචාරණයක් පවත්වන ලදී. බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා සමූහාණ්ඩුව වෙතම රාජ්‍යයක් වශයෙන් පැරණි යුගෝස්ලාවියාවෙන් වෙන් විය යුතු බව බොස්නියන් විප්ලවවාදී සහ ක්‍රොථීයානුවන් ස්ථිරවම ප්‍රකාශ කර සිටි අතර, බොස්නියන් සර්බිවරුන් මෙම ජනමත විචාරණය වර්ජනය කරන ලදී. ජනමත විචාරණය බල රහිත බව ඔවුහු ප්‍රකාශ කර සිටියේ ය. සරයේවෝ (Sarajevo) අගනුවර වශයෙන් සලකා පැරණි බොස්නියානු පෙට්‍රල් සමූහාණ්ඩුවේ කොටසක් සමඟ බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා සර්බි සමූහාණ්ඩුවක් (Serbian Republic of Bosnia - Herzegovina) වශයෙන් පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ කොටසක් තුළ පැවැත්විය යුතු බව බොස්නියානු සර්බිවරු හරයේ කියා සිටිය හ. බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා තව ස්ථාපිත සමූහාණ්ඩුව ජාත්‍යන්තරව පිළිගැනීමෙන් පසුව මෙම මතභේදය නිසා එක්දහස් නවසිය අතු දෙසේ අප්‍රේල් මස සිට එහි දරුණු යුධ සටන් ඇවිලිති. බොස්නියානු සර්බිවරුන්ගේ නිල නොවන හමුදා (Bosnian Serb irregular forces) සහ යුගෝස්ලාවියානු මහජන හමුදාවක් නව බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා සමූහාණ්ඩුවට විරුද්ධව දරුණු ආක්‍රමණයන් සිදු කරන ලදී. මේ අතරතුර සර්බියාව (Serbia) සහ මොන්ටිනිග්‍රෝව (Montenegro) ද ස්ථාපිත රාජ්‍යයන් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේ ය.

පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ සිදු වූ මිනිස් සාකන සහ වද හිංසා සිදු කරන ලද්දේ යුගෝස්ලාවියානු මහජන හමුදාවන් (Yugoslavian National Army) සහ එහි ක්‍රියාත්මක වූ ජාතිවාදීන්ගේ පොද්ගලික හමුදාවන් (paramilitary forces) විසිනි. යුධ ගිනි ඇවිලෙමින් තිබුණු බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා නව රජයේ සහ ක්‍රොථීයානු නව රජයේ සාමය පුරුකික කිරීම සඳහා සාම සාධක හමුදාවක් (peace keeping forces - United Nations Protection Force / UNPROFOR) එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය විසින් එක්දහස් නවසිය අතු දෙසේ මුල් අවදියේ දී බොස්නියාවට පිටත්කර යවන ලදී. එක්දහස් නවසිය අතුදෙසේ මාර්තු මස, නව බොස්නියානු රජයේ අගනුවරට සාමසාධක හමුදාවක් පැමිණියත්, සර්බිවරුන්ගේ ආක්‍රමණයන් වැලැක්වීමට නොහැකි විය. නව බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා රජයේ දේශපාලන හා හමුදා බලය බොස්නියානු

සර්බි හමුදාව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමයේ (Sarajevo) අගනුවර ද ඔවුන් විසින් යටත් කර ගන්නා ලදී.

සරයේවෝ අගනුවරට බොස්නියානු සර්බි පවරා විසින් දැල්වන ලද ඡෙල් ඩෙඩ් පහරවල් කෙරෙහි දරුණු ප්‍ර-ද කිහිපයක්, එක්සත් ජාතීන්ගේ සාම සාධක හමුදාවලටත් ඔවුන්ගේ වාහනවලටත් දෑව පහරදීම්වලට ලක්වීමට සිදු වුණි. ඡෙල් ඩෙඩ් පහරදීම් කෙරෙහි දරුණුවන දැඩි කිව හොත් එක්දහස් නවසිය අතු දෙසේ දැඩි දහසය වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ හමුදාව සරයේවෝ අගනුවරින් ඉවත් කිරීමට (evacuate) සිදු විය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සාම සාධක හමුදාවේ මූලස්ථානය සරයේවෝ නගරයෙන් ඉවත් කොට, බෙල්ග්‍රෙඩ් (Belgrade) සහ සාග්‍රෙබ් (Zagreb) යන නගරවලට රැගෙන යාමට සිදු විය. සර්බියානු හමුදාවන් විසින් එක්දහස් නවසිය අතු දෙසේ දැඩි කිස්වන දින සරයේවෝ අගනුවර පිහිටි ජනාකීර්ණ මැරද සාකෙට මෝටාර් ප්‍රහාරයක් ලක් කිරීමෙන් පසුව අවම වශයෙන් පුද්ගලයන් විසිදෙනෙකුවත් මරණයට පත්වීම නිසා එක්සත් ජාතීන්ගේ භාරකෘත මණ්ඩලය (UN Security Council) විසින් යුගෝස්ලාවියානු සමූහාණ්ඩුවට (සර්බියාව සහ මොන්ටිනිග්‍රෝව යන නව රජයන්) එරෙහිව ආර්ථික සම්බාධක (economic sanctions) පනවන ලදී. මෙම ආර්ථික සම්බාධක ඉවත් කිරීමට නම් බොස්නියා-හර්සෙගොවිනා රාජ්‍යයට එරෙහිව නව යුගෝස්ලාවියානු රජය (සර්බියාව සහ මොන්ටිනිග්‍රෝව) සිදු කරන සියලුම යුධමය ක්‍රියාමාර්ග නවතා දැමීමටත් යුගෝස්ලාවියානු මහජන හමුදාව සහ නිළ නොවන හමුදා නිරායුධ කිරීමත් සහ සර්බියානු පාලනයන් ඇති කිරීම සඳහා බොස්නියාවෙන් බොස්නියානු මුස්ලිම්වරුන් ඉවත් කිරීමත් වහාම නැවැත්විය යුතු විය.

"නිවුයෝක් නිවුස්ඩේ" (New York Newsday) නමැති පුවත්පතේ සේය කළ රෝයි ගට්මන් නමැති රූපවාහිනී මාධ්‍යවේදියාගේ මැදිහත් වීම නිසා පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ සිදු වූ දරුණු අති විශාල මිනිස් කුරිරුකම්, වදහිංසා, සාකනයන් හා ජාතිවාදී සංහාරයන් (genocide) පිළිබඳව සෙසු ලෝකයාට රූපවාහිනී මාධ්‍ය තුළින් දැක ගන්නට ලැබුණි. මේ සඳහා රෝයි ගට්මන් හට "පුලිට්ස් කායය" (Pulitzer) එක්දහස් නවසිය අතු දෙසේ දී පිරිනමන ලදී. පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ සිටි ක්‍රිස්තියානු සර්බිවරුන් විසින් බොස්නියානු

මුස්ලිම් වරුන්ට සහ ක්‍රොස්මියානුවන්ට එරෙහිව කරන ලද දරුණු වදහිංසා එමගින් ලෝකයාට පළමු වරට දැන ගන්නට හැකි විය. ඊට පසුව එම සිරකඳවුරුවලට ක්‍රිකානායේ ස්වාධීන රුපවාහිනිය අවධානය යොමු කොට දරුණු වද හිංසාවන්ට ලක් වූ සිරකරුවන්ගේ තත්ත්වය රුපවාහිනිය ඔස්සේ සෙසු ලෝකයාට පෙන්වන ලදී. ඊට පසුව පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ (former Yugoslavia) සිදු වූණු මෙම යුද අපරාධ (war crimes) පිළිබඳව සොයා බැලීමට ජාත්‍යන්තර සාපරාධි අධිකරණයක් (International criminal Tribunal for former Yugoslavia - ICTY) එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය (united nations) මගින් පත් කරන ලදී. මේ යුධ අපරාධ සිදු කරන ලද්දේ පැරණි යුගෝස්ලාවියානු මහජන හමුදාව බවත් එයට නායකත්වය දී ඇත්තේ මනෝචිකිත්සකයෙකු වූ රැඩොවන් කැරඩික් (Radovan Karadzic) සහ බොස්නියානු සර්බ්වරුන්ගේ දේශපාලන නායකයා වූ ජනරාල් රත්කෝ මිලඩික් (Ratko Miladic) බවත් පරීක්ෂණ අනුව වාර්තා විය. තෙදර්ලන්තයේ හේග් අගනුවර ජාත්‍යන්තර අධිකරණය මගින් (ICTY) මිනිස් වද හිංසා හා සාකන සිදු කිරීමේ වරදට බොස්නියානු සර්බ්වරුන් හතළිස් තුන් දෙනෙකුටද, ක්‍රොස්මියානුවන් අටදෙනෙකුටද, යුගෝස්ලාවියා මහජන හමුදාවේ නිලධාරීන් තුන්දෙනෙකුටද, බොස්නියා මුස්ලිම්වරු තුන්දෙනෙකුට සහ රැඩොවන් කැරඩික් සහ ජනරාල් රත්කෝ මිලඩික් වෙත ද නඩු පවරා ඇත. එසේ වුවත් මේ දක්වා කැරඩික් සහ මිලඩික් යන දෙදෙනා ජාතික චිරයින් මෙන් බොස්නියාවේ නිරුපද්‍රිතව සැරිසරති.

ජාතිවාදී කෝල, හලවලින් වැඩි වශයෙන්ම පීඩාවට පත් වූයේ පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ බොස්නියානු මුස්ලිම්වරුන් බව පසුව වාර්තා විය. මෙම අර්බුදයෙහි වස්තු බිජයට හේතු වූයේ පැරණි යුගෝස්ලාවියානු මහජන හමුදාවේ ජාතිවාදය සහ ආගම් වාදය යි. වැඩි වශයෙන් ප්‍රබලව සිටි ක්‍රිස්තියානු සර්බ්වරුන් විසින් මුස්ලිම් බොස්නියානුවන් සහ ක්‍රොස්මියානුවන් සමූලඝාතනය කරන ලදී. බොස්නියානු මුස්ලිම්වරු ඔවුන්ගේ වාසස්ථානවලින් බලහත්කාරයෙන් පලවා හැර මුස්ලිම් ගැහැණුන් දූෂණය කර වද හිංසා කොට නිරපරාදේ මිනිසුන් දහස් ගණනින් මරා දැමූ හ. තත්ත්වය කෙතරම් බරපතල වුවා දැයි කිවහොත් එය මැඩ පැවැත්වීමට සර්බියානු රජයට ආර්ථික සම්බාධක පැනවීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයට (United Nations) සිදු විය. සිවිල් යුද්ධයකට මැදි වී සිටින

සර්බ්වරුන් සහ ක්‍රොස්මියානුවන් අතරට ඇමෙරිකාව මැදිහත්වීම තුළින් "Dayton Peace Accord" නමැති සාම සම්මුතියක් එක්දහස් නවසිය අනූපයේ දී ඇති කර ගනු ලැබී ය. එම සාම සම්මුතියේ නිර්මාතෘ වශයෙන් ඇමෙරිකාව කටයුතු කළේ ය. යුධ අපරාධ, ජාතිවාදී කෝල, හල, මිනීමැරීම්, සොරකම්, මංකොල්ලකෑම්, දූෂණ යන සියල්ලන්ම පිළිබඳව පුළුල් පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට අවකාශ දීමටත්, වැරදිකරුවන් ජාත්‍යන්තර අධිකරණයට භාර දීමටත්, සියලු යුද සිරකරුවන් නිදහස් කිරීමටත්, බලහත්කාරයෙන් පවත්වා ගෙන යන සියලු වැඩබිම් තවත්වා අවතැන්වූවන්ට තම පැරණි වාසස්ථාන කරා යෑමට ඉඩ ප්‍රස්ථා සලසා දීමටත්, මිනිස් අයිතිවාසිකම් සහ ජාත්‍යන්තර රතු කුරුස හමුදාවට යුද්ධ පැවති ප්‍රදේශවලට ඇතුල් වී, අවශ්‍ය කටයුතු කිරීමට ඉඩ සැලැස්වීමටත්, ඩේටෝන් සාම සම්මුතියට අනුව අවසර ලබා දිය යුතු විය. මීට අමතරව සාම සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා සන්නද්ධ සොල්දාදුවන් හැට දහසකින් යුත් නේටෝ (NATO) හමුදාවක් බොස්නියාවේ නතර කොට තැබූ හ. බොස්නියානු ජනාධිපති වෙනුවෙන් අලියා ඉසෙබෙජොවිච් (Aliya Izetbegovic), ක්‍රොස්මියානු ජනාධිපති ෆැන්ජෝ ටුජ්මාන් (Franjo Tudjman) සහ සර්බියානු ජනාධිපති ස්ලෝබෝඩාන් මිලෝසෙවිච් (Slobodan Milosevic) යන අයවලුන් විසින් එක්දහස් නවසිය අනූපයේ දෙසැම්බර් මස දහහතර වන දින පැරිසියේ දී මෙම සාම ගිවිසුමට අත්සන් තබන ලදී. මෙම සාම සම්මුතිය නිසා බොස්නියාවට නීත්‍යානුකූල රාජ්‍යයක් හිමි වූ අතර බොස්නියානු සර්බ්වරුන්ට ද බොස්නියාවෙන් සියයට හතළිස් නවයක අර්ධ ස්වයං පාලන ස්පර්ස්කා (Sperska) යන ජනරජයක් හිමි වූ අතර ඉතිරි සියයට පනස් එක ක්‍රොස්මියානු-මුස්ලිම් පෙඩරල් කොටසක් බවට පත් විය. තවද, ඉහත සඳහන් ජාත්‍යන්තර සාපරාධි අධිකරණයේ නඩු පවරා ඇති කිසිම අයෙකුට මෙම රාජ්‍යයන්වල රාජ්‍යතාන්ත්‍රික තනතුරක් දැරිය නො හැකි විය. එක්දහස් නවසිය අනූදෙකේ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්‍ෂක මණ්ඩලය ගත් තීරණයකට අනුව බොස්නියාවේ සමූහ මිනීමැරුමේ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඇමෙරිකාවේ පිහිටි ස්වේච්ඡා සංවිධානයක් වන මිනිස් අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව වෛද්‍යවරුන්ගේ සංගමයට (Physicians for Human Rights) කොන්ත්‍රාත් පදනමක් මත භාර දෙන ලදී. මිනිස් අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව දැඩි උනන්දුවක් දක්වන අයවලුන් ඇමෙරිකාවේ සිටින

නිසා රාජ්‍ය නොවන ආයතනයක් වන මෙම සංගමයට වෙහැනි විශාල පුළුල් පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට අවශ්‍ය මුදල් ලබා දෙන ලදී.

මේ අනුව, බොස්නියාවේ හැගෙනහිර පිහිටි සර්ස්කා (Cerska) නමැති ප්‍රදේශයේ එකසිය හතුවක් පමණ දෙනා වලලා දමා ඇති බව සැක කරන මිනිවලක් පරීක්ෂා කිරීමට මෙම ආයතනයට අවකාශ ලැබිණි. නැතිමි කටයුතු කිරීමට පෙර සමූහ මිනිවල ආරක්ෂා කිරීමටත් එහි අවට බිම් බෝම්බ වලලා තිබේ දැයි පරීක්ෂා කිරීමටත් තේටෝ හමුදාව යොදවන ලදී. මෙවැනි විශාල භාරදුර සහ පුළුල් පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ මණ්ඩලයේ මහ ලේකම්වරයාගේ පූර්ණ සහයත්, අනුමැතියත්, ක්‍රොච්මියානු, බොස්නියානු හා සර්බියානු රාජ්‍යයන්වල පූර්ණ කැමැත්ත සහ සහයෝගය අවශ්‍ය විය. ඩේටෝන් සාම සම්මුතිය (Dayton Peace agreement) අනුව එම රාජ්‍යයන් පූර්ණ සහයෝගය ලබා දීමට බැඳී සිටි අතර සමූහ මිනිවලවල් එක්සත් ජාතීන්ගේ සාම සාධක හමුදාවේ ආරක්ෂාව යටතේ පැවතිනි.

පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ සිදු වී ඇති කෲර මිනිස් වදනි-සා සහ ජාතිවාදී මිනීමැරීම්වලට වගකිව යුතු අය සොයා ඒ අයට විරුද්ධව ජාත්‍යන්තර අධිකරණය ඉදිරියේ නඩු පැවරීමට පියවර ගැනීමෙන් ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව සෙසු ලෝකයාට පෙන්වා දී ඇත්තේ කැදුරටත් මෙවැනි සාහසිකකම් ඉවසා සිටීමට නො හැකි බවත්, එවැනි සාහසිකයන්ට විරුද්ධව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා බවත් සහ අපරාධවලට ලක් වූ අයට සහ ඒ අයගේ ඥාතීන්ට සාධාරණය සහ යුක්තිය ඉෂ්ට කර දෙන බවත් ය. මෙවැනි අපරාධකරුවන් පිළිබඳව අතීතයේ දී කළාත් මෙන් නිර්දය ලෙස විවේචනය කරමින් පණිවිඩ පමණක් තිබුත් කොට, බලවත් ජාතීන් එයින් ගැලවීම වෙනුවට, සාහසිකයින්ට විරුද්ධව දැඩි ලෙස ක්‍රියා කිරීමට ඔවුන් දැන් ප්‍රයත්න දරන බව පෙනේ.

මෙවැනි පරීක්ෂණවල දී සපුරාලිය යුතු පරමාර්ථයන් නම්, සමූහ මිනිවල නිසැකව හඳුනා ගැනීම, මිනිවලේ ඇති සියලු මළසිරුරු ගොඩ ගෙන ඒවා ස්ථිර වශයෙන් හඳුනා ගැනීම, මරණයට හේතුව සොයා ගැනීම, වලලා තිබූ කාලය නිර්ණය කිරීම සහ නෙදර්ලන්තයේ හේග් නුවර පිහිටා ඇති ජාත්‍යන්තර සාපරාධී අධිකරණයට මේ

පිළිබඳව වාර්තා කිරීමත් ය. ජෝෂ් පරිපාලන නිලධාරියකු, එම නිලධාරියාට සහායකයකු, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීන් විසිදෙනකු, විද්‍යාත්මක දත්ත රැස් කිරීමට වෛශාරද්‍ය විශේෂඥයින් (Scientist) තුන්දෙනකු, මෘත ශරීරාගාර සහායකයින් (Forensic assistant) තුන්දෙනකු, විකිරණ නිලධාරීන් දෙදෙනකු, (post mortem) ශල්‍යචිකිතා දෙදෙනකු, පරිගණක දත්ත සැකසුම්කරුවන් දෙදෙනකු, රියදුරන් දෙදෙනෙකු, සාමාන්‍ය කම්කරුවන් දහදෙනකු සහ කාර්මික ඉංජිනේරුවෙකුගෙන් පරීක්ෂක කණ්ඩායම සමන්විත විය. සාමාන්‍ය කම්කරුවන් හැර අන් සියලුදෙනා බොස්නියානුවන් නොවූ අතර ඔවුහු විජාතිකයින් වූ හ. අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීන් සහ කණ්ඩායමේ සේවය කළ අතිකුන් නිලධාරීන් බොස්නියාවෙන් පරිබාහිරව අතිකුන් රටවලින් තෝරා ගත් අයවලුන් වූ හ. ඒ අනුව, ගුවනමාලාව, ආපත්තිනාව, උරුගුවායි, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, එංගලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, ඩෙන්මාකය සහ ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවලින් විශේෂඥයින් තෝරා ගත්තේ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ දී පක්ෂග්‍රාහී වූයේ යැයි යන වෝදනාව ඉවත් කිරීමට සහ පරීක්ෂණ කණ්ඩායමට ජාත්‍යන්තර තත්ත්වයක් ලබා දීමට ය.

සමූහ මිනිවල භාරා මළසිරුරු ගොඩ ගැනීමට සති හතරක් ගත වූ අතර සියලු මළසිරුරු පරීක්ෂා කිරීමට තවත් සති හයක් වසන්ත සෘතුවේ දී ගත විය. ඇමෙරිකානු ජාතික ජොෂ් අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියෙක් කණ්ඩායමේ නායකත්වය දැරුවේ ය. උපතායක වශයෙන් සේවය කළේ ද, ඇමෙරිකානු ජාතිකයෙක් ය. කණ්ඩායමේ විශේෂඥයින් තෝරා ගැනීම, ඔවුන් කැඳවීම, කණ්ඩායමට ආරක්ෂාව සැපයීම සහ නවාතැන් පහසුකම් සලසා දීම කණ්ඩායමේ නායකයාගේ වගකීම විය. පරීක්ෂණ පවත්වන අවස්ථාවේ ඒවායෙහි රහස්‍යභාවය රැකීමට 'සියලුදෙනා පොරොන්දු වී සිටි අතර, පුවත්පත්වලට සහ මාධ්‍යවේදීන්ට යම් තොරතුරක් දුන්නේ නම් එය තරහ ලද්දේ කණ්ඩායමේ නායකයා සහ උපතායකයා විසින්ම පමණි. කණ්ඩායමේ අයට බොස්නියාවේ මිනෑම ස්ථානයකට නිදහසේ යාමටත් එදිනෙදා ගමන් බිමන් යාමටත් අවසරය බොස්නියානු රජයෙන් ලබා දීමට ක්‍රියා කළේ ජොෂ් පරිපාලන නිලධාරියා ය. එදිනෙදා ගමන් බිමන්, වාහන සැපයීම, පරීක්ෂණයට අවශ්‍ය රථකරණ, බඩු භාණ්ඩ සැපයීම, කණ්ඩායමේ අයට නවාතැන්

පහසුකම් ලබාදීම, ගුවන් තොටුපොළේ සිට විශේෂඥයින් රැගෙන ඒම සහ පරීක්ෂණය සඳහා වෙන් කොට ඇති ප්‍රතිපාදන මනාව පාලනය කොට මුදල් පරිහරණය කිරීම යන මේ වගකීම් ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිපාලන නිලධාරියා සතු විය.

ක්‍රොඒෂියාව සහ බොස්නියාව තුළ නිදහසේ කරදරයකින් තොරව ගමන් කිරීම සඳහා සහ පරීක්ෂණ කණ්ඩායමේ අයගේ ආරක්ෂාව සඳහා සාග්‍රේබ් (Zagreb) නුවර පිහිටා තිබූ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යාලයෙන් අනන්‍යතා පතක් (indenty card) කණ්ඩායමේ සෑම කෙනෙකුටම නිකුත් කරන ලදී. නවාතැනෙන් බැහැරව සිටින විට එය පැලඳගෙන සිටීමට කණ්ඩායමේ සෑම කෙනෙකුටම උපදෙස් දී තිබුණි. රාජකාරී කටයුතුවලට යාමේ දී සහ පරීක්ෂණ පැවැත් වූ ස්ථානයේ දී කණ්ඩායමට ආරක්ෂාව සලසා දුන්නේ එක්සත් ජාතීන්ගේ ක්‍රියාත්මක හමුදාවේ (Implementation Force) සන්නද්ධ හටයන් ය. සති දෙකකට වරක් ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිපාලන නිලධාරියා සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියාගේ අධීක්ෂණය යටතේ, පරීක්ෂණ කණ්ඩායමට මුහුණ පෑමට තිබූ අනපේක්ෂිත ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සොයා ගැනීම සඳහා, සියලු දෙනාගේම අදහස් විමසා විසඳුම් ලබා ගන්නා ලදී.

ජාතිවාදී කෝල, තල ඇති වූ රටවල පානීය ජලය, විදුලිය, සන්නිවේදනය, සෞඛ්‍ය වැනි මූලික අවශ්‍යතාවන් පවා නොමැති තත්ත්වයක් බොස්නියාවේ දී ද තිබුණි. බොහෝ ස්ථානවල දවසේ පැය විසිහතර තුළම ජලය නො තිබුණි. මෙය ජාත්‍යන්තර වශයෙන් වගකීමෙන් යුතු පරීක්ෂණයක් බැවින් අවශ්‍ය සියලුම බඩු බාහිරාදිය බොස්නියාවට රැගෙන ඒමට සිදු විය. විදුලි උත්පාදන යන්ත්‍ර, ජල පොම්ප, ශීතකරණ, අධිශීතකරණ, ජංගම වැසිකිළි, නාන කාමර, විකිරණ යන්ත්‍ර, මෘත ශරීර පරීක්ෂා කිරීමට අවශ්‍ය සියලුම උපකරණ, නිදා ගැනීමට අවශ්‍ය තාවකාලික ඇඳුන්, වීඩියෝ උපකරණ, කැමරා, ලිවීමට අවශ්‍ය ලිපි ද්‍රව්‍ය, කොළ, ආදර්ශ එකතු කිරීමට අවශ්‍ය මුද්‍ර, ඡායා පිටපත් යන්ත්‍ර, පරිගණක යන්ත්‍ර, වාහන යනාදිය සහ පරීක්ෂණයට අවශ්‍ය සියලු දෙයක්ම ඇමරිකාවෙන් ගුවන් මගින් බොස්නියාවට රැගෙන එන ලදී. බොස්නියාවේ රඳවා තිබූ තේටෝ හමුදා කඳවුරෙන් අවශ්‍ය ඉන්ධන සපයා දෙන ලදී.

ජාතිවාදී මිනීමැරුම්වලට ලක්වූවන් වළලා තිබූ මිනීමැරුවල් හඳුනා ගැනීම තරමක් අපහසු වන්නේ එම පරීක්ෂණ පවත්වන විට බොහෝ කල්ගතවීමත්, එවැනි මිනීමැරුවල් හඳුනා ගැනීම සඳහා ඇසින් දුටු සාක්ෂිකරුවන් සොයා ගැනීම ඉතා අසීරු වීමත් නිසා ය. මෙම සාපරාධී ක්‍රියාවන් අවුරුදු පහකට පමණ පෙර සිදු වූ ඒවා බැවින් එම මිනීමැරුවල් හඳුනා ගැනීමට අසීරු වූයේ එම වලවල් මත ගස්වැල් වැවී පොලවේ දැකිය හැකි වෙනසක් නොතිබූ නිසා ය. කණ්ඩායමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා සහ වෛෂාගරක මානව විද්‍යාඥයන් ඇතුළු කීප දෙනෙක්; පරීක්ෂණය ආරම්භ කිරීමට පෙර බොස්නියාවට ගොස් ජනමාධ්‍ය මගින් අතුරුදහන් වූවන් පිළිබඳව තොරතුරු දැන ගැනීම සඳහා අතුරුදහන් වූවන්ගේ ඥාතීන් කැඳවා ඔවුන් සමග සාකච්ඡා කොට අවශ්‍ය විස්තර සහ ජාතිවාදී කෝල, තල ඇති වූ ස්ථාන සහ මිනීමැරුවල් කිබිය හැකි යැයි අනුමාන කරන ස්ථාන පිළිබඳව මහජනයාගෙන් තොරතුරු ලබා ගත් හ. ඒ අනුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ වෛෂාගරක මානව විද්‍යාඥයා ඇතුළු තවත් නිලධාරීන් කීපදෙනෙක් සමූහ මිනීමැරුවල් ඇතුළු සැක කරන ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීමට ගියෝ ය. අත් අඩංගුවට ගත් අයට වෙඩි තබන අවස්ථාවේ දී ගස්වලට වෙඩි වැදුනු ලකුණු, හිස් කබල් කීපයක් සහ හිස් වෙඩි උණ්ඩ කොපු කීපයක් එම ස්ථානයේ තිබී ඔවුන් විසින් සොයා ගන්නා ලදී. පරීක්ෂණ කණ්ඩායම නවාතැන් ගෙන තිබුණේ බොස්නියාවේ පිහිටි ට්‍රස්ලා නගරයේ ය. පරීක්ෂණ පැවැත් වූ තාවකාලික මෘතශරීරාගාරය පිහිටා තිබුණේ ට්‍රස්ලා සිට මිනිත්තු විස්සක පමණ වාහනයකින් යා හැකි ක්ලේෂියා (Kijalesia) යන ස්ථානයේ ය. මෘත ශරීරාගාරය වශයෙන් පාවිච්චියට ගත්තේ, ජාතිවාදී අරගලයෙන් දැඩි ලෙස කැඩී බිඳී ගොස් තිබුණ රෙදිපිළි නිපදවන කම්හලකි (garment factory). කැඩී බිඳී ගිය මෙම කම්හලට තල ජලය, විදුලිය, සහ වාතාශ්‍රය සුලභව ලැබෙන සේ; බාහිර අයට නො පෙනෙන ලෙස පිළිසකර කොට තිබුණි. මෘත ශරීරාගාරයට දවසේ පැය විසි හතරේම ආරක්ෂාව සපයන ලද්දේ බොස්නියානු පොලිසිය මගිනි. ජලය හෝ විදුලිය සැපයීම තකර වුවහොත් ඒවා යථා තත්ත්වයට පත් කරන ලද්දේ කණ්ඩායමේ සේවය කළ ඉංජිනේරුවා විසිනි. විදුලිය සැපයීම නැවතුනහොත් එයට පිළියමක් වශයෙන් ඩිසල් වලින් ක්‍රියා කරන විදුලි උත්පාදක ජෙනරේටරයක් ආනයනය කොට මෘත ශරීරාගාර භූමියේ සවිකර තිබුණි. ට්‍රස්ලා

(Tuzla) නගරයේ සිට ක්ලේසියා (Kijlaesia) දක්වා මහා මාර්ගයේ දෙපස තිබූ නිවෙස්වල දොර, ජනෙල් සහ බිත්තිවල අධිබලවේග වෙඩි උණ්ඩ වැදීමෙන් සිදු වූ සිදුරු සහ පිපිරීම් දක්නට තිබුණි. සමූහ මිනීමරුවල් තිබුණේ ගෙවල් නොමැති තරමක් සහ කැලෑ ප්‍රදේශයක ය. එම ස්ථානයට ප්‍රවේශ වීමට තිබෙන බොරු පාර අවට සහ දෙපස තිබූ සියලු නිවාස කැඩී බිඳී බිත්ති පුපුරා පොලවට සමතලා වී තිබුණි. සමූහ මිනීමරුන් හැරීම උදෙසා සහ ගල් ඉති පාවිච්චි කොට පොලව භාරා කරන්නම් වාලේ කළ යුතු ක්‍රියාවක් නො වේ. පුරාවිද්‍යා කැනීම් කටයුතු කරන ආකාරයට සැලසුමක් සහිතව එහි කැනීම් සිදු කළ යුතු ය. එහි කැනීම් ඉතාමත් සුපරීක්ෂාකාරීව පස් තට්ටුවෙන් තට්ටුවට පරීක්ෂා කළ යුතු ය. වරකට අඟල් දෙකකට වඩා ඝනකම ඇති පස් තට්ටුවක් ඉවත් නො කළ යුතුය. එසේ කළහොත් කුඩා අස්ථිත් ලබා ගැනීමට නො හැකි වීමේ අවස්ථාව ඇත.

ප්‍රථමයෙන් මහ පොලව මත සිට තට්ටු වශයෙන් ක්‍රමයෙන් පස් ඉවත් කළ යුතු ය. වළලා තිබෙන මළසිරුරක කොටස් දිස් වූ විට පුරා විද්‍යා කැනීම් කරන ආකාරයට බුරුසු සහ කුඩා අත් ස්කෝප්ප මගින් මළසිරුර මත ඇති පස් ක්‍රමයෙන් ඉවත් කොට මළසිරුරු එකිනෙකට සාපේක්ෂව තිබෙන ආකාරය ඡායාරූප සහ වීඩියෝ ගත කරන ලදී. කැනීම් කරන අවස්ථාවේ දී සොයා ගන්නා ලද වෙඩි උණ්ඩ සහ කොපු කුඩා බ්‍රවුන් පේපර් (brown paper) මදුරු දමා රෙජිස්ටර්කළ ලේඛණගත කරන ලද අතර, මඩ නොමැති විට සෙන්ටි මීටර් දහයක් ඝණ තට්ටු වශයෙන් පස් ඉවත් කරන ලදී. පස්වල සැග වී තිබෙන වෙඩි උණ්ඩ හෝ කොපු සොයා ගැනීමේ අරමුණින් ඉවත් කරන පස් ද පෙතේරයක දමා ජලයෙන් සෝදා පරීක්ෂා කරන ලදී. පස්වල තිබී සොයා ගන්නා ලද වෙඩි උණ්ඩ සහ කොපු ද, බ්‍රවුන් පේපර් මදුරු දමා රෙජිස්ටරයේ සටහන් කරන ලදී.

ක්ලේසියාවේ සමූහ මිනීමරු තිබූ ස්ථානය මඩ වී තිබුණි. එම මිනීමරු හැරීමට පෙර එහි අවට බිම් බෝම්බ වළලා තිබේ දැයි පරීක්ෂා කරන ලද්දේ ස්විඩන් ජාතික විශේෂඥ කණ්ඩායමක් (demining experts) විසින් ය. සමූහ මිනීමරු කැනීම් කටයුතුවලට දේහානුකූල මානව විද්‍යාඥයන්ගේ (Forensic anthropologist) සහාය

බෙහෙවින් ලබා ගන්නා ලදී. කැනීම් කරන විට ක්‍රමයෙන් පොලව මතුපිට සිට පස් ඉවත් කරන විට සෑම අවස්ථාවක්ම වීඩියෝ ගත කොට ඡායාරූප ගත කරන ලදී. සම්පූර්ණ වූ කොටස් වලින් සමන්විත වූයේ යැයි සිතන සෑම මළසිරුරක්ම තයිලෝන් භූමික (body bag) දමා එයට අනුකූලව ආකයක් යොදන ලදී. මුළු සියල්ලක්ම වාහනයක පටවා සර්ස්කා සිට ක්ලේසියාවට ක්‍රියාත්මක සන්නද්ධ හටයන්ගේ (implementation force / IFOR) ආරක්ෂාව යටතේ රැගෙන විත් සෙල්සියස් අංශක හතරක උෂ්ණත්වය ඇති ශීත කරන ලද කන්ටේනරයක (container) තබන ලදී.

සමූහ මිනීමරු වළලා තිබූ අය කවුරුත් දැයි හඳුනා ගැනීම, ඔවුන්ගේ වයස හා ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය නිර්ණය කිරීම, මරණයට හේතුව සහ මරණය සිදු කළ ආකාරය (mode), මළවුන්ගේ ජාතිය, සමාජ තත්ත්වය සහ වළලා තිබූ කාලසීමාව යන මේ කරුණු සොයා ගැනීම, පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණවල පරමාර්ථයන් වූයේ ය. සියලුම පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ සිදු කරන ලද්දේ සුදුසු පරිදි පිළිසකර කරන ලද ක්ලේසියාවේ පිහිටි තාවකාලික මෘත ශරීරාගාරක දී ය. මළසිරුරු තැන්පත් කරන ලද ශීතකරණ කන්ටේනරය, මළසිරුරු සහ මළසිරුරුවල ඇඳුම් සෝදා පිරිසිදු කරන ස්ථානය සහ ඇඳුම් අවි රජමියෙන් වේලන ස්ථාන යන මේවා සියල්ලක්ම පිහිටා තිබුණේ මෘත ශරීරාගාරයට බාහිරව අවට නුදුරු ස්ථානවල ය. මළසිරුරු විවිධදෙනෙකු කිරීම, ඒවා පරීක්ෂා කිරීම, ඇඳුම් ඡායාරූප ගත කිරීම, සොයා ගන්නා ලද ඇඳුම් පැලඳුම් සහ නොයෙකුත් භාණ්ඩ ඡායාරූප ගත කිරීම ඒවා ලේඛණ ගත කිරීම සහ ලබා ගත් දත්ත සියල්ලක්ම පරිගණකගත කිරීම යන මේ සියලු කටයුතු ඒවා කිරීමට දැනුම සහ කුසලතාවන් ඇති නිලධාරීන් විසින් මෘත ශරීරාගාරය ඇතුළත දී සිදු කරන ලදී.

සෑම මළසිරුරක්ම ප්‍රථමයෙන් පොලොරොස්කොපි (flouoroscopy) පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. පොලොරොස්කොපි පරීක්ෂාව යනු එක්ස්රේ පරීක්ෂාවට සමාන එකකි. මළසිරුරේ ඇඳුම් මත හෝ මළසිරුර තුළ වෙඩි උණ්ඩ, කොපු හෝ වෙනත් ඕනෑම ලෝහමය ඒවා ඇත්නම් පොලොරොස්කොපි පරීක්ෂාවෙන් දැක ගැනීමට හැකි වේ. සියලුම මළසිරුරු දැඩි ලෙස කුණු වී තිබුණි. එමනිසා, ඇඟිලි සලකුණු ලබා ගැනීමට නො හැකි විය. මළසිරුරු

සියල්ලම ගැඹුරු වලක වලලා තිබූ හෙයින් සතුන් කා දැමීමෙන් හටගන්නා ලකුණු දක්නට නො ලැබුණි. අස්ථිත් දිරාපත් වී නො තිබුණි. මෙයින් හැඟීමේ වලලා දමා තිබූ සෑම මළසිරුරක්ම ඒ වන විට මාස විසි හතරක් පමණ කාලයක් තුළ වලලා දමා තිබූ බවයි. පොලොරොස්කොපි පරීක්ෂාවේ දී සොයා ගන්නා ලද වෙඩි උණ්ඩ, කොපු සහ වෙඩි උණ්ඩ යැයි සැක කරන සෑම ලෝහමය වස්තුවක්ම අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරීන් විසින් මළසිරුරෙන් ඉවත් කර සෝදා පරීක්ෂා කොට, ලේඛණගත කිරීමෙන් පසුව වෛෂ්ණික විශේෂඥයින්ට (Forensic Scientist) භාර දෙන ලදී. තවදුරටත් ඒවා පිරිසිදු කොට පරීක්ෂා කොට, ඡායාරූපගත කිරීමෙන් පසුව මුහුණ් පේපර් මුද්‍රාවල බහා භාණ්ඩ ලේඛණයේ ලේඛණගත කරන ලදී. සෑම මළසිරුරකින්ම සොයා ගන්නා ලද එවැනි උණ්ඩ සහ කොපුවල දත්ත, පරිගණකයට ඇතුළත් කරන ලදී. වෙඩි උණ්ඩ සහ කොපු පරීක්ෂා කිරීමෙන් ඒවා නිපද වූ රට සහ වර්ෂය සොයා ගැනීමට හැකි විය. සොයා ගන්නා ලද කොපු සියල්ලක්ම යුගෝස්ලාවියානු ජාතික හමුදාව නිරූපනය කරන ඉංග්‍රිසි මුල් අකුරු වන J.N.A. (Yugoslavian national army) යනුවෙන් සටහන් වී තිබුණි.

අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂක සහායකවරයාගේ ආධාරය ඇතිව මහ සහ කුණු වී ගිය ඔපස් තැවරී තිබූ මළසිරුරුවල තිබූ ඇඟුම් ප්‍රවේශමෙන් ඉවත් කරන ලදී. පොලොරොස්කොපි කරන විට ඉවත් කිරීමට නො හැකි වූ වෙඩි උණ්ඩ සහ කොපු අධිකරණ වෛද්‍යවරයාට සොයා ගැනීමට හැකි වූ විට, ඒවා ද ලේඛණගත කොට වෛෂ්ණික විද්‍යා විශේෂඥයන්ට භාර දෙන ලදී. මීට අමතරව සාක්ෂිවල තිබූ පසුමිබි, දුම්වැටි පැකට්, දුම්වැටි කොපු, ලියුම් කැබලි යන සියල්ලම ප්‍රවේශමෙන් ඉවත් කොට ලේඛණ ගත කොට තවදුරටත් පරීක්ෂාව සඳහා වෛෂ්ණික විද්‍යා විශේෂඥ කණ්ඩායමට භාර දෙන ලදී. ඊට පසු මළසිරුරුවල ඇඟුම පිරිසිදු කිරීම සඳහා ඒවා පිරිසිදු කරන කණ්ඩායමට භාර දෙන ලදී. එක් කණ්ඩායමක් විසින් ඇඟුම් සෝදා පිරිසිදු කොට අවි රක්ෂිතව පිළිගන ලදී. වෙනත් කණ්ඩායමක් විසින් ඇට කැබලි සියල්ලක්ම සෝදා පිරිසිදු කරන ලදී. ඇටසැකිලි පිරිසිදු කිරීමට අධි ජීවනායෙන් ජලය සපයන නල ජලය භාවිතා කරන ලදී. කුණු වී ඇති මස් කොටස් ඉවත් කිරීමට සෝඩියම්

හයිපොක්ෂොලෝරයිට් (sodium hypochlorite) රසායනික ද්‍රව්‍ය තුළ අස්ථිත් පැයක පමණ කාලයක් බහා තිබීමෙන් පසුව නයිලෝන් කෙඳි සහිත මුරුසු පාවිච්චි කොට අස්ථිත් ගුද්ධ පවිත්‍ර කරනු ලැබී ය. එක් මළසිරුරක පොලොරොස්කොපි පරීක්ෂාවෙන්, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් එක් මළසිරුරක් පරීක්ෂා කිරීමටත්, ඇටකැබලි සෝදා පිරිසිදු කොට වේලීම සඳහාත් අවම වශයෙන් පැය තුනක පමණ කාලයක් ගත විය. සෝදා පිරිසිදු කොට වේලා පිළිසකර කරන ලද ඇට සියල්ලක්ම තවත් නිලධාරියෙකු විසින් එකිනෙකට පරීක්ෂා කොට නිසියාකාරව එක්කොට මැලියම් වලින් සවි කරන ලදී. වලලා තිබූ සෑම මළසිරුරකම ඇටසැකිලි ස්වාභාවිකව සිරුරේ පිහිටි ආකාරයට එකට එකතු කොට සම්පූර්ණ ඇටසැකිල්ලක් තනා ගැනීමට ප්‍රයත්න දරන ලදී. එකම මළසිරුරකට ඇට සියල්ලක්ම සොයා ගෙන පූර්ණ ඇටසැකිල්ලක් තනා ගැනීමට නො හැකි වූණි. මළසිරුරු එකක් මත තවත් එකක්, එකම මිනිසාගේ අක්‍රමවත්ව තිබීමක් කැනීම් කටයුතු කිරීමේ දී මළසිරුරුවල අස්ථිත් මිශ්‍ර වීම ඊට හේතු විය. මළසිරුරු එකිනෙක මත සමූහ මිනිසා තුළ අක්‍රමවත්ව තිබූ බැවින්, කෙතරම් සුපරීක්ෂාකාරීව කැනීම් කටයුතු කළත්, මළසිරුරු ඉවත් කොට මුද්‍රාවල දැමීමේ දී බොහෝ විට එක මළසිරුරක් ඉවත් කරන විට තවත් මළසිරුරක ඇට සමග මිශ්‍ර වීම සිදු වේ. මීට අමතරව දත්, පාදවල කුඩා ඇට සහ ක්ෂේරකා වැනි ඇට පස් ගැලිවල සැඟ වී තිබෙන නිසා මළසිරුරක තිබෙන ඇට දෙසිය හයම බොහෝ අවස්ථාවල සමූහ මිනිසා වලක කැනීම් කටයුතු කිරීමේ දී සොයා ගත නො හැකි ය. බොහෝ විට සොයා ගත හැක්කේ හිස් කබල, ප්‍රගණ්ඩාස්ථිය, අරාස්ථිය, අන්වරාස්ථිය, ජංඝාස්ථිය, අනුජංඝාස්ථිය, උර්ව අස්ථිය සහ උරපතු ඇටය, ශ්‍රෝණිය, ක්ෂේරකා සහ අක්ෂක අස්ථිත් වැනි විශාල අස්ථිත් ය. ඇතැම් විටක කැනීම් කිරීමෙන් පසුව ලබා ගන්නා ලද අස්ථිත් බහාලන ලද එකම මල්ලක වෙනත් මළසිරුරකට අයත් අස්ථිත් තිබිය හැකි ය. සෝදා හැකි කරම් පිරිසිදු කොට පිළිසකර කරන ලද ඇට කැබලි කැඩී බිඳීගිය ඇට එකිනෙකට සවි කොට අලවා සම්පූර්ණ කරන ලද එක් මළසිරුරකට අයත් යැයි නිර්ණය කරනු ලබන ඇටසැකිල්ල මේසයක් මත තබා වෛෂ්ණික මානව විශේෂඥ කෙනෙකුගේ සහාය ඇතිව අධිකරණ වෛද්‍යවරයා විසින් සුපරීක්ෂාකාරීව පරීක්ෂා කරන ලදී. එහි දී අස්ථිත්වල වයස, මරණයට පෙර අස්ථිත්වල සිදු වී තිබූ හගත්

සහ මරණයට පසුව සිදු වී තිබූ හත්ත, සිදුරු, කැපීම් යනාදිය තිබේ දැයි දැන ගැනීමට ද පරීක්ෂා කරන ලදී. වෙඩිවැදීමට ලක්වූ ඇතිවූ සිදුරු අස්ථිත්වල ඇත්තම් එම අස්ථිත්වල ඇතුළුවීමේ (entrence) සහ පිටවීමේ (exit) තුළාල කුමන ඒවා දැ යි එහිදී හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, හඳුනා ගන්නා ලද සියලු තුළාල පූර්ව සකස් කරන ලද ඇටසැකිලි රේඛීය රූප සටහන් වල (skeletal drawings) ලේඛණ ගත කරන ලදී. එසේ කිරීමෙන් එක් එක් ඇට සැකිල්ලෙහි කොපමණ වෙඩි පහරවල් තිබුණේ දැයි සොයා ගත හැකි විය. ඊට පසුව සෑම උර්ව අස්ථියකින්ම නොහොත් කලවා අස්ථියකින්ම, D.N.A. පරීක්ෂාව සඳහා ඇට මිදුළු (bone marrow) ස්වල්පයක් ලබා ගන්නා ලදී. එකී D.N.A. පරීක්ෂාව කරනු ලැබුවේ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සියැටල්හි පිහිටා ඇති පරීක්ෂණාගාරයේ දී ය.

ඉහත සඳහන් අන්දමට සෑම මළසිරුරක්ම පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව ලබා ගන්නා ලද ඇඳුම්, මුද්‍රා, අත්ඔරලෝසු, සපත්තු මේස්, පසුම්බි සහ වෙනත් ලිපි ලේඛණ කඩදාසි කැබලි යන සෑම දෙයකම විස්තර පරිගණකයට ඇතුළත් කරන ලදී. ඊට අමතරව සෑම මළසිරුරක්ම සඳහා අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරියා විසින් පූර්ව පිළිවෙලකට සැකසුම් කරන ලද වාර්තාවක් (previously strcutrued report) සකස් කරන ලදී.

සර්කා (Cerska) සමූහ මිනීමරුණ ගොඩ ගන්නා ලද මළසිරුරු එකසිය විසි හයක වෙඩි උණ්ඩ සහ කොපු එක්දහස් දෙසිය තිස් දෙකක් තිබූ අතර ඇඳුම්, පසුම්බි, රියදුරු බලපත්‍ර සහ වෙනත් ලේඛණ යනාදියෙන් මළසිරුරු පහළොවක් නිසැකවම හඳුනා ගන්නා ලදී. ගොඩ ගන්නා ලද මළසිරුරු අවුරුදු පහළොවක් අවුරුදු හතළිස් පහක් අතර වයසැති පිරිමි අයවලුන් වූ අතර ඔවුන් සියල්ලන්ගේම දත් සෞඛ්‍ය සම්පන්නව නො තිබූ අතර ඔවුන් ඇඳ සිටියේ ඉරා ගොස් මසා තිබූ දිළිඳු අය අඳින ඇඳුම් ය. එකම ගැහැණියෙකුගේ ඇටසැකිල්ලක්වත් නො වී ය. මෙයින් හැඟෙන්නේ මොවුන් සියල්ලන්ම එකම ගමක හෝ ස්ථානයක දිළිඳුකමින් ජීවත් වූ පිරිමි අය බව ය. බොහෝ හිස් කැබලිවල ද, ඇතැම් අයගේ පපුවේ, උදරයේ සහ ඉතා ප්‍රදේශයේ ද වෙඩි පහරවල් වූ අතර, සෑම ඇටසැකිල්ලකම ද වෙඩි පහරවල් විය. බොහෝ ඇට සැකිල්ලට

උණ්ඩ සිදුරු එකකට වඩා විය. සොයා ගන්නා ලද එකම අස්ථියකවත් කැපුම් හෝ ඇනුම් තුළාල නො වී ය. මෙයින් හැඟෙන්නේ මොවුන් සියලු දෙනාම එකම ස්ථානයක එකිනෙකට ආසන්නව සිටුවා තබා අධිබලවේග රයිපල් තුවක්කුවලින් එක්වරකට වඩා වැඩි වාර ගණනක් වෙඩි තබා මරණයට පත් කොට එකම වලක මාස දහනවයකට හෝ මාස විසි හතරක කාලයකට පෙර වළලා දමා ඇති බව ය. මෙසේ වෙඩි තබා ඇත්තේ යුගෝස්ලාවියානු ජාතික යුධ හමුදාව විසින් බවත් නිගමනය කරන ලදී. රුවන්ඩාවේ සිදු වූ මෙවැනි ජාතිවාදී කෝල, හලවල දී සමූහව සාකච්ඡා කරන ලද අයගේ අස්ථිත්වල තිබුණේ මන්නාවලින් සිදු කරන ලද දරුණු කැපුම් තුළාල ය. යුධ අධිකරණයක මේ පිළිබඳව නඩු විභාග පවත්නා තුරු පරීක්ෂණයේ දී සොයා ගන්නා ලද සෑම භාණ්ඩයක්ම සහ සෑම ඇටසැකිල්ලක්ම නෙදර්ලන්තයේ හේග් නගරයේ පිහිටා ඇති යුධ අධිකරණයෙහි සුරක්ෂිතව තබා ඇත. යම් හෙයකින් වෛද්‍ය පරීක්ෂණ චාරිකා හඳුනා ගැනීමට උපකාරී වූ භාණ්ඩවල සත්‍යතාව හෝ සැකයක් විත්තිය විසින් ඉදිරිපත් කරන්නේ නම් ඒ පිළිබඳව නැවත විත්තිය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින විශේෂඥයින් ලවා ඒවා පරීක්ෂා කිරීම සඳහා එවැනි පියවරක් ගෙන ඇත.

මීට අවුරුදු කීපයකට පෙර අප රටේ සුරියකන්දේ දී සමූහ මිනීමරුවලට පරීක්ෂාවක් සිදු කළ ආකාරය මෙනෙහි කොට බොස්නියාවේදී එම පරීක්ෂණ සිදු කළ ආකාරය සන්සන්දනය කිරීම වැදගත් වනු ඇත. සුරියකන්දේ දී එම වලවල්වල වළලා තිබූ අය හඳුනා ගැනීමට නො හැකිව ඒවායේ අසම්පූර්ණ චාරිකා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ ඇත. එක්සත්ජාතීන්ගේ ජාත්‍යන්තර ආයතනයේ අධීක්ෂණය යටතේ බොස්නියානු සමූහ මිනීමරුවල්වල පරීක්ෂණ පැවැත් වූ ආකාරයෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන් වන අප පාඩම් ඉගෙන ගත යුතු ය.

නිරන්තරයෙන්ම බහුතර මිනිස් වර්ගයා නො දැනුවත්වම හෝ දැනුවත්වම හෝ අතීතය අමානුෂික කුරිරු ක්‍රියාවන්වලට පෙළඹෙන බවක් පෙනේ. වත්මන් දාර්ශනිකයන්ගේ පරම යුතුකම විය යුත්තේ මෙවැනි අසාමාන්‍ය පෙළඹවීම්වලින් මිනිසා ආරක්ෂා කර ගැනීමට වග බලා ගැනීම බව ගේබ්‍රියල් මාර්ෂල් පවසා තිබුණත් පැරණි යුගෝස්ලාවියාවේ සිදු වූ දරුණු මිනිස් සාකච්ඡා සිදු වූයේ දාර්ශනිකයින් මුනිවත රැක ගෙන සිටීම නිසා නො වේ දැයි අපට ප්‍රශ්න කළ හැකි ය.

කතුවරයා ගැන

මහාචාර්ය චන්ද්‍රසිරි නිරිඇල්ල මහතා රුහුණ සරසවියේ අධිකරණ වෛද්‍ය මහාචාර්යවරයා වන අතර ගාල්ල කරාපිටිය ශික්ෂණ මහ රෝහලේ විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍යවරයා ලෙස ද කටයුතු කරයි.

කොළඹ තර්ජවත් විද්‍යාලයේ ආරම්භක ශිෂ්‍යයකු වන මොහු ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ කොළඹ වෛද්‍ය පීඨයේ M.B.B.S. ගෞරව උපාධියක් ලබා එංගලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, බොස්නියාව සහ සිංගප්පූරුව ආදී රටවල අධිකරණ වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ නියැලී පර්යේෂණ කර පශ්චාත් උපාධි පුහුණුව ලබා ඇති අතර වර්තමානයේ එම ක්ෂේත්‍රයෙහි ක්‍රියාකාරීව රාජකාරී කටයුතුවල යෙදී සිටින ශ්‍රී ලංකාවේ ජ්‍යෙෂ්ඨතම අධිකරණ වෛද්‍ය මහාචාර්යවරයා ද, අධිකරණ වෛද්‍ය විශේෂඥවරයා ද වේ.

ගාස්ත්‍රීය කටයුතුවලට අමතරව 1989 වර්ෂයේ භීෂණ සමයේ සිට 1995 වර්ෂය දක්වා රුහුණ සරසවියේ උපකුලපති තනතුර දැරූ මොහු එතුළින් පරිපාලනය පිළිබඳව ද දැනුමක් ලබා ඇත්තෙකි. අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා දැනුම තවමත් ළඳරු අවධියක පවතින අප රටේ ජනතාවට ඔහු ලබා ඇති දැනුම් සම්භාරයෙන් කොටසක් හෝ බෙදා දීමේ අරමුණින් ලියා ඇති මෙම පොත ඔහු විසින් සිංහල බසින් ලියන ලද ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ.

අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යාවේ සිද්ධාන්ත පදනම් කර ගනිමින් ඔහුගේ අත්දැකීම් නිර්මාණශීලීව විස්තර කරන මේ පොතෙන් මහජනයාගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව අවබෝධයක් ද ලබා දෙන අතර අපරාධ පරීක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ යෙදී සිටින වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට, පොලීස් නිල දරුවන්ට, රස පරීක්ෂක නිලධාරීන්ට, නීතිඥයන්ට සහ විනිසුරුවන්ට තම රාජකාරී කටයුතු නිසි අයුරින් කිරීමට මහ පෙන්වීමක් ද කෙරේ.

මහාචාර්ය කාලෝ ගොත්සේකා

ISBN 955 - 95206 - 1 - X

මිල 200/=